ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ปริญญานิพนธ์
ของ
วรรณา พงษ์แสวง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

15 ส.ค. 2544

บทคัดย่อ

ของ

วรรณา พงษ์แสวง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544

วรรณา พงษ์แสวง. (2544). *ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาการภาษีอากรของนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์สำอางค์ งามวิชา, รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากรของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ และศึกษาความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 26 คน โดยให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มเรียนเนื้อหาวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้เวลากลุ่มละ 9 คาบ คาบละ 50 นาที กลุ่มทดลองเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนปกติ ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีเกณฑ์คุณภาพ 80.77 / 80.46 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากรมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.90 และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ t - test สำหรับ Independent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ ไม่ต่างกัน

3. ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านเนื้อหา ด้านบทเรียน และด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นในระดับมาก

THE EFFECT OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION IN TAX SCIENCE OF RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY BANGKOK TECHNICAL CAMPUS BUSINESS ADMINISTRATION SECRETARIAL DIVISION STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

WANNA PONGSAWAENG

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree in Business Education

At Srinakharinwirot University

May 2001

Wanna Pongsawaeng. (2001). *The effect of Computer Assisted Instruction in tax science of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Technical Campus Business Administration Secretarial Division Students.* Master Thesis. M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc.Prof.Samang Ngamvicha, Assoc.Prof.Somson Wongyounoi.

The Objective of this study was to find out the learning achievement and the retention of the students who had learned Tax Science by the Computer Assisted Instruction and the Traditional Method.

The subjects of fifty-six students were randomly selected from the second year higher vocational diploma secretary students faculty of Business Administration of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Technical Campus. The subjects were then divided into two groups: the experimental and the control group. Both groups were taught the same content of "Tax Science" for nine times of fifty-minute periods, but were exposed to different methods. Those in the experimental group were taught by the Computer Assisted Instruction while those in the control group were taught by the Traditional Method. The research design of this experiment was Randomized Control group Pretest-Posttest Design.

The devices for collecting data was Course ware Computer Assisted Instruction with the quality of 80.77/80.46, Tax Science achievement test with the reliability of 0.90 and Computer Assisted Instruction Opinion Questionnaire with the reliability of 0.89. The t-test for independent sample was used to analyze the data.

The result of this study showed as follows:

1. The learning achievement of the students who had learned Tax Science by the Computer Assisted Instruction Method and the Traditional Method were significantly different at the .05 level.

2. No significant difference in the retention of the students who had learned Tax Science by the Computer Assisted Instruction Method and the Traditional Method was found.

3. The Opinions towards Computer Assisted Instruction of the students who had learned Tax Science by the Computer Assisted Instruction in content aspect, course ware aspect and advantage aspect were at the high level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ
คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ของ
นางวรรณา พงษ์แสวง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ พฤษภาคม พ.ศ.2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สำอางค์ งามวิชา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์สำอางค์ งามวิชา ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งและได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดียิ่ง จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบของพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และขอบคุณอาจารย์รุ่งทิวา เสาร์สิงห์ หัวหน้าศูนย์คอมพิวเตอร์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญและให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุญาณี เดชทองพงษ์ อาจารย์ประจำศูนย์คอมพิวเตอร์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ขอขอบคุณ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์จันทิมา เอกวงษ์ หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ขอขอบคุณ อาจารย์มานิดา ชอบธรรม อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้คำแนะนำเรื่องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิลาวรรณ รพีพิศาล อาจารย์ประจำแผนกวิชาเลขานุการ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านแบบสอบถามความคิดเห็น และให้ความสะดวกในการทดลองเป็นอย่างดียิ่ง และขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดียิ่ง ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณจรัญ พงษ์แสวง ผู้เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้วิจัยมาตลอด และขอบคุณบุตรชายที่ช่วยเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบบูชาพระคุณแด่บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรรณา พงษ์แสวง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
	สมมติฐานในการวิจัย	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	6
	การเรียนการสอน	19
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	31
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้	50
3	วิธีดำเนินการวิจัย	54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
	เนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง	54
	แบบแผนการวิจัย	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	56
	การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	60
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 73
บทย่อ..... 73
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 75
สรุปผลการวิจัย..... 75
อภิปรายผล..... 76
ข้อเสนอแนะ..... 80

บรรณานุกรม..... 81

ภาคผนวก..... 87
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง..... 88
ภาคผนวก ข แสดงค่า p และ r ของแบบทดสอบ..... 90
แสดงค่า p, q และ pq ของแบบทดสอบ..... 93
การหาเกณฑ์มาตรฐานของเครื่องมือ..... 96
คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน..... 97
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 98
ภาคผนวก ค แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน..... 99
ภาคผนวก ง แบบประเมินสื่อ..... 118
ภาคผนวก จ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน..... 120
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน..... 215
ภาคผนวก ช แผนการสอนและข้อสังเกตจากการทดลอง..... 219

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 224

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 แสดงแบบแผนการวิจัย..... 55
2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 67
3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 67
4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 68
5 ผลการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง 2 สัปดาห์..... 69
6 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มทดลองด้านเนื้อหาและ แบบฝึกหัด..... 70
7 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มทดลองด้านบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน..... 71
8 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มทดลอง ด้านประโยชน์ใช้สอย..... 72
9 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร..... 91
10 ค่า p, q และ pq ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร.... 93
11 คะแนนสำหรับหาเกณฑ์มาตรฐานของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน..... 96
12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังทดลอง 2 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 97
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน..... 98

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 แสดงรูปแบบการสอนทั่วไป..... 27
2 แสดงระบบการสอนที่เป็นไปตามเหตุผล..... 29
3 รูปแบบระบบการสอน..... 30
4 ระบบกระบวนการในการเรียนรู้..... 51

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ระบบการเรียนการสอนเป็นระบบย่อยที่สำคัญระบบหนึ่งของระบบการศึกษา และประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ คือ จุดมุ่งหมาย ครู วิธีการสอน สื่อการสอน และผู้เรียน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญเท่าเทียมกันและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (ลัดดา ศุขปรีดี. 2523 : 11) ครูที่ดีควรจะเข้าใจและสามารถทำการสอนได้หลายวิธี เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน ครูจะต้องเข้าใจอยู่เสมอว่าไม่มีวิธีการสอนแบบไหนที่ดีที่สุดที่สามารถใช้สอนได้ทุกวิชาหรือทุกบททุกตอนของการเรียนการสอน วิธีการสอนแบบหนึ่งหรือวิธีหนึ่งอาจจะเหมาะสมกับวิชาหนึ่ง แต่อาจจะไม่เหมาะสมในการสอนอีกวิชาหนึ่งก็ได้ (ปรีชา คัมภีรปกรณ์. 2530 : 47) เพราะฉะนั้นจึงควรมีการนำรูปแบบหรือสื่อการเรียนการสอน ที่สามารถนำมาช่วยปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชา และสามารถพัฒนาความสามารถของตัวผู้เรียนให้ได้ผลดีขึ้น วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ได้แก่ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (สมชัย ชินตระกูล. 2528 : 3 - 7) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า CAI เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากมาย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนมักบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับที่ครูจะสอน แต่แทนที่ครูจะสอนเนื้อหาด้วยตนเอง ครูก็จะบรรจุเนื้อหาเหล่านั้นไว้ในบทเรียนและนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (ผดุง อารยะวิญญู. 2527 : 41 - 42) นอกจากนี้ ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2541 : 7) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นตัวอย่างที่ดีของสื่อการศึกษาในลักษณะตัวต่อตัว ซึ่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบ พร้อมทั้งการได้รับผลป้อนกลับ (feedback) อย่างสม่ำเสมอกับเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียน การจัดระบบการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ จะทำให้ผู้เรียนเรียนไปตามความสามารถของตนเอง ตามอัตราความเร็วในการรับรู้ ไม่ต้องรอหรือเร่งไปพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2526 : 42) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะสามารถนำมาช่วยสอนทดแทนครู-อาจารย์ในเนื้อหาวิชา และเทคนิควิธีการสอนที่ซับซ้อนและซ้ำ ๆ ได้เป็นอย่างดี (กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. 2536 : 137)

ในวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ คณะวิชาบริหารธุรกิจเป็นคณะวิชาหนึ่งที่สอนทางด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 6 แผนกวิชา ที่จะต้องเรียนวิชาการภาษีอากรเป็นวิชาบังคับ ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการภาษีอากร ก็คือวิธีการสอน ซึ่งใช้การสอนแบบบรรยาย สื่อที่ใช้ได้แก่ ตำราเรียน เอกสารที่เกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้น สไลด์หัวข้อ เป็นต้น เป็นการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้บอกให้ผู้เรียนคิดตาม เมื่อต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องใดก็จะอธิบาย วิเคราะห์ ชี้แจง ตีความ สรุปด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเป็นผู้ฟังเสียส่วนใหญ่ กิจกรรรมการเรียนการสอนเน้นผู้สอนเป็นสำคัญ ในการเรียนวิชานี้ส่วนหนึ่งจะเป็นเรื่องของการคำนวณ ซึ่งจะมีองค์ประกอบที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้เรียนจะต้องเข้าใจถึงเงื่อนไขและข้อยกเว้นในองค์ประกอบนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดอาการเบื่อหน่าย เป็นผลทำให้ผลการสอบไม่ดีเท่าที่ควรและส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นคุณค่าของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาในการสอนและสามารถนำไปใช้ได้หลายครั้ง เป็นสื่อที่สามารถทำให้การเรียนเข้าใจง่ายขึ้น ทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา และจากงานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนว่า ผู้เรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการเรียนจะใช้เวลาเพียงสองในสามของผู้เรียนด้วยวิธีที่สอนตามปรกติ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541 : 7)

จากสภาพปัญหาและแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจาการการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับเสริมทักษะในการคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาการภาษีอากร แก่นักศึกษาคณะวิชาบริหารธุรกิจต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 56 คน

3. ตัวแปรที่วิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการเรียน แบ่งเป็น

3.1.1 เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1.2 เรียนจากการสอนปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้

3.2.3 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 40(1) แบบแสดงรายการภาษีเงินได้ ภ.ง.ด. 91 วิชาการภาษีอากร รหัส 05-110-216 โดยแบ่งเนื้อหาตามแผนการสอนดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
หน่วยที่ 2 เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน
หน่วยที่ 3 การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 9 คาบ คาบละ 50 นาที (สัปดาห์ละ 3 คาบ)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ที่ชื่อโปรแกรมออเธอร์แวร์ (Authorware Professional) โดยทำการออกแบบแสดงผลเป็นภาษาไทยทางจอภาพ เป็นบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทที่ใช้เพื่อการสอน ประกอบด้วย อักษร กราฟฟิก ตลอดจนภาพเคลื่อนไหว

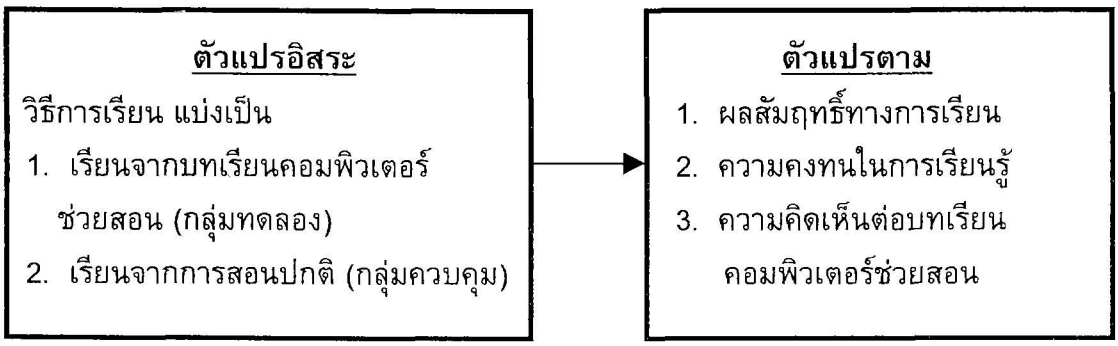
2. การสอนปกติ หมายถึง วิธีสอนในห้องเรียนตามปกติโดยมีครูบรรยาย อธิบายเนื้อหาวิชาเรียงตามลำดับ ตามแผนปฏิบัติงานการสอน พร้อมยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง โดยมีการเขียนหัวข้อบนกระดานหรือแผ่นใส มีการทบทวน ตั้งคำถาม ทำแบบฝึกหัด เพื่อทดสอบความเข้าใจ และดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยการซักถามและตอบคำถาม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในวิชาการภาษีอากรที่ได้จากการเรียน ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้หรือคะแนนที่นักศึกษาทำได้จากการตอบแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ชุดหลังการทดลอง โดยทำการสอบหลังจากการเรียนการสอนจบแล้ว 2 สัปดาห์

5. วิชาการภาษีอากร รหัส 05-110-216 หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งจะนำมาใส่ไว้ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

2. นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. การเรียนการสอน
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางตรงประเภทหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาล และเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็คือ ภาษีเงินได้ที่เก็บจากบุคคลธรรมดา บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้ไม่ว่าประเภทใดชนิดใด ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นให้แล้วมักอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีนี้ด้วย

ฐานภาษีของภาษีนี้ เรียกว่า เงินได้สุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากการนำเงินได้พึงประเมินไปหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนต่าง ๆ ที่กฎหมายให้หัก เมื่อได้จำนวนเงินได้สุทธิเท่าใดแล้วจึงคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิตามอัตราและวิธีการที่กฎหมายกำหนด

สำหรับวิธีการเสียภาษีกฎหมายให้ผู้มีเงินได้ในปีภาษี (คือปีปฏิทิน) ที่ล่วงมาแล้ว มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประเมินตนเอง ณ ที่ว่าการอำเภอ ภายในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาภาษีอากรค้าง นอกจากผู้มีเงินได้จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นรายปีแล้ว บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ผู้มีเงินได้ต้องชำระภาษีก่อนถึงกำหนดเวลาด้วย การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี และบางกรณีก็กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ทำการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่ายนำส่งต่อกรมสรรพากร และบางกรณีก็กำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลาได้ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ตลอดจนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ประเมินให้ชำระล่วงหน้านี้ ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี ดังนั้นในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี จึงอาจมีกรณีเสียภาษีเพิ่มเติมหรือบางกรณีอาจได้รับภาษีคืนก็ได้ เช่น ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเกินกว่าที่จะต้องเสียเป็นต้น

ผู้ฝ่าฝืนไม่เสียภาษีอาจถูกประเมินให้เสียภาษีพร้อมด้วยเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่ม ซึ่งอาจถูกดำเนินการอายัดหรือยึดทรัพย์สินขายทอดตลาดนำเงินไปชำระภาษี ตลอดจนอาจถูกดำเนินคดีอาญาได้

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. บุคคลธรรมดา (มาตรา 56 วรรค 1) ได้แก่ บุคคลโดยสภาพ คือ มีสภาพเป็นบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ จะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม หากบุคคลดังกล่าวมีเงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ก็ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือผู้อยู่ต่างประเทศ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ และเสียภาษีแทนผู้มีเงินได้นั้น

2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล (มาตรา 56 วรรค 2) ห้างหุ้นส่วนสามัญนั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

- มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- ตกลงเข้าเป็นหุ้นส่วนโดยปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเรื่องสัญญา
- นำทุนมาลงเพื่อประสงค์จะหากำไรมาแบ่งกัน
- เพื่อทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน
- ร่วมกันทำกิจการและแบ่งปันกำไรกัน

ห้างหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวคือ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถ้ามีเงินได้ในรอบปีภาษีเกิน 30,000 บาทต้องเสียภาษี โดยให้ผู้จัดการเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและชำระภาษี

สำหรับคณะบุคคลหมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินกิจการใด ๆ แม้มิได้มุ่งหวังกำไร แต่ถ้ามีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษีก็ต้องเสียภาษีเงินได้เช่นเดียวกัน

3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง (มาตรา 57 ทวิ วรรค 2) กองมรดกมิใช่นิติบุคคล และมิใช่บุคคลธรรมดา เพราะเจ้าของมรดกได้ตายไปแล้ว ทรัพย์สินของกองมรดกอาจจะเกิดดอกผลเป็นเงินได้ เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น กองมรดกบางรายต้องใช้เวลาหลายปีกว่าจะแบ่งกันเสร็จ หากไม่เก็บภาษีรัฐย่อมจะเสียรายได้ส่วนนี้ไป ผู้มีหน้าที่ดำเนินการเสียภาษีคือผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ควบคุมทรัพย์มรดก แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ถ้ากองมรดกมีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษี

4. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี (มาตรา 57 ทวิ) ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา เงินได้ที่ผู้ตายได้รับก่อนหรือหลังการตายก็ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ด้วย โดยให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์มรดกเป็นผู้ยื่นรายการเสียภาษี ทั้งนี้ ถ้ามีเงินได้เกิน 50,000 บาทในรอบปีภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและความสัมพันธ์กับรัฐ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทั้ง 4 ประเภทจะเสียภาษีเงินได้ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กับรัฐตามหลักแหล่งเงินได้ หรือ หลักถิ่นที่อยู่ ดังนี้

1. หลักแหล่งเงินได้ (มาตรา 41 วรรค 1) ในกรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีเงินได้เนื่องจาก

1.1 มีหน้าที่การงานหรือกิจการในประเทศไทย หรือ

1.2 กิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ

1.3 มีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทย

ผู้มีเงินได้ดังกล่าวกรณีใดกรณีหนึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ ตามประมวลรัษฎากร ไม่ว่าเงินนั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศก็ตาม เงินได้ส่วนนี้เรียกว่าแหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย

2. หลักถิ่นที่อยู่ (มาตรา 41 วรรค 2) ในกรณีที่ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว จะเสียภาษีต่อเมื่อมีแหล่งที่อยู่ในประเทศไทย กล่าวคือ เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือหลายระยะเวลารวมกันทั้งหมดในปีภาษีไม่น้อยกว่า 180 วัน และมีเงินได้เนื่องจาก

2.1 มีหน้าที่การงานหรือกิจการในต่างประเทศ หรือ

2.2 มีทรัพย์สินในต่างประเทศ และ

2.3 นำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย

เงินได้ในส่วนนี้เรียกว่าเงินได้จากนอกประเทศ เมื่อนำเข้ามาในประเทศผู้มีเงินได้ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร (มาตรา 41 วรรค 2) แต่ถ้าไม่นำเงินได้เข้าประเทศก็ไม่ต้องเสียภาษี

ความหมายและประเภทของเงินได้พึงประเมิน

เงินได้พึงประเมิน หมายความว่าเงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินได้ที่กล่าวนี้ให้ความหมายรวมตลอดถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ และเครดิตภาษีด้วย (มาตรา 39)

จากความหมายดังกล่าวเงินได้พึงประเมิน ได้แก่

1. เงิน หมายถึง ตัวเงิน เช่น ค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นรายวัน หรือเงินเดือนของพนักงาน ค่าเช่าบ้าน เงินจากการขายสินค้า และตราสารที่มีค่าเสมือนเงินสด เป็นต้น

2. ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินที่ได้มาในระหว่างปีภาษี ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว เช่น เงินปันผลที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่จ่ายเป็นหุ้นให้แทนเงินปันผล หุ้นนี้เรียกว่าหุ้นปันผล ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมิน โดยถือว่าหุ้นเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น นาย ก รับจ้างสีข้าวโดยได้ปลายข้าวและรำเป็นค่าจ้าง ดังนี้ปลายข้าวและรำข้าวถือเป็นทรัพย์สินแทนตัวเงิน

3. ประโยชน์ที่ได้รับซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงิน เช่น การที่ลูกจ้างของบริษัทได้สิทธิอาศัยอยู่ในบ้านพักของบริษัทโดยไม่เสียค่าเช่า โดยคำนวณว่าถ้าลูกจ้างนั้นเข้าอยู่จะต้องเสียค่าเช่าเท่าใด ถือเป็นประโยชน์ซึ่งคำนวณเป็นเงินได้ ต้องถือว่าลูกจ้างมีเงินได้พึงประเมิน

4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ (มาตรา 40) การจ้างบุคคลผู้ชำนาญการบางระดับผู้จ้างอาจให้สิทธิพิเศษ เช่น เงินเดือนและออกภาษีแทนให้ด้วย เงินค่าภาษีที่ผู้จ้างออกให้แทนนี้ถือเป็นเงินได้พึงประเมิน เช่นเดียวกับเงินเดือนที่ผู้จ้างออกให้นั้น

5. เครดิตภาษี (มาตรา 47 ทวิ) หรือเครดิตภาษีเงินปันผล หรือเครดิตภาษีเงินส่วนแบ่งกำไร หมายถึง สิทธิการได้รับคืนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายหรือชำระไว้แล้วบางส่วน การจะได้รับเครดิตภาษีมีหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

5.1 ต้องเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีและมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย

5.2 ได้รับเงินปันผลหรือส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

5.3 เครดิตภาษีที่ได้รับให้คำนวณ โดยนำอัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทนั้นต้องเสียหารด้วยผลต่างของ 100 ลบด้วยอัตราภาษีเงินได้ ได้ผลลัพธ์เท่าใดคูณด้วยเงินปันผลที่ได้รับดังนี้

5.4 เครดิตภาษีที่ได้รับคืนถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ต้องนำมารวมคำนวณภาษีด้วย

เงินได้พึงประเมินมี 8 ประเภท ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40(1) ถึง (8) ในที่นี้ขอกล่าวถึงมาตรา 40 (1) เพียงประเภทเดียว

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่อาศัยในบ้านที่นายจ้างจัดให้โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้มาเนื่องจากการจ้างแรงงาน

การหักค่าใช้จ่าย

เนื่องจากเงินได้จากการประกอบอาชีพต่างกัน บางอาชีพจำเป็นต้องใช้จ่ายไม่มากนัก แต่บางอาชีพจำเป็นต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น ซึ่งมีราคาแพงหรือต้องลงทุนสูง ประมวลรัษฎากรจึงกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายไม่เท่ากันสำหรับเงินได้แต่ละประเภท

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี วิธีแรก ให้หักค่าใช้จ่ายได้เป็นการเหมา โดยกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไว้ตายตัวเป็นร้อยละ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของเงินได้ วิธีที่สอง ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร คือให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่จ่ายจริง แต่ต้องแสดงหลักฐานพิสูจน์ค่าใช้จ่ายได้ นั่นคือต้องทำบัญชีและมีใบเสร็จรับเงิน

โดยทั่วไปนิยมใช้การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามที่กฎหมายกำหนด เพราะง่ายและสะดวกดี เว้นแต่ผู้เสียภาษีได้คำนวณดูแล้วว่าใช้วิธีหักค่าใช้จ่ายตามจำเป็นและสมควรแล้วจะหักค่าใช้จ่ายได้มากกว่าก็จะใช้วิธีหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง

การหักค่าใช้จ่ายประมวลรัษฎากรกำหนดไว้เป็น 8 ประเภท ในที่นี้ขอกล่าวถึงการหักค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ดังนี้

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เบี้ยเลี้ยง เบี้ยประชุม บำเหน็จ บำนาญ ฯลฯ หักค่าใช้จ่ายได้ดังนี้

1. เงินได้ทุกชนิดที่จ่ายให้หลายครั้งในรอบปีภาษี เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เป็นต้น ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ถ้าสามีและภรรยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ แต่ละฝ่ายหักค่าใช้จ่ายของตนได้ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท เช่นเดียวกัน

2. เงินได้ที่นายจ้างให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงานได้แก่ บำเหน็จ ให้หักค่าใช้จ่ายให้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (มาตรา 42 ทวิ วรรคสาม)

ก. ในกรณีจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ นั่นคือ บำเหน็จเท่ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน ให้หักค่าใช้จ่ายได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายส่วนที่ 1 เฉพาะกรณีได้รับบำเหน็จอย่างเดียวให้หักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่ากับ 7,000 คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน แต่ไม่เกินเงินบำเหน็จ แต่ถ้าได้รับทั้งบำเหน็จและบำนาญให้เอา 3,500 คูณจำนวนปีที่ทำงาน เงินบำนาญหักตามปกติคือ 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

ค่าใช้จ่ายส่วนที่ 2 เมื่อหักค่าใช้จ่ายส่วนที่ 1 แล้วเหลือเท่าใด ให้หักค่าใช้จ่ายได้อีกร้อยละ 50 ของเงินส่วนที่เหลือนั้น

จำนวนปีที่คำนวณ ให้คิดคำนวณจำนวนปีที่ทำจริง ๆ ในกรณีของหน่วยงานเอกชน เศษของปีถ้าถึง 183 วันให้คิดเป็น 1 ปี ถ้าไม่ถึงให้ปัดทิ้ง

ข. ในกรณีจ่ายบำเหน็จไม่เป็นไปตามกฎหมายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ นั่นคือบริษัทเอกชนตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นเอง ให้หักค่าใช้จ่ายได้ดังนี้ (ประกาศกรมสรรพากรว่าด้วยภาษีเงินได้ ลงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2518)

(1) เงินบำเหน็จที่จะนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ตามข้อ ก. เท่ากับเงินบำเหน็จที่จ่ายให้ แต่ไม่เกินจำนวนเงินได้เต็มเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน

(2) เงินได้เต็มเดือนเดือนสุดท้ายที่จะนำมาคำนวณตาม (1) นั้น จะต้องไม่เกินเงินได้รายเดือนถัวเฉลี่ยของ 12 เดือนสุดท้ายก่อนออกจากงาน บวกด้วยร้อยละ 10 ของเงินเดือนถัวเฉลี่ยนั้น

(3) จำนวนปีที่ทำงานตาม (1) จะต้องไม่น้อยกว่า 5 ปี ถ้าน้อยกว่า 5 ปี จะหักค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์นี้ไม่ได้

การหักค่าลดหย่อน

เนื่องจากบุคคลมีเงินได้ไม่เท่ากัน บางคนมีเงินได้มาก บางคนมีเงินได้น้อย เพื่อช่วยเหลือคนมีเงินได้น้อยให้เสียภาษีน้อยลง ประมวลรัษฎากรจึงกำหนดค่าลดหย่อนให้อีกเพื่อให้นำไปหักออกจากเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว ค่าลดหย่อนต่าง ๆ เหล่านี้เป็นค่าลดหย่อนที่กฎหมายกำหนดขึ้น มิใช่ค่าลดหย่อนตามสภาพที่เป็นจริง

เงินได้พึงประเมินเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว กฎหมายกำหนดให้หักค่าลดหย่อนได้อีก ค่าลดหย่อนที่ให้หักนี้ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนเงินได้พึงประเมิน แต่จะมีความสัมพันธ์กับสถานภาพหรือพฤติกรรมของผู้เสียภาษีเป็นสำคัญ ค่าลดหย่อนต่าง ๆ มีดังนี้

1. ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้

ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้ มีค่าลดหย่อนดังนี้

1.1 ผู้มีเงินได้ หักค่าลดหย่อน 30,000 บาท

1.2 สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ หักค่าลดหย่อน 30,000 บาท สามีหรือภริยาในที่นี้จะต้องจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมาย

ถ้าผู้มีเงินได้มิได้อยู่ในประเทศไทยให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยา ที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น ยกเว้นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานพูตหรือสถานกงสุลในต่างประเทศ

1.3 บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) บุตรที่เกิดก่อนหรือในปี พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท โดยไม่จำกัดจำนวน

(ข) บุตรที่เกิดหลัง พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 3 คน

ในกรณีผู้มีเงินได้มีบุตรทั้ง (ก) และ (ข) การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้นำบุตรตาม (ก) ทั้งหมดมาหักก่อน แล้วจึงนำบุตรตาม (ข) มาหัก เว้นแต่ผู้มีเงินได้มีบุตรตาม (ก) มีชีวิตอยู่ร่วมกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จะนำบุตรตาม (ข) มาหักไม่ได้ แต่ถ้าบุตรตาม (ก) มีจำนวนไม่ถึง 3 คน ให้นำบุตรตาม (ข) มาหักได้ โดยเมื่อรวมกับบุตรตาม (ก) แล้วต้องไม่เกิน 3 คน

การหักลดหย่อนสำหรับบุตร ให้หักได้เฉพาะบุตรที่เข้าเกณฑ์ต่อไปนี้

(1) อายุไม่เกิน 25 ปี และยังศึกษาในชั้นอุดมศึกษาหรือในมหาวิทยาลัย หรือ

(2) เป็นผู้เยาว์ หรือ

(3) ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถอันอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้

(4) ไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีล่วงมาแล้วตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป

(5) อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้

(6) ถ้าผู้มีเงินได้มิได้อยู่ในประเทศไทย ให้หักได้เฉพาะบุตรที่อยู่ในประเทศไทย

กรณีสามีและภริยาที่แยกคำนวณภาษี ให้หักค่าลดหย่อนบุตรได้คนละครึ่ง

1.4 ผู้มีเงินได้ที่เป็นกองมรดก หักค่าลดหย่อน 30,000 บาท

1.5 ผู้มีเงินได้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล หักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนหุ้นส่วนหรือบุคคลคนละ 30,000 บาท แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท ทั้งนี้ หุ้นส่วนหรือบุคคลนั้นต้องเป็นผู้ที่อยู่ในประเทศไทย

2. ค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษา

บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักค่าลดหย่อนตามข้อ 3. ของค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้นั้น หากศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการหรือสถานศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาเอกชน หักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ 2,000 บาท แต่ถ้าศึกษาอยู่ในต่างประเทศจะหักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาไม่ได้

กรณีสามีและภริยาที่แยกคำนวณภาษี ให้หักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้คนละครึ่ง

3. ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต

เบี้ยประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ที่จ่ายไประหว่างปีภาษี หักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ กรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นต้องมีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการในประเทศไทย การฝากเงินออมสินประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัวก็อยู่ในข่ายที่จะขอหักค่าลดหย่อนตามเกณฑ์นี้ด้วย

4. ค่าลดหย่อนเงินสะสมจ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ของเงินเดือนหรือค่าจ้าง ให้นำมาหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท โดยกองทุนเลี้ยงชีพนั้นจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 183 พ.ศ.2533 ส่วนที่เกิน 10,000 บาท ให้นำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมิน ทั้งนี้ รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 290,000 บาท

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หมายถึง กองทุนซึ่งลูกจ้างและนายจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น ประกอบด้วยเงินที่ลูกจ้างสะสมและเงินที่บริษัทนายจ้างจ่ายสมทบ และรวมทั้งผลประโยชน์จากเงินดังกล่าว เพื่อจ่ายในกรณีที่ลูกจ้างต้องออกจากงาน ตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของบริษัท ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสะสม และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วย สำหรับเงินสะสมของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น

5. ค่าลดหย่อนเงินปันผล

เงินได้จากเงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้น สำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม

พาณิชยกรรม หรือ อุตสาหกรรม ให้หักลดหย่อนได้เท่ากับจำนวนเงินที่ได้รับเงินปันผล แต่ไม่เกิน 10,000 บาท เงินปันผลส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท หักลดหย่อนได้อีกร้อยละ 30

ส่วนเงินปันผลที่ได้จากบริษัทจดทะเบียนหรือนิติบุคคลอื่น ๆ ไม่อนุญาตให้หักค่าลดหย่อนเงินปันผล แต่ให้ใช้วิธีเครดิตภาษีแทน

6. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย

ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ได้จ่ายไปในปีภาษีให้แก่ธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์ หรือนายจ้าง สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสำหรับการกู้ยืมเงินจากธนาคาร บริษัท ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้าง ซึ่งมีระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่จัดสรรไว้เพื่อสวัสดิการแก่ลูกจ้าง ทั้งนี้เฉพาะที่ผู้ให้กู้ยืมประกอบกิจการในราชอาณาจักร

2. เป็นการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้ออาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุดหรือเพื่อสร้างอาคารใช้อยู่อาศัยบนที่ดินของตนเอง หรือบนที่ดินที่ตนเองมีสิทธิครอบครอง

3. ต้องจำนองอาคารหรือห้องชุด ในอาคารชุด หรืออาคารพร้อมที่ดิน เป็นประกันการกู้ยืมเงินนั้นโดยมีระยะเวลาการจำนองตามระยะเวลาการกู้ยืม

4. ต้องมีอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด ตามข้อ 2. เป็นที่อยู่อาศัยแหล่งสำคัญแหล่งเดียว โดยมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้อยู่อาศัยในระหว่างปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน แต่ไม่รวมถึงกรณีลูกจ้างซึ่งนายจ้างสั่งให้ไปปฏิบัติงานของนายจ้าง ณ ต่างถิ่นเป็นประจำ หรือกรณีอาคารหรือห้องชุดดังกล่าวเกิดอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ หรือภัยอันเกิดจากเหตุอื่น ทั้งนี้ เฉพาะที่มิใช่ความผิดของผู้มีเงินได้จนไม่อาจใช้อาคารหรือห้องชุดนั้นอยู่อาศัยได้

5. ภายใต้บังคับข้อ 4. ผู้มีเงินได้ต้องไม่มีกรรมสิทธิ์ในอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนอกเหนือจากอาคารหรือห้องชุดตามข้อ 4. ในระหว่างปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน

6. ให้หักลดหย่อนได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีที่จะหักลดหย่อนได้นั้นจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่

7. กรณีผู้มีเงินได้หลายคนร่วมกันกู้ยืม ให้หักลดหย่อนได้ทุกคนโดยเฉลี่ยค่าลดหย่อน ตามส่วนจำนวนผู้มีเงินได้ และกรณีสามีภริยาร่วมกันกู้ยืมโดยสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้หักลดหย่อนให้แก่ผู้มีเงินได้เต็มจำนวนตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

8. กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้สมรสกันให้ยังคงหักลดหย่อนได้ดังนี้

(ก) ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

(ข) ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน ให้หักลดหย่อนได้ร่วมกันตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนอยู่ก่อนแล้วตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ สามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว ให้ยังคงหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

9. กรณีมีการแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้เงินกู้ยืมระหว่างผู้ให้กู้ ตามข้อ 1. เฉพาะที่กระทำเป็นครั้งแรกหรือระหว่างนายจ้างกับนายจ้างด้วยกัน ให้ยังคงหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท

10. กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อน จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมล่วงหน้าเป็นรายปี ให้เฉลี่ยดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉพาะส่วนที่เฉลี่ยเป็นของระยะเวลาที่ผู้มีเงินได้อยู่อาศัยในอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดตามข้อ 4.

การหักลดหย่อนดังกล่าวนี้ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานจากผู้ให้กู้ที่พิสูจน์ได้ว่า มีการจ่ายดอกเบี้ยสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินการดังกล่าวนั้นอีกด้วย

7. ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม

เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วย การประกันสังคม นำมาหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง

8. ค่าลดหย่อนเงินบริจาค

เมื่อหักเงินค่าลดหย่อนอื่น ๆ ทั้ง 7 ประเภทตามที่กล่าวมาแล้ว เหลือเท่าใด ให้หักค่าลดหย่อน สำหรับเงินบริจาคได้อีกเท่าจำนวนที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น

เงินบริจาคที่จะนำมาหักลดหย่อนได้มีดังนี้

1. เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลของทางราชการ
2. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาของทางราชการ
3. เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลขององค์การของรัฐบาล
4. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาขององค์การของรัฐบาล
5. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย โรงเรียนเอกชนโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น

6. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
7. เงินที่บริจาคแก่สภากาชาดไทย
8. เงินที่บริจาคแก่วัดวาอาราม
9. เงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศล ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
10. เงินที่บริจาคแก่คณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างสวนสมเด็จฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เนื่องในวโรกาสพระชนมายุครบ 80 พรรษา
11. เงินที่บริจาคในโครงการปลูกป่าเทิดพระเกียรติ เฉลิมฉลองพระชนมายุครบ 90 พรรษา น้อมเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง จังหวัดเชียงราย ให้แก่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี
12. เงินที่บริจาคในโครงการก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์นภพลภูมิสิริ น้อมเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ให้แก่กองทัพอากาศ
13. เงินที่บริจาคแก่กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา
14. เงินที่บริจาคแก่กองทุนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50
15. เงินที่บริจาคให้แก่โครงการอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา
16. เงินที่บริจาคให้แก่โครงการสืบสานพระราชปณิธานกาญจนาภิเษก

ข้อสังเกต

(1) การบริจาคที่ดินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มิใช่เงินจะนำมาตีราคาเพื่อหักค่าลดหย่อนไม่ได้

(2) คู่สมรสที่ไม่มีเงินได้จะนำเงินที่ตนบริจาคมาหักค่าลดหย่อนไม่ได้

(3) กรณีบริจาคเงินร่วมกันโดยระบุชื่อทั้งผู้มีเงินได้และสามีหรือภริยา แต่ไม่ได้แยกจำนวนเงินไว้ ให้ถือว่าบริจาคคนละครึ่ง

(4) กรณีบริจาคเงินร่วมกันโดยระบุชื่อบุคคลหลายคนในใบรับเงินบริจาค แต่ไม่ได้แยกจำนวนไว้ ให้ถือว่าบริจาคคนละเท่า ๆ กัน

(5) สามีภริยาที่แยกคำนวณภาษี ให้หักค่าลดหย่อนสำหรับเงินบริจาคได้เฉพาะตน

9. เครดิตภาษี

เครดิตภาษี หมายความว่า สิทธิหรือประโยชน์อันมีมูลค่าเป็นเงินที่ผู้เสียภาษีมีอยู่เนื่องจากได้เสียภาษีไว้แล้ว หรือถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย หรือได้รับมาเนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมาย

เครดิตภาษีเงินปันผล (มาตรา 47 ทวิ) คือ สิทธิการได้รับคืนเงินปันผลหรือส่วนแบ่งกำไรบางส่วนเนื่องจากมีการเก็บภาษีเงินปันผลไว้แล้ว จะได้รับคืนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีและมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย
2. ได้รับเงินปันผลหรือส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
3. เครดิตภาษีที่ได้รับให้คำนวณโดยนำอัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องเสีย หารด้วยผลต่างของหนึ่งร้อยลบด้วยอัตราภาษีเงินได้ดังกล่าวนั้น ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้คูณด้วยเงินปันผลที่ได้รับดังนี้

$$\text{เครดิตภาษี} = \frac{\text{อัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องเสีย}}{\text{100 – อัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องเสีย}} \times \text{เงินปันผล}$$

4. เครดิตภาษีที่ได้รับต้องนำมารวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมิน ในปีที่ได้รับเงินปันผล
5. ให้นำ เครดิตภาษี ที่คำนวณได้หักออกจากภาษีที่ต้องเสีย ถ้ายังขาดเหลือเท่าใดให้เสียภาษีเพิ่มหรือได้รับคืนภาษีแล้วแต่กรณี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ขั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ (หน่วยเป็นบาท)	เงินได้สุทธิ จำนวนสูงสุดของขั้น	อัตราภาษี ร้อยละ	ภาษีในแต่ละขั้นเงินได้	ภาษีสะสม สูงสุดของขั้น
1 - 100,000	50,000	ยกเว้น		
	50,000	5	2,500	2,500
100,001 - 500,000	400,000	10	40,000	42,500
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	142,500
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,042,500
4,000,000 บาทขึ้นไป		37		

สำหรับเงินได้สุทธิ 100,000 บาทแรกนั้น ส่วนที่ไม่เกิน 50,000 บาท ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ส่วนที่เกิน 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ให้นำมาคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 5 ทั้งนี้ เฉพาะเงินได้สุทธิ (เงินได้พึงประเมิน หักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน) จากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร เท่านั้น

หลักการคำนวณ

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีหลักในการคำนวณดังนี้

1. วิเคราะห์ให้ได้ว่ามีเงินได้กี่ประเภท แล้วรวมเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทตามมาตรา 40(1)-(8) โดยเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ต้องรวมกัน นอกนั้นให้แยกกัน
2. หักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้แต่ละประเภท ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ให้หักรวมกัน
3. รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายทุกประเภทเข้าด้วยกัน
4. รวมหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ
5. หาเงินได้สุทธิโดยเอาค่าลดหย่อนไปหักออกจากเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย
6. คำนวณภาษีตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้
7. ถ้ามีเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้นำมาหักออกจากภาษีที่คำนวณได้
8. ในกรณีแยกคำนวณภาษีระหว่างสามีภริยา

ก. ให้แยกคำนวณเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) เงินได้ประเภทอื่นให้นำไปรวมกับเงินได้ของสามี

ข. ให้หักค่าลดหย่อนต่อไปนี้ให้นำไปหักคนละครึ่ง

- ค่าลดหย่อนบุตรและการศึกษาของบุตร
- ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย

การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีฐานกว้างขวางครอบคลุมผู้มีเงินได้ทุกคนในประเทศ ดังนั้นในการจัดเก็บภาษีเงินได้จึงต้องมีวิธีจัดเก็บหลายวิธี เพื่อให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ สะดวกรวดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายน้อย แต่เก็บภาษีได้สูงสุดตามเป้าหมาย

ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อาจแบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การหักภาษี ณ ที่จ่าย

กฎหมายกำหนดให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 หักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน (มาตรา 50) กล่าวคือในการจ่ายเงินแก่ผู้รับ หากเงินนั้นเข้าข่ายเงินได้ตามมาตรา 40 ผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ต้องหักภาษีสำหรับเงินได้จำนวนนั้น และนำส่งรัฐ เราเรียกภาษีประเภทนี้ว่าภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ในกรณีรัฐบาลหรือองค์การรัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน และมีการตั้งฎีกาเบิกเงินเพื่อจ่ายให้จดไว้ในฎีกาเบิกเงิน และให้ผู้จ่ายมีหน้าที่จะต้องหักเงินจำนวนนั้นไว้ก่อนจ่าย ถ้ามิได้มีการตั้งฎีกาเบิกเงินก็ให้เจ้าพนักงานผู้จ่ายเป็นผู้หักไว้ และนำส่งตามระเบียบต่อไป (มาตรา 53)

2. การชำระภาษีโดยการประเมินตนเอง

ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว (มกราคม – ธันวาคม) และทำการคำนวณภาษีที่ต้องเสีย กับแสดงจำนวนภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย เหลือเงินที่ต้องเสียตามแบบแสดงรายการหรือเงินที่มีสิทธิได้รับคืนถ้าหากถูกหักภาษีไว้เกิน

3. การชำระภาษีโดยการประเมินของเจ้าพนักงาน

การจัดเก็บภาษีที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ประเมินภาษีนั้น นับเป็นข้อยุ่งยากไม่น้อย เพราะจะต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมาก ดังนั้นการให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ประเมินภาษีจึงกระทำในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น เช่น เมื่อตรวจพบว่าผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เป็นต้น

2. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่างการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนรู้และการสอน การตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนการสอน จะทำได้โดยการประเมินผล และเมื่อผลที่ออกมายังมีความบกพร่องก็ต้องปรับปรุงใหม่ ดังนั้นในการที่จะส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตและมีความงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดได้แก่ การให้การศึกษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการทั้งสี่ด้าน โดยจัดกิจกรรมที่สามารถสร้างความงอกงามได้มากที่สุด ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเหล่านี้

ความหมายของการศึกษา การเรียนและการสอน

<u>การศึกษา</u>

นักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "การศึกษา" ไว้หลายความหมายด้วยกัน เป็นต้นว่า ยัง ยัคส์ รูสโซ (Jean Jacques Ronsseau) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาคือ การปรับปรุงคนให้เหมาะกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือ การนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ขณะที่ โจอัน เฟรดริด แฮร์ บาร์ต (John Friedrich Herbart) ให้ความหมายของการศึกษาว่าการศึกษาคือ การทำให้พลเมืองมีความประพฤติ และมีอุปนิสัยที่ดีงาม รวมทั้ง เฟรดริด เฟรอเบล (Friedrich Froebel) ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาคือ การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง สำหรับ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ให้ความหมายของการศึกษาไว้หลายความหมายคือ

1. การศึกษาคือชีวิต ไม่ใช่เตรียมตัวเพื่อชีวิต
2. การศึกษาคือความเจริญงอกงาม
3. การศึกษาคือกระบวนการทางสังคม
4. การศึกษาคือการสร้างประสบการณ์ให้แก่ชีวิต

โดยเฉพาะ คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ 3 ความหมาย คือ

1. การศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม
2. การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้ความสามารถจากสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดขึ้น
3. การศึกษา หมายถึง การถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา (Good 1959 : 191)

นอกจากนั้นนักการศึกษาของไทยที่มีชื่อเสียงบางท่าน ได้ให้ความหมายของการศึกษา ไว้หลายความหมายด้วยกัน เช่น ม.ล.ปิ่น มาลากุล ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาเป็นเครื่องหมายที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคล รวมทั้ง ดร.สาโรช บัวศรี ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาหมายถึง การพัฒนาบุคคลและสังคมเพื่อความงอกงามและเพื่อธำรงไว้ซึ่งอิสรภาพ และเสรีภาพของบุคคลและประเทศชาติ (สุนทร ศรีรักษา. 2522 : 37 - 43)

ดังนั้น จากความหมายข้างต้นพอสรุปความหมายของการศึกษาได้ว่า เป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโตและมีความงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมสูง

การเรียน

การเรียนนั้นเป็นคำเรียกสั้น ๆ ของคำว่า การเรียนรู้ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า LEARNING ซึ่งมีความหมายมากในทางจิตวิทยา (เป็นศาสตร์สำคัญที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนมาก) เพราะเป็นกระบวนการที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ ประสบการณ์ (Experience) จึงเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ หากปราศจากเสียซึ่งประสบการณ์แล้ว การเรียนรู้ย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้ประสบการณ์ก็คือการที่บุคคลใช้ประสาทสัมผัสปะทะ (Interact) กับสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม (มนุษย์ด้วยกัน) และสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ การที่บุคคลปะทะกับสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เองจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น

การสอน

ในการจัดการศึกษานั้น จุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อให้มี "การสอน" ที่ถูกต้องชัดเจน การสอน คือ "การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น" การสอนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม

การสอนเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนเกินกว่าตัวครู การบอก (บรรยาย) ของครูและการฟังของนักเรียนให้ห้องสี่เหลี่ยม แต่เป็นกระบวนการที่เกิดจากความเข้าใจในตัวผู้เรียน เข้าใจในกระบวนการ วิธีสอน และใช้สื่อการสอน การจูงใจและการให้แรงเสริม การใช้บุคลิกท่าทีของครู รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามหลักสูตรหรือไม่อีกด้วย การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลปะมาก จึงจะสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ไม่เพียงเท่านั้นผลของการสอนจะต้องเป็นเชื้อหรือชนวนที่ทำให้นักเรียนได้ใฝ่รู้และศึกษาความรู้ไปชั่วชีวิต (Life long Education) อีกด้วย

กล่าวโดยสรุปก็คือการสอนนั้นเป็นกระบวนการที่ทำหน้าที่ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนได้มีประสบการณ์ที่ดีมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่นเป็นประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวมซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายสูงสุดของการศึกษานั่นเอง

องค์ประกอบของการสอน

การสอนมีความหมายได้หลายความหมาย แต่จุดหมายปลายทางของการสอน คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ครู นักเรียน และสิ่งที่จะสอน

1. ครูหรือผู้สอน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการสอน ฉะนั้นบุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพของตน รวมทั้งรู้จักเลือกปรับปรุงเทคนิคและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนโดยไม่ใช้วิธีสอนแบบเดียว ควรมีการดัดแปลงและเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแต่ละเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2. นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน เนื่องจากความสำเร็จในการศึกษาของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวและจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้ โดยพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้สื่อการเรียนการสอนด้วยตนเองมากกว่าที่จะฟังคำบรรยายจากผู้สอน แต่เพียงอย่างเดียวนั่นก็คือผู้สอนจะต้องพยายามจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ซึ่งครูจะต้องจัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น รวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมของการเรียนการสอน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้งสามอย่างนี้มีความสัมพันธ์กัน เพราะเป็นกระบวนการที่แยกจากกันไม่ได้ จะต้องดำเนินการควบคู่กันไปตลอดเวลา

หลักการพื้นฐานในการสอน

การที่ครูทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ครูจะต้องมีหลักการที่ดี ฉะนั้นการสอนที่ดีย่อมอยู่ที่หลักการพื้นฐานในการสอน 4 ประการ คือ

1. <u>หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน</u> การเตรียมความพร้อมพื้นฐานที่จะทำให้การสอนมีคุณภาพ ได้แก่

1.1 ต้องมีความรู้เรื่องหลักสูตรในปัจจุบัน ในด้านหลักการ จุดหมาย โครงสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลของหลักสูตรแต่ละระดับว่ามีแนวโน้มเป็นอย่างไร

1.2 ต้องมีความรู้เรื่องปรัชญาการศึกษา ปรัชญาการศึกษาเป็นความรู้ อันเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งความรู้นี้จะมีผลต่อการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา การเลือกและการวัดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารโรงเรียน การจัดชั้นเรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล แนวคิดในการจัดการศึกษาของนักปรัชญาการศึกษาแตกต่างกันหลายแนวคิด พอจะสรุปที่สำคัญได้ 5 แนวความคิดหรือ 5 ปรัชญาการศึกษา ได้แก่ ปรัชญาสาระนิยม ปรัชญาสัจจวิทยานิยม ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม และปรัชญาสวภาพนิยม

แม้ว่าในการสอนนั้นจำเป็นต้องยึดตามแนวหลักสูตรที่รับผิดชอบอยู่ก็ตาม แต่เพื่อประโยชน์สูงสุดของการเรียนรู้ ต้องเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับแนวความคิดได้ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะตามแนวปรัชญาการศึกษา 5 ปรัชญาที่ยกมานี้ล้วนมีแนวความคิดที่แตกต่างและมีอิทธิพลต่อวงการศึกษา จนทุกวันนี้ ปรัชญาการศึกษาทั้ง 5 สาขา กล่าวโดยย่อได้ดังนี้

1.2.1 ปรัชญาสาระนิยม เป็นปรัชญาการศึกษาที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่เป็นแก่นเป็นหลักความรู้ ในด้านทักษะก็มุ่งฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการแสวงหาความรู้ การเรียนการสอนจะเน้นครูเป็นจุดศูนย์กลาง โดยวิธีสอนที่จะทำให้การถ่ายทอดวิชาการเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ การวัดผลจะวัดความสามารถทางวิชาการเป็นสำคัญ

1.2.2 ปรัชญาสัจจวิทยนิยม มีแนวคิดคล้ายกับปรัชญาสาระนิยม แต่เน้นการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล มากกว่าการยอมรับด้วยความศรัทธาแบบปรัชญาสาระนิยม ด้านการเรียนการสอนจะใช้วิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียนเรียนด้วยการทดลอง พิสูจน์และปฏิบัติมากขึ้น ไม่ใช่เรียนจากการท่องจำหรือฟังคำบรรยายอย่างเดียว

1.2.3 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม เป็นปรัชญาที่นำแนวคิดทางจิตวิทยามาใช้ประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น การสอนมุ่งให้นักเรียนเรียนด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง หรือจัดสถานการณ์

1.2.4 ปรัชญาปฏิรูปนิยม มีแนวคิดคล้ายปรัชญาพิพัฒนาการนิยม แต่มีจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่กว้างไกลขึ้น ไม่มุ่งพัฒนาตัวนักเรียนเพื่อตัวนักเรียนเท่านั้น แต่พัฒนาให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของสังคม มุ่งปฏิรูปสังคมให้เป็นสังคมแบบประชาธิปไตย

1.2.5 ปรัชญาสวภาพนิยม ปรัชญานี้มุ่งให้อิสระทางแนวคิด และการตัดสินใจแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถือว่าเนื้อหาวิชาไม่ใช่สิ่งสำคัญ เป็นเพียงเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนานักเรียนเท่านั้น ส่วนการเรียนการสอนยึดตามแนวปรัชญาพิพัฒนาการนิยมและปฏิรูปนิยม

1.3 ต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาดี ผู้ที่สอนเรื่องใดต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นมากพอที่จะอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งตามระดับ การมีความรู้น้อยทำให้เป็นครูที่ดีไม่ได้เพราะครูจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และการมีความรู้มากเกินไปแต่ไม่รู้จักประมาณการก็มีแนวโน้มที่จะสอนเนื้อหามากและยากไป ฉะนั้นครูจึงควรมีความรู้ดีและรู้จักประมาณการความรู้ที่จะถ่ายทอดได้ การมีความรู้ดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูได้ศึกษาเล่าเรียน และค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ

1.4 ต้องมีทักษะการสอนที่ดี ทักษะการสอนมีหลักแตกต่างกันไป แล้วแต่ว่าวิธีการสอนนั้นยึดครูเป็นศูนย์กลางหรือยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การมีทักษะดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทักษะเดียว และบูรณาการของทักษะตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป

1.5 ต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาการสอน เมื่อครูสำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงานจะพบว่า สถานการณ์การสอนในระหว่างที่เรียนกับสภาพการณ์จริงที่ต้องออกไปสอนมีความแตกต่างกัน ครูจะนำวิชาการที่ร่ำเรียนมาใช้ไม่ได้เลยทีเดียว ปัญหาที่เกี่ยวกับการสอนอยู่ "นอกหลักสูตร" ทั้งนั้น ดังนั้นครูจะต้องรู้จักแก้ปัญหาด้วยความรอบคอบ โดยนำหลักการที่เรียนมาแล้วช่วยในการแก้ปัญหา

2. <u>หลักการวางแผนและเตรียมการสอน</u> การสอนจะมีคุณภาพไม่ได้ หากครูมิได้วางแผนและเตรียมการสอนดีพอ การวางแผนและเตรียมการสอนมีหลักการสำคัญ 5 ประการคือ

2.1 ต้องเขียนแผนการสอนที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่จะสอน หัวเรื่อง กำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอนและการประเมินผล

2.2 ต้องมีการรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาสาระที่จะสอนตามหัวข้อเรื่อง และความคิดรวบยอด และจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน

2.3 ต้องมีการวางแผนผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนเพื่อใช้ในกิจกรรม ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน

2.4 ต้องเตรียมแบบทดสอบสำหรับให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

2.5 ต้อง "ซ้อม" สอนเพื่อจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ตนเองแน่ใจว่า จะสอนนักเรียนได้ดี และมีประสิทธิภาพ

3. <u>หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้</u> การสอนของครูจะสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้นั้น ครูจะต้องรู้จักประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาใช้ในการสร้างสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพของนักเรียน

ในการสอนครูควรมีความรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่จำเป็นดังนี้

<u>ทฤษฎีพฤติกรรม</u> (Behaviorism) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมและปฏิกิริยาตอบสนองของคนเรานั้นเกิดขึ้นเนื่องจากสิ่งเร้า ฉะนั้นการสอนจึงจำเป็นจะต้องใช้อุปกรณ์การสอน และการวางเงื่อนไขต่าง ๆ ของนักเรียนให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่เราต้องการ เช่น ครูให้รางวัล ได้แก่ คะแนนเป็นเงื่อนไขกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียงในการเรียนการทำงาน และการปฏิบัติตนให้ดี

ทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanism) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าคนเราจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดได้เมื่อบุคคลนั้นมีเสรีภาพ จากหลักนี้จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนเน้นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูไม่ใช่ผู้สอนโดยตรง แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดสภาพการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitivism) ทฤษฎีนี้มีความคิดว่าเด็กสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลกับสิ่งที่เป็นนามธรรม สามารถตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผล และสามารถที่จะตั้งเกณฑ์ และแก้ปัญหา ฉะนั้นวิธีการสอนที่ดีที่สุดคือ เด็กควรจะได้รับเลือกประสบการณ์เรียนเอง การจัดการเรียนการสอนจึงจัดให้มีศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสเลือกหาวิธีที่ดี คือ เปิดโอกาสให้เด็กได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ครูเข้าใจความคิดต่าง ๆ ของเด็กได้ (พรรณี ช. เจนจิต. 2528 : 96)

ในการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้นั้นครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูต้องตระหนักเสมอว่า เด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่ควรหวังให้ ด.ช.ชัยรัตน์ เหมือน ด.ช.ศราวุธ และไม่ควรเอาผลการเรียน หรือความสำเร็จของนักเรียนคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับเด็กอีกคนหนึ่ง โดยหลักการข้อนี้ครูจึงควรรู้จักนักเรียนทุก ๆ คน และยอมรับนักเรียนตามธรรมชาติที่เป็นจริง โดยไม่นำนักเรียนไปเปรียบเทียบกันและกัน

3.2 หลักการเร้าความสนใจ การเร้าความสนใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำทุกครั้งก่อนสอน แต่อย่าลืมว่า การที่ครูจะเร้าความสนใจของนักเรียนได้ตัวครูเองจะต้องมีความสนใจในเรื่องที่จะสอนเสียก่อน เมื่อครูเองรู้สึก "เบื่อ" หรือ ไม่สนุกที่จะสอนแล้ว จะไปหวังให้นักเรียนสนใจเรียนหรือรู้สึกสนุกกับการเรียนได้อย่างไร

3.3 หลักการให้ได้รับคำติชมหรือผลย้อนกลับทันท่วงที ข้อนี้ประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ของกลุ่มเชื่อมโยงนิยมที่ต้องเริ่มโดยการให้มีการสนองตอบต่อตัวเอง หรือสิ่งเร้าเป็นกระบวนการการสองทาง เพื่อให้นักเรียนทราบผลของการกระทำว่าผิดถูกอย่างไร มีอะไรต้องแก้ไข (วัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525 : 36 – 37)

4. หลักการประเมินผลและรายงานผล เมื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนแล้วก็ต้องมีการวัดผลและประเมินผลโดยมีหลักการ 3 ประการ คือ

4.1 หลักการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการเขียนจุดประสงค์ที่ยึดพฤติกรรมที่วัดหรือสังเกตโดยกำหนดเงื่อนไขและเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

4.2 หลักการสร้างและการใช้เครื่องมือประกัน ครูต้องทราบวิธีการออกข้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ให้เป็นข้อสอบที่วัดพฤติกรรมตามเงื่อนไขและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังต้องทราบวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ ด้วย

4.3 <u>หลักการตีความหมายและรายงานผลการประเมิน</u> เมื่อครูวัดผล (การเก็บข้อมูลเป็นตัวเลข) แล้วครูก็ต้องมีความสามารถในการประเมิน คือ วิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมาย แล้วรายงานผลให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ

หลักการพื้นฐานในการสอน 4 ประการที่กล่าวข้างต้น จะทำให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่มิใช่เพียงการเรียนรู้หลักการเท่านั้น ต้องเป็นการฝึกปฏิบัติให้สามารถนำหลักการต่าง ๆ ไปใช้ได้จริง ๆ จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525 : 36 - 38)

ลักษณะการสอนที่ดี

ก่อนทำการสอนครูควรศึกษาการสอนลักษณะต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีการส่งเสริมนักเรียนให้เรียนด้วยการกระทำ เป็นการเรียนที่นักเรียนได้ลงมือทำ จึงเป็นการที่ให้ประสบการณ์ที่มีความหมาย

2. มีการส่งเสริมนักเรียนให้เรียนด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดซึ่งกันและกัน ทั้งยังให้รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. มีการตอบสนองความต้องการของนักเรียน เป็นการเรียนที่นักเรียนเรียนด้วยความสุข สนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. มีการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรเป็นอย่างดี เช่น สอนสังคมศึกษา ก็สอนให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทย หรือวิชาอื่น ๆ เป็นต้น

5. มีการใช้สื่อการสอน ได้แก่ สื่อการสอนจำพวกโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ เพื่อเร้าความสนใจ หรือช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายด้วย

6. มีกิจกรรมให้นักเรียนทำหลายอย่าง เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียน เช่น การสอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ เรื่องการตอนต้นไม้ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงและดูแลผลการปฏิบัติของตนเอง

7. มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ ด้วยการซักถาม หรือให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาง่าย ๆ สำหรับเด็กประถมศึกษา เด็กจะได้คิดหาเหตุผลเปรียบเทียบและคิดพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ

8. มีการส่งเสริมความคิดริเริ่ม และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เป็นต้นว่าส่งเสริมให้นักเรียนคิดทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีมีประโยชน์ โดยไม่ต้องเลียนแบบใคร และส่งเสริมกิจกรรมที่ความงามทางสุนทรียภาพ เช่น การเขียนบทร้อยกรอง การวาดภาพต่าง ๆ การจัดแสดงละคร ฯลฯ

9. มีการใช้การจูงใจ ในระหว่างการเรียนการสอนบทเรียนใด ๆ นั้น ครูควรนำเครื่องล่อต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล การลงโทษ การชมเชย การติเตียน การสอบ การให้คะแนน การแข่งขัน การให้เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ฯลฯ มาใช้ ซึ่งเครื่องล่อเหล่านี้จะกระตุ้น และชี้แนวทางให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรในการเรียนและการทำกิจกรรมยิ่งขึ้น

10. มีการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแบบประชาธิปไตย ด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยกย่องความคิดเห็นที่ดี ตลอดจนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานร่วมกับครู

11. มีการเร้าความสนใจก่อนลงมือทำการสอนเสมอ การเร้าความสนใจนับเป็นสิ่งจำเป็นสิ่งแรกในกระบวนการเรียนการสอนที่ครูไม่ควรละเลย เพราะเมื่อเด็กสนใจเรียน ตั้งใจเรียนแล้ว การเรียนการสอนก็จะได้ผลดี

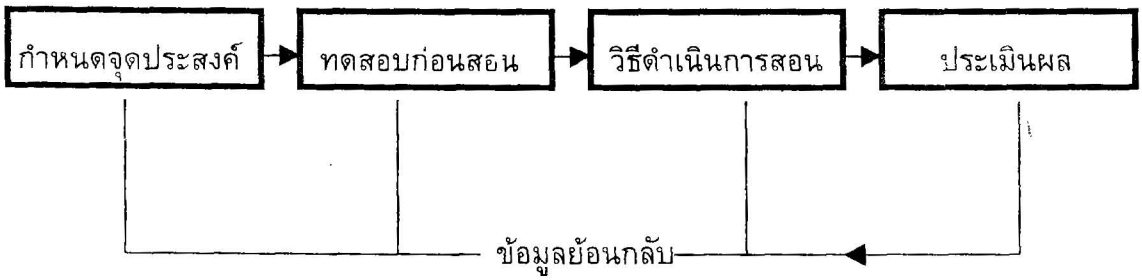
12. มีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การซักถาม การทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนของครูตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการมากที่สุด

ระบบการเรียนการสอน

ระบบการเรียนการสอนคือ การจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ (สงัด อุทรานันท์. 2529 : 5)

ระบบการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ

รูปแบบที่ 1 เป็นระบบการสอนของนักการศึกษาชาวอเมริกัน 3 คน ไคเบลอร์, เบคเกอร์ และไมลส์ (Kibler, Becker and Miles. 1973 : 17) ซึ่งเป็นระบบการสอนทั่วไป ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงรูปแบบการสอนทั่วไป

ระบบการสอนทั่วไปนี้มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ (Objective) ระบบการสอนโดยทั่วไป จะเริ่มต้นที่การกำหนดจุดประสงค์ของครูเสียก่อนว่า ต้องการสอนเรื่องนั้น ๆ ด้วย จุดประสงค์ใด หรือต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร นักเรียนจะได้รับความรู้ ทักษะเจตคติมากน้อยเท่าใด การกำหนดจุดประสงค์ ครูจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะจะทำให้สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้โดยง่าย การกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนเท่ากับกำหนดทิศทางเป้าหมายที่จะไปถึงอย่างแจ่มชัด ทำให้ไม่เกิดความสับสนแก่ครูและนักเรียนด้วย

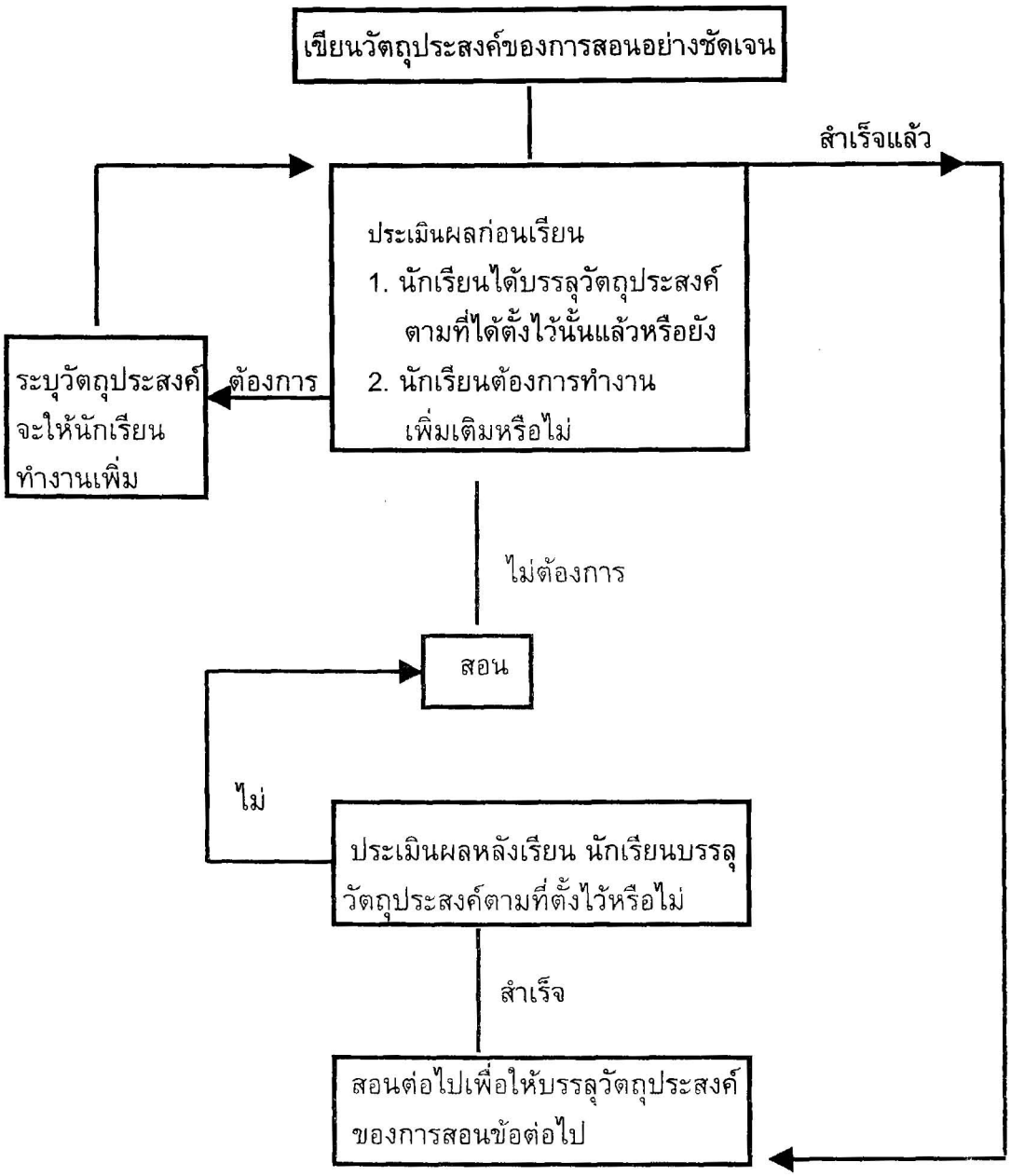
2. ทดสอบก่อนสอน (Pre-Assessment) ก่อนสอนครูควรตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนเสียก่อน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีพื้นความรู้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูจัดกลุ่มนักเรียนให้เข้ากลุ่มตามระดับพื้นความรู้ และความสามารถของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. วิธีดำเนินการสอน (Instruction Procedures) ครูผู้สอนจะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุถึงความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้โดยสะดวก รวมทั้งนำหลักการสอนต่าง ๆ มาใช้ เช่น การจูงใจ การฝึกหัด การจัดลำดับขั้นตอนก่อนหลังของการสอน การแสดงผลก้าวหน้าของการเรียนตลอดจนการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและได้ผลเป็นที่พอใจมาใช้สอนด้วย

4. การประเมินผล (Evaluation) ครูผู้สอนจะต้องทำการประเมินผลประสิทธิภาพในการสอนของตน โดยถือเอานักเรียนส่วนมากเป็นเกณฑ์ว่าสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงใด และจะได้นำเอาผลที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงความมุ่งหมาย ของการสอน เพื่อผลของการสอนมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลย้อนกลับ (Feed-Back) หลังจากการประเมินผลแล้ว สิ่งที่ได้จากการประเมินผลนั้นจะนำไปใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การปรับปรุงจุดประสงค์ เช่น การกำหนดจุดประสงค์อาจคลุมเครือไม่ชัดเจน การปรับปรุง การทดสอบก่อนสอน เช่น คำถามอาจไม่ชัดเจนไม่สามารถวัดพื้นความรู้ของนักเรียนได้ การปรับปรุงวิธีดำเนินการสอนซึ่งครูอาจยังมีเทคนิควิธีสอนหรือสื่อการเรียนไม่ดีพอที่จะทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนที่เป็นข้อมูลย้อนกลับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการนำผลจากการประเมินผลไปพิจารณาปรับปรุงทุกส่วน ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยังบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

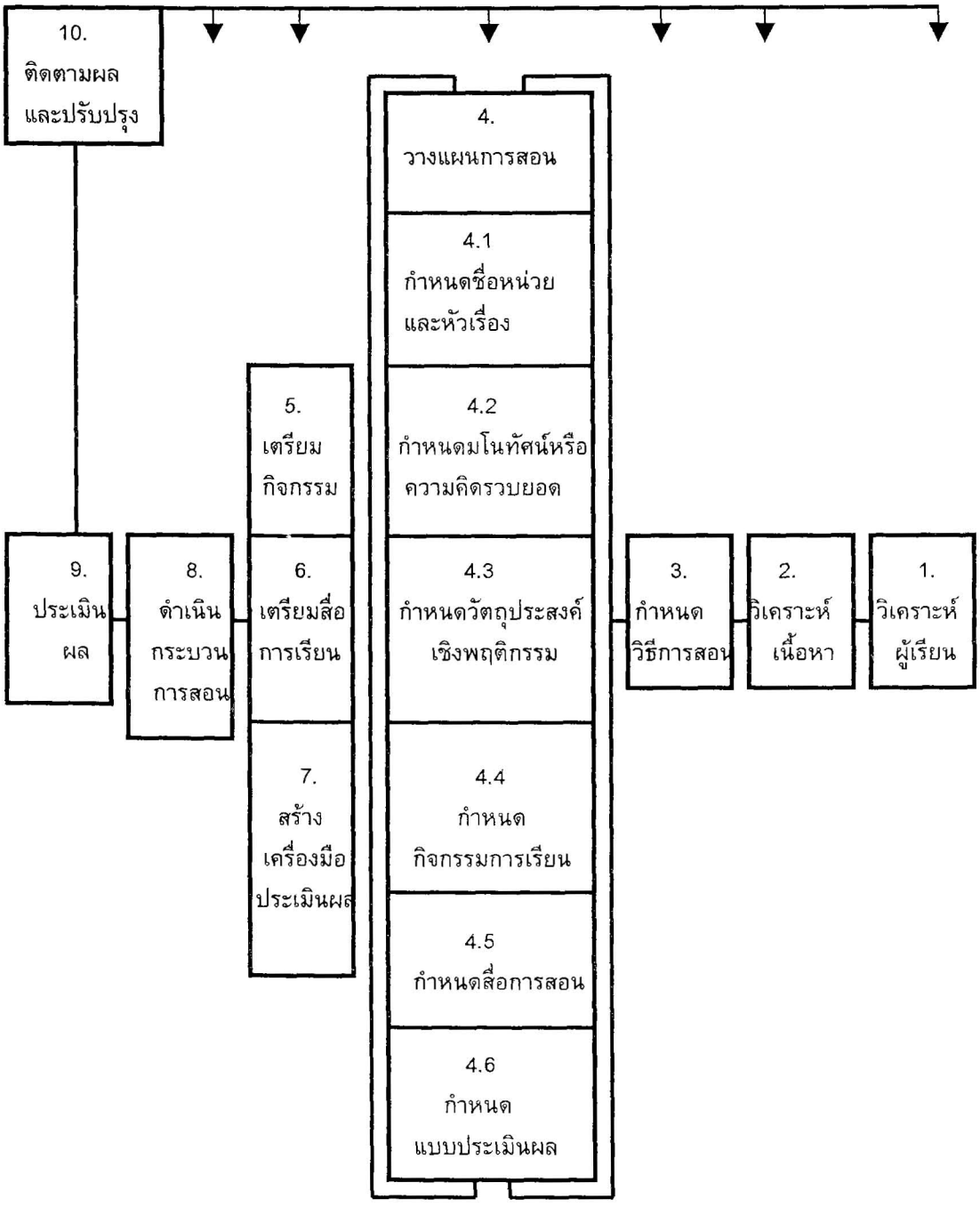
รูปแบบที่ 2 ระบบการสอนที่เป็นไปตามเหตุผล เป็นรูปที่พัฒนาจากรูปแบบการสอนทั่วไป ซึ่งทวีป อภิสิทธิ์ ได้เสนอไว้ในหนังสือยุทธศาสตร์การสอน มีรูปแบบดังแสดงในภาพประกอบ 2 (ทวีป อภิสิทธิ์. 2523 : 27)

ภาพประกอบ 2 แสดงระบบการสอนที่เป็นไปตามเหตุผล

ระบบการสอนที่เป็นไปตามเหตุผล มีขั้นตอนคล้ายกับรูปแบบที่ 1 แต่นำเอาการประเมินผลก่อนเรียนมาพิจารณาว่า นักเรียนผ่านวัตถุประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้หรือยัง ถ้าผ่านแล้วก็ให้เรียนรู้วัตถุประสงค์ข้อต่อไปตามลูกศรทางขวามือ เมื่อประเมินผลแล้วปรากฏว่านักเรียนขาดความรู้พื้นฐาน ครูต้องกำหนดวัตถุประสงค์เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะรับความรู้ใหม่ จึงดำเนินการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

รูปแบบที่ 3 เป็นระบบการสอน ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงค์ (2525 : 31) ได้เสนอไว้ในหนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการสอน มีรูปแบบดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบระบบการสอน

ระบบการสอนนี้มีขั้นต้อนดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อดูระดับผู้เรียนและพื้นฐานความรู้เดิม
2. วิเคราะห์เนื้อหา ให้กำหนดเนื้อหาที่จะสอนโดยแยกเป็น
   2.1 แบ่งหน่วยและหัวเรื่อง
   2.2 กำหนดความคิดรวบยอด
3. กำหนดวิธีการสอน ให้บอกว่าจะเป็นการสอนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยหรือรายบุคคล หรือวิธีการอย่างอื่น
4. วางแผนการสอน ให้เขียนแผนการสอน โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้
   4.1 ชื่อหน่วย หัวเรื่อง
   4.2 มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด
   4.3 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
   4.4 กิจกรรมการเรียน
   4.5 สื่อการสอน
   4.6 การประเมินผล
5. เตรียมกิจกรรมการเรียน คือ เตรียมกิจกรรมที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอน
6. ดำเนินการเลือกและผลิตสื่อการสอนคือ เลือกและสร้างสื่อการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
7. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้แล้ว ขั้นวางแผนการสอนครูก็ควรออกข้อสอบหรือสร้างเครื่องมือไว้ให้พร้อมก่อนลงมือสอน
8. ดำเนินการสอน โดยทำตามแผนที่วางไว้
9. ประเมินผล ทำการวัดและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นแล้ว
10. ติดตามและปรับปรุง เมื่อดำเนินการสอนไปแล้วครูก็อาจประเมินผล โดยการดูผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นเครื่องมือหรือเป็นตัวกลางที่จะช่วยนักเรียนให้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ที่สร้างไว้ในแต่ละเนื้อหาแต่ละวิชา แล้วนำโปรแกรมเหล่านั้นไปสอนโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ คำว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Computer Assisted Instruction เรียกย่อ ๆ ว่า CAI

ส่วนในด้านความหมายนั้นมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ขนิษฐา ชานนท์ (2532 : 8) ได้ให้ความหมายว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน โดยที่เนื้อหาวิชาและแบบฝึกหัดจะถูกพัฒนาเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนจะเรียนบทเรียนจากคอมพิวเตอร์โดยคอมพิวเตอร์จะสามารถแสดงเนื้อหาวิชาทั้งในรูปตัวหนังสือและรูปกราฟฟิค สามารถถามคำถามและรับคำตอบจากผู้เรียน ตรวจคำตอบและแสดงผลการเรียนในรูปของข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้เรียน

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2526 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ การนำเนื้อหาวิชา และลำดับวิธีการสอน มาบันทึกเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์สำหรับใช้สอนคน โดยให้เครื่องกับคนโต้ตอบกันเอง และไม่ต้องมีบุรุษที่สามเข้ามาช่วย

นิพนธ์ ศุขปรีดี (2530 : 63 - 65) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นระบบการสอนโดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน (Active Participation) โดยให้มีการตอบคำถาม คิดและกระทำกิจกรรมขณะเรียนโดยการใช้ระบบไมโครคอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเสริมแรง (Reinforcement) จากระบบการสอน สามารถบันทึกความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนเป็นระยะ

ทักษิณา สวนานนท์ (2530 : 206 - 207) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน การทบทวน การทำแบบฝึกหัด หรือการวัดผล โดยปกติ จอภาพจะแสดงเรื่องราวเป็นคำอธิบาย เป็นบทเรียน หรือเป็นการแสดงรูปภาพ อาจเป็นทั้งแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ส่วนมากจะเป็นแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบประเภทให้เลือกหรือปรนัย เมื่อทำแล้วคอมพิวเตอร์จะตรวจให้ โดยจะชมเชยและให้กำลังใจถ้าทำถูก ตำหนิหรือต่อว่าบ้างที่ทำผิดหรืออาจสั่งให้กลับไปอ่านใหม่

ผดุง อารยะวิญญู (2527 : 41 - 42) กล่าวถึงคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยครูในการสอน โปรแกรมสำหรับการเรียนการสอนมักบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับที่ครูจะสอน แต่แทนที่ครูจะสอนเนื้อหาวิชาด้วยตนเอง ครูก็จะบรรจุเนื้อหาเหล่านี้ไว้ในโปรแกรม และนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาแทนครู

ยืน ภู่วรวรรณ (2531 : 121) ได้กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้นำเนื้อหาวิชาและลำดับวิธีการสอนมาบันทึกเก็บไว้ คอมพิวเตอร์จะช่วยนำบทเรียนที่เตรียมไว้อย่างเป็นระบบมาเสนอในรูปที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนแต่ละคน

พรีนิส (Prenis. 1977 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน เป็นคอมพิวเตอร์ที่ช่วยทำให้นักเรียนรู้รายวิชาไปทีละขั้นตอน โดยในขณะที่มีการเรียนการสอนที่ขึ้นอยู่กับการตอบสนองของนักเรียนนั้น คอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่ถามคำถามให้ คอมพิวเตอร์สามารถย้อนกลับไปสู่รายละเอียดที่ผ่านมาแล้วได้หรือสามารถให้การฝึกฝนซ้ำให้แก่นักเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้นำเนื้อหาและลำดับวิธีการสอนมาบันทึกเก็บไว้ คอมพิวเตอร์จะช่วยนำบทเรียนที่เตรียมไว้อย่างเป็นระเบียบมาเสนอในรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยให้เครื่องกับคนโต้ตอบกันเอง นั่นคือเป็นวิถีทางของการเรียนการสอนรายบุคคลโดยอาศัยความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่จะจัดหาประสบการณ์ที่มีความสัมพันธ์กัน มีการแสดงเนื้อหาตามลำดับที่ต่างกัน ด้วยโปรแกรมที่เตรียมไว้อย่างเหมาะสม

3.2 ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้กันในวงการศึกษาโดยทั่วไปมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน นักการศึกษาและนักวิชาการได้แบ่งประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

วีระ ไทยพานิช (2527 : 12 - 14) ได้แบ่งประเภทของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ด้านฝึกและปฏิบัติ (Drill and Practice) คอมพิวเตอร์จะเสนอเรื่องราวในลักษณะการฝึกซ้ำ ๆ นักเรียนตอบคำถาม คอมพิวเตอร์จะปรับเรื่องราวระดับการเรียน ตลอดจนวิธีการเสนอเนื้อหา ให้เหมาะสมกับคำตอบของนักเรียน

2. ด้านสถานการณ์จำลอง (Simulation) คอมพิวเตอร์จะเสนอสถานการณ์การเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะของความเป็นจริงหรือคล้ายกับสถานการณ์จริง ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในการตัดสินใจ เมื่อคอมพิวเตอร์ได้รับคำตอบ ก็จะตอบผู้เรียนว่าที่ตอบไปนั้นเหมาะสมถูกต้องกับความเป็นจริงแค่ไหน เช่น การฝึกนักบิน นักบินอวกาศ ฯลฯ

3. ผู้สอนพิเศษหรือติวเตอร์ (Tutorials) คอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่สอนพิเศษแก่ผู้เรียน คอมพิวเตอร์เสนอเนื้อหาหรืออาจเป็นรูปภาพ ถามคำถาม รับคำตอบ และแจ้งผลคำตอบ คอมพิวเตอร์จะปรับเนื้อหาและวิธีการให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน

4. การสอนโดยผู้เรียนควบคุมการเรียน (Learner Controlled Instruction) คอมพิวเตอร์เสนอนำรายการที่จะเรียนต่อผู้เรียน ว่ามีอะไรเรียนบ้างและกลวิธีการเรียน ผู้เรียนจะเลือกจุดมุ่งหมายและกลวิธีการเรียนตามที่ต้องการ คอมพิวเตอร์จะเสนอเรื่อง เนื้อหา ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนเลือก ตลอดจนการเสนอเรื่องเนื้อหา ก็จะเป็นไปตามกลวิธีที่ผู้เรียนเลือกเช่นเดียวกับผู้เรียนถามและตอบคอมพิวเตอร์

5. ด้านการสอบสวนสืบสวน (Inquiry) ผู้สอนจะรวบรวมเนื้อหาเขียนเป็นโปรแกรม (Software) ขึ้นโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อ ผู้เรียนจะตั้งปัญหาหาหนทาง หรือวิธีการแก้ปัญหา (Problem Solving) ป้อนคำถามเข้าคอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์ก็จะให้คำตอบ การเรียนจะดำเนินไปเช่นนี้จนกว่าผู้เรียนจะสามารถแก้ปัญหาหรือเข้าใจปัญหา

6. ด้านฝึกเกม (Training Games) คอมพิวเตอร์สามารถทำให้นักเรียนเล่นเกมกับเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเล่นแข่งกับเพื่อน เกมที่เล่นจะได้รับการออกแบบไว้อย่างดีแล้ว เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ คอมพิวเตอร์จะเก็บคะแนนและปรับระดับความยากง่ายของเกมให้เหมาะกับระดับทักษะของนักเรียน

ยืน ภู่วรวรรณ (2529 : 5 – 7) ได้กล่าวถึงประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ที่ใช้ในวงการศึกษาปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมทั้งผู้ออกแบบบทเรียนและผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน การแบ่งแยกลักษณะของ CAI จึงแบ่งออกเป็น

1. บทเรียนทบทวน (Tutorials) เป็นบทเรียนให้ข้อมูล และทบทวนความคุ้นเคย บทเรียนทบทวนเป็นบทเรียนคล้ายบทเรียนสำเร็จรูป โดยจัดลำดับเนื้อหาเป็นระบบและเรียงกันไป ผู้เรียนจะศึกษาตามลำดับที่โปรแกรมไว้ บทเรียนดังกล่าวจะแทรกการถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และสามารถให้นักเรียนย้อนกลับไปบทเรียนเดิมหรือข้ามบทเรียนที่นักเรียนรู้แล้ว นอกจากนี้ยังสามารถตั้งระดับบทเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. แบบฝึกและปฏิบัติ (Drill and Practice) เป็นบทเรียนช่วยฝึกนักเรียนให้เกิดความชำนาญและทักษะ แบบฝึกและปฏิบัติส่วนใหญ่จะใช้เสริมเมื่อครูผู้สอนได้สอนบทเรียนบางอย่างไปแล้วและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดกับคอมพิวเตอร์เพื่อวัดระดับ หรือให้นักเรียนมาฝึกจนถึงระดับที่ยอมรับได้

3. แบบจำลอง (Simulations) ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพพจน์ ในบางบทเรียนการสร้างภาพพจน์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น การทดลองทางห้องปฏิบัติการในการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ แต่หลายวิชาไม่สามารถทดลองให้เห็นจริงได้ เช่นการเคลื่อนที่ของลูกปืนใหญ่ การเดินทางของแสง และการหักเหคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือปรากฏการณ์ทางเคมีหรือชีววิทยาที่ต้องใช้เวลานานหลายวันจึงปรากฏ

4. เกมการศึกษา (Education Game) ช่วยให้เกิดการแข่งขัน และกระตุ้นความสนใจ เกมการศึกษาหลายเรื่องช่วยพัฒนาความคิดอ่านต่าง ๆ ได้ดี เช่น เกมการต่อตัว เกมเติมคำ เกมการคิดแก้ปัญหา เช่น หาทางออกเขาวงกต เกมการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาบางอย่าง เช่น เกมบุกปราสาท ฯลฯ

ทักษิณา สวนานนท์ (2530 : 216) ได้กล่าวถึงประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังต่อไปนี้

1. การฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill) วิธีนี้เป็นวิธีที่รู้จักกันดีมาตั้งแต่เริ่มแรก โดยมักจะเริ่มต้นด้วยการเตรียมเนื้อหามาให้อ่าน แล้วใช้แบบฝึกหัดเป็นการวัดความเข้าใจ ทบทวนและช่วยเพิ่มพูนความรู้หรือความชำนาญ แต่แบบฝึกหัดในลักษณะนี้มักจะเป็นบทเรียนสั้น ๆ ที่นิยมกันมากแบบหนึ่ง ก็คือ จับคู่ ชี้ว่าถูก/ผิดและเลือกข้อที่ถูกจากตัวเลือก 3 – 5 ตัว ลักษณะของบทเรียนแบบนี้คือ ค่อย ๆ เพิ่มเนื้อหาโดยให้เริ่มจากง่ายไปจนถึงยาก และบางบทเรียนอาจบังคับให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนจนกว่าจะถูกต้องถึงร้อยละ 80 ถึงจะถือว่าสอบผ่านก็ได้

2. การเจรจา (Dialogue) วิธีนี้ได้รับความนิยมมากเช่นกัน ถึงแม้วิธีการทำจะค่อนข้างยุ่งยาก กล่าวคือ พยายามให้เป็นการพูดคุยระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยเลียนแบบการสอนในห้องเรียน เพียงแต่ว่าแทนที่จะเป็นเสียงก็เป็นตัวอักษรบนจอภาพ แล้วมีการสอนด้วยการตั้งปัญหาถาม ลักษณะในการใช้แบบสอบถามก็เป็นการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง เช่น บทเรียนวิชาเคมี อาจถามหาสารเคมีบางชนิด ผู้เรียนอาจโต้ตอบด้วยการใส่ชื่อสารเคมีให้เป็นคำตอบ หรือบทเรียนสำหรับนักเรียนแพทย์ อาจเป็นการสมมติสภาพของคนไข้ ให้ผู้เรียนกำหนดวิธีรักษาให้ก็ได้

3. การจำลองสภาพ (Simulation) วิธีการนี้เป็นการเสนอปรากฏการณ์ที่จำลองมาจากของจริง เพราะบางทีประสบการณ์จริงเสี่ยงเกินไปหรือแพงเกินไป เช่น การเรียนวิธีขับเครื่องบิน ผู้เรียนน่าจะได้ลองขับในเครื่องจำลอง (ด้วยคอมพิวเตอร์) มากกว่า การสอนด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ และความชำนาญอย่างแท้จริง ความสำเร็จจริง ๆ ก็อยู่ที่ว่า CAI นั้นสามารถจำลองสภาพจริงได้มาน้อยเพียงใด

4. เกม (Game) การเรียนรู้จากการเล่น เป็นเรื่องที่เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน และหากเลือกเล่นให้เป็นแล้ว เกมนั้นจะช่วยในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก โรงเรียนบางแห่งนำเกมบางเกมมาเล่นในโรงเรียน โดยเห็นว่ามีคุณค่าทางการศึกษา ซึ่งเกมนั้นมีเป้าหมายที่แน่นอน ผู้เล่นจะต้องพยายามให้บรรลุเป้าหมายคือ ชัยชนะ โดยต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ประกอบด้วยตลอดเวลา โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การแข่งขันและการร่วมมือ เกมการแข่งขันมองแต่ชัยชนะ สอนให้เป็นตัวของตัวเอง ให้อยากพบความสำเร็จ ส่วนเกมความร่วมมือ มักจะเป็นการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นทีม

5. การแก้ปัญหาต่าง ๆ (Problem Solving) CAI ประเภทนี้จะเน้นให้ฝึกการคิด การตัดสินใจ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ให้ แล้วให้ผู้เรียนพิจารณาไปตามเกณฑ์ มีการให้คะแนนหรือน้ำหนักกับเกณฑ์ แต่ละข้อ ในหลายสาขาวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องเข้าใจ และวัดความสามารถในการแก้ปัญหา กล่าวคือ รู้จักเลือกสูตรมาใช้

ให้ตรงกับปัญหา ผู้เรียนอาจต้องทดเลขในกระดาษคำตอบก่อนที่จะเลือกข้อที่ถูกได้ การทำเช่นนี้ผู้สอนอาจไม่ได้ต้องการเพียงคำตอบที่ถูก ยังต้องการขั้นตอนที่ผู้เรียนทำ เช่น ถ้าเลือกข้อ ข. แปลว่าใช้สูตรผิด ถ้าเลือกข้อ ค. แปลว่าคำนวณผิด ถ้าเลือกข้อ ง. แปลว่าไม่เข้าใจเลย ดังนี้เป็นต้น

6. การค้นพบใหม่ ประสบการณ์เป็น "ครู" ที่ดี การให้โอกาสผู้เรียนมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาก ผู้เรียนจะเรียนจากประสบการณ์ของตน เช่น การคิดภาษาโลโก (LOGO) ทำให้นักเรียนตัวเล็ก สามารถเข้าใจอะไรได้ง่าย ๆ เพราะโลโกเป็นภาษาอิงภาพ ขณะที่ผู้เรียน เรียนการใช้ภาษาต่าง ๆ ของโลโก แล้วลองใช้คำสั่งต่าง ๆ จะทำให้มีภาพเกิดขึ้น เราก็จะเรียนรู้ไปด้วยตั้งแต่ศัพท์ หลักการพื้นฐานวิชาคณิตศาสตร์ เรขาคณิต เช่น การทำมุมต่าง ๆ

7. การทดสอบ การใช้ CAI มักจะต้องรวมการทดสอบเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไปด้วย โดยผู้ทำจะต้องคำนึงถึงหลักต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การสร้างข้อสอบ
2. การจัดข้อสอบ
3. การตรวจให้คะแนน
4. การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
5. การสร้างคลังข้อสอบ และการจัดให้มีผู้สอนสุ่มเลือกข้อสอบเองได้

จากการแบ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นประเภทต่าง ๆ ข้างต้น สามารถสรุปเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการใช้ได้ดังนี้

1. สอนเนื้อหา (Tutorial) เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นในลักษณะบทเรียนโปรแกรมสอนเนื้อหาใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะนี้จะเสนอเนื้อหาวิชามีบทนำ คำอธิบายและมีการแทรกคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เพิ่งสอนไป เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน มีการแสดงผลป้อนกลับ (Feedback) ตลอดจนการเสริมแรง (Reinforcement) โดยจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องกันไปจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก บางลักษณะผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปเรียนเนื้อหาเดิม หรือสามารถข้ามเนื้อหาที่ผู้เรียนรู้แล้วได้

2. ฝึกทักษะและแบบฝึกหัด (Drill and Practice) เป็นโปรแกรมที่ครูผู้สอนจะใช้เสริมหลังจากที่สอนเนื้อหาบางอย่างไปแล้ว และให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดจากคอมพิวเตอร์ เพื่อวัดความเข้าใจ ทบทวนหรือเพิ่มทักษะความชำนาญ ลักษณะของโปรแกรมอาจจะประกอบด้วยคำถาม – คำตอบ ที่จะให้นักเรียนฝึกและปฏิบัติ ลักษณะที่นิยมกันมากคือ แบบจับคู่ แบบถูกผิด และแบบเลือกตอบ ในบางครั้งอาจจัดให้มีการเสริมแรง (Reinforcement) หรือให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนทันที มีการใช้หลักจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากทำแบบฝึกหัด ซึ่งอาจจะแทรกรูปภาพแสดงการเคลื่อนไหว เสียงหรือคำพูดโต้ตอบ เป็นต้น

3. สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยมีเหตุการณ์สมมติ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์ ตัดสินใจและโต้ตอบ มีตัวแปรหรือทางเลือกให้หลาย ๆ ทาง จากข้อมูลที่กำหนดให้หรือจัดกระทำ (Manipulate) โดยใช้ความคิดหรือเหตุผลของผู้เรียนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งนั้นและได้รับปฏิกิริยาย้อนกลับเหมือนในสถานการณ์จริง เนื่องจากในบางบทเรียนไม่สามารถทดลองให้เห็นจริงได้ เพราะค่าใช้จ่ายสูงหรืออันตรายเกินไป เช่น การเคลื่อนที่ของลูกปืนใหญ่ การเดินทางของแสง การหักเหของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ปรากฏการณ์ทางเคมีหรือชีววิทยาที่ต้องใช้เวลานานหลายวัน จึงปรากฏผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจำลองแบบทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย

4. การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการเสนอปัญหาให้ผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องพยายามแก้ปัญหานั้น ซึ่งจะเป็นการเน้นให้ผู้เรียนฝึกการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา โดยมีการกำหนดเกณฑ์ให้ แล้วให้ผู้เรียนพิจารณาไปตามเกณฑ์ และมีการให้คะแนนหรือน้ำหนักแก่เกณฑ์แต่ละข้อ

5. การสาธิต (Demonstration) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้ จะมีลักษณะคล้ายกับการสาธิตของครูผู้สอน แต่การสาธิตโดยคอมพิวเตอร์ สามารถสร้างจุดที่น่าสนใจได้จากกราฟิคที่สวยงาม และสามารถทำเสียงประกอบได้ ซึ่งคอมพิวเตอร์จะสาธิตแนวคิดหรือแนวปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติต่อ

6. การไต่สวน (Inquiry) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนลักษณะนี้ เป็นการรวบรวมข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด สาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาไว้ในโปรแกรม ผู้เรียนจะเป็นผู้ป้อนคำถาม หรือไต่ถามปัญหาให้คอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์ก็จะตอบคำถามให้แก่ผู้เรียน การเรียนจะดำเนินไปเช่นนั้นจนกว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหาหรือเนื้อหาวิชานั้น ๆ

7. เกมการศึกษา (Education Game) เป็นการสอนเนื้อหาวิชาในรูปแบบของเกม เช่น เกมต่อตัว เกมเติมคำศัพท์ เกมคิดคำนวณ เป็นต้น ซึ่งทำให้การเรียนการสอนนั้นมีความสนุกสนานเพลิดเพลินเร้าใจผู้เรียน ให้ผู้เรียนใช้เรียนรู้จากการเล่นเกม ซึ่งอาจจะเป็นเกมประเภทให้แข่งขัน หรืออาจจะเป็นประเภทที่ต้องอาศัยความร่วมมือกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น สิ่งที่จำเป็นต้องคำนึงถึงก็คือวัตถุประสงค์ในการใช้ เพื่อที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ซึ่งจะรวมไปถึงลักษณะของเนื้อหาวิชาและตัวผู้เรียนด้วย ดังนั้นในการที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาจจะมีลักษณะของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลาย ๆ ประเภทอยู่ในบทเรียนเดียวก็ได้ ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ

3.3 ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการเรียนการสอนรายบุคคลประเภทหนึ่ง ที่นำเอาหลักการของบทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) ของสกินเนอร์ (Skinner) และเครื่องช่วยสอนของเพรสซี่ (Pressey) มาผสมกัน (วารินทร์ รัศมีพรหม. 2524 : 6) โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อแทนสิ่งพิมพ์ ทำให้บทเรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะคอมพิวเตอร์สามารถแก้ข้อบกพร่องของบทเรียนโปรแกรมได้ เช่น ความเร็วในการเสนอเนื้อหา การซ่อนคำตอบ การเสริมแรง เป็นต้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาจแบ่งลักษณะการสร้างออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. บทเรียนโปรแกรมแบบเรียงลำดับ (Linear Program) เป็นการสร้างกรอบที่ลำดับการตอบสนองอย่างต่อเนื่อง (The Constructed Responses Frame Sequence) (บุปผชาติ ทัฬหิกรณ์. ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) ประกอบด้วยกรอบเนื้อหาหลักและกรอบฝึกหัด โดยจะเริ่มจากกรอบง่าย ๆ ไปสู่กรอบที่ยากขึ้นเรื่อย ๆ การตอบสนองในกรอบเนื้อหาหลักจะเป็นข้อมูลที่อยู่ในส่วนของข้อความในกรอบนี้ ผู้เรียนจะต้องเรียนทุกกรอบไม่มีการข้ามกรอบหรือย้อนกลับโปรแกรมเดิม (อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. 2530 : 152)

2. บทเรียนโปรแกรมแบบแตกกิ่ง (Branching Program) บทเรียนแบบนี้สร้างให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้หลายวิธี ผู้ที่เรียนเร็วก็จะบรรลุจุดประสงค์ได้เร็ว ส่วนผู้เรียนช้าก็มีโอกาสเช่นกัน แต่อาจใช้เวลาหรือรับสิ่งเร้า คำอธิบาย เนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อเสริมให้เข้าใจยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนเรียนกรอบที่ 1 แล้วยังไม่เข้าใจดีก็อาจเลือกกรอบที่ 2 เพื่อรับเนื้อหาเพิ่มเติมขยายให้เข้าใจยิ่งขึ้น ถ้าตอบคำถามผิดก็อาจจะได้รับคำชี้แจงว่าผิดอย่างไร หรือได้รับคำอธิบายซ้ำ วิธีเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนทราบเหตุผลว่าผิดอย่างไร และช่วยหลีกเลี่ยงการตอบผิดได้ ถ้าตอบถูกจึงจะได้ข้ามไปเรียนกรอบอื่น ซึ่งบทเรียนแบบแตกกิ่งนี้ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนทุกกรอบ ผู้เรียนสามารถข้ามหรือย้อนกลับไปกรอบเดิมได้ (อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. 2530 : 153 - 154)

บูรณะ สมชัย (2538 : 26 - 27) กล่าวถึงลักษณะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นโมเดล (Model) 2 แบบ คือ

1. แบบเชิงเส้น (Linear Programming) เป็นบทเรียนที่ต้องเรียนทีละหน่วยตามลำดับ จะข้ามหน่วยไม่ได้

2. แบบไม่เชิงเส้น (Branching Programming) เป็นบทเรียนที่โยงระหว่างหน่วยถึงกันได้ตามความต้องการ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหน่วยต่าง ๆ ที่จัดไว้ ตามลำดับความสามารถของตนเองได้

ลัดดา ศุขปรีดี (2523 : 24 – 25) กล่าวถึงลักษณะของแบบเรียนโปรแกรม มีลักษณะคล้ายแบบเรียนที่ใช้อยู่ทั่ว ๆ ไป แต่เนื้อหาภายในแตกต่างกับแบบเรียนทั่วไป ตรงที่มีการจัดลำดับขั้นตอนเป็นขั้นย่อย ๆ จากสิ่งที่ง่ายไปหายากทีละน้อย ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง โดยปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ให้ตามลำดับในบทเรียนนักเรียนจะเห็นคำตอบของตนและสามารถตรวจคำตอบที่ถูกต้องก่อนจะเรียนในชั้นต่อไป

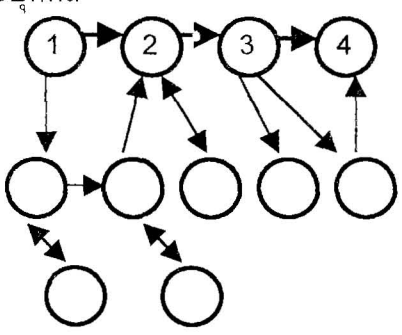
ชนิดของแบบเรียนโปรแกรม แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

1. โปรแกรมแบบเส้นตรง (Linear Program) คือ แบบเรียนที่จัดลำดับของการเรียนรู้ และกรอบปัญหาให้นักเรียนเหมือนกันหมด โดยไม่คำนึงถึงการตอบสนองของผู้เรียนว่าถูกหรือผิด การจัดเนื้อหาจะแบ่งเป็นกรอบ (Frame) จากง่ายไปยาก ผู้เรียนจะต้องเรียนจากกรอบแรกไปจนถึงขั้นสุดท้ายตามลำดับจะข้ามขั้นหรือกรอบปัญหาใดไม่ได้ เพราะสิ่งที่เรียนจากกรอบแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนในกรอบ
ต่อ ๆ ไป

แผนภาพแสดงลักษณะของโปรแกรมแบบเส้นตรง

2. โปรแกรมแบบแตกกิ่งหรือแบบสาขา (Branching Program) คือ แบบเรียนที่จัดลำดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามลักษณะการตอบสนองของนักเรียนแต่ละคน โปรแกรมแบบนี้คำนึงถึงความแตกต่างของระดับสติปัญญาในระหว่างผู้เรียนด้วยกัน แต่ละคนจะได้มีโอกาสเรียนตามความสามารถของตนเองซึ่งจะมีขบวนการหรือลำดับขั้นการเรียนไม่เหมือนกัน เช่น บางคนอาจต้องเรียนจากกรอบที่ 1 ไปตามลำดับ จนถึงกรอบสุดท้าย บางอาจข้ามกรอบเนื้อหาหนึ่งไปยังกรอบต่อไปได้ บางคนอาจไม่ได้เรียนตามลำดับกรอบ แต่อาจย้อนไปย้อนมาตามที่กำหนดให้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการตอบสนองของผู้เรียน ดังนั้นเด็กจะเรียนเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล

แผนภาพแสดงลักษณะโปรแกรมแบบแตกกิ่ง

3. โปรแกรมแบบประสม (Combination Program) หมายถึง แบบเรียนโปรแกรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามการตอบสนองของผู้เรียน โดยมีทั้งแบบเส้นตรงและแบบแตกกิ่ง ในบทเรียนเดียวกันตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ วสันต์ อติศัพท์ (2530 : 77 – 80) ได้กล่าวถึงลักษณะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยทั่ว ๆ ไป จะมีลักษณะการเรียนเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน จะเริ่มตั้งแต่การทักทายผู้เรียน บอกวิธีการเรียน และบอกวัตถุประสงค์ของการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบ ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเสนอวิธีการได้ในรูปแบบ ที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือผสมผสานหลายอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อเร้าความสนใจให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจเข้าสู่บทเรียนต่อไป บางโปรแกรมอาจจะมีแบบทดสอบวัดความพร้อมของผู้เรียนก่อนก็ได้ หรือมีรายการ (Menu) ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ โดยจัดลำดับการเรียนก่อนหลังด้วยตัวเขาเอง

2. ขั้นเสนอเนื้อหา คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะเสนอเนื้อหานั้น ออกมาเป็นกรอบ ๆ (Frame) โดยอาจจะเสนอในรูปของตัวอักษร ภาพเสียงต่าง ๆ ตลอดจนกราฟิค และภาพเคลื่อนไหว (Animation) เพื่อจะเร้าความสนใจในการเรียนและสร้างความเข้าใจในความคิดรวบยอดต่าง ๆ ได้ดี อาจจะเน้นด้วยสีสันการโยงไปมาระหว่างกรอบต่าง ๆ แต่ละกรอบจะเสนอเนื้อหาทีละประเด็น โดยเริ่มจากง่ายไปหายากเรียงลำดับไปเรื่อย ๆ ผู้เรียนอาจจะควบคุมความเร็วในการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้ได้เรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความสามารถของเขา และมีการชี้แนะ (Prompting Cues) หรือจัดเนื้อหาสำหรับช่วยเหลือผู้เรียน (Help Sequence) เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

3. ขั้นคำถามและคำตอบ หลังจากการเสนอเนื้อหาของบทเรียนแล้ว เพื่อจะวัดว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่เรียนผ่านมา ก็จะมีการทบทวน โดยให้ทำแบบฝึกหัดทบทวนและช่วยเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ เช่น เป็นคำถามแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ แบบเติมคำ เป็นต้น ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเสนอแบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้น่าสนใจกว่าแบบทดสอบธรรมดา และผู้เรียนจะตอบคำถามผ่านแป้นพิมพ์ (Keyboard) นอกจากนี้แล้วคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังสามารถจับเวลาในการตอบคำถามของผู้เรียนได้ ถ้าผู้เรียนตอบไม่ได้ในเวลาที่ตั้งเอาไว้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะเสนอความช่วยเหลือได้

4. ขั้นตรวจคำตอบ เมื่อได้รับคำตอบจากผู้เรียน คอมพิวเตอร์จะตรวจคำตอบและแจ้งผลให้ผู้เรียนได้ทราบทันที อาจจะออกมาในรูปของข้อความ กราฟิคหรือเสียง ถ้าผู้เรียนตอบถูกก็จะได้รับการเสริมแรง (Reinforcement) เช่น คำชมเชย เสียงเพลงหรือกราฟิค ถ้าตอบผิด คอมพิวเตอร์ช่วยสอนอาจจะบอกใบ้หรือให้การซ่อมเสริมเนื้อหา แล้วให้คำตอบใหม่ และเมื่อตอบได้ถูกต้องจึงก้าวไปสู่หัวเรื่องใหม่ต่อไป ซึ่งจะหมุนเป็นวงจรอยู่จนกว่าจะหมดบทเรียนหน่วยนั้น ๆ

5. ขั้นปิดบทเรียน เมื่อผู้เรียนเรียนจบบทเรียนแล้ว คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะประเมินผลผู้เรียนโดยให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งมีจุดเด่นของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ สามารถสุ่ม (Random) ข้อสอบออกมาจากคลังข้อสอบที่สร้างไว้ และเสนอให้ผู้เรียนแต่ละคนโดยไม่เหมือนกัน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจดจำคำตอบจากการทำในครั้งแรก หรือแอบไปรู้คำตอบมาก่อนเอามาใช้ประโยชน์ได้ เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จผู้เรียนจะได้ทราบคะแนนการสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการเรียน เป็นต้น

3.4 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เป็นที่ทราบกันดีว่าเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นมีคุณสมบัติเดนหลายประการ โดยสามารถแสดงได้ทั้งภาพ สีและเสียงได้ ดังนั้นเมื่อมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการศึกษา โดยนำมาทำเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงก่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นหลายประการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งจากความแปลกใหม่และจากความสามารถในการแสดงภาพ สีและเสียง ตลอดจนเกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเร้าความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ขนิษฐา ชานนท์. 2532 : 9)

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้รายบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยไม่ต้องเร่งหรือรอเพื่อน (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2531 : 27 - 28) ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสโต้ตอบกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ไม่เบื่อที่จะเรียน

3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ทันที และให้การเสริมแรง (Reinforcement) แก่ผู้เรียนได้รวดเร็ว เมื่อผู้เรียนทำผิดก็สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้ทันที (อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. 2530 : 7 - 8)

4. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนซ้ำแล้วซ้ำอีกกี่ครั้งก็ได้ตามต้องการ (ณรงค์ บุญมี. 2529 : 8) หรือเรียนทดแทนได้เมื่อนักเรียนขาดเรียน

5. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ผู้เรียนพอใจมาก นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถควบคุมวิธีการเรียนของตนเองได้ดี (ทักษิณา สวนานนท์. 2530 : 215)

นอกจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนแล้ว ในด้านครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ช่วยลอนยังช่วยอำนวยประโยชน์แก่ครูผู้สอนหลายประการดังต่อไปนี้ (Hall. 1982 : 362 - 363)

1. ช่วยลดชั่วโมงการสอน ทำให้ครูมีเวลาในการปรับปรุงการสอน และพัฒนาความสามารถมากยิ่งขึ้น

2. ช่วยลดเวลาที่จะต้องติดต่อกับผู้เรียน

3. ช่วยการสอนในชั้นเรียนสำหรับผู้สอนที่มีงานสอนมาก โดยการเปลี่ยนจากการฝึกทักษะในห้องเรียนมาฝึกด้วยคอมพิวเตอร์แทน

4. ให้โอกาสในการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับหลักสูตร และวัสดุเพื่อการศึกษา

3.5 งานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไฟรด์แมน (Friedman. 1974) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการนำบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาใช้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าในระยะแรกผู้เรียนจะมีปัญหาด้านความเข้าใจในบทเรียน แต่ต่อมาจะเข้าใจดีและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้บทเรียนโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ยังช่วยประหยัดเวลาเรียนไปได้อีก 3 - 4 สัปดาห์ ซึ่งถ้าใช้การเรียนแบบบรรยายจะเสียเวลาประมาณ 6 - 8 สัปดาห์ แต่ถ้าใช้บทเรียนทางคอมพิวเตอร์ จะเสียเวลาเพียง 3 - 4 สัปดาห์ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและคุณค่าของการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนและจากการศึกษา

ลิว (Liu. 1975 : 1411 - 1412 - A) ยังชี้ให้เห็นถึงข้อดีของการนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอนโดยได้ทดลองกับผู้เรียนที่เรียนวิชาฟิสิกส์ พบข้อสรุปที่สำคัญ คือ

1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถช่วยผู้เรียนได้ดังนี้คือ

1.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาดีขึ้นด้วยวิธีการปฏิบัติ

1.2 ช่วยให้สามารถทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนในห้องเรียนไปแล้ว

1.3 ทำให้เกิดความแม่นยำในวิชาที่เรียนอ่อนโดยปรับปรุงวิธีการเรียน

1.4 ผู้เรียนสามารถสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง

1.5 ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาฟิสิกส์

2. คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โอเดน (Oden. 1982) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และทัศนคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 9 ที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนแบบบรรยายพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิธีการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์มากกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิธีการสอนแบบบรรยาย

3.5.2 <u>งานวิจัยในประเทศ</u>

ทนัย อภิชาติเสนีย์ (2529 : 36 - 38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัย ในวิชาวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้การอธิบายด้วยตัวอักษรกับที่ใช้การอธิบายด้วยเทปเสียงพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางกาเรียนของผู้เรียนจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอธิบายด้วยเสียงสูงกว่าแบบอธิบายด้วยตัวอักษรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

พิทยา ไชยมงคล (2533 : 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเวลาเรียนเฉลี่ยในการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครูใช้เวลาทดลอง 10 คาบ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเวลาเฉลี่ยในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อมร สุขจำรัส (2533 : 58) ศึกษาผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อผลสัมฤทธิ์วิชาชีววิทยาเรื่อง "การย่อยอาหาร" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 60 คน เปรียบเทียบกับวิธีการสอนปกติ ปรากฏว่า การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าวิธีสอนปกติ

วิไลวรรณ อ่ำคำสรง (2537 : 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับวิธีสอนแบบบรรยายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาบัญชีห้างหุ้นส่วน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ จำนวน 38 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคงทนในการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับวิธีสอนแบบบรรยายครั้งที่ 1 หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ สูงกว่าวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัลลภ พัฒนพงศ์ (2538 : 71) ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบเรียนโปรแกรมในการสอนวิชาเขียนแบบงานท่อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ภาควิชาเครื่องกล วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการรเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยแบบเรียนโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .01

กรรณิการ์ อัฐมโนลาภ (2541 : 55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ระหว่างวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบบรรยาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชันปีที่ 1 แผนกพณิชยการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 40 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนโดยวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคงทนในการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้นของนักเรียนโดยวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าความคงทนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คอมพิวเตอร์นับว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งดังนั้นเมื่อนำมาใช้ในวงการศึกษาในรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนและผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้การสนับสนุน เพื่อนำบทเรียนนั้นมาพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และผู้เรียนมีสื่อการเรียนการสอนใช้ประกอบการเรียนให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น จากเอกสารและการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ผลทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนปกติ นอกจากนั้นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอยู่หลายประการ เช่น การตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำกัดเวลา นักเรียนได้เรียนแบบ Active Learning ตลอดจนการเรียนการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมากกว่าการเรียนการสอนตามปกติและสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนได้ ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ ในเนื้อหาวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ว่าจะให้ผลการเรียนแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาดังกล่าว

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ประเภทของการเรียนรู้

ในระบบการสอนการกำหนดวัตถุประสงค์การสอนเป็นลำดับขั้นที่สำคัญ เพราะจะทำให้ผู้สอนได้รู้แนวทางที่ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใด บลูมและคณะ (Bloom and others. 1956) ได้จำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 3 หมวด

1.1 หมวดพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ด้านความคิด การแก้ปัญหาจากสติปัญญา การรวบรวมและการสังเคราะห์ความคิด และเนื้อหาใหม่ในทางสร้างสรรค์ที่เป็นของตนเอง

1.2 หมวดเจตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง การเรียนรู้ด้านจิตใจ ทัศนคติ ความรู้สึก ความสนใจ ความซาบซึ้ง คุณค่า ความเชื่อ ตลอดจนการจัดระเบียบทางจิตใจและลักษณะนิสัย

1.3 หมวดทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทักษะกล้ามเนื้อ หรือการเคลื่อนไหว การกระทำที่ต้องอาศัยการประสานงานของกล้ามเนื้อหรือการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ

4.2 ระดับของการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

ความสามารถทางสมองของบุคคล หรือความสามารถทางพุทธิพิสัย ได้จำแนกออกเป็น 6 ระดับ โดยเรียงลำดับการเกิดพฤติกรรมชั้นต่ำที่สุด ที่มีความซับซ้อนน้อยไปหามาก ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2528)

4.2.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสบมาและสามารถระลึกเรื่องราวนั้น ออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.2.1.1 ความรู้เฉพาะสิ่ง (Knowledge of Specific) เป็นความสามารถในการระลึกสิ่งที่มีความหมายเชิงรูปพรรณและสัญลักษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยาม (Knowledge of Terminology) เป็นความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและสัญลักษณ์ต่าง ๆ

2) ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะ (Knowledge of Specific Facts) เป็นความรู้ในเรื่องวัน เดือน ปี เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ เป็นต้น

4.2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ (Knowledge of Ways and Means of Dealing with Specifics) เป็นความรู้ในการจัดระเบียบ วิธีการศึกษา การตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ ความรู้ด้านนี้จัดอยู่ในระดับกลางของความเป็นนามธรรม อยู่ระหว่างความรู้เฉพาะกับความรู้ทั่วไป จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับแบบแผน (Knowledge of Conventions) เป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการกระทำ การแสดงความคิดเห็น รูปแบบ การปฏิบัติและแบบฉบับที่เหมาะสม

2) ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม (Knowledge of Trends and Sequences) เป็นความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีกระบวนการ ทิศทาง และการเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับเวลา

3) ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภทและจัดหมู่ (Knowledge of Classifications and Categories) เป็นความรู้เกี่ยวกับการจำแนก จัดหมวดหมู่ การจัดแบ่งสิ่งของ เหตุการณ์ตามจุดมุ่งหมาย เหตุผล หรือปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง

4) ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ (Knowledge of Criteria) เป็นความรู้เรื่องข้อเท็จจริง หลักการ และพฤติกรรมที่ใช้ในการวินิจฉัยตัดสินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

5) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธี (Knowledge of Methodology) เป็นความรู้เกี่ยวกับเทคนิค กระบวนการและวิธีสืบเสาะหาความรู้ ตลอดจนวิธีที่ใช้ศึกษาปัญหาและปรากฏการณ์ต่าง ๆ

4.2.1.3 ความรู้รวบยอดในแต่ละสาขา (Knowledge of the Universals and Abstractions in a Field) เป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดระเบียบ แบบแผน และแนวคิด ที่เป็นจุดเด่นของโครงสร้าง ทฤษฎีและข้อสรุป ซึ่งนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นความรู้ระดับสูงสุดที่มีความเป็นนามธรรมและความซับซ้อน จำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป (Knowledge of Principles and Generalizations) เป็นความรู้ที่เป็นนามธรรม ซึ่งสรุปจากการสังเกตปรากฏการณ์ ซึ่งจะช่วยในการอธิบาย บรรยาย ทำนาย หรือกำหนดการกระทำ หรือทิศทางได้อย่างเหมาะสม และตรงประเด็น

2) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี โครงสร้าง (knowledge of theories and structures) เป็นความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นภาพพจน์ของเหตุการณ์

4.2.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถทางปัญญาที่เข้าใจการสื่อความหมาย และสามารถใช้ความรู้และแนวคิดมาสื่อความหมายได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ กับเนื้อหาอื่น ๆ จำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.2.2.1 การแปลความ (Translation) เป็นการถอดความจากภาษาหนึ่งหรือรูปแบบหนึ่งให้เป็นอีกภาษาหนึ่งหรืออีกรูปแบบหนึ่ง เช่น การแปลความหมายข้อความสุภาษิต เป็นต้น

4.2.2.2 การตีความ (Interpretation) เป็นการอธิบาย หรือสรุปความในการสื่อความหมาย มีการจัดเรียบเรียงแนวความคิดใหม่ ๆ แต่ยังคงความหมายเดิมไว้ เช่น ความสามารถในการสรุปความคิดทั้งหมดออกมาเป็นประเด็นสำคัญตามต้องการ

4.2.2.3 การขยายความ (Extrapolation) เป็นการขยายแนวโน้ม หรือความโน้มเอียงเกินเลยจากข้อมูลที่มีอยู่ คาดคะเนว่าผลลัพธ์ไปในทิศทางใดโดยอาศัยข้อมูลเดิมเป็นเครื่องตัดสิน เช่น ความสามารถในการสรุปผลโดยอาศัยการอ้างอิงจากข้อความที่ชัดเจน ทักษะในการขยายความต่อเนื่องของแนวโน้ม

4.2.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำเอาหลักการ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

4.2.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการจำแนกแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย หรือองค์ประกอบย่อย ซึ่งมุ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.2.4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Analysis of Elements) เป็นการแยกแยะองค์ประกอบย่อยที่รวมอยู่ในเรื่องราวที่ใช้สื่อความหมาย เช่น ทักษะในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากสมมติฐาน

4.2.4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationships) เป็นการหาความเกี่ยวพัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือส่วนย่อยของเรื่องราวที่ใช้สื่อความหมาย เช่น ทักษะในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ ในเรื่องนั้น ๆ

4.2.4.3 การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles) เป็นความสามารถที่แยกได้ว่าเรื่องราวนั้นมีระเบียบวิธี การเรียบเรียงและโครงสร้างอย่างไร เช่น ความสามารถในการบ่งชี้ถึงเทคนิคทั่วไปที่ใช้ในการชักชวน การโฆษณา

4.2.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันโดยนำส่วนย่อย ๆ มาจัดเรียบเรียงและผสมผสานให้เป็นสิ่งใหม่ที่ต่างจากส่วนประกอบย่อยอันเดิม จำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.2.5.1 สังเคราะห์ข้อความ (Production of a Unique Communication) เป็นความสามารถในการสื่อความหมาย ซึ่งผู้เขียนหรือผู้พูดพยายามที่จะถ่ายทอดแนวความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ไปยังผู้อื่นที่เข้าใจได้ เช่น ทักษะในการเขียนที่มีการเรียบเรียงข้อความ ฯลฯ

4.2.5.2 สังเคราะห์แผนงาน (Production of Plan on Proposed Set of Operations) เป็นความสามารถในการวางแผน หรือเสนอโครงการปฏิบัติการให้สอดคล้องกับข้อมูลต่าง ๆ ที่กำหนดให้ เช่น ความสามารถในการเสนอวิธีทดสอบสมมติฐาน ความสามารถในการวางแผนหน่วยการสอนในสถานการณ์ที่กำหนดให้

4.2.5.3 สังเคราะห์ความสัมพันธ์ (Derivation of Set of Abstract Relations) เป็นความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ที่เป็นนามธรรม ซึ่งช่วยจัดจำแนกอธิบายข้อมูลหรือปรากฏการณ์บางอย่างได้

4.2.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นการตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งของหรือวิธีการ โดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสมเป็นมาตรฐานในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้อาจเป็นเกณฑ์ที่นักเรียนกำหนดขึ้น หรือผู้สอนกำหนดให้ก็ได้ จำแนกออกเป็น 2 ระดับ

4.2.6.1 การตัดสินตามเกณฑ์ภายใน (Judgments in Termsof Internal Evidence) เป็นการประเมินโดยอาศัยข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีอยู่ในเรื่องราวนั้นเป็นเกณฑ์การตัดสิน

4.2.6.2 การตัดสินตามเกณฑ์ภายนอก (Judgments in Terms of External Criteria) เป็นการประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกเรื่องราวนั้นเป็นเกณฑ์การตัดสิน

อย่างไรก็ตาม แต่ละระดับขั้นต้องใช้ความสามารถทางสมองและปัญญาต่างกัน ขั้นที่ใช้กระบวนการคิดระดับต่ำที่สุด ได้แก่ ระดับความรู้ความจำ ส่วนขั้นอื่น ๆ จะใช้ขบวนการคิดขั้นสูงไปเป็นลำดับจนถึงขั้นสูงสุด ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ในขั้นความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้เป็นพื้นฐาน

4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ คือ การวัดความสามารถในการระลึกเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนการสอนโดยตรง คำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำมีอยู่ 3 ชนิด คือ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530)

4.3.1 ถามความรู้ในเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดในลักษณะที่เป็นการบ่งถึงความหมาย และข้อเท็จจริงต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่เป็นเนื้อเรื่องทั้งหลาย มีแนวการถามได้ 2 แบบ คือ

4.3.1.1 ถามคำศัพท์และนิยาม ได้แก่ การถามเกี่ยวกับความหมายทั่ว ๆ ไป ความหมายเฉพาะ นิยาม คำจำกัดความ และสัญลักษณ์ที่มีอยู่ในเนื้อหา

4.3.1.2 ถามสูตร กฎ ความจริง ความสำคัญ ได้แก่ การถามสูตร กฎเกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี ความจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและใจความสำคัญต่าง ๆ

4.3.2 ถามความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ เป็นการถามเกี่ยวกับวิธีประพฤติปฏิบัติ และวิธีดำเนินการตามขั้นตอน คำถามประเภทนี้จะยังไม่คำนึงถึงผลของการปฏิบัติ (Products) แต่จะเน้นถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ (Processes of Procedure) เท่านั้น มีแนวการถามได้ 5 แบบ คือ

4.3.2.1 ถามเกี่ยวกับระเบียบแบบแผน ได้แก่ การถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมประเพณีของเรื่องราวนั้น ๆ

4.3.2.2 ถามเกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม เป็นการถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน และการคาดคะเนเกี่ยวกับแนวโน้มของเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การถามลำดับขั้น หรือขั้นตอนในการปฏิบัติ ลำดับเวลาของเหตุการณ์หรือเรื่องราวและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวว่าจะเป็นไปในทางใด

4.3.2.3 ถามเกี่ยวกับการจัดประเภท ได้แก่ การวัดความสามารถในการจำแนกแจกแจงสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ โดยมีกฎเกณฑ์หรือวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลัก

4.3.2.4 ถามเกี่ยวกับเกณฑ์ ได้แก่ การถามเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยหรือตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ข้อเท็จจริงต่างๆ ว่ามีความสำคัญหรือไม่สำคัญต่างกันหรือเหมือนกัน

4.3.2.5 ถามวิธีการหรือวิธีการดำเนินการ ได้แก่ การถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติหรือกรรมวิธีต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดกิจการนั้น ๆ หรือเรื่องราวนั้น ดำเนินสำเร็จลุล่วงไปได้ตามหลักการหรือตามกฎ การเขียนคำถามลักษณะนี้มี 2 แบบ คือ ถามวิธีการซึ่งเป็นการถามถึงวิธีการ หรือเทคนิคที่ใช้ปฏิบัติ และถามเปรียบเทียบว่าวิธีใดจะดีกว่า หรือมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่นตามที่ระบุไว้

4.3.3 ถามความคิดรวบยอด เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนว่าสามารถจดจำสิ่งที่เรียน หลักการหรือหลักวิชาของเรื่องราวเนื้อหาต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด รวมถึงสามารถขยายหลักการ หรือหลักวิชานั้นอ้างอิงไปสู่สิ่งอื่นหรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่หลักการหรือหลักวิชานั้นครอบคลุมถึง ได้มากน้อยเพียงใด ความคิดรวบยอดนี้เป็นความรู้ความจำประเภทสุดท้ายที่มีความสำคัญมาก มีแนวการถามอยู่ 2 แบบ คือ

4.3.3.1 การถามเกี่ยวกับหลักวิชาและการขยายหลักวิชา ได้แก่ การถามความจำในสิ่งที่เป็นคติ สาระสำคัญ หรือหลักการซึ่งเป็นข้อสรุปของเรื่องราวนั้น ๆ เฉพาะเรื่องราวถึงความสามารถขยายคติ สาระสำคัญหรือหลักการของเรื่องราวนั้น ๆ ไปสู่เรื่องราวอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ทำนองเดียวกันตามที่ได้เรียนรู้

4.3.3.2 การถามเกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง ได้แก่ การถามในสิ่งที่เป็นหลักการ ซึ่งเป็นข้อสรุปรวมจากหลาย ๆ หลักวิชาที่เป็นเรื่องราวเดียวกันผสมผสานกันเป็นทฤษฎี หรือโครงสร้างขึ้นมา คำถามแบบนี้ต่างกับแบบแรก ตรงที่คำถามแบบแรกจะถามเกี่ยวกับหลักการของเนื้อหาต่าง ๆ ที่ไม่สัมพันธ์กันหรือเป็นชนิดเดียวกันโดยตรงแต่อยู่ในสกุลเดียวกัน ส่วนคำถามแบบที่สองนี้จะถามเกี่ยวกับหลักการจากของหลายสิ่งหลายเนื้อหาที่สัมพันธ์กันจะอยู่ในสกุลเดียวกัน เพื่อค้นหาทฤษฎีและโครงสร้างที่เป็นตัวส่วนของเนื้อหาเหล่านั้น

5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้

5.1 ความหมายของความคงทนในการเรียนรู้

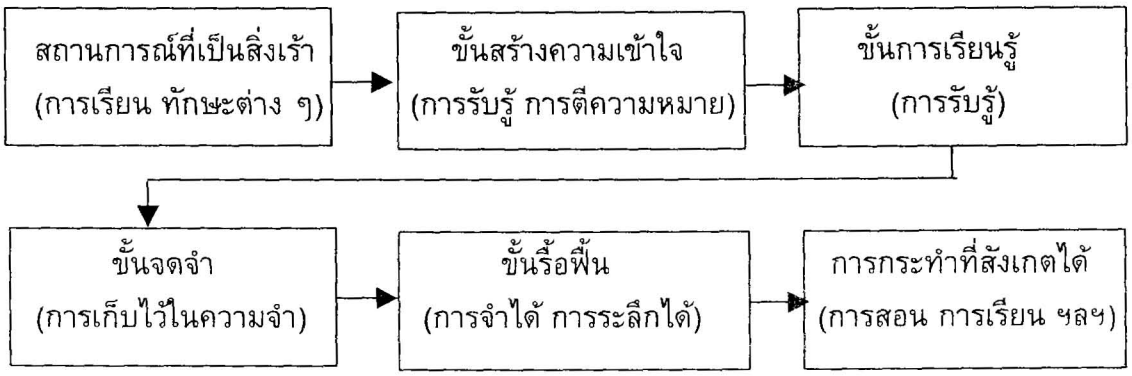
กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 63) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ที่มีความหมายและจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความคงทนในการจำ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมที่จำได้มาแก้ปัญหาในประสบการณ์ใหม่ ที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อดัมส์ (ธนะรัตน์ ธนากิจเจริญสุข. 2541 : 35; อ้างอิงมาจาก Adams. 1967) กล่าวว่า การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถที่จะระลึกได้ต่อสิ่งเร้าที่เคยเรียน หรือเคยมีประสบการณ์รับรู้มาแล้ว หลังจากที่ได้ทอดทิ้งไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

ความคงทนในการเรียนรู้ (Retention) คือ การคงไว้ซึ่งผลการเรียน หรือความสามารถที่จะระลึกถึงสิ่งเร้าที่เคยเรียนได้ หลังจากที่ได้ทิ้งไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง (Adams. 1967: 9) ความจำ เป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิต เช่นเดียวกับความรู้สึก การรับรู้ ความชอบ การจินตนาการของมนุษย์ การที่จะจดจำสิ่งที่เรียนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ กาเย่ (Gagne. 1970: 70 - 71) อธิบายขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้และการจดจำไว้ดังนี้

1. ขั้นสร้างความเข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้า
2. ขั้นเรียนรู้ ในขั้นนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นความสามารถอย่างใหม่
3. ขั้นเก็บไว้ในความจำ คือ การนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปเก็บไว้ในส่วนของความจำในช่วงเวลาหนึ่ง
4. ขั้นการรื้อฟื้น คือการเอาสิ่งที่เรียนไปแล้ว และเก็บเอาไว้นั้นออกมาใช้ในลักษณะของการกระทำที่สังเกตได้

ขั้นตอนต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้จะเกิดอย่างใกล้เคียงกันมาก การเกิดขั้น 1 และขั้น 2 อาจจะพิจารณารวมกันเป็นสภาพการณ์ของการเรียนรู้ ส่วนขั้น 3 และขั้น 4 เป็นสภาพของการจำ ดังเขียนเป็นภาพประกอบแสดงลำดับกระบวนการในการเรียนรู้ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ลำดับกระบวนการในการเรียนรู้

ความจำมีสองประเภท คือความจำระยะสั้น (Short – Term Memory) และความจำระยะยาว (Long – Term Memory) ได้มีผู้สร้างทฤษฎีความจำขึ้นหลายทฤษฎี มีทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับความสนใจมากคือ ทฤษฎีความจำสองกระบวนการ (Two – Process Theory of Memory) สร้างโดย แอทคินสัน และชิฟฟริน (ชัยพร วิชชาวุธ. 2520: 70 - 72; อ้างอิงมาจาก Atkinson and Shiffrin. 1968: 89 - 195) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว

2. สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในระบบความจำระยะสั้น ต้องได้รับการทบทวนตลอดเวลา ไม่เช่นนั้นความจำจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว

3. ในการทบทวนเราไม่สามารถจะทบทวนทุกสิ่งที่เข้ามา อยู่ในความจำระยะสั้น ดังนั้นจำนวนสิ่งของที่เราจะจำได้ในความจำระยะสั้นจึงมีจำกัด

4. สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้นยิ่งนาน สิ่งนั้นก็มีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาวมากขึ้น

5. การฝังตัวในความจำระยะยาว เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่มีอยู่ในความจำระยะยาวแล้วกับสิ่งเร้าที่เราต้องการจำ

การเรียนรู้และการจำมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ในการเรียนรู้อะไรก็ตามที่กำหนดขึ้น ย่อมประเมินผลได้โดยพิจารณาจากผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ถ้าประเมินผลทันทีที่ผู้เรียนทำสิ่งที่ต้องการทำแล้วผลที่ได้จะเป็นการของการเรียนรู้ แต่ถ้าหลังจากเรียนไปแล้วชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่ได้ ก็จะเป็นผลของการเรียนรู้และการจำ ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าการจำคือการรักษาไว้ซึ่งผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ให้คงอยู่ต่อไปนั่นเอง (ประสาท อดิศรปีชา. 2522 : 137)

ความจำระยะยาวเป็นความจำที่มีค่าอย่างยิ่ง เป็นความหมายหรือความเข้าใจในสิ่งที่ตนรู้สึก เป็นการตีความ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมความสนใจและความเชื่อของแต่ละคน สิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดความคงทนในการจำ อาจสรุปได้เป็น 2 ประการ คือ ประการแรกได้แก่ ลักษณะของความต่อเนื่องหรือความสัมพันธ์ของประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ประการที่สองได้แก่ การทบทวนสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วอยู่เสมอ ซึ่ง ชัยพร วิชชาวุธ (2520 : 118) กล่าวว่า การศึกษาทบทวนสิ่งที่จำได้ดีอยู่แล้วซ้ำอีกจะช่วยให้ความจำถาวรมากยิ่งขึ้น ช่วงระยะเวลาที่ความจำระยะสั้นจะฝังตัว กลายเป็นความจำระยะยาวหรือความคงทนในการจำในเวลาประมาณ 14 วัน หลังจากที่ได้เรียนรู้ผ่านไปแล้ว

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้

5.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เอมลิ่ง (Emling. 1975 : 1378-A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากใช้สไลด์เทปโปรแกรมกับบทเรียนโปรแกรมและการสอนแบบบรรยายกับนักเรียนแพทย์ปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าพวกที่เรียนจากการบรรยาย แต่ไม่สูงกว่าพวกที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม ส่วนผลการวัดความคงทนทางการเรียนรู้หลังจากการทดสอบครั้งแรก 1 เดือน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

คอรีย์และไมเคิล (Corry and Michael. 1963 : 17 — 19) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนตามปกติวิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองจำนวน 18 คน กลุ่มควบคุมโดยใช้ฟังคำบรรยาย ผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองเรียนรู้ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมและหลังจากการเรียน 1 เดือนทำการทดสอบทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เบญจลักษณ์ ธนะพาณิชย์ (2528 : 25 - 30) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความจำของนักเรียนในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จากภาพการ์ตูนที่มีรายละเอียดพื้นหลังภาพต่างกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับเดียวกัน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้คือ ภาพการ์ตูนที่ไม่มีรายละเอียดพื้นหลังภาพการ์ตูนที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับภาพ ภาพการ์ตูนที่มีรายละเอียดพื้นหลังไม่เกี่ยวกับภาพ และบัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยภาพการ์ตูนที่มีรายละเอียดพื้นหลังภาพและกลุ่มที่เรียนด้วยภาพการ์ตูนที่มีรายละเอียดพื้นหลังไม่เกี่ยวกับภาพนั้น มีความจำไม่แตกต่างกัน

สายหยุด เอียนสี (2534 : 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เรื่องการบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบพัฒนารายบุคคลซึ่งร่วมทำงานเป็นคณะกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ความคงทนในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการการสอนแบบพัฒนารายบุคคลซึ่งร่วมทำงานเป็นคณะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จะเห็นได้ว่าความคงทนในการเรียนรู้ ทำให้มีผลต่อการเรียนรู้และก่อให้เกิดความสามารถที่อาจจะแตกต่างหรือไม่แตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและความสามารถที่จะจดจำได้นานแค่ไหน ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ ในเนื้อหาวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ว่าจะให้ผลการเรียนแตกต่างกันอย่างไร

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง
3. แบบแผนการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 คณะวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 คณะวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 รอบเช้า 2 ห้อง จำนวน 56 คน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนนักศึกษากลุ่มละ 30 คน เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ตามเกณฑ์ 1 คนต่อ 1 เครื่อง

1.2.2 สุ่มนักศึกษาในแต่ละห้องให้มีกลุ่มละ 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

1.2.3 ทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อกำหนดให้กลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

1.2.4 ในระหว่างการทดลองได้มีนักศึกษาบางคนทำกิจกรรมไม่ครบถ้วน ทำให้มีนักศึกษาคงเหลือในกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 26 คน

2. เนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 40(1) ในวิชาการภาษีอากร มีดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
หน่วยที่ 2 เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน
หน่วยที่ 3 การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระยะเวลาในการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาเท่ากัน คือ ใช้เวลาในการเรียน สัปดาห์ละหน่วย หน่วยละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ (เริ่มทดลองวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 ถึงวันที่ 13 ธันวาคม 2543)

3. แบบแผนการวิจัย

3.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 215 - 216) ดังตารางแบบแผนการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E R	T_1	X	T_2
C R	T_1	-	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X	คือ	การจัดกระทำ (วิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน)
T_1	คือ	การสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง (Pretest)
T_2	คือ	การสอบหลังจากที่จัดกระทำการทดลอง (Posttest)
R	คือ	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random assignment)
C	คือ	กลุ่มควบคุม (Control Group)
E	คือ	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.1.1 ศึกษาลักษณะและจุดมุ่งหมายรายวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มาตรา 40(1) จากหลักสูตรวิชาการภาษีอากร

4.1.2 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1.3 จัดเรียงลำดับเนื้อหาตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1.4 เขียนร่างบทเรียน (Script) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ (อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์วิลาวรรณ รพีพิศาล และอาจารย์จันทิมา เอกวงษ์) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่เขียนมีใจความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว

4.1.5 นำบทเรียนจากข้อ 4.1.4 มาเขียนเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสาขา (Branching Programming) โดยใช้โปรแกรมออเธอร์แวร์ (Authorware Professional) แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และอาจารย์รุ่งทิวา เสาร์สิงห์) ด้านการเขียนโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขดังนี้

- รูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ให้มีรายละเอียดของเนื้อหาแล้วตามด้วยแบบทบทวน ระหว่างบทเรียนในแต่ละหน่วยให้มีแบบฝึกหัด
- แบบตัวอักษรให้ใช้แบบตัวอักษรธรรมดา ขนาดตัวอักษรและสีตัวอักษรให้ใช้ขนาดและสีที่สามารถอ่านได้ชัดเจน
- ในแต่ละกรอบไม่ควรใช้สีพื้นมากเกินไป
- รูปแบบของแบบฝึกหัดควรให้ผู้เรียนตอบได้ครั้งเดียว เมื่อตอบถูกหรือตอบผิดควรมีคำเฉลยในข้อนั้น
- ควรมีข้อความบอกว่าเมื่อหมดแต่ละกรอบแล้วควรทำอะไรต่อไป

4.1.6 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักศึกษา ปวส. 2 ที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อนจำนวน 3 คน โดยเป็นนักศึกษาที่เรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 1 คน และเรียนอ่อน 1 คน แล้วสังเกตดูว่ากรอบใดของบทเรียนที่นักศึกษาไม่เข้าใจหรือข้อความตอนใดใช้เวลานานแล้วนำไปแก้ไขดังนี้

- การใช้บทเรียนให้มีขั้นตอนที่ง่ายขึ้น
- ปรับปรุงข้อความให้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

4.1.7 นำบทเรียนเฉพาะเนื้อหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์วิลาวรรณ รพีพิศาล และอาจารย์จันทิมา เอกวงษ์) ตรวจสอบเพื่อประเมินคุณภาพ และนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตสื่อ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และอาจารย์รุ่งทิวา เสาร์สิงห์) ตรวจสอบเพื่อประเมินคุณภาพของบทเรียน

4.1.8 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์มานิดา ชอบธรรม และอาจารย์วิลาวรรณ รพีพิศาล) ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปตรวจคุณภาพของเครื่องมือ จากแบบทดสอบทั้งสิ้น 50 ข้อ เลือกมาได้ 40 ข้อ (ดังรายละเอียดของการสร้างแบบทดสอบอยู่ในข้อ 4.2)

4.1.9 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากข้อ 4.1.7 พร้อมทั้งแบบทดสอบในข้อ 4.1.8 ไปทดสอบกับนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ ระดับ ปวส. 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่นักศึกษาในข้อที่ 4.1.6 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักศึกษา 29 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แล้วนำไปทดลองจริงต่อไป

ตัวเลข 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการตอบแบบฝึกหัดที่นักศึกษาตอบถูกของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตัวเลข 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการตอบแบบทดสอบของนักศึกษาทั้งหมด หลังจากที่เรียนบทเรียนแล้ว

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ได้ค่าเกณฑ์คุณภาพเท่ากับ 80.77 / 80.46 (ดังรายละเอียดภาคผนวก ข)

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือการวัดผล และประเมินผลการศึกษาของ อนันต์ ศรีโสภา (2524 : 78 - 139) หนังสือหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2530 : 12 - 107) และหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 11 - 250)

4.2.2 วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนเพื่อสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

4.2.3 เขียนข้อสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้

4.2.4 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชา การภาษีอากร และด้านการสร้างเครื่องมือวัดผลตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4.2.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปวส. ชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 68 คน ซึ่งเคยเรียนเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาแล้ว

4.2.6 นำแบบทดสอบที่ได้จากข้อ 4.2.5 มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจเสร็จแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพดังต่อไปนี้

ก) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 186 - 187) (ดังรายละเอียดภาคผนวก ข.)

ข) เลือกแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.83 และมีอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.64 จากจำนวน 50 ข้อ (ดังรายละเอียดภาคผนวก ข.)

ค) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR - 20 (ล้วน และอังคณา สายยศ. 2536 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.90 (ดังรายละเอียดภาคผนวก ข.)

4.3 แผนการสอนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในแผนการสอนและการทดลองจะแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 การทดสอบก่อนเรียน

7 พฤศจิกายน 2543 เวลา 12.25 - 13.05 ทำการทดสอบก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม

4.3.2 แผนการสอนโดยสังเขป

วันเดือนปี	เนื้อหา	เวลา	
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
8 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 1 : ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร	08.00 - 09.10	08.50 - 10.00
	พัก 20 นาที	09.10 - 09.30	10.00 - 10.20
	แบบฝึกหัด	09.30 - 10.30	10.20 - 11.20
15 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 2 : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และหักค่าลดหย่อน	08.00 - 09.10	08.50 - 10.00
	พัก 20 นาที	09.10 - 09.30	10.00 - 10.20
	แบบฝึกหัด	09.30 - 10.30	10.20 - 11.20
22 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 3 : การคำนวณภาษี และการชำระภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา	08.00 - 09.10	08.50 - 10.00
	พัก 20 นาที	09.10 - 09.30	10.00 - 10.20
	แบบฝึกหัด	09.30 - 10.30	10.20 - 11.20

4.3.3 กรอกแบบสอบถามความคิดเห็น

22 พฤศจิกายน 2543 เวลา 10.40 - 10.50 ทำการกรอกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่มทดลอง

4.3.4 การทดสอบหลังเรียน

22 พฤศจิกายน 2543 เวลา 13.20 - 14.00 ทำการทดสอบหลังเรียนทั้งสองกลุ่ม

4.3.5 การทดสอบหลังเรียน 2 สัปดาห์

13 ธันวาคม 2543 เวลา 09.50 - 10.30 ทำการทดสอบพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม

4.4 <u>การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน</u>

4.4.1 ศึกษารายละเอียด จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการออกแบบสอบถาม

4.4.2 ศึกษาลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.4.3 สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 4.4.1 และ 4.4.2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่สร้างขึ้น

4.4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4.4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ ระดับ ปวส. 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยศึกษาค้นคว้า จำนวน 29 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตรของครอนบัค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536: 170 — 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .89 (ดังรายละเอียดภาคผนวก ข)

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 อธิบายให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปฏิบัติดังนี้

5.1.1 กลุ่มทดลอง

- นั่งประจำที่ 1 คนต่อ 1 เครื่อง เปิดเครื่องเพื่อเข้าสู่บทเรียน ซึ่งจะมีทั้งหมด 3 ไฟล์ แต่ละไฟล์ก็คือ 1 หน่วย โดยให้เรียนครั้งละ 1 หน่วย
- เมื่อเข้าสู่บทเรียนแล้วให้ศึกษาเนื้อหาและทำแบบฝึกหัด

5.1.2 กลุ่มควบคุม

- ดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้สอนบรรยายหน้าชั้นเรียน โดยแจกเอกสารประกอบการสอนที่มีเนื้อหาเหมือนกับกลุ่มทดลองที่บรรจุอยู่ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดดำเนินการทดสอบหลังการสอนปกติ ซึ่งเหมือนกับแบบฝึกหัดของกลุ่มทดลอง

5.2 สถานที่ที่ใช้ในการทดลองกลุ่มทดลองครั้งนี้คือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 503, 505 และ 506 ตึก 36 วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ส่วนสถานที่ที่ใช้ในการสอนกลุ่มควบคุมโดยวิธีสอนปกติคือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 501 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 26 คน

5.3 ติดตั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในฮาร์ดดิสก์ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ 30 ชุด ไว้พร้อมเพื่อที่กลุ่มทดลองจะเริ่มเรียนได้ทันที ผู้เรียน 1 คนต่อคอมพิวเตอร์ 1 ชุดและสำรองเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้จำนวนหนึ่ง

5.4 ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยตรวจความเรียบร้อยของห้องที่ใช้สำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนพร้อมทั้งอธิบาย และสาธิตวิธีการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เข้าใจ

5.5 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มพร้อมกัน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.6 ดำเนินการทดลองโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน และเวลาเท่ากัน คือใช้เวลาทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ ๆ ละ 3 คาบ ๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 9 คาบ แต่ใช้วิธีสอนแตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มทดลอง เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กลุ่มควบคุม เรียนจากการสอนปกติ

5.7 ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการภาษีอากร เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.8 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาให้กลุ่มทดลองกรอกแสดงความคิดเห็น

5.9 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยกำหนดคะแนนเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

5.10 ทำการทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มหลังจากจบการเรียนการสอนเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับข้อ 5.6

5.11 ตรวจผลจากแบบทดสอบแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบตามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังต่อไปนี้

6.1.1 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้ จากการทดสอบทุกรายการ

6.1.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test Independent

6.1.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test Dependent

6.1.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ เพื่อหาความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test Independent

6.1.5 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถาม และแปลความหมายของข้อมูล โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่า ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ดังต่อไปนี้

6.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

2) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 186 - 187)

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร KR - 20 ของ Kuder Richardson (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 168 - 169)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum pq}{S_t^2}\right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ คือ 1 - p

S_t^2 แทน คะแนนแปรปรวนของเครื่องมือวัดฉบับนั้น

3) ค่าความเชื่อมั่น ตามแบบของครอนบัค (Cronbach) ใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งแบบ

6.2.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 84 - 85)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2}\left\{\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}\right\}}}$$

เมื่อ $\overline{X}_1$ แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\overline{X}_2$ แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มควบคุม

S^2_1 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S^2_2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่ละกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Dependent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 87 - 88)

$$\frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2-(\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง

N แทน จำนวนนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

3) เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample เช่นเดียวกับข้อ 1 (6.2.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติโดย

1.1 นำค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample ผลดังตาราง

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

		ก่อนการทดลอง		
กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S	t
ทดลอง	30	13.10	4.17	-.981
ควบคุม	26	14.19	4.14	

จากตาราง 2 แสดงว่า ก่อนการทดลองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

1.2 นำค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample ผลดังตาราง

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

		หลังการทดลอง		
กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S	t
ทดลอง	0	13.10	4.17	3.635*
ควบคุม	26	14.19	4.14	

จากตาราง 3 แสดงว่า หลังการทดลองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

1.3 นำค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Dependent Sample ผลดังตาราง

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง			
กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	D	t
ทดลอง	30	13.10	4.17	22.47	3.32	281	10.33*
ควบคุม	26	14.19	4.14	18.65	4.51	116	5.12*

จากตาราง 4 แสดงว่า หลังการทดลองนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและที่เรียนจากการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ โดยนำค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง 2 สัปดาห์

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S	t
ทดลอง	30	19.43	4.07	-.167
ควบคุม	26	19.62	4.09	

จากตาราง 5 แสดงว่า หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากร เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 6 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัด

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
	ด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัด			
1	อ่านเข้าใจง่าย	3.13	.51	เห็นด้วยมาก
2	สามารถเข้าใจและคำนวณได้ถูกต้อง	2.90	.61	เห็นด้วยมาก
3	ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	3.17	.70	เห็นด้วยมาก
4	จัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ	3.33	.61	เห็นด้วยมาก
5	เนื้อหาเป็นปัจจุบัน	3.31	.54	เห็นด้วยมาก
6	ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.33	.61	เห็นด้วยมาก
7	เนื้อหากะทัดรัด	3.28	.70	เห็นด้วยมาก
8	ข้อคำถามในแบบฝึกหัดเข้าใจง่าย	2.93	.74	เห็นด้วยมาก
9	ตัวเลือกของคำถามมีจำนวนเหมาะสม	3.37	.56	เห็นด้วยมาก
10	แบบฝึกหัดไม่ยากจนเกินไป	3.03	.67	เห็นด้วยมาก
	รวม	3.18	.12	

จากตาราง 6 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก

ตาราง 7 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
	ด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน			
11	บทเรียนน่าสนใจ	3.41	.63	เห็นด้วยมาก
12	ขนาดตัวอักษรชัดเจน	3.62	.49	เห็นด้วยมากที่สุด
13	สามารถเข้าใจเนื้อหาของวิชาได้ง่ายขึ้น	3.28	.65	เห็นด้วยมาก
14	ให้ความสะดวกต่อการเรียน	3.41	.63	เห็นด้วยมาก
15	เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น	3.32	.77	เห็นด้วยมาก
16	การใช้บทเรียนราบรื่น	3.17	.54	เห็นด้วยมาก
17	สีสันสวยงามสะดุดตา	3.41	.57	เห็นด้วยมาก
18	ตัวเลือกของแบบฝึกหัดเห็นได้ชัดเจน	3.28	.53	เห็นด้วยมาก
19	โปรแกรมบทเรียนใช้งานง่าย	3.34	.61	เห็นด้วยมาก
20	การดำเนินโปรแกรมไม่ติดขัด	2.97	.91	เห็นด้วยมาก
	รวม	3.32	.08	

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก

ตาราง 8 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านประโยชน์ใช้สอย

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
	ด้านประโยชน์ใช้สอย			
21	ได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อแบบใหม่	3.70	.47	เห็นด้วยมากที่สุด
22	ช่วยเพิ่มทักษะในการปฏิบัติได้ดีขึ้น	3.44	.70	เห็นด้วยมาก
23	ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน	3.44	.58	เห็นด้วยมาก
24	สร้างแรงจูงใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี	3.52	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
25	เพิ่มคุณภาพในด้านการเรียนการสอน	3.52	.51	เห็นด้วยมากที่สุด
26	สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานต่อไปได้	3.48	.58	เห็นด้วยมาก
27	ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.48	.58	เห็นด้วยมาก
28	เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.59	.57	เห็นด้วยมากที่สุด
29	มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในอนาคต	3.52	.70	เห็นด้วยมากที่สุด
30	มีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี	3.30	.67	เห็นด้วยมาก
	รวม	3.50	.08	

จากตาราง 8 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านประโยชน์ใช้สอยโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมาก โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด และเกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก

บทที่ 5
บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมีลำดับการศึกษาและผลสรุปดังนี้

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ
2. นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระดับประกาศ - นียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักศึกษาแผนกวิชาเลขานุการ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระดับประกาศ - นียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เกณฑ์คุณภาพเท่ากับ 80.77 / 80.46

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.83 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.64 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.90

2.3 แผนการสอนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประกอบด้วย 3 หน่วย คือ

2.3.1 หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร

2.3.2 หน่วยที่ 2 เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักลดหย่อน

2.3.3 หน่วยที่ 3 การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 30 ข้อ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .89

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทำการอธิบายแก่นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการดำเนินการทดลอง

3.2 ทำการทดสอบก่อนเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 40 ข้อ โดยสอบในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 เวลา 12.25 - 13.05 น. ใช้เวลา 40 นาที

3.3 ทำการสอนกลุ่มทดลองโดยเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสอนกลุ่มควบคุมโดยเรียนจากการสอนปกติ ใช้เวลา 3 คาบต่อสัปดาห์ (คาบละ 50 นาที) เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ดังนี้

วันเดือนปี	เนื้อหา	เวลา	
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
สัปดาห์ที่ 1 8 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 1 : ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร	08.00 - 10.30	08.50 - 11.20
สัปดาห์ที่ 2 15 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 2 : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และหักค่าลดหย่อน	08.00 - 10.30	08.50 - 11.20
สัปดาห์ที่ 3 22 พฤศจิกายน 2543	หน่วยที่ 3 : การคำนวณภาษี และการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	08.00 - 10.30	08.50 - 11.20

3.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้กลุ่มทดลองกรอกแสดงความคิดเห็น ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2543 เวลา 10.40 - 10.50 น. แล้วนำมาตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.3 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทำการทดสอบทั้งสองกลุ่ม ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2543 เวลา 13.20 - 14.00 ใช้เวลา 40 นาที โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเดิม 40 ข้อ แต่สลับข้อเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง 2 สัปดาห์ ทำการทดสอบทั้งสองกลุ่มวันที่ 13 ธันวาคม 2543 เวลา 9.50 - 10.30 น. โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในข้อ 3.5 เพื่อวัดความคงทนในการเรียนรู้

3.5 ตรวจผลการทดสอบแล้วนำผลไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Dependent Sample

4. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Independent Sample

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ก่อนการทดลองนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน

2. หลังการทดลองนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หลังการทดลองนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลองนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

4. หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและนักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ ไม่ต่างกัน

5. ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษา ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยรวมทุกด้านมีความคิดเห็น เห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร ของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาการภาษีอากร จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากรสูงกว่านักศึกษาที่เรียนจากการสอนปกติ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิไลวรรณ (วิไลวรรณ อ่ำคำสรง. 2537 : 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับวิธีสอนแบบบรรยายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาบัญชีห้างหุ้นส่วน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ จำนวน 38 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสาเหตุดังนี้

1. การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยในการสอน โดยสร้างเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับที่ครูจะสอน สามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งจากความแปลกใหม่และจากความสามารถในการแสดงภาพ สี ซึ่งสามารถเร้าความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ขนิษฐา ชานนท์. 2532 : 9) สามารถ

ตอบสนองต่อการเรียนรู้รายบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยไม่ต้องเร่งหรือรอเพื่อน (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2531 : 27 — 28) ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสโต้ตอบกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ไม่เบื่อที่จะเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนซ้ำแล้วซ้ำอีกกี่ครั้งก็ได้ตามต้องการ (ณรงค์ บุญมี. 2529 : 8) หรือเรียนทดแทนได้เมื่อนักเรียนขาดเรียน

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการสอนที่มีแบบแผน เพราะมีการวางแผนการสร้างบทเรียนทุกขั้นตอน สามารถตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขบทเรียนได้ (Hall . 1982: 362) ลักษณะของบทเรียนจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วย ซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก เนื้อหาที่จะทำการศึกษาถูกแบ่งไว้เป็นหัวข้อ โดยสามารถเลือกหัวข้อใดก่อนก็ได้ เมื่อเลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งแล้วเนื้อหาจะปรากฏออกมาในกรอบ ท้ายกรอบจะมีคำสั่งในการปฏิบัติต่อไป เมื่อเรียนหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งแล้วจะมีแบบทบทวนให้ผู้เรียนทบทวนความเข้าใจกับเนื้อหาที่เรียนผ่านมา เมื่อเรียนจบเนื้อหาบางส่วนแล้วจะมีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ทดสอบ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ทันที และให้การเสริมแรง (Reinforcement) แก่ผู้เรียนได้รวดเร็ว (อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. 2530 : 7 - 8) ในกรณีตอบถูกจะมีคำอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งมีคำชมเชย แต่ถ้าตอบผิดก็จะมีคำเฉลย ผู้เรียนสามารถรู้คะแนนทันทีที่สอบเสร็จ เป็นการลดภาระของครูด้วย (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2532: 22) ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ผู้เรียนพอใจมาก นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถควบคุมวิธีการเรียนของตนเองได้ดี (ทักษิณา สวนานนท์. 2530 : 215)

ตอนที่ 2 ความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากร

จากการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาการภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผลการทดลองพบว่า หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ นักศึกษามีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 และคัดค้านกับผลการวิจัยของกรรณิการ์ (กรรณิการ์ อัฐมโนลาภ. 2541 : 55) แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Emling (Emling. 1975 : 1378 - A) ซึ่งได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากใช้สไลด์เทปโปรแกรมกับบทเรียนโปรแกรมและการสอนแบบบรรยายกับนักเรียนแพทย์ปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าพวกที่เรียนจากการบรรยาย แต่ไม่สูงกว่าพวกที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม ส่วนผลการวัดความคงทนทางการเรียนรู้หลังจากการทดสอบครั้งแรก 1 เดือน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสาเหตุดังนี้

1. การเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะการจำระยะสั้น (Short-Term Memory) เป็นความจำที่เกิดขึ้นหลังจากการรับรู้แล้วคงอยู่ในระยะเวลาสั้น ๆ เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง แล้วย้อนกลับมาทำสิ่งเดิมก็ไม่สามารถจำได้ทั้งหมด

2. ในช่วงเวลาหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ เป็นช่วงที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มต้องทำกิจกรรมให้กับแผนกวิชา คือ บางกลุ่มต้องซ้อมการแสดง บางกลุ่มต้องไปขายบัตรงาน บางกลุ่มเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน เมื่อถึงเวลาทดสอบความคงทนในการเรียนรู้ นักศึกษาจึงไม่ตั้งใจที่จะทำข้อสอบให้ดีเท่าที่ควร จึงทำให้ผลของคะแนนหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัด ด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดนี้ทำให้ผู้เรียนรู้สึกพอใจ และมีความรู้สึกที่ดีในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อประกอบการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของเนื้อหาซึ่งมีการจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน กะทัดรัดได้ใจความ สามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย ข้อคำถามในแบบฝึกหัดเมื่อเลือกตอบแล้วจะมีคำอธิบายไม่ว่าจะตอบถูกหรือตอบผิด ด้านบทเรียนน่าสนใจ ขนาดของตัวอักษรชัดเจน สีของพื้นและตัวอักษรมีสีสันสวยงามทำให้ดูแล้วเพลินตา ให้ความสะดวกต่อการเรียนรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น รูปแบบของบทเรียนใช้งานง่ายเพราะเป็นลักษณะให้เลือกหัวข้อเนื้อหา และมีข้อความบอกว่าต้องทำอะไรต่อไป ทำให้ผู้เรียนมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น และด้านประโยชน์ใช้สอย ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อแบบใหม่ ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มทักษะในการปฏิบัติด้านคำนวณภาษีและมีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีมากขึ้น

ข้อสังเกตระหว่างการทดลองที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. นักศึกษาจะมีปัญหาในช่วงแรกเมื่อเริ่มใช้บทเรียน หลังจากที่นักศึกษามีความคุ้นเคยแล้ว ก็สามารถเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้อย่างไม่ติดขัด เพราะรูปแบบของบทเรียนจะต่อเนื่องกันไป เมื่อไม่เข้าใจก็สามารถกลับไปเรียนซ้ำได้อีก ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เท่า ๆ กัน

2. วิธีสอนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเองมากขึ้น นักศึกษาจะทำการจดบันทึกในสิ่งที่สำคัญ และสามารถสรุปได้ด้วยตนเอง

3. นักศึกษาให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีรูปแบบที่น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม เพราะไม่สามารถเดาล่วงหน้าได้ว่าต่อไปรูปแบบจะเป็นอย่างไร ท้าทายความสามารถของนักศึกษาในกรณีให้ทำแบบฝึกหัดและแบบทบทวน

4. จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพราะ

4.1 เป็นสิ่งที่ทันสมัย น่าตื่นตาตื่นใจ

4.2 มีรูปแบบที่น่าสนใจ ทั้งพื้นและตัวอักษรมีสีสันสวยงาม ทำให้เกิดความสนใจที่จะเรียนและสามารถจดจำได้ดีขึ้น

4.3 สามารถเรียนในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่ยังไม่เข้าใจ ให้สามารถเข้าใจได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าเพื่อนจะรอ

4.3 ในกรณีที่มีการตอบคำถามในบทเรียน ไม่ต้องกังวลว่าจะตอบคำถามผิดแล้วจะต้องอายเพื่อนหรือกลัวผู้สอนจะตำหนิ เพราะเป็นการตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์

4.5 การทำแบบฝึกหัดระหว่างหน่วยเรียน ถ้าตอบถูกก็จะมีคำอธิบายทุกครั้ง ทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น (ในกรณีที่เดาถูกจะทำให้รู้คำตอบที่ถูกและเข้าใจอย่างแท้จริง) ถ้าตอบผิดก็จะมีคำเฉลยให้ทุกครั้ง ทำให้ทราบคำตอบที่ถูกและเข้าใจ

4.6 ทำให้ไม่เบื่อที่จะเรียนเพราะบทเรียนมีลักษณะชวนให้ติดตามอยู่เสมอ ซึ่งแปลกไปจากเดิมที่จะต้องมานั่งฟังการบรรยายจากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว

4.7 ต้องการให้วิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหามาก ๆ ยากแก่การเข้าใจ จัดทำเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนขึ้นเพื่อจะทำให้เข้าใจง่ายและสนใจที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น

5. ในการวัดความคงทนหลังจากทดลอง 2 สัปดาห์ จะเห็นว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนปกติมีคะแนนสูงขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคะแนนน้อยกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งผลที่ได้จากการทดลองครั้งนี้ พบว่าการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น และจากแบบสอบถามที่ถามความคิดเห็นของนักศึกษาในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรากฏว่านักศึกษาเห็นด้วยมากในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพราะอย่างน้อยก็เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนได้ดีและประหยัดเวลาในการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำเนื้อหาวิชาทางธุรกิจมาสร้างเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทดลองสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้กับนักศึกษากลุ่มเดียวเป็นกลุ่มทดลองเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับสื่อชนิดอื่น ๆ เช่น เทปบันทึกเสียงบรรยายประกอบ วีดีโอ ฯลฯ เพื่อศึกษาผลการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ เจตคติ อาจทำให้เกิดความแตกต่างของผลการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาดูว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่ช่วยให้การเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ผลดี เช่น ลักษณะของวิชา ช่วงเวลาที่ใช้สอนแต่ละครั้ง เป็นต้น

4. ควรมีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีเสียงประกอบเพื่อเร้าความสนใจและทำให้บทเรียนสมบูรณ์ครบลักษณะของสื่อที่เป็น Multimedia

5. ควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะที่ผู้ใช้มีอิสระที่จะออกจากบทเรียนหรือเลือกรายการอื่นได้ โดยไม่ต้องรอให้จบบทเรียนตอนนั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา.

กานดา พูนลาภทวี. (2528). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2536). *เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กรรณิการ์ อัฐมโนลาภ. (2541). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ระหว่างวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบบรรยาย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ขนิษฐา ชานนท์. (2532). "*เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอน*," *วารสารเทคโนโลยีการศึกษา*. 1(1) : 7 - 12 ; เมษายน - มิถุนายน.

เขมิกา เรืองศิริ. (2541). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา สาขาวิชาการเลขานุการ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อวิชาการปฏิบัติงานสำนักงาน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2526). "*คอมพิวเตอร์กับการศึกษา*," *วารสารศูนย์บริภัณฑ์การศึกษา*. 7 : 6 ; กุมภาพันธ์.

จักร พงษ์ประยูร. (2543). *ผลการใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียในวิชาคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ ต่อเนื้อหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ชัยพร วิชชาวุธ. (2520). *ความจำมนุษย์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ชัยสิทธ์ ตราชูธรรม และดุลยลักษณ์ ตราชูธรรม. (2538). *ประมวลรัษฎากร (ฉบับนักศึกษา)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วิญญูชน จำกัด.

ชวาล แพรัตกุล. (2520). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

ณรงค์ บุญมี. (2529). "*การใช้คอมพิวเตอร์ในกระทรวงศึกษาธิการ : MIS/CE/CA*," ในรายงาน*การประชุมวิชาการเรื่อง การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สสวท.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2541). *คอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทนัย อภิชาติเสนีย์. (2529). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2 แบบ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ทักษิณา สวนานนท์. (2530). *คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา.

ธนะรัตน์ ธนากิจเจริญสุข. (2541). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกันที่เรียนจากรายการวีดีทัศน์ที่มีวิธีการเสนอเนื้อหาอุปนัยและแบบนิรนัย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

นิพนธ์ ศุขปรีดี. (2526). "*ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา*," *วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ*. 15 : 40 - 47 ; กันยายน - ตุลาคม.

_____.(2530). "*บทบาทของคอมพิวเตอร์ต่อการศึกษาไทยในอนาคต*," *ไมโครคอมพิวเตอร์*. 1 : 63 - 65 ; มกราคม.

_____.(2531). "*คอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการเรียนการสอน*," *ส.ค.พ.ท. คอมพิวเตอร์*. 15(78) : 24 - 28 ; มิถุนายน - กรกฎาคม.

บูรณะ สมชัย. (2538). *การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)*. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.

ประชุม พลเมืองดี. (2523). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้และความพึงพอใจในการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนตามปกติ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ปรีชา คัมภีรปกรณ์. (2530). "*ทฤษฎีการสอน*," *การพัฒนาระบบการสอน*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ผดุง อารยะวิญญู. (2527). "*การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน*," *ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอช-เอนการพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พิทยา ไชยมงคล. (2533). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเวลาเรียนเฉลี่ยในการเรียนรู้ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครู.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ยืน ภู่วรวรรณ. (2529). "*การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน,*" จันทรเกษม. 189 : 1 - 11 ; มีนาคม.

_____. (2531) "*การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน,*" *ไมโครคอมพิวเตอร์.* 5 : 120 - 129 ; กุมภาพันธ์.

ลัดดา ศุขปรีดี. (2523). *เทคโนโลยีการเรียนการสอน.* ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. โอเดียนสโตร์.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น.

วสันต์ อติศัพท์. (2530). "*คอมพิวเตอร์ช่วยสอน,*" *ศึกษาศาสตร์.* 3(9) : 75 - 89 ; มิถุนายน - กันยายน.

วารินทร์ รัศมีพรหม. (2524). "*คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน,*" จันทรเกษม. 159 : 4 - 11 ; มีนาคม - เมษายน.

วัลลภ พัฒนพงศ์. (2538). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและแบบเรียนโปรแกรมวิชาเขียนแบบงานท่อ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2536). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วิไลวรรณ อ่ำคำสรง. (2537). *การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบบรรยายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาบัญชีห้างหุ้นส่วน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

วีระ ไทยพานิช. (2527). "*บทบาทและปัญหาของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน,*" ใน *รวมบทความเทคโนโลยีทางการศึกษา.* 9 - 19. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

สมคิด บางโม. (2542). *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.* กรุงเทพฯ : บริษัท วิทยพัฒน์ จำกัด.

สายหยุด เอียนสี. (2534). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบพัฒนารายบุคคลซึ่งร่วมทำงานเป็นคณะกับการสอนแบบปกติ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เอกเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). *หลักการสอน.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

อนันต์ ศรีโสภา. (2524). *การวัดการประเมินผลการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อมร สุขจำรัส. (2533). *ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อผลสัมฤทธิ์วิชาชีววิทยา เรื่องการย่อยอาหาร.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรพินธุ์ ประสิทธิรัตน์. (2530). *คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดราฟแมนเพรส.

Corry, Jeffery R. and Jam S. Michael. (1968). "*Retention in a S.P.I. Introduction Phychology Course, Learning Package in American Education,*" Educational Technology Publication. Englewood Cliffs.

Emling, Robert C. (1975). "*An Evaluation of Programmed Instruction at Six Dental Schoo,*" Dissertation Abstracts International. 36:1378 - A ; June.

Friedman, L.T. (1974). "*Programmed Lesson in PRG Computer Programming for New York City High School Senior,*" Dissertation Abstracts International. 35(2) : 799 - A ; August.

Prenis,John. (1977). *Running Prees Glossary of Computer Terms.* New Jersey : Kaiman @ Polon, Inc.

Hall, K.A. (1982). "*Computer-Based Education,*" In Encyclopedia of Educational Research. 5th Vol.1 : 353 - 367, ed. By H.E. Mitzel, J.H. Best, and W. Rabinowitz. New York : Free Press.

Liu, Hsi-Chiu. (1975). "*Computer - Assisted Instruction in Teaching College Physics,*" Dissertation Abstracts International. 36(3) : 1411 - A - 1412 - A ; September.

Oden, Robin Earl. (1982). "*An Assessment of the Effectiveness of Computer Assisted Instruction on Altering Teacher Behavior and the Achievement and Attitudes of Ninth Grade Pre-Algebra Mathematics Students,*" Dissertation Abstracts International. 43(2) : 355 - A ; August.

Ormrod, J.E. (1995). *Educational Psychology : Principles and Applications*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
และเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังต่อไปนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ วุฒิการศึกษา กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิลาศ เกื้อมี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (โสตทัศนศึกษา) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์รุ่งทิวา เสาร์สิงห์ วุฒิการศึกษา คอ.ม. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 หัวหน้าศูนย์คอมพิวเตอร์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา แบบทดสอบและแบบสอบถาม

อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง วุฒิการศึกษา บธ.ม. (การบัญชี) อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์มานิดา ชอบธรรม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์วิลาวรรณ รพีพิศาล วุฒิการศึกษา คม. (อุดมศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์ประจำแผนกวิชาเลขานุการ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

อาจารย์จันทิมา เอกวงษ์ วุฒิการศึกษา คอ.ม. (บริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ภาคผนวก ข

1. ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร

2. ค่า p, q และ pq ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร

3. คะแนนสำหรับหาเกณฑ์มาตรฐานบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังทดลอง 2 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 9 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	.88	.34	.63	.57	26	.85	.43	.65	.46
2	.88	.69	.79	.27	27	.88	.34	.63	.57
3	.88	.46	.69	.47	28	.88	.20	.56	.67
4	.64	.63	.64	.28	29*	1.00	.91	.95	.28
5	.58	.40	.49	.20	30*	1.00	.97	.95	.26
6*	.03	.03	.05	.16	31	.85	.43	.65	.46
7	.76	.51	.52	.27	32	.76	.20	.48	.56
8	.45	.26	.35	.21	33	.76	.46	.61	.32
9*	.94	1.00	.95	.00	34*	1.00	.94	.95	.26
10	.64	.46	.55	.20	35*	1.00	.89	.95	.41
11	.48	.31	.40	.20	36	.45	.17	.30	.32
12*	.91	.91	.91	.00	37	.55	.17	.35	.41
13	.91	.43	.69	.55	38	.91	.43	.69	.55
14	.64	.17	.39	.49	39	.88	.77	.83	.20
15	.76	.51	.64	.27	40	.88	.74	.81	.21
16	.76	.57	.67	.21	41	.88	.74	.81	.21
17	.39	.23	.31	.20	42	.91	.43	.69	.55
18	.82	.66	.74	.20	43	.45	.06	.23	.52
19	.39	.23	.31	.20	44	.33	.17	.25	.21
20	.76	.54	.65	.24	45*	.03	.03	.05	.16
21	.36	.06	.20	.45	46	.45	.06	.23	.52
22	.88	.46	.69	.47	47	.36	.06	.20	.45
23	.88	.46	.69	.47	48*	.09	.11	.11	.00
24	.88	.46	.69	.41	49*	1.00	.86	.94	.46
25	.82	.60	.72	.26	50	.76	.20	.48	.56

* ข้อที่ต้องตัดทิ้ง

หมายเหตุข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง

- ข้อสอบข้อที่ 9,12, 29, 30, 34, 35 และ 49 มีค่า p = .9 ขึ้นไป จัดเป็นข้อสอบที่ง่ายเกินไป
- ข้อสอบข้อที่ 6, 45, 48 มีค่า p ต่ำกว่า 0.2 จัดเป็นข้อสอบที่ยากเกินไป

ตาราง 10 ค่า p, q และ pq ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากร

ข้อ	p	q	pq	ข้อ	p	q	Pq
1	.63	.37	.23	21	.69	.31	.21
2	.79	.21	.17	22	.69	.28	.20
3	.69	.31	.21	23	.72	.35	.23
4	.64	.36	.23	24	.65	.37	.23
5	.49	.51	.25	25	.63	.45	.25
6	.52	.48	.25	26	.55	.35	.23
7	.35	.65	.23	27	.65	.52	.25
8	.55	.45	.25	28	.48	.39	.24
9	.40	.60	.24	29	.30	.70	.21
10	.91	.31	.21	30	.35	.65	.23
11	.69	.61	.24	31	.69	.31	.21
12	.39	.36	.23	32	.83	.17	.14
13	.64	.33	.22	33	.81	.19	.15
14	.67	.69	.21	34	.81	.19	.15
15	.31	.26	.19	35	.69	.31	.21
16	.74	.69	.21	36	.23	.77	.18
17	.31	.35	.23	37	.25	.75	.19
18	.65	.80	.16	38	.23	.77	.18
19	.20	31	.21	39	.20	.80	.16
20	.69	.31	.21	40	.48	.52	.25
รวม	11.04	8.96	4.40	รวม	10.85	9.15	4.10
						รวมทั้งหมด	8.50

ตาราง 10 (ต่อ)

เลขที่	คะแนน (X)	X^2	เลขที่	คะแนน (X)	X^2
1	11	121	35	19	361
2	27	729	36	40	1600
3	27	729	37	33	1089
4	40	1600	38	41	1681
5	40	1600	39	41	1681
6	35	1225	40	37	1369
7	40	1600	41	25	625
8	28	784	42	28	784
9	19	361	43	28	784
10	39	1521	44	24	576
11	25	625	45	29	841
12	28	784	46	17	289
13	29	841	47	25	625
14	18	324	48	28	784
15	42	1764	49	40	1600
16	35	1225	50	36	1296
17	21	441	51	28	784
18	31	961	52	28	784
19	37	1369	53	18	324
20	42	1764	54	29	841
21	35	1225	55	27	729
22	42	1764	56	27	729
23	34	1156	57	17	289
24	26	676	58	37	1369
25	21	441	59	28	784
26	21	441	60	27	729
27	34	1156	61	21	441
28	19	361	62	25	625
29	36	1296	63	17	289
30	39	1521	64	21	441
31	33	1089	65	18	324
32	28	784	66	25	625
33	18	324	67	15	225
34	11	121	68	16	256
รวม	1011	32723	รวม	915	26573
			รวมทั้งหมด	1926	59296

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1}\left\{1-\frac{\sum pq}{S_t^2}\right\}$$

$$S^2_t = \frac{N\sum X^2-(\sum X)^2}{N^2}$$

$$= \frac{68 \text{ X } 59296-(1926)^2}{68 \text{ X } 68}$$

$$= 69.78$$

$$r_{tt} = \frac{40}{40\text{-}1}\left\{1 - \frac{8.50}{69.78}\right\}$$

$$= .90$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการภาษีอากร มีค่าเท่ากับ .90

ตาราง 11 คะแนนสำหรับหาเกณฑ์มาตรฐานของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เลขที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์	คะแนนแบบฝึกหัด	เลขที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์	คะแนนแบบฝึกหัด
1	32	38	16	32	34
2	31	38	17	30	36
3	34	38	18	31	37
4	35	36	19	32	33
5	31	39	20	34	35
6	32	33	21	35	36
7	34	35	22	35	37
8	26	33	23	31	34
9	25	35	24	32	36
10	34	37	25	34	34
11	33	39	26	34	39
12	35	39	27	32	35
13	35	36	28	35	38
14	33	38	29	28	35
15	32	37			
รวม	482	551	รวม	455	499
			รวมทั้งหมด	937	1050

$$\text{เกณฑ์มาตรฐาน } 80/80 = \frac{\text{คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ X 100}}{\text{จำนวนข้อ X จำนวนคน}} \Big/ \frac{\text{คะแนนแบบฝึกหัด X 100}}{\text{จำนวนข้อ X จำนวนคน}}$$

$$= \frac{937 \text{ X } 100}{40 \text{ X } 29} \Big/ \frac{1050 \text{ X } 100}{45 \text{ X } 29}$$

$$= 80.77/80.46$$

ตาราง 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบก่อนทดลอง หลังทดลองและหลังทดลอง 2 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	หลังทดลอง 2 สัปดาห์	เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	หลังทดลอง 2 สัปดาห์
1	7	20	16	1	22	22	20
2	8	26	16	2	22	17	24
3	9	19	17	3	14	13	22
4	15	17	20	4	14	21	21
5	13	20	18	5	17	25	27
6	10	21	15	6	9	18	17
7	14	20	17	7	15	21	22
8	19	31	29	8	11	13	17
9	12	22	22	9	14	27	23
10	15	26	22	10	20	18	18
11	9	20	19	11	12	15	21
12	10	23	24	12	14	26	26
13	10	18	15	13	17	16	24
14	18	23	18	14	14	19	20
15	15	23	20	15	10	15	18
16	15	25	18	16	10	10	16
17	10	28	24	17	8	11	10
18	16	28	21	18	13	18	15
19	12	23	21	19	14	19	14
20	25	19	24	20	11	20	21
21	10	26	16	21	14	20	19
22	6	21	18	22	19	26	23
23	14	18	10	23	9	17	18
24	13	22	12	24	14	16	16
25	18	21	24	25	10	19	14
26	11	23	22	26	22	23	24
27	10	22	22				
28	14	20	17				
29	19	25	24				
30	16	24	22				
$\bar{X}$	13.1	22.47	19.43	$\bar{X}$	14.19	18.65	19.62

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อ	$\bar{X}$	S	ข้อ	$\bar{X}$	S
1	3.25	.52	16	3.21	.59
2	3.11	.69	17	3.50	.51
3	3.25	.59	18	3.57	.57
4	3.54	.51	19	3.32	.55
5	3.39	.63	20	3.25	.65
6	3.46	.64	21	3.68	.48
7	3.46	.51	22	3.43	.63
8	3.18	.72	23	3.43	.50
9	3.36	.49	24	3.69	.48
10	3.11	.57	25	3.57	.57
11	3.25	.52	26	3.54	.58
12	3.50	.58	27	3.43	.64
13	3.32	.48	28	3.54	.58
14	3.36	.56	29	3.54	.51
15	3.25	.52	30	3.46	.58

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$$

$$= .89$$

ภาคผนวก ค

1. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากรชุดก่อนทดลอง
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการภาษีอากรชุดหลังทดลอง
3. เฉลยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองชุด

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลอง

ข้อสอบวิชา การภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เวลา 40 นาที

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....แผนกวิชา.....

คำชี้แจง 1. ข้อสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2. ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะสำคัญของภาษีอากรได้ถูกต้อง
2. อธิบายลักษณะรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลได้
3. อธิบายได้ว่าบุคคลประเภทใดบ้างที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. วิเคราะห์ประเภทของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) ได้อย่างถูกต้อง
5. บอกเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
6. คำนวณเงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน ได้ถูกต้อง
7. คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ถูกต้อง
8. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ผู้ใดไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
   ก. น.ส.เพ็ญ มีเงินได้ปีละ 120,000 บาท
   ข. ห้างหุ้นส่วน ไทยแท้ จำกัด มีเงินได้ในรอบปีภาษีเกิน 30,000 บาท
   ค. นายสมศักดิ์ได้ถึงแก่กรรม ทิ้งมรดกไว้เป็นตึกแถว แต่มรดกยังไม่ได้แบ่งให้ทายาท
   ง. นายสามารถ มีเงินได้ปีละ 300,000 บาท ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 2 พ.ย. 2542
2. ภาระภาษีที่แท้จริงของภาษีมูลค่าเพิ่มตกอยู่ที่ใคร
   ก. ผู้ขายสินค้า
   ข. ผู้ซื้อสินค้า
   ค. ผู้ผลิตสินค้า
   ง. ถูกทุกข้อ
3. เงินคงคลังคือเงินข้อใด
   ก. เงินที่เก็บไว้ในกระทรวงการคลัง
   ข. เงินที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
   ค. เงินสดที่ฝากไว้ในสำนักงบประมาณ
   ง. เงินสดเหลือจ่ายที่เก็บรักษาไว้ในมือของรัฐบาล

4. ข้อใดเป็นรายรับที่ไม่จัดเป็นรายได้ของรัฐบาล
   ก. เงินกู้
   ข. รายได้ที่เป็นภาษีอากร
   ค. รายได้จากการสิ่งของและบริการ
   ง. รายได้จากรัฐวิสาหกิจ
5. หน่วยงานใดของรัฐที่**ไม่ได้**ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี
   ก. กรมประมง
   ข. กรมการค้าภายใน
   ค. กรมสรรพสามิต
   ง. กรมที่ดิน
6. บุคคลใดไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ แม้จะมีเงินได้มากเพียงใดก็ตาม
   ก. ผู้เยาว์
   ข. คนไร้ความสามารถ
   ค. บุคคลในคณะทูต
   ง. ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.
7. บุคคลในข้อใดต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
   ก. น้อยไปทำงานที่ประเทศอิรัก แล้วส่งเงินมาให้ครอบครัวทุกเดือน มาเยี่ยมบ้านปีละ 15 วัน
   ข. แดงไปชกมวยที่ประเทศญี่ปุ่น พักอยู่ที่ญี่ปุ่น 4 เดือน ได้เงินมา 5,000,000 บาท และนำเงินเข้ามาประเทศด้วย
   ค. จิราภรณ์ไปประกวดนางงามโลกที่สหรัฐอเมริกา 2 เดือน ได้รางวัล 2,000,000 บาท ปฏิบัติภารกิจต่อ อีก 8 เดือน จึงกลับประเทศไทย
   ง. นายคำสอนเป็นคนลาว ทำงานเป็นยามบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ มีเงินได้ปีละ 45,000 บาท
8. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีรายได้เท่าใดจึงต้องเสียภาษี
   ก. ไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท
   ข. ไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท
   ค. ไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท
   ง. ไม่ต่ำกว่า 60,000 บาท

9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
   ก. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีมีเงินได้เกิน 50,000 บาท ต้องเสียภาษี
   ข. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งมีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษี ไม่ต้องเสียภาษี
   ค. ผู้เยาว์มีรายได้เกินกว่าปีละ 50,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี
   ง. ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถมีเงินได้ ไม่ต้องเสียภาษี
10. ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเสียภาษีให้แก่ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี คือใคร
   ก. ผู้จัดการมรดก
   ข. ผู้ครอบครองทรัพย์มรดก
   ค. ทายาท
   ง. ถูกทุกข้อ
11. นายคมกริช ทำงานบริษัท ค้าภัณฑ์ จำกัด ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ทายาทจะต้องไปยื่นรายการเสียภาษีต่อเมื่อนายคมกริชมีเงินได้เท่าไรในรอบปีภาษี
   ก. 20,000 บาทขึ้นไป
   ข. 30,000 บาทขึ้นไป
   ค. 40,000 บาทขึ้นไป
   ง. 50,000 บาทขึ้นไป
12. ภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่เก็บจากฐานใด
   ก. ฐานทรัพย์สิน
   ข. ฐานการบริโภค
   ค. ฐานรายได้
   ง. ฐานสิทธิพิเศษในการประกอบการ
13. ภาษีเกี่ยวกับการจำหน่ายสุรา การทำเหมืองแร่ และการผูกขาดสัมปทานเก็บรังนกนางแอ่นเป็นภาษีที่เก็บจากฐานใด
   ก. ฐานรายได้
   ข. ฐานทรัพย์สิน
   ค. ฐานการบริโภค
   ง. ฐานสิทธิพิเศษ
14. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่<u>ไม่</u>ถูกต้องเกี่ยวกับเครดิตภาษีเงินปันผล
   ก. ผู้มีเงินได้ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศไทย
   ข. ได้รับเงินปันผลจากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
   ค. เครดิตภาษีที่ได้รับไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมินในปีที่ได้รับเงินปันผล
   ง. เครดิตภาษีที่คำนวณได้ให้นำหักออกจากภาษีที่ต้องเสีย

15. ข้อใดถือเป็นการลงโทษทางแพ่งของกฎหมายภาษีอากร
    ก. โทษปรับ
    ข. โทษจำคุก
    ค. เสียเงินเพิ่ม
    ง. ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.
16. ข้อใดหักค่าลดหย่อนได้เท่าจำนวนที่จ่ายจริง
    ก. เงินบริจาค
    ข. เงินปันผลที่ได้รับ
    ค. เงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
    ง. เงินที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
17. เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เท่าไร
    ก. ร้อยละ 30 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท
    ข. ร้อยละ 30 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
    ค. ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท
    ง. ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
18. นายทองดีทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่ง ได้รับเงินปันผลจากบริษัทที่ซื้อหุ้นไว้ 21,000 บาท ซึ่งบริษัทที่ซื้อหุ้นไว้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ จงคำนวณเครดิตเงินปันผล
    ก. 7,000 บาท
    ข. 8,000 บาท
    ค. 9,000 บาท
    ง. 10,000 บาท
19. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
    ก. การบริจาคเงินให้กรมการบินพลเรือน หักค่าลดหย่อนได้
    ข. ห้างหุ้นส่วนสามัญหักค่าลดหย่อนได้สูงสุด 50,000 บาท
    ค. บุตรศึกษาต่างประเทศ หักค่าลดหย่อนการศึกษาได้
    ง. เงินได้จากการปันผล หักค่าลดหย่อนไม่ได้
20. นายกษมาเป็นคนโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 8,500 บาท ปลายปีได้รับโบนัส 17,000 บาท จงคำนวณเงินได้พึงประเมิน
    ก. 85,000 บาท
    ข. 100,000 บาท
    ค. 102,000 บาท
    ง. 119,000 บาท

21. จากโจทย์ข้อ 20 นายกษมา หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร

ก. 40,000 บาท

ข. 40,800 บาท

ค. 47,600 บาท

ง. 60,000 บาท

22. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการลดหย่อนค่าบริจาค

ก. ผู้ไม่มีเงินได้หักลดหย่อนเงินค่าบริจาคไม่ได้

ข. การบริจาคที่ดินให้วัดหักค่าลดหย่อนได้

ค. การบริจาคเงินให้วัดวาอารามหักค่าลดหย่อนไม่ได้

ง. บริจาคในโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติหักค่าลดหย่อนไม่ได้

23. นายสมพร มีเงินได้รวมทั้งปี 120,000 บาท ได้รับโบนัส 20,000 บาท จงคำนวณเงินค่าใช้จ่ายที่หักได้ตามกฎหมาย

ก. 46,000 บาท

ข. 48,000 บาท

ค. 56,000 บาท

ง. 60,000 บาท

24. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. เบี้ยประกันชีวิตหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง

ข. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 5,000 บาท

ค. เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

ง. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่อาศัยหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

25. ข้อใดหักค่าลดหย่อนไม่ได้

ก. การบริจาคที่ดินให้วัด

ข. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ค. เบี้ยประกันชีวิต

ง. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่จ่ายให้แก่ธนาคารเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย

<u>โจทย์สำหรับข้อ 26 - 29</u>

นางสาวชมพรเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๆ ละ 9,600 บาท จ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเดือนละ 292 บาท สิ้นปีบริษัทจ่ายเงินโบนัสให้ 19,200 บาท

26. เงินได้พึงประเมินคำนวณได้เท่าไร
    - ก. 96,000 บาท
    - ข. 115,200 บาท
    - ค. 120,000 บาท
    - ง. 134,400 บาท
27. น.ส.ชมพร หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
    - ก. 38,400 บาท
    - ข. 46,080 บาท
    - ค. 53,760 บาท
    - ง. 60,000 บาท
28. น.ส.ชมพร หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร
    - ก. 3,504 บาท
    - ข. 30,000 บาท
    - ค. 30,292 บาท
    - ง. 33,504 บาท
29. น.ส.ชมพร มีเงินได้สุทธิเท่าไร
    - ก. 47,136 บาท
    - ข. 50,348 บาท
    - ค. 50,640 บาท
    - ง. 77,136 บาท
30. คุณสมบัติบุตรข้อใดหักค่าลดหย่อนไม่ได้
    - ก. อายุไม่เกิน 20 ปี
    - ข. เป็นผู้เยาว์และเรียนระดับอุดมศึกษา
    - ค. อายุไม่เกิน 20 ปี เรียน ปวช.
    - ง. อายุเกิน 25ปีเรียนระดับอุดมศึกษา
31. แบบ ภ.ง.ด.91 ใช้ยื่นชำระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ประเภทใด
    - ก. ผู้มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระ
    - ข. ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน
    - ค. ผู้มีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน
    - ง. ผู้มีเงินได้จากการรับเหมา

โจทย์สำหรับข้อ 32 – 33

น.ส.วันดี มีศีล เป็นพนักงานบริษัท แสงตะวัน จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 10,000 บาท ได้รับโบนัส 30,000 บาท จ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเดือนละ 200 บาท

32. เงินได้สุทธิของ น.ส.วันดี คำนวณได้เท่าไร
    ก. 47,600 บาท
    ข. 57,000 บาท
    ค. 57,600 บาท
    ง. 60,000 บาท
33. น.ส.วันดี ต้องเสียภาษีเท่าไร
    ก. 360 บาท
    ข. 380 บาท
    ค. 760 บาท
    ง. ไม่ต้องเสียภาษี
34. นางสาวบังอรเป็นสาวโสด ทำงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๆ ละ 17,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 510 บาท จงคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน
    ก. 151.17 บาท
    ข. 176.67 บาท
    ค. 302.33 บาท
    ง. 353.33 บาท
35. นายพิชัยทำงานบริษัท ค้าไม้ จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 14,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 2 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 280 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 17,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี จงคำนวณเงินได้สุทธิของนายพิชัย
    ก. 640 บาท
    ข. 4,640 บาท
    ค. 23,640 บาท
    ง. 30,640 บาท

โจทย์สำหรับข้อ 36 - 37

นายดุสิตกับนางขวัญใจเป็นสามีภรรยา อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ผ่านมา มีบุตรกำลังศึกษาอยู่ 2 คน นายดุสิตมีเงินเดือน ๆ ละ 15,000 บาท ทั้งสองจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ธนาคารเพื่อนำเงินมาสร้างบ้านเดือนละ 4,000 บาท นางขวัญใจมีเงินเดือน ๆ ละ 9,000 บาท จ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 6,000 บาท

36. จงคำนวณภาษีของนายดุสิต

ก. 300 บาท

ข. 650 บาท

ค. 900 บาท

ง. 1,000 บาท

37. จงคำนวณเงินได้สุทธิของนางขวัญใจ

ก. 1,800 บาท

ข. 3,800 บาท

ค. 4,800 บาท

ง. 6,800 บาท

<u>โจทย์สำหรับข้อ 38 - 39</u>

นายยุทธชัยเป็นพนักงานบริษัท ค้าผล จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 13,000 บาท ทำงาน 15 ปี ได้บำเหน็จตามวิธีการของทางราชการเป็นเงิน 250,000 บาท

38. นายยุทธชัย หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร

ก. 45,000 บาท

ข. 105,000 บาท

ค. 150,00 บาท

ง. 195,000 บาท

39. นายยุทธชัยเหลือเงินบำเหน็จหลังหักค่าใช้จ่ายเท่าไร

ก. 55,000 บาท

ข. 100,000 บาท

ค. 145,000 บาท

ง. 205,000 บาท

40. การชำระภาษีที่มีประสิทธิภาพและถือปฏิบัติโดยทั่วไปคือวิธีใด

ก. โดยวิธีประเมินตนเอง

ข. โดยการประเมินของเจ้าพนักงาน

ค. โดยการหัก ณ ที่จ่าย

ง. ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลอง

ข้อสอบวิชา การภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เวลา 40 นาที

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....แผนกวิชา.....

คำชี้แจง 1. ข้อสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2. ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะสำคัญของภาษีอากรได้ถูกต้อง
2. อธิบายลักษณะรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลได้
3. อธิบายได้ว่าบุคคลประเภทใดบ้างที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. วิเคราะห์ประเภทของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) ได้อย่างถูกต้อง
5. บอกเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
6. คำนวณเงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน ได้ถูกต้อง
7. คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ถูกต้อง
8. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. บุคคลใดไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ แม้จะมีเงินได้มากเพียงใดก็ตาม
   ก. ผู้เยาว์
   ข. คนไร้ความสามารถ
   ค. บุคคลในคณะทูต
   ง. ถูกทั้ง ข้อ ก และ ข้อ ข.
2. ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเสียภาษีให้แก่ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี คือใคร
   ก. ผู้จัดการมรดก
   ข. ผู้ครอบครองทรัพย์มรดก
   ค. ทายาท
   ง. ถูกทุกข้อ
3. หน่วยงานใดของรัฐที่ไม่ได้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี
   ก. กรมประมง
   ข. กรมการค้าภายใน
   ค. กรมสรรพสามิต
   ง. กรมที่ดิน

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีรายได้เท่าใด จึงจะต้องเสียภาษี
   ก. ไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท
   ข. ไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท
   ค. ไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท
   ง. ไม่ต่ำกว่า 60,000 บาท
5. เงินคงคลังคือเงินข้อใด
   ก. เงินที่เก็บไว้ในกระทรวงการคลัง
   ข. เงินที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
   ค. เงินสดที่ฝากไว้ในสำนักงบประมาณ
   ง. เงินสดเหลือจ่ายที่เก็บรักษาไว้ในมือของรัฐบาล
6. ผู้ใดไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
   ก. น.ส.เพ็ญ มีเงินได้ปีละ 120,000 บาท
   ข. ห้างหุ้นส่วน ไทยแท้ จำกัด มีเงินได้ในรอบปีภาษีเกิน 30,000 บาท
   ค. นายสมศักดิ์ได้ถึงแก่กรรม ทิ้งมรดกไว้เป็นตึกแถว แต่มรดกยังไม่ได้แบ่งให้ทายาท
   ง. นายสามารถ มีเงินได้ปีละ 300,000 บาท ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 2 พ.ย. 2542
7. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
   ก. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีมีเงินได้เกิน 50,000 บาท ต้องเสียภาษี
   ข. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งมีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษี ไม่ต้องเสียภาษี
   ค. ผู้เยาว์มีรายได้เกินกว่าปีละ 50,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี
   ง. ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถมีเงินได้ ไม่ต้องเสียภาษี
8. ภาระภาษีที่แท้จริงของภาษีมูลค่าเพิ่มตกอยู่ที่ใคร
   ก. ผู้ขายสินค้า
   ข. ผู้ซื้อสินค้า
   ค. ผู้ผลิตสินค้า
   ง. ถูกทุกข้อ

9. บุคคลในข้อใดต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
   ก. น้อยไปทำงานที่ประเทศอิรัก แล้วส่งเงินมาให้ครอบครัวทุกเดือน มาเยี่ยมบ้านปีละ 15 วัน
   ข. แดงไปชกมวยที่ประเทศญี่ปุ่น พักอยู่ที่ญี่ปุ่น 4 เดือน ได้เงินมา 5,000,000 บาท และนำเงินเข้ามาประเทศด้วย
   ค. จิราภรณ์ไปประกวดนางงามโลกที่สหรัฐอเมริกา 2 เดือน ได้รางวัล 2,000,000 บาท ปฏิบัติภารกิจต่ออีก 8 เดือน จึงกลับประเทศไทย
   ง. นายคำสอนเป็นคนลาว ทำงานเป็นยามบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ มีเงินได้ปีละ 45,000 บาท
10. ข้อใดเป็นรายรับที่ไม่จัดเป็นรายได้ของรัฐบาล
   ก. เงินกู้
   ข. รายได้ที่เป็นภาษีอากร
   ค. รายได้จากการสิ่งของและบริการ
   ง. รายได้จากรัฐวิสาหกิจ

<u>โจทย์สำหรับข้อ 11 - 14</u>

นางสาวนงลักษณ์ เป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๆ ละ 9,600 บาท จ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเดือนละ 292 บาท สิ้นปีบริษัทจ่ายเงินโบนัสให้ 19,200 บาท

11. เงินได้พึงประเมินคำนวณได้เท่าไร
   ก. 96,000 บาท
   ข. 115,200 บาท
   ค. 120,000 บาท
   ง. 134,400 บาท
12. น.ส.นงลักษณ์ หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
   ก. 38,400 บาท
   ข. 46,080 บาท
   ค. 53,760 บาท
   ง. 60,000 บาท

13. น.ส.นงลักษณ์ หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร

ก. 3,504 บาท

ข. 30,000 บาท

ค. 30,292 บาท

ง. 33,504 บาท

14. น.ส.นงลักษณ์ มีเงินได้สุทธิเท่าไร

ก. 47,136 บาท

ข. 50,348 บาท

ค. 50,640 บาท

ง. 77,136 บาท

15. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. การบริจาคเงินให้กรมการบินพลเรือน หักค่าลดหย่อนได้

ข. ห้างหุ้นส่วนสามัญหักค่าลดหย่อนได้สูงสุด 50,000 บาท

ค. บุตรศึกษาต่างประเทศ หักค่าลดหย่อนการศึกษาได้

ง. เงินได้จากการปันผล หักค่าลดหย่อนไม่ได้

16. ข้อใดหักค่าลดหย่อนได้เท่าจำนวนที่จ่ายจริง

ก. เงินบริจาค

ข. เงินปันผลที่ได้รับ

ค. เงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ง. เงินที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม

17. นายคมกริช ทำงานบริษัท ค้าภัณฑ์ จำกัด ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ทายาทจะต้องไปยื่นรายการเสียภาษีต่อเมื่อนายคมกริชมีเงินได้เท่าไรในรอบปีภาษี

ก. 20,000 บาทขึ้นไป

ข. 30,000 บาทขึ้นไป

ค. 40,000 บาทขึ้นไป

ง. 50,000 บาทขึ้นไป

18. นายทศพลเป็นคนโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 8,500 บาท ปลายปีได้รับโบนัส 17,000 บาท จงคำนวณเงินได้พึงประเมิน

ก. 85,000 บาท

ข. 100,000 บาท

ค. 102,000 บาท

ง. 119,000 บาท

19. จากโจทย์ข้อ 18 นายทศพล หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร

ก. 40,000 บาท

ข. 40,800 บาท

ค. 47,600 บาท

ง. 60,000 บาท

20. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. เบี้ยประกันชีวิตหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง

ข. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 5,000 บาท

ค. เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

ง. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่อาศัยหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

21. ภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่เก็บจากฐานใด

ก. ฐานทรัพย์สิน

ข. ฐานการบริโภค

ค. ฐานรายได้

ง. ฐานสิทธิพิเศษในการประกอบการ

22. ข้อใดหักค่าลดหย่อนไม่ได้

ก. การบริจาคที่ดินให้วัด

ข. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ค. เบี้ยประกันชีวิต

ง. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่จ่ายให้แก่ธนาคารเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย

โจทย์สำหรับข้อ 23 - 24

นายมงคลเป็นพนักงานบริษัท ค้าผล จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 13,000 บาท ทำงาน 15 ปี ได้บำเหน็จตามวิธีการของทางราชการเป็นเงิน 250,000 บาท

23. นายมงคล หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร

ก. 45,000 บาท

ข. 105,000 บาท

ค. 150,00 บาท

ง. 195,000 บาท

24. นายมงคลเหลือเงินบำเหน็จหลังหักค่าใช้จ่ายเท่าไร

ก. 55,000 บาท

ข. 100,000 บาท

ค. 145,000 บาท

ง. 205,000 บาท

25. ภาษีเกี่ยวกับการจำหน่ายสุรา การทำเหมืองแร่ และการผูกขาดสัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น เป็นภาษีที่เก็บจากฐานใด

ก. ฐานรายได้

ข. ฐานทรัพย์สิน

ค. ฐานการบริโภค

ง. ฐานสิทธิพิเศษ

26. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเครดิตภาษีเงินปันผล

ก. ผู้มีเงินได้ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

ข. ได้รับเงินปันผลจากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

ค. เครดิตภาษีที่ได้รับไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมินในปีที่ได้รับเงินปันผล

ง. เครดิตภาษีที่คำนวณได้ให้นำหักออกจากภาษีที่ต้องเสีย

27. ข้อใดถือเป็นการลงโทษทางแพ่งของกฎหมายภาษีอากร

ก. โทษปรับ

ข. โทษจำคุก

ค. เสียเงินเพิ่ม

ง. ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.

28. เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เท่าไร

ก. ร้อยละ 30 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท

ข. ร้อยละ 30 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

ค. ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท

ง. ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

29. นายทองดีทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่ง ได้รับเงินปันผลจากบริษัทที่ซื้อหุ้นไว้ 21,000 บาท ซึ่งบริษัทที่ซื้อหุ้นไว้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ จงคำนวณเครดิตเงินปันผล

ก. 7,000 บาท

ข. 8,000 บาท

ค. 9,000 บาท

ง. 10,000 บาท

<u>โจทย์สำหรับข้อ 30 – 31</u>

น.ส.พรทิพย์ หัตถศีล เป็นพนักงานบริษัท ตะวันฉาย จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 10,000 บาท ได้รับโบนัส 30,000 บาท จ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเดือนละ 200 บาท

30. เงินได้สุทธิของ น.ส.พรทิพย์ คำนวณได้เท่าไร

ก. 47,600 บาท

ข. 57,000 บาท

ค. 57,600 บาท

ง. 60,000 บาท

31. น.ส.พรทิพย์ ต้องเสียภาษีเท่าไร

ก. 360 บาท

ข. 380 บาท

ค. 760 บาท

ง. ไม่ต้องเสียภาษี

32. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการลดหย่อนค่าบริจาค

ก. ผู้ไม่มีเงินได้หักลดหย่อนเงินค่าบริจาคไม่ได้

ข. การบริจาคที่ดินให้วัดหักค่าลดหย่อนได้

ค. การบริจาคเงินให้วัดวาอารามหักค่าลดหย่อนไม่ได้

ง. บริจาคในโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติหักค่าลดหย่อนไม่ได้

33. นายสมพร มีเงินได้รวมทั้งปี 120,000 บาท ได้รับโบนัส 20,000 บาท จงคำนวณเงินค่าใช้จ่ายที่หักได้ตามกฎหมาย

ก. 46,000 บาท

ข. 48,000 บาท

ค. 56,000 บาท

ง. 60,000 บาท

34. คุณสมบัติบุตรข้อใดหักค่าลดหย่อนไม่ได้

ก. อายุไม่เกิน 20 ปี

ข. เป็นผู้เยาว์และเรียนระดับอุดมศึกษา

ค. อายุไม่เกิน 20 ปี เรียน ปวช.

ง. อายุเกิน 25ปีเรียนระดับอุดมศึกษา

35. การชำระภาษีที่มีประสิทธิภาพและถือปฏิบัติโดยทั่วไปคือวิธีใด

ก. โดยวิธีประเมินตนเอง

ข. โดยการประเมินของเจ้าพนักงาน

ค. โดยการหัก ณ ที่จ่าย

ง. ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.

โจทย์สำหรับข้อ 36 - 37

นายธีรภัทรกับนางดาราเป็นสามีภรรยา อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ผ่านมา มีบุตรกำลังศึกษาอยู่ 2 คน นายดุสิตมีเงินเดือน ๆ ละ 15,000 บาท ทั้งสองจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ธนาคารเพื่อนำเงินมาสร้างบ้านเดือนละ 4,000 บาท นางดารามีเงินเดือน ๆ ละ 9,000 บาท จ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 6,000 บาท

36. จงคำนวณภาษีของนายธีรภัทร

ก. 300 บาท

ข. 650 บาท

ค. 900 บาท

ง. 1,000 บาท

37. จงคำนวณเงินได้สุทธิของนางดารา

ก. 1,800 บาท

ข. 3,800 บาท

ค. 4,800 บาท

ง. 6,800 บาท

38. แบบ ภ.ง.ด.91 ใช้ยื่นชำระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ประเภทใด

ก. ผู้มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระ

ข. ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน

ค. ผู้มีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน

ง. ผู้มีเงินได้จากการรับเหมา

39. นายพิชัยทำงานบริษัท ค้าไม้ จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 14,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 2 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 280 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 17,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี จงคำนวณเงินได้สุทธิของนายพิชัย

ก. 640 บาท

ข. 4,640 บาท

ค. 23,640 บาท

ง. 30,640 บาท

40. นางสาวดวงกมลเป็นสาวโสด ทำงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๆ ละ 17,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 510 บาท จงคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน

ก. 151.17 บาท

ข. 176.67 บาท

ค. 302.33 บาท

ง. 353.33 บาท

เฉลยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบชุดก่อนทดลอง

1. ข	11. ง	21. ค	31. ข
2. ข	12. ก	22. ก	32. ค
3. ง	13. ง	23. ค	33. ข
4. ก	14. ค	24. ง	34. ก
5. ข	15. ค	25. ก	35. ก
6. ค	16. ง	26. ง	36. ค
7. ข	17. ค	27. ค	37. ง
8. ก	18. ง	28. ง	38. ค
9. ก	19. ก	29. ก	39. ข
10.ง	20. ง	30. ง	40. ค

แบบทดสอบชุดหลังทดลอง

1. ค	11. ง	21. ก	31. ข
2. ง	12. ค	22. ก	32. ก
3. ข	13. ง	23. ค	33. ค
4. ก	14. ก	24. ข	34. ง
5. ง	15. ก	25. ง	35. ค
6. ข	16. ง	26. ค	36. ค
7. ก	17. ง	27. ค	37. ง
8. ข	18. ง	28. ง	38. ข
9. ข	19. ค	29. ค	39. ก
10.ก	20. ง	30. ค	40. ก

ภาคผนวก ง

แบบประเมินสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการภาษีอากร

แบบประเมินสื่อการสอนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
วิชา การภาษีอากร เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความเหมาะสมของการประเมิน					
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง	หมายเหตุ
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง						
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
1.2 ลำดับขั้นในการเสนอเนื้อหา						
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
1.4 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง						
2. ภาพและภาษา						
2.1 รูปภาพถูกต้องตามเนื้อหา						
2.2 ความชัดเจนของรูปภาพ						
2.3 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้						
2.4 ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย						
3. ตัวอักษรและสี						
3.1 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในการนำเสนอ						
3.2 สีของตัวอักษรที่ใช้ในการนำเสนอ						
3.3 สีของภาพและกราฟิกโดยรวม						
3.4 สีของพื้นภาพบทเรียนโดยรวม						
4. เวลาเรียน						
4.1 ความเหมาะสมเวลาเรียนกับเนื้อหาในแต่ละหน่วย						
4.2 ความเหมาะสมเวลาเรียนทั้งเรื่อง						

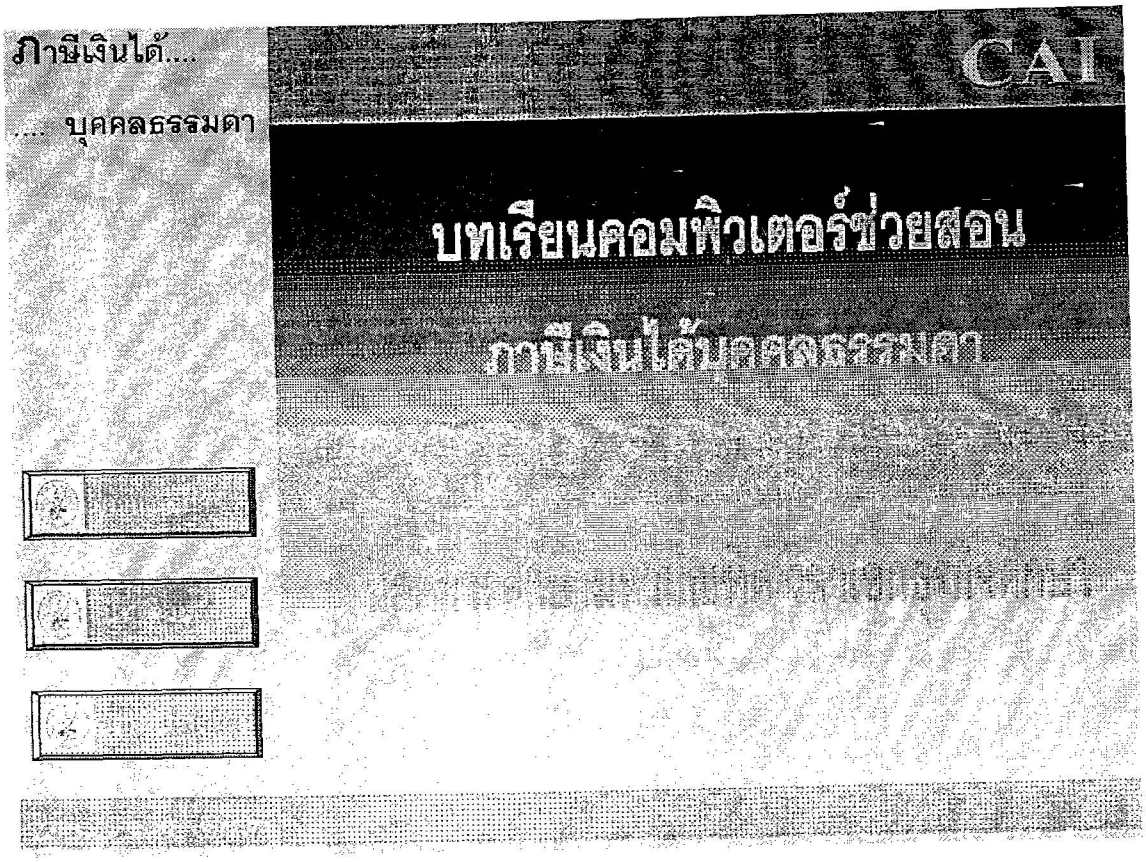
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

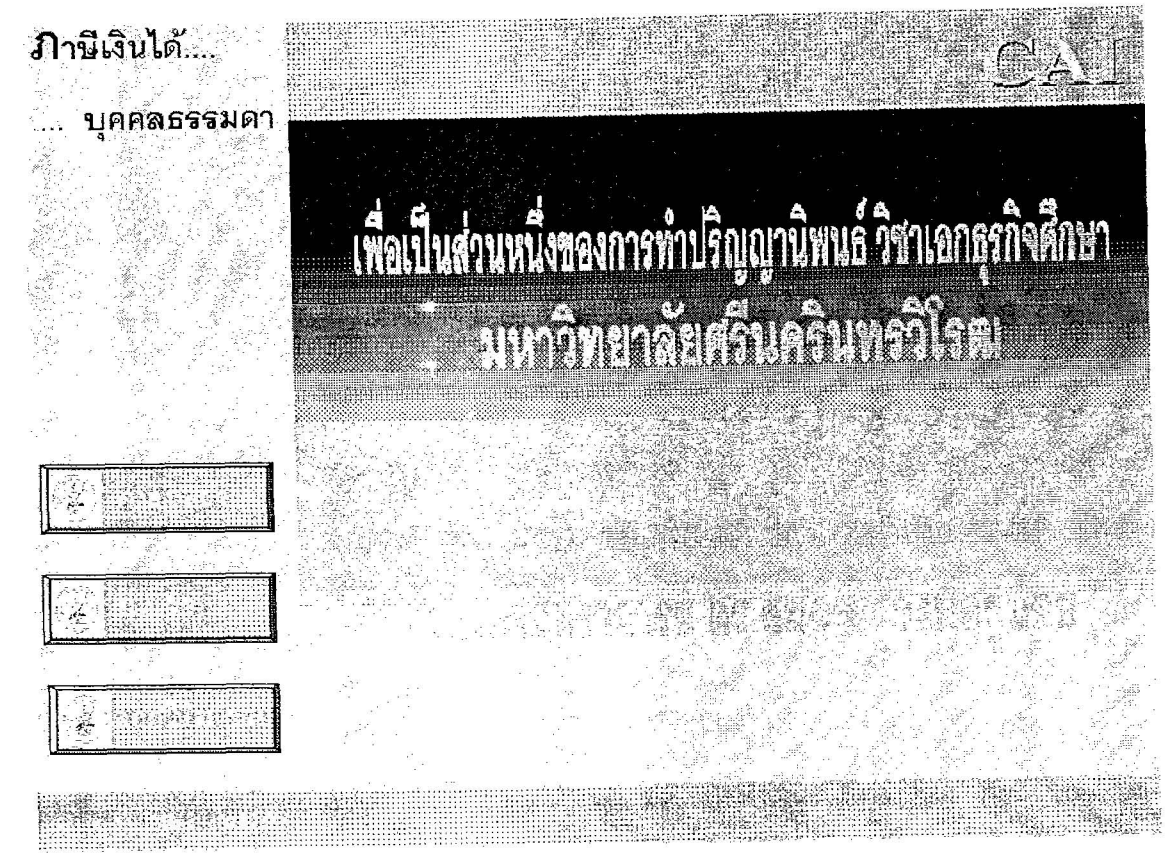
(.....)

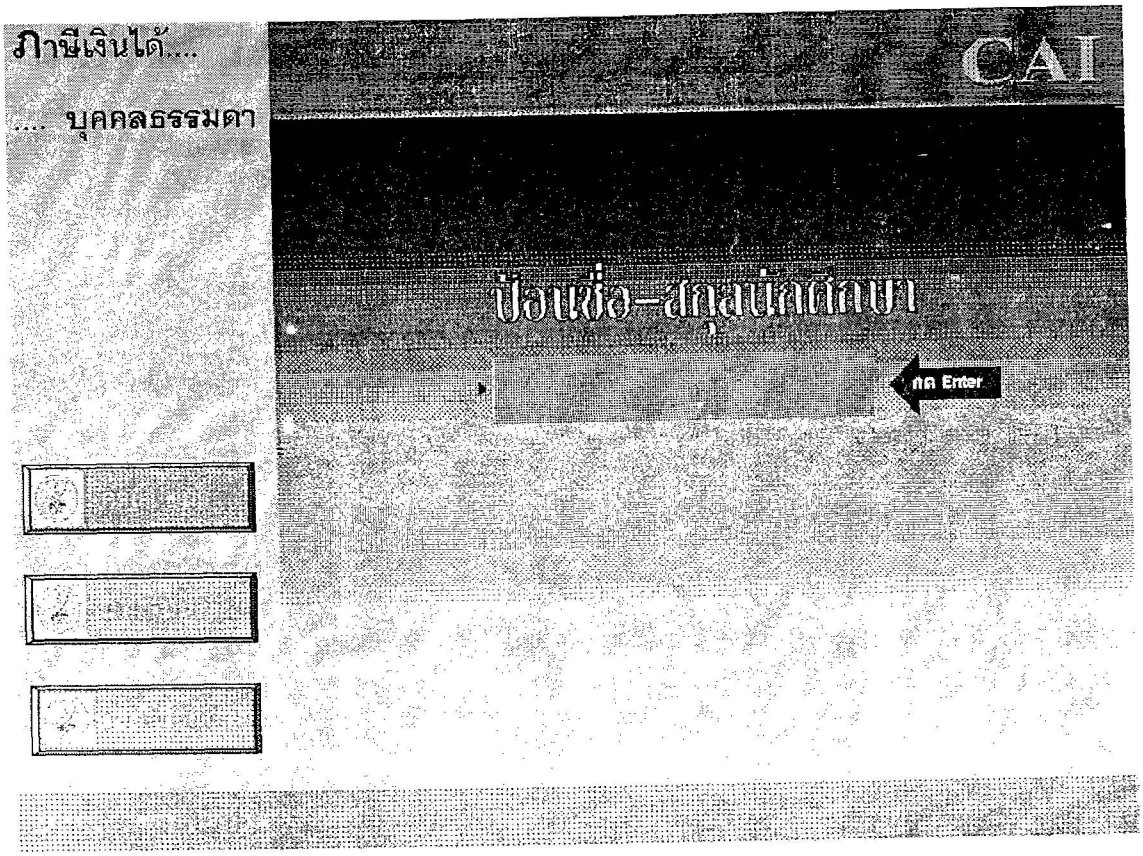
...../...../.....

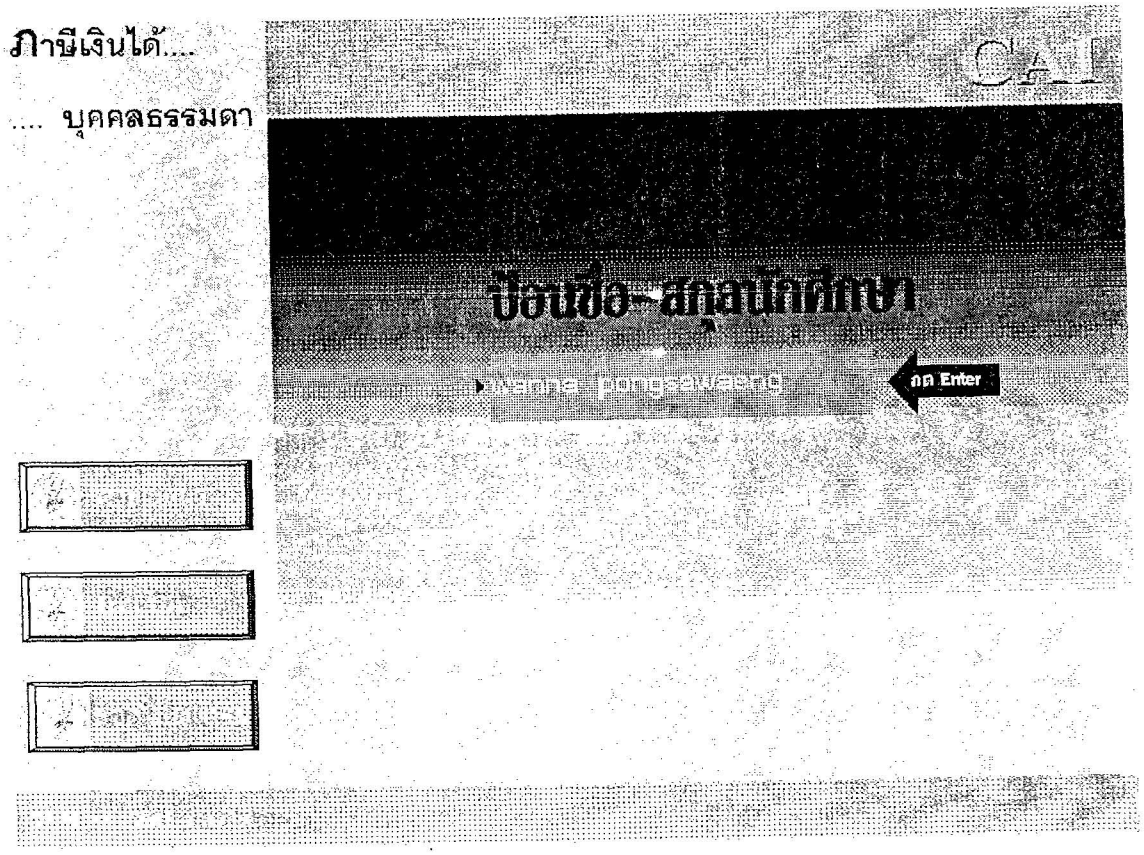
ภาคผนวก จ

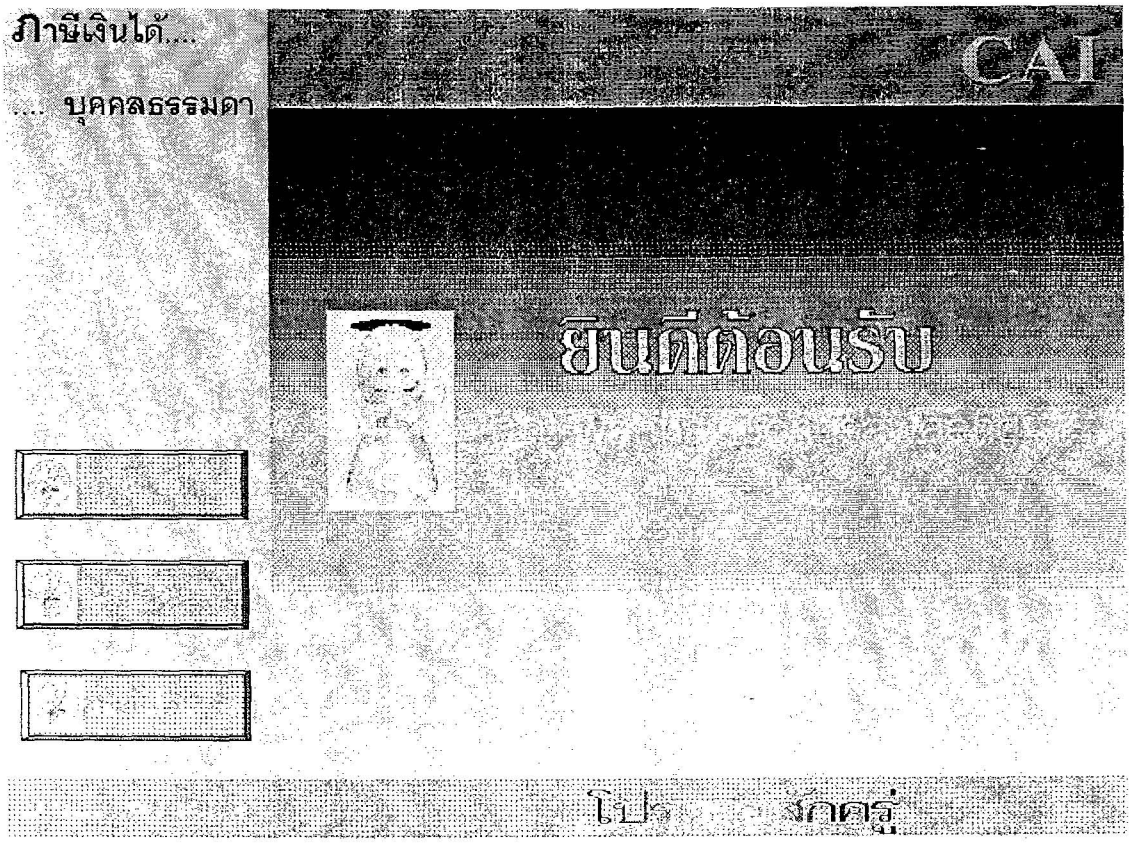
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการภาษีอากร

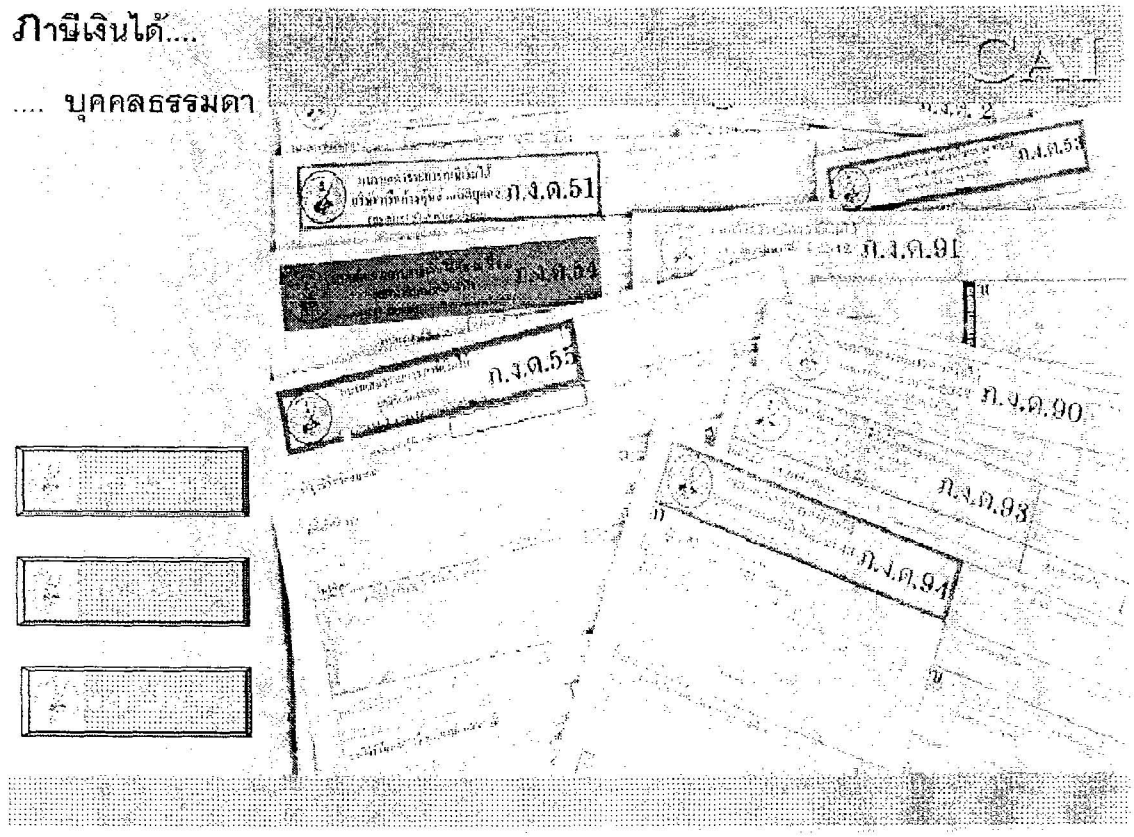

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAI
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

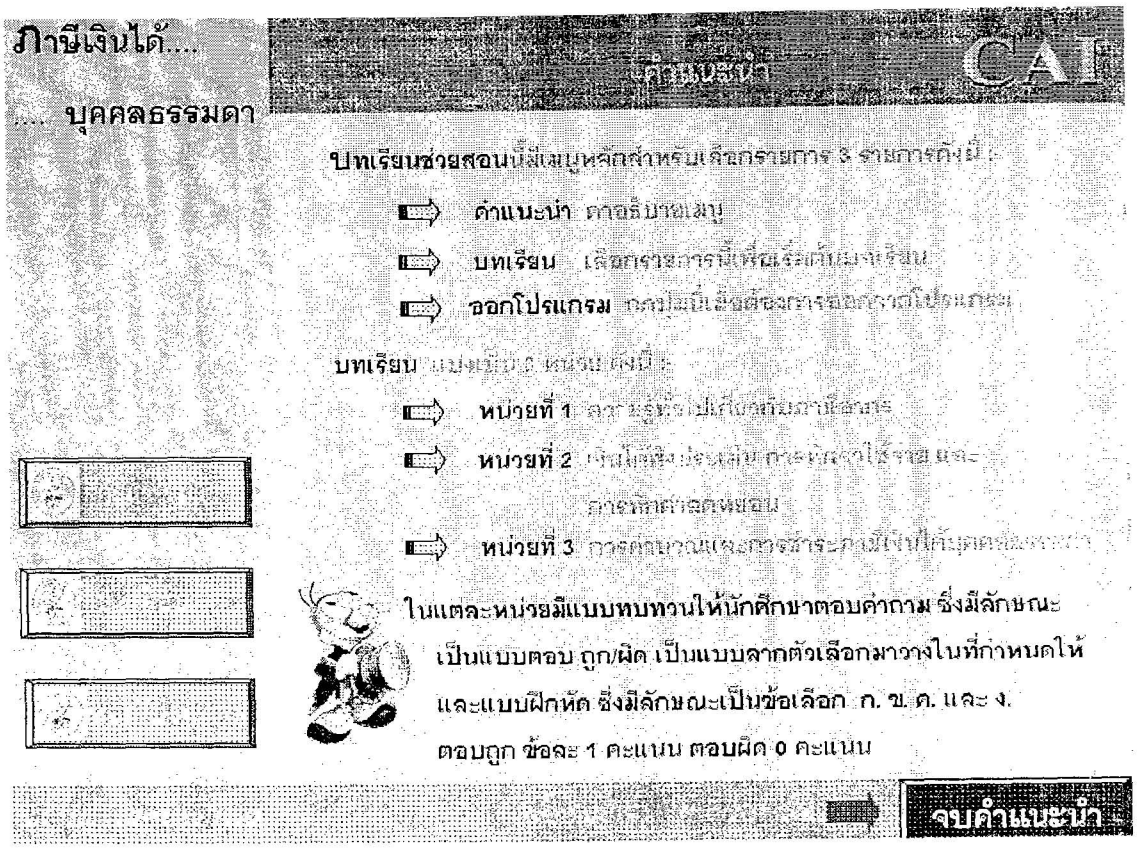

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAI
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญานิพนธ์วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

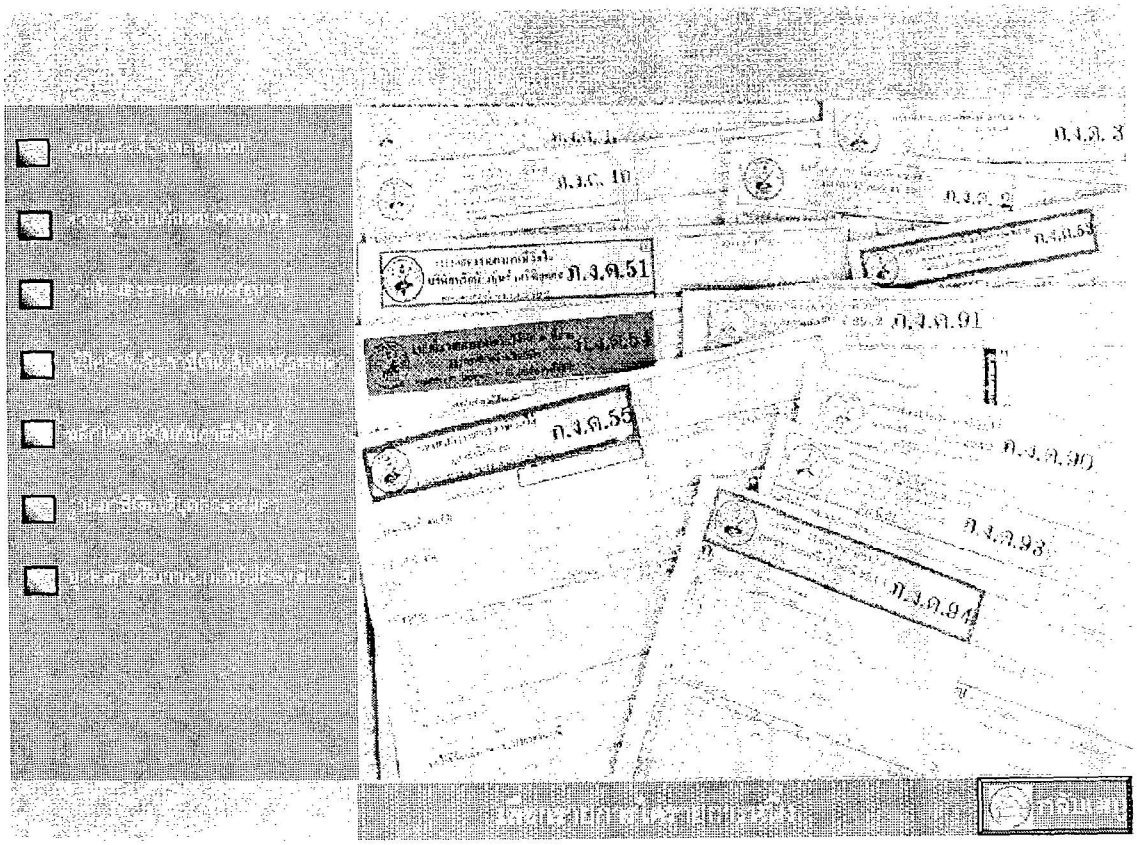

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAI
ป้อนชื่อ-สกุลนักศึกษา
กด Enter

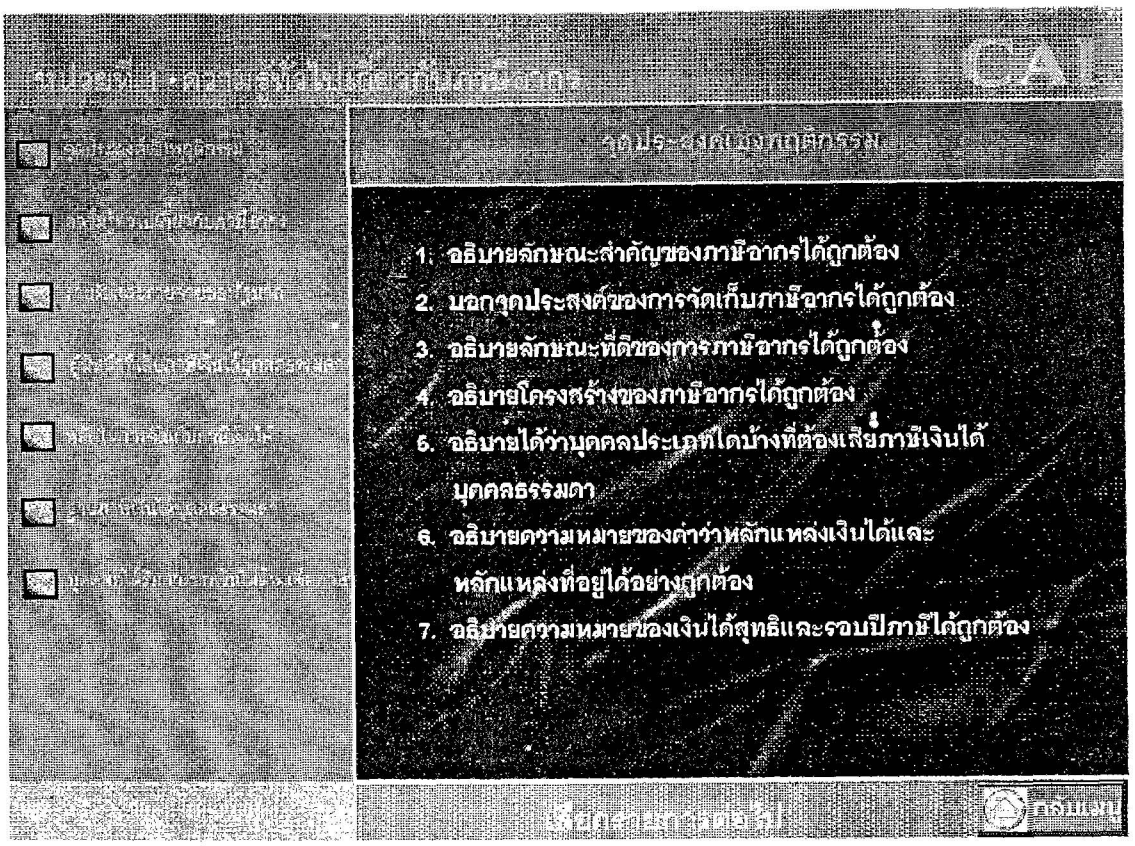

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAI
ป้อนชื่อ-สกุลนักศึกษา
กด Enter

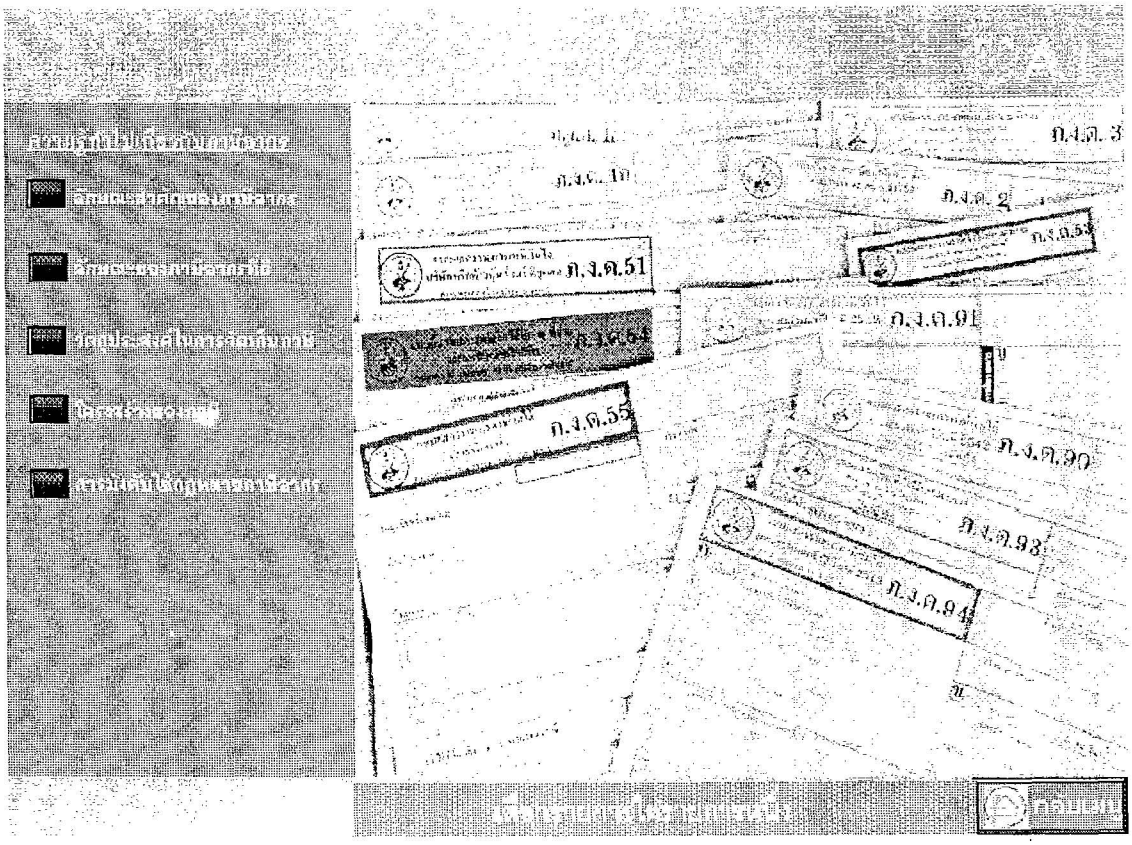

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAT
ยินดีต้อนรับ
โปร ... ศาสตร์

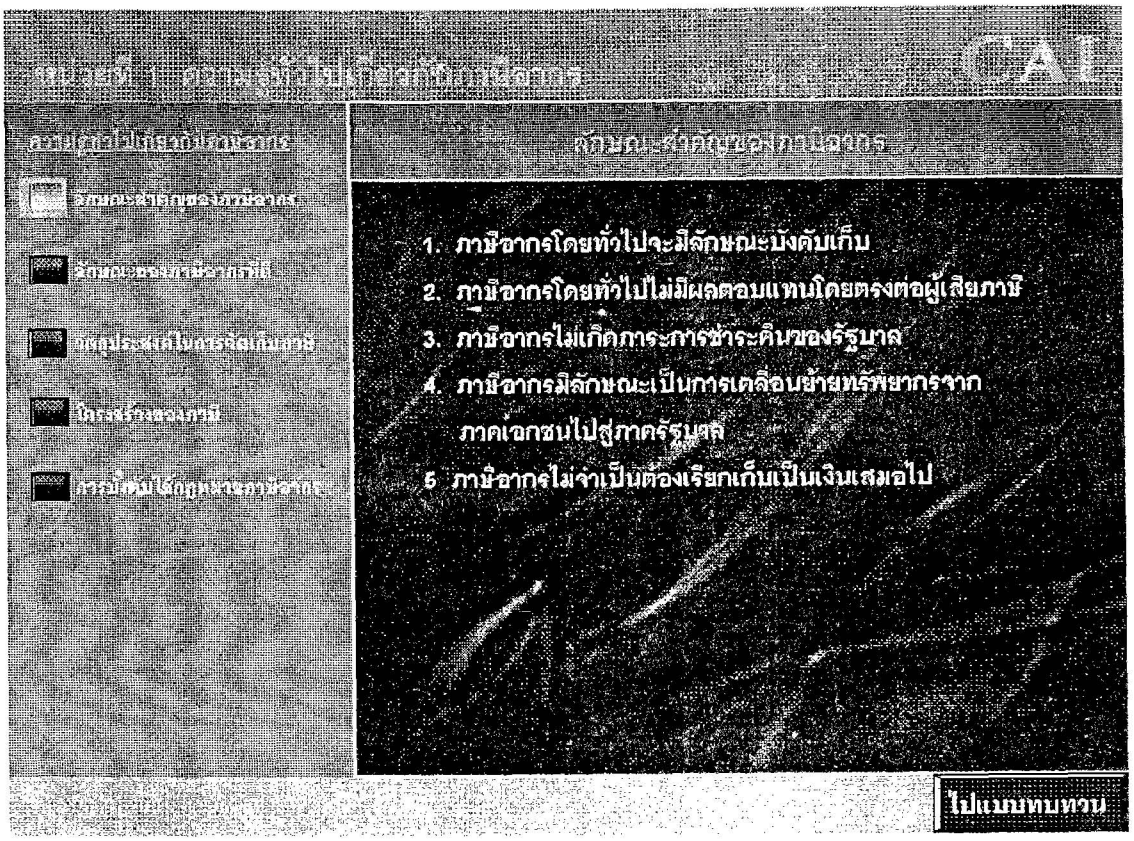

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAT
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94

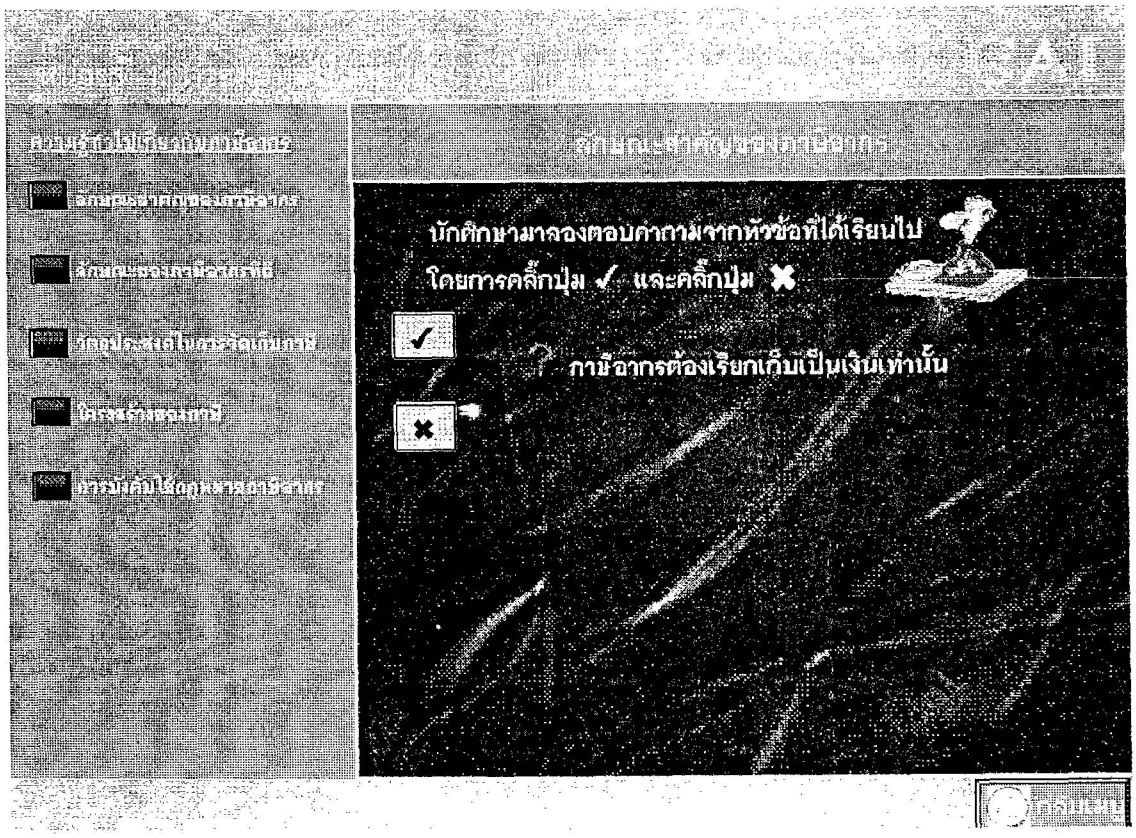

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
คำแนะนำ
CAI
บทเรียนช่วยสอนนี้มีเมนูหลักสำหรับเลือกรายการ 3 รายการดังนี้ :
คำแนะนำ
บทเรียน
ออกโปรแกรม
บทเรียน
หน่วยที่ 1
หน่วยที่ 2
หน่วยที่ 3
ในแต่ละหน่วยมีแบบทบทวนให้นักศึกษาตอบคำถาม ซึ่งมีลักษณะ
เป็นแบบตอบ ถูก/ผิด เป็นแบบลากตัวเลือกมาวางในที่กำหนดให้
และแบบฝึกหัด ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อเลือก ก. ข. ค. และ ง.
ตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน
จบคำแนะนำ

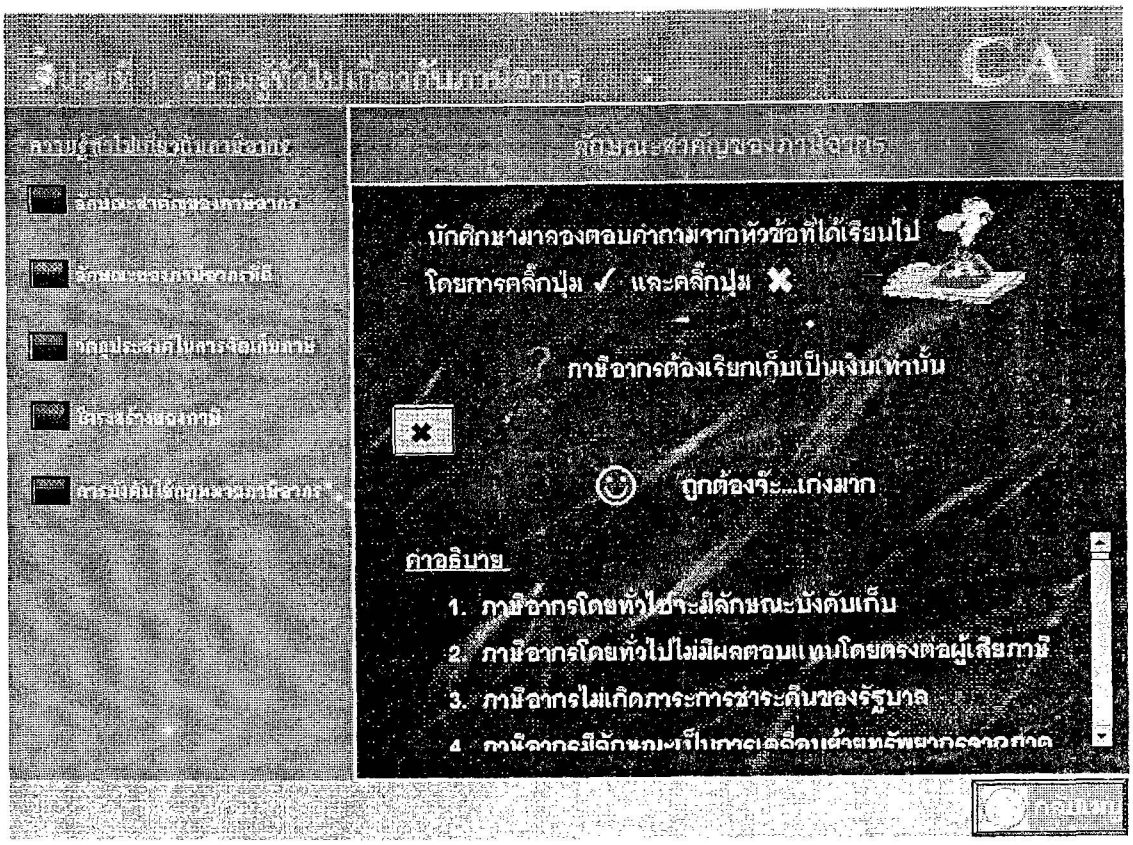

ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.94

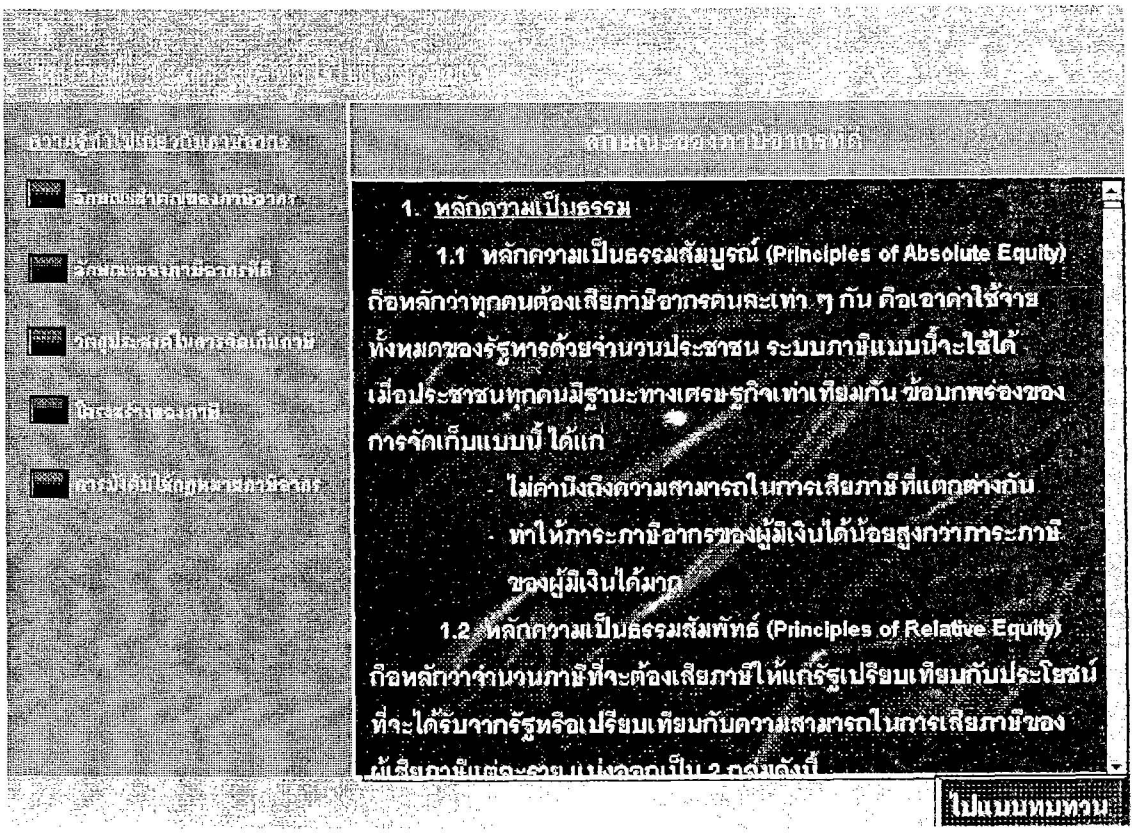

CAI
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
1. อธิบายลักษณะสำคัญของภาษีอากรได้ถูกต้อง
2. บอกวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรได้ถูกต้อง
3. อธิบายลักษณะที่ดีของการภาษีอากรได้ถูกต้อง
4. อธิบายโครงสร้างของภาษีอากรได้ถูกต้อง
6. อธิบายได้ว่าบุคคลประเภทใดบ้างที่ต้องเสียภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา
6. อธิบายความหมายของคำว่าหลักแหล่งเงินได้และ
หลักแหล่งที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง
7. อธิบายความหมายของเงินได้สุทธิและรอบปีภาษีได้ถูกต้อง

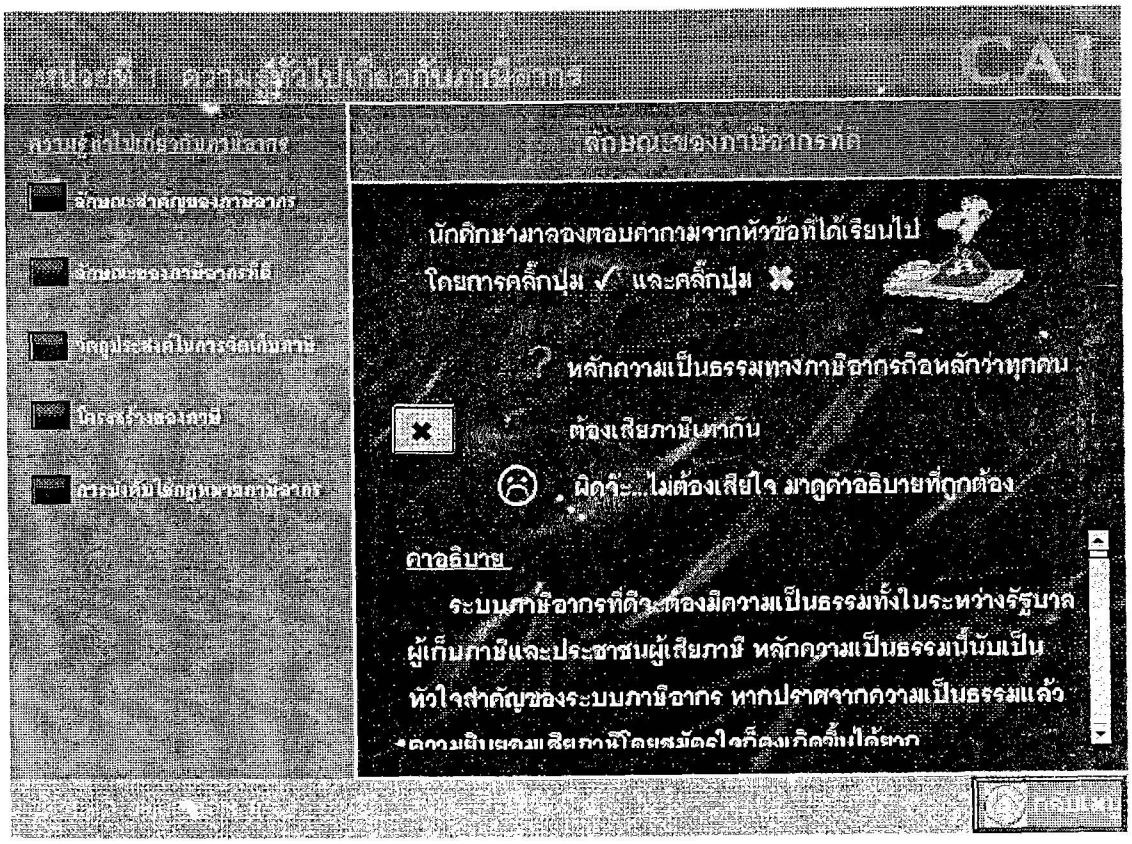

ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94

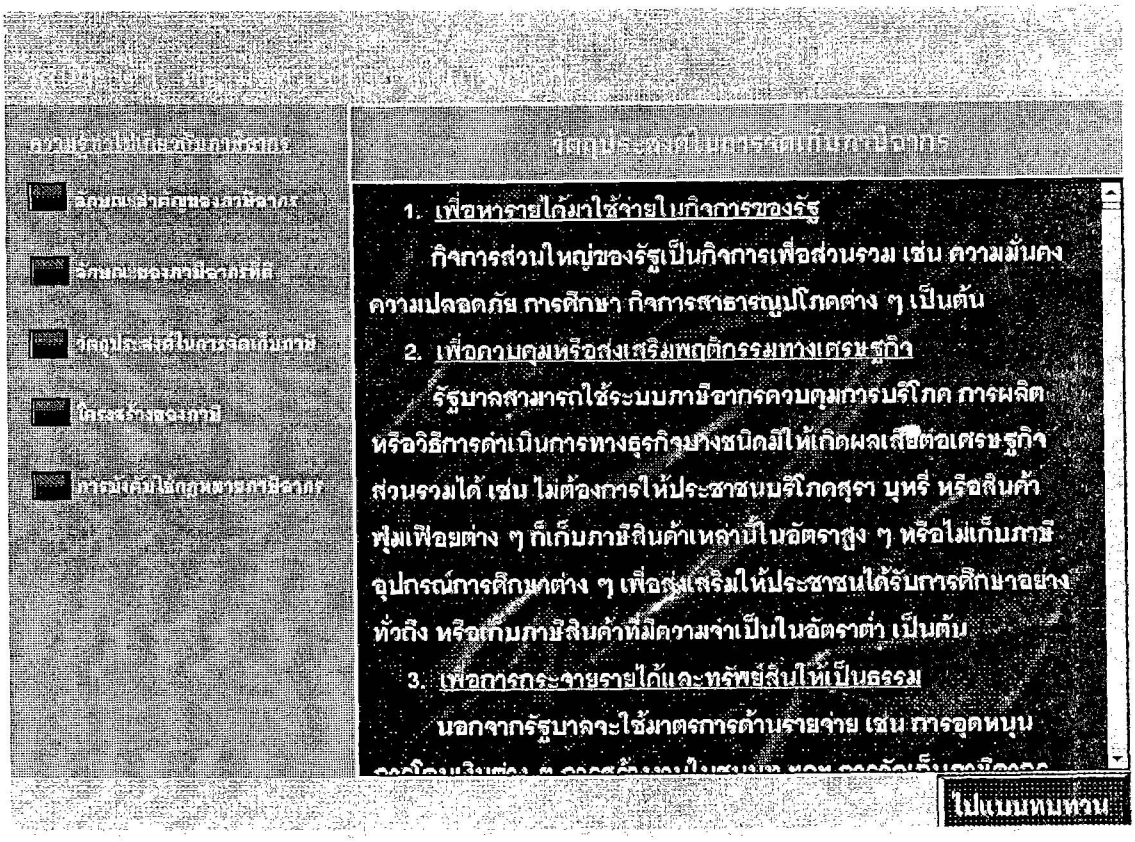

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
สรุปประเด็นการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
1. ภาษีอากรโดยทั่วไปจะมีลักษณะบังคับเก็บ
2. ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
3. ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
4. ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจาก
ภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล
5 ภาษีอากรไม่จำเป็นต้องเรียกเก็บเป็นเงินเสมอไป
ไปแบบทบทวน

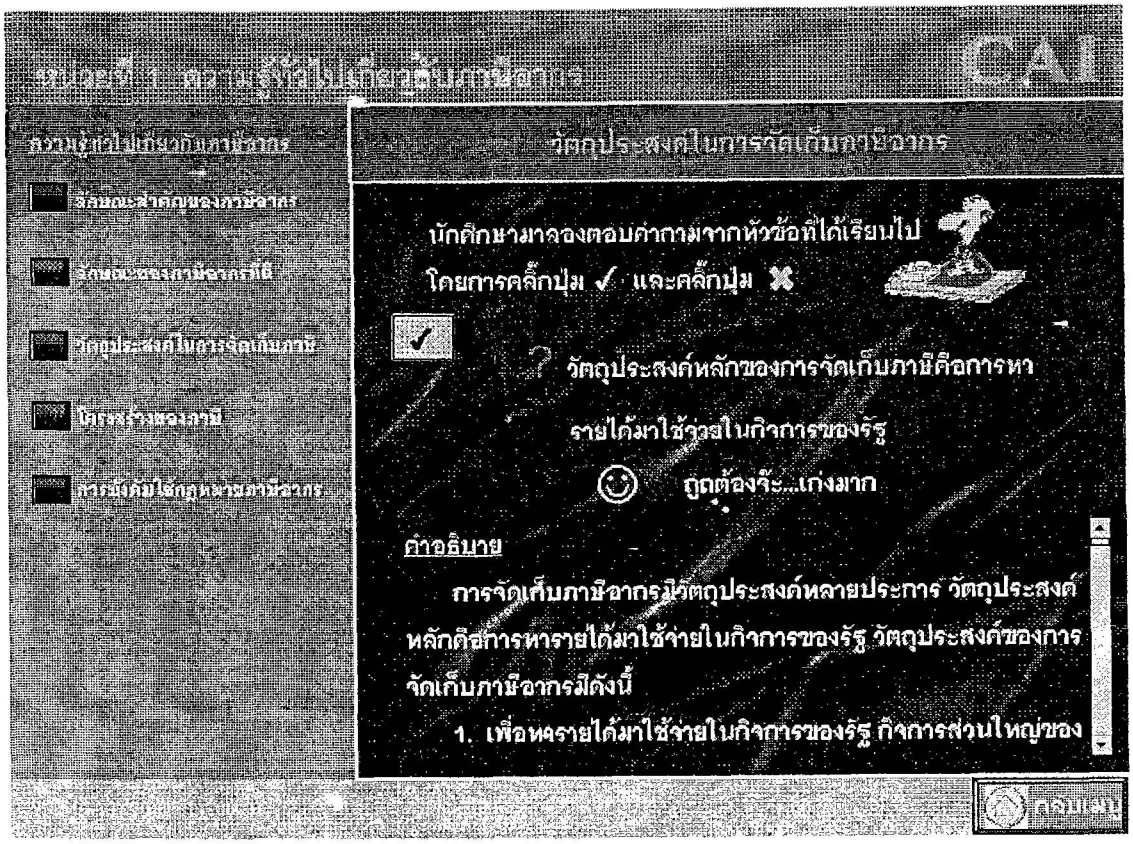

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
สรุปประเด็นการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✗
ภาษีอากรต้องเรียกเก็บเป็นเงินเท่านั้น

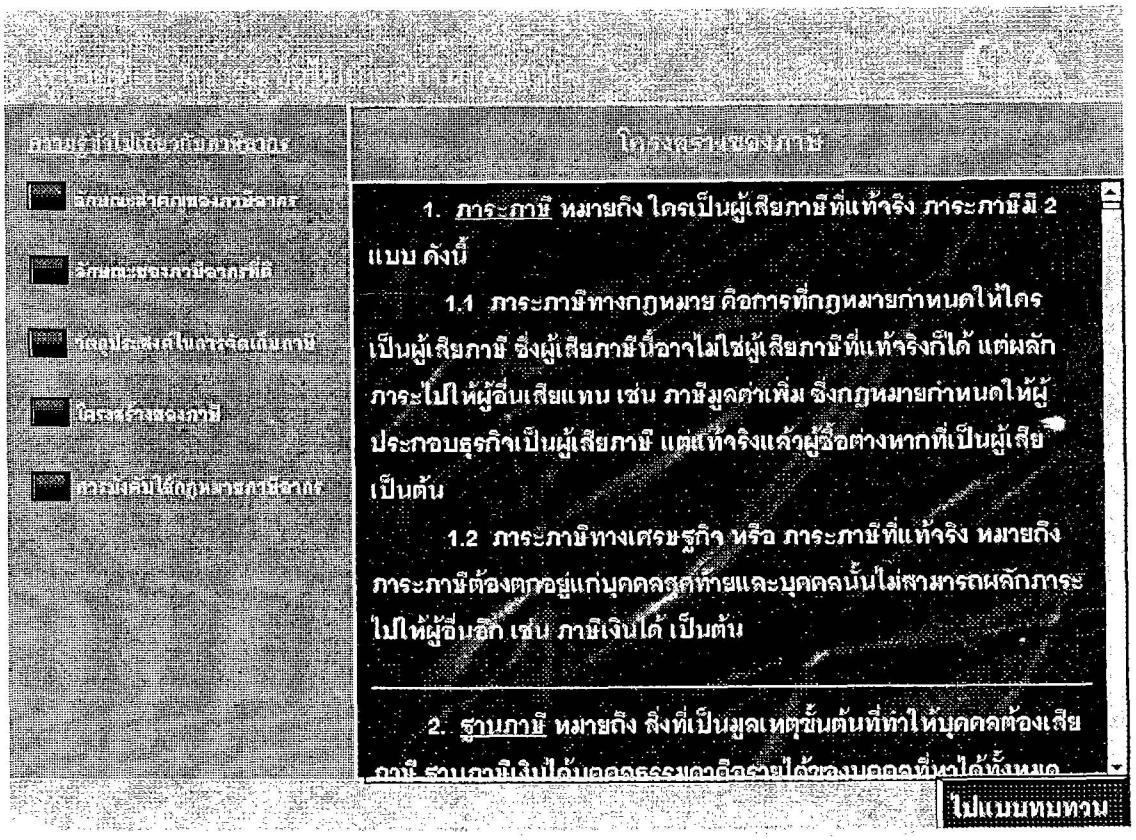

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
หลักประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
ความสัมพันธ์ของภาษีอากร
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิกปุ่ม ✓ และคลิกปุ่ม ✖
ภาษีอากรต้องเรียกเก็บเป็นเงินเท่านั้น
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
1. ภาษีอากรโดยทั่วไปจะมีลักษณะบังคับเก็บ
2. ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
3. ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล

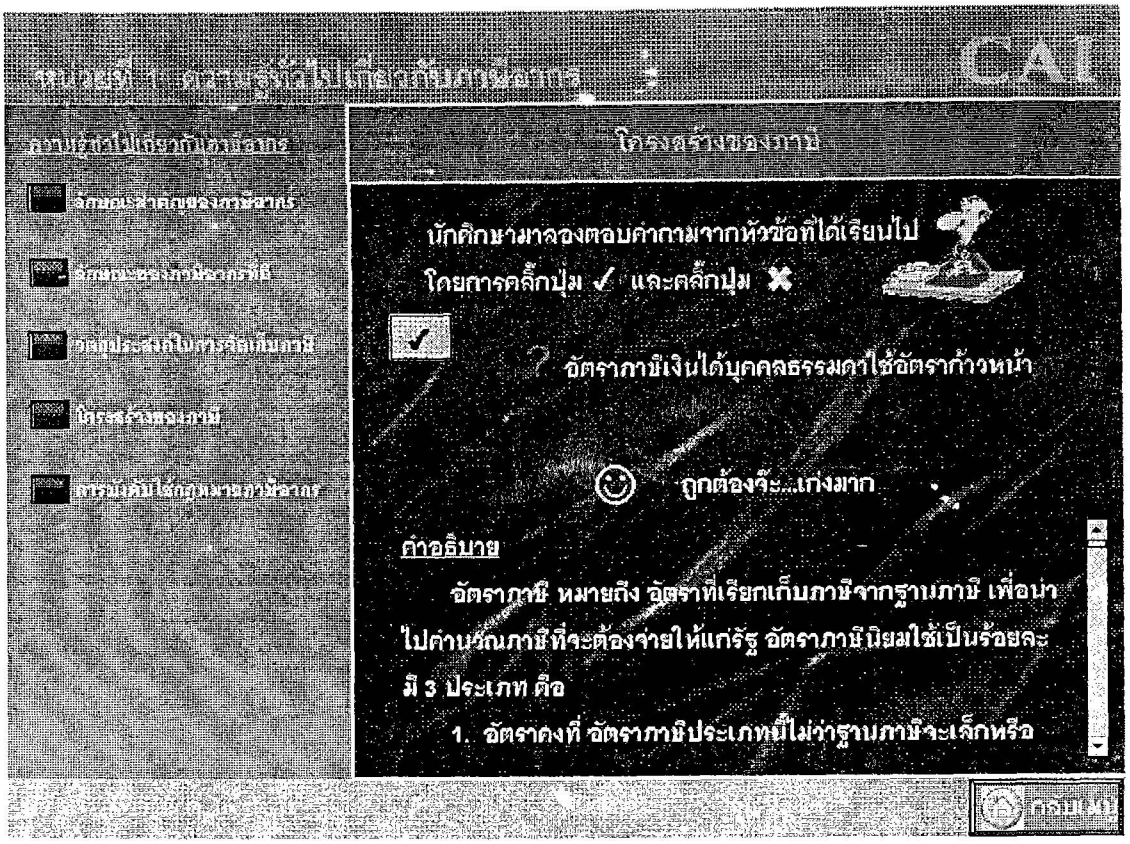

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
หลักประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
ความสัมพันธ์ของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
1. หลักความเป็นธรรม
1.1 หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Principles of Absolute Equity) ถือหลักว่าทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่า ๆ กัน คือเอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐมาหารด้วยจำนวนประชาชน ระบบภาษีแบบนี้จะใช้ได้เมื่อประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน ข้อบกพร่องของการจัดเก็บแบบนี้ ได้แก่
- ไม่คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน
- ทำให้ภาระภาษีอากรของผู้มีเงินได้น้อยสูงกว่าภาระภาษีของผู้มีเงินได้มาก
1.2 หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Principles of Relative Equity) ถือหลักว่าจำนวนภาษีที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากรัฐหรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้
ไปแบบทบทวน

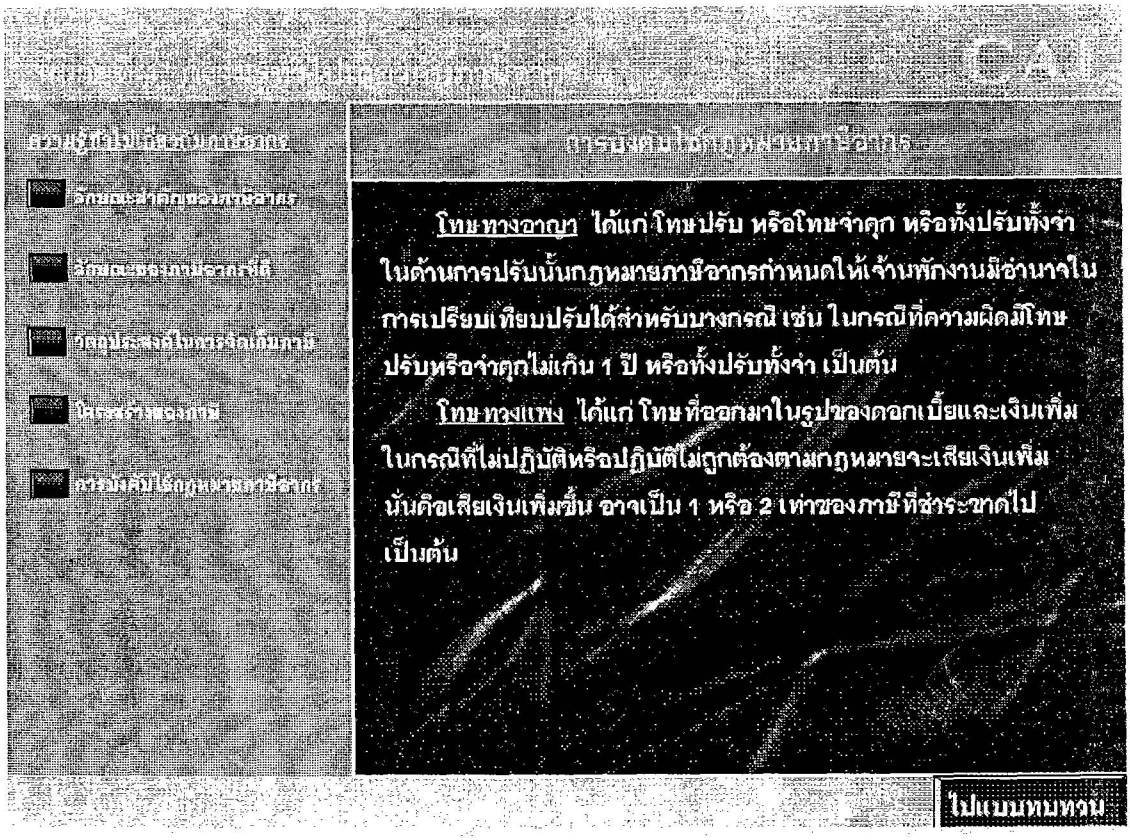

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
CAI
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
นักศึกษาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
หลักความเป็นธรรมทางภาษีอากรถือหลักว่าทุกคน
ต้องเสียภาษีเท่ากัน
ผิดค่ะ... ไม่ต้องเสียใจ มาดูคำอธิบายที่ถูกต้อง
คำอธิบาย
ระบบภาษีอากรที่ดีจะต้องมีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างรัฐบาล
ผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี หลักความเป็นธรรมนับเป็น
หัวใจสำคัญของระบบภาษีอากร หากปราศจากความเป็นธรรมแล้ว
กลับหน้า

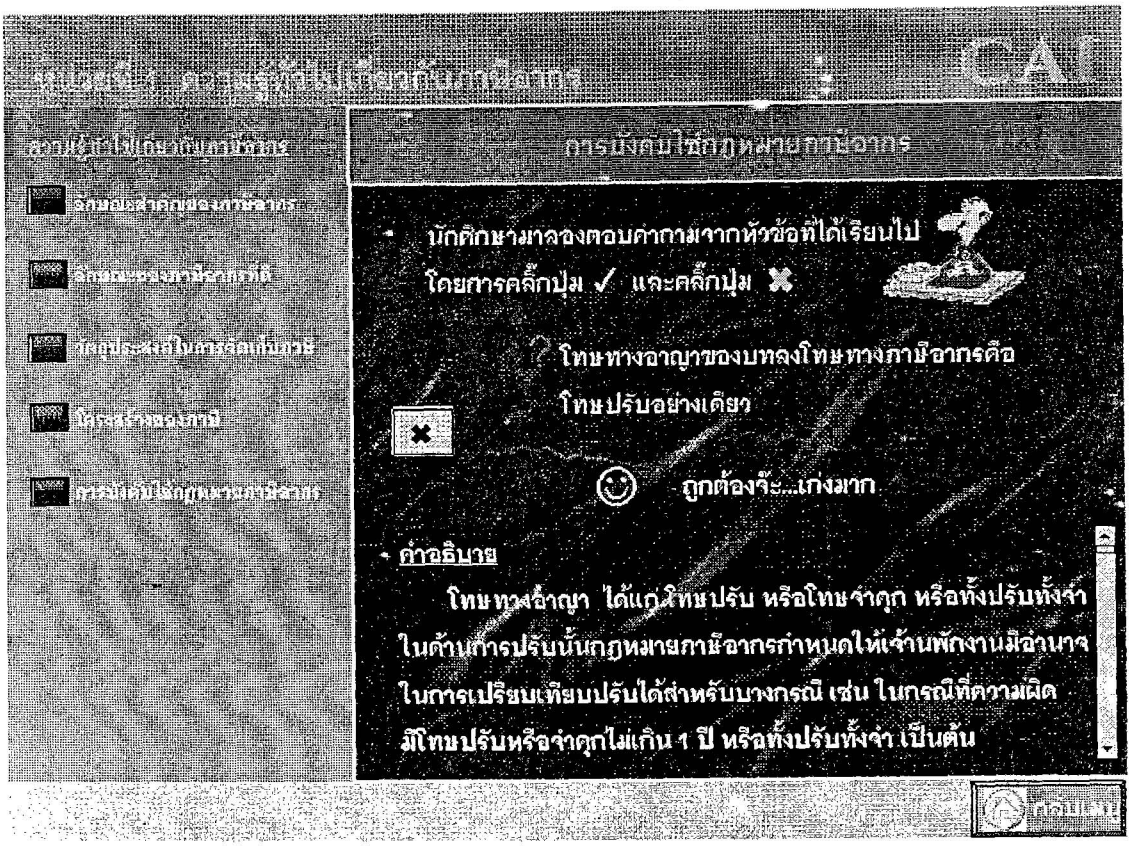

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร
1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ
กิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง
ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น
2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ
รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภค การผลิต
หรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจบางชนิดมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจ
ส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือสินค้า
ฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ก็เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง ๆ หรือไม่เก็บภาษี
อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่าง
ทั่วถึง หรือเก็บภาษีสินค้าที่มีความจำเป็นในอัตราต่ำ เป็นต้น
3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม
นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน
ไปแบบทบทวน

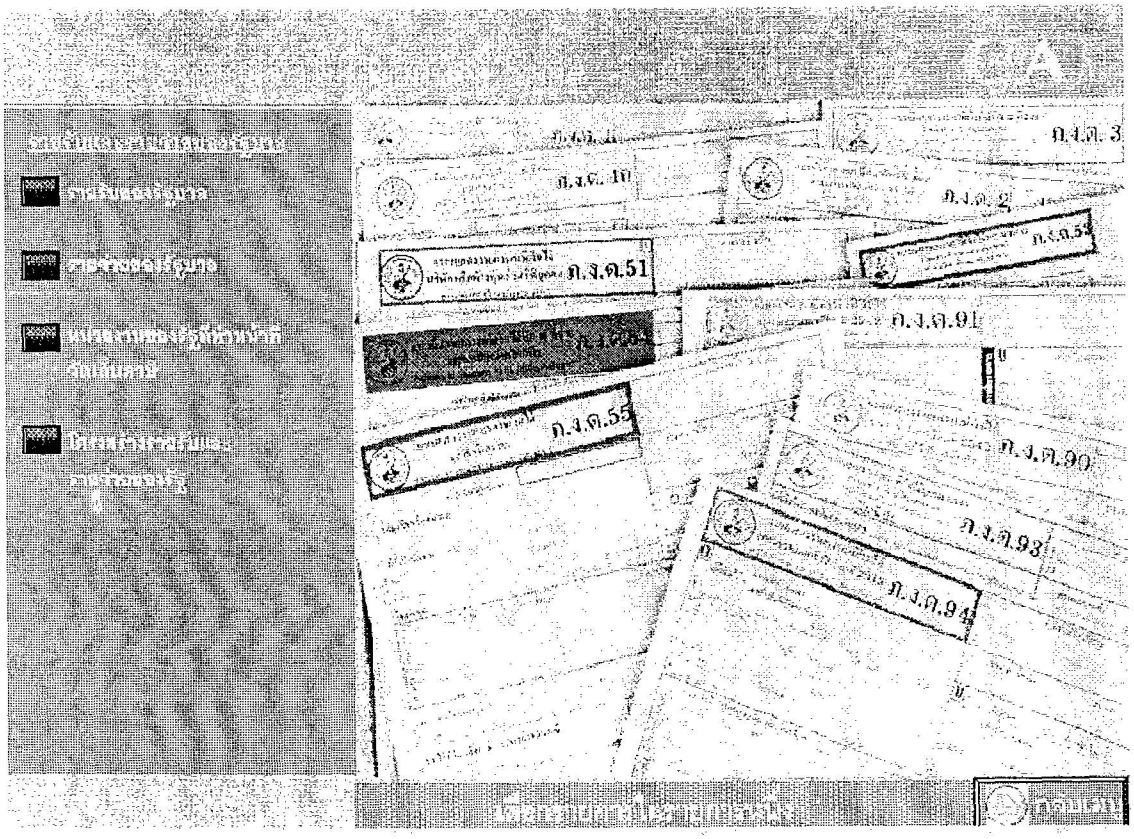

CAI
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✗
วัตถุประสงค์หลักของการจัดเก็บภาษีคือการหา
รายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์
หลักคือการหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ วัตถุประสงค์ของการ
จัดเก็บภาษีอากรมีดังนี้
1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจการส่วนใหญ่ของ
ถัดไป

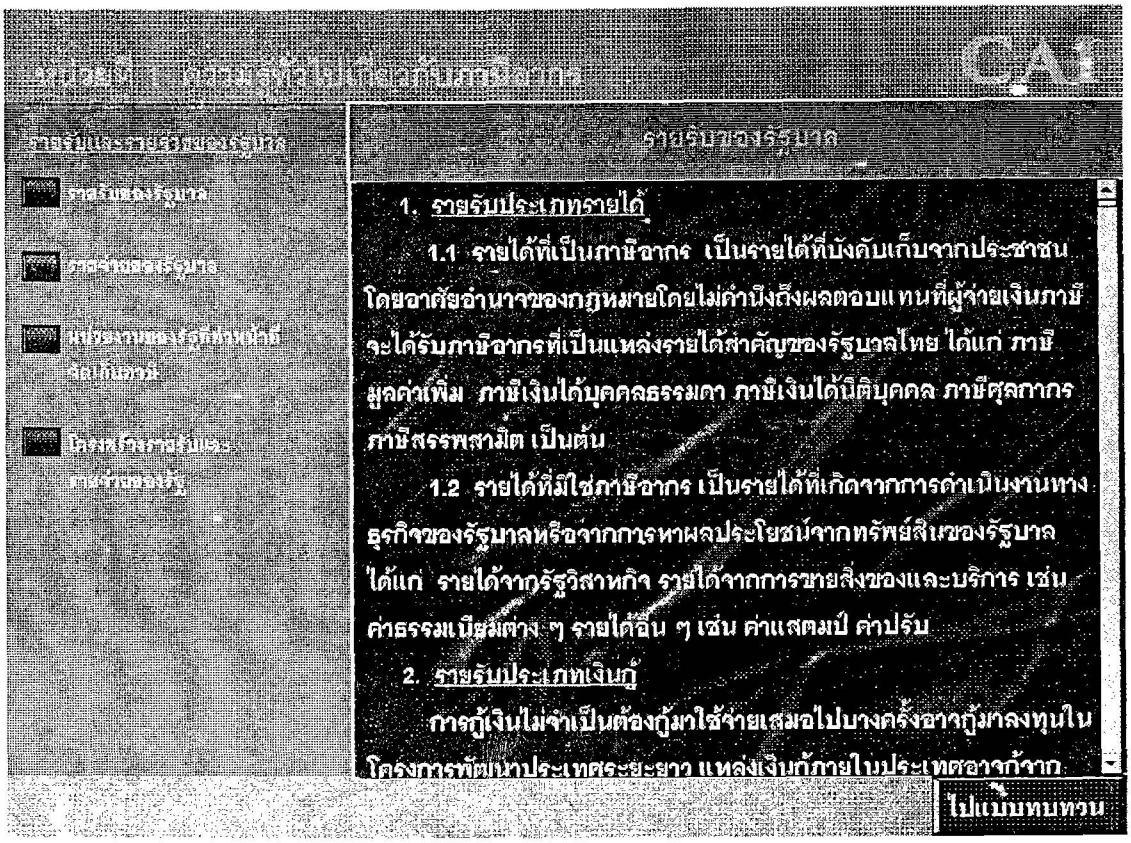

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
โครงสร้างของภาษี
1. ภาระภาษี หมายถึง ใครเป็นผู้เสียภาษีที่แท้จริง ภาระภาษีมี 2
แบบ ดังนี้
1.1 ภาระภาษีทางกฎหมาย คือการที่กฎหมายกำหนดให้ใคร
เป็นผู้เสียภาษี ซึ่งผู้เสียภาษีนี้อาจไม่ใช่ผู้เสียภาษีที่แท้จริงก็ได้ แต่ผลัก
ภาระไปให้ผู้อื่นเสียแทน เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้
ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียภาษี แต่แท้จริงแล้วผู้ซื้อต่างหากที่เป็นผู้เสีย
เป็นต้น
1.2 ภาระภาษีทางเศรษฐกิจ หรือ ภาระภาษีที่แท้จริง หมายถึง
ภาระภาษีต้องตกอยู่แก่บุคคลสุดท้ายและบุคคลนั้นไม่สามารถผลักภาระ
ไปให้ผู้อื่นอีก เช่น ภาษีเงินได้ เป็นต้น
2. ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุขั้นต้นที่ทำให้บุคคลต้องเสีย
ภาษี ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือรายได้ของบุคคลที่หาได้ทั้งหมด
ไปแบบทบทวน

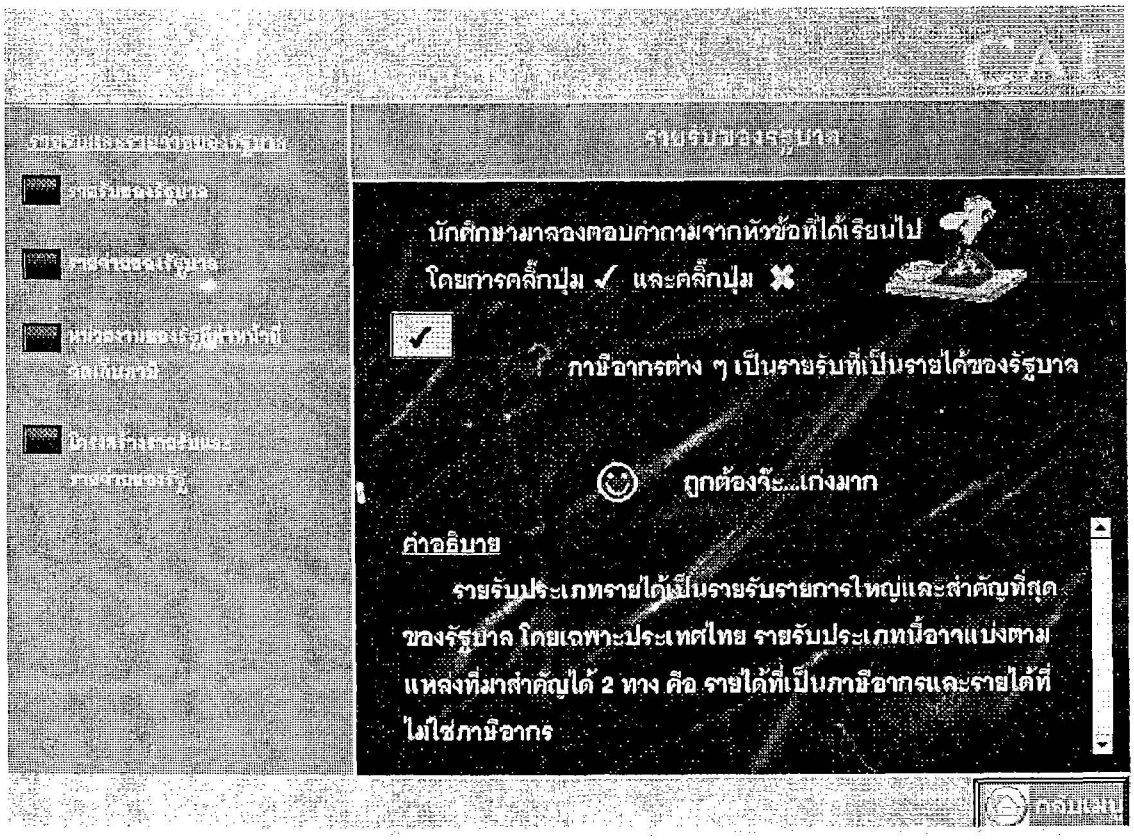

CAI
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
โครงสร้างของภาษี
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✗
อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใช้อัตราก้าวหน้า
ถูกต้องจ๊ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
อัตราภาษี หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บภาษีจากฐานภาษี เพื่อนำ
ไปคำนวณภาษีที่จะต้องจ่ายให้แก่รัฐ อัตราภาษีนิยมใช้เป็นร้อยละ
มี 3 ประเภท คือ
1. อัตราคงที่ อัตราภาษีประเภทนี้ไม่ว่าฐานภาษีจะเล็กหรือ
กลับหน้า

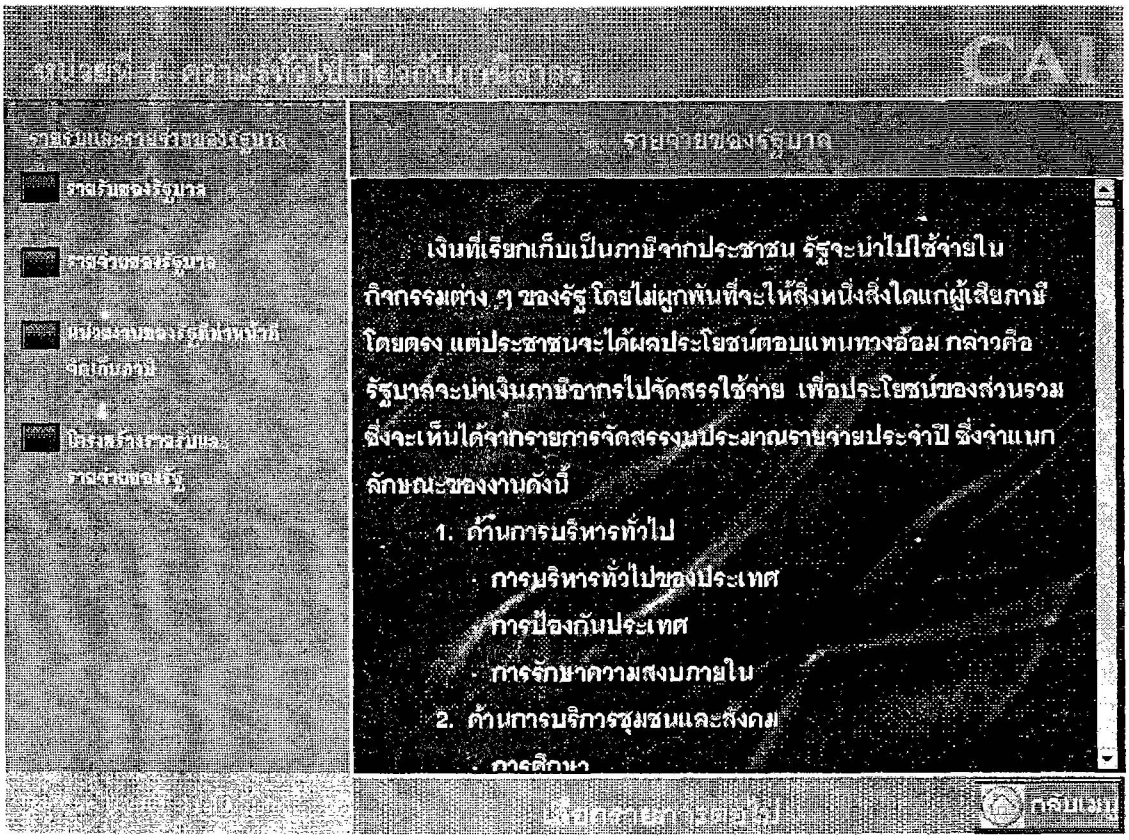

CAI
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีอากร
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
โครงสร้างของภาษี
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
โทษทางอาญา ได้แก่ โทษปรับ หรือโทษจำคุก หรือทั้งปรับทั้งจำ
ในด้านการปรับนั้นกฎหมายภาษีอากรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใน
การเปรียบเทียบปรับได้สำหรับบางกรณี เช่น ในกรณีที่ความผิดมีโทษ
ปรับหรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ เป็นต้น
โทษทางแพ่ง ได้แก่ โทษที่ออกมาในรูปของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายจะเสียเงินเพิ่ม
นั่นคือเสียเงินเพิ่มขึ้น อาจเป็น 1 หรือ 2 เท่าของภาษีที่ชำระขาดไป
เป็นต้น
ไปแบบทบทวน

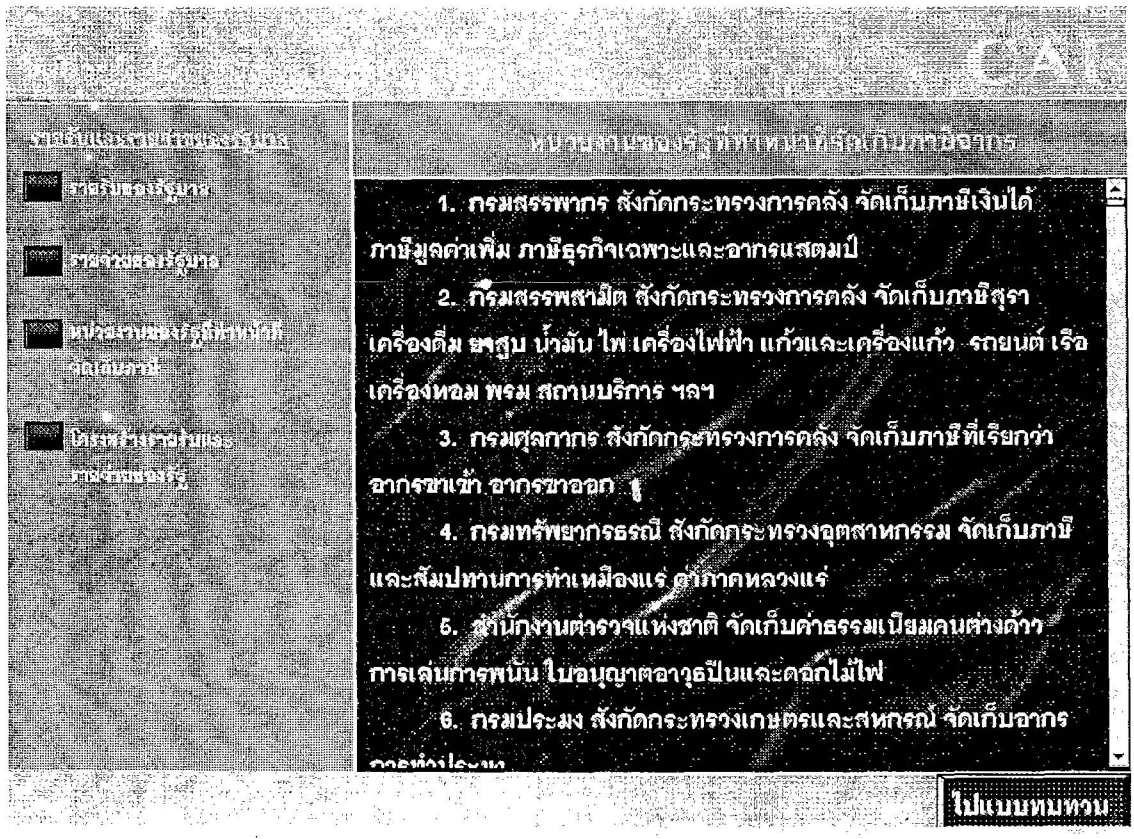

การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
โทษทางอาญาของบทลงโทษทางภาษีอากรคือ
โทษปรับอย่างเดียว
ถูกต้องจ๊ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
โทษทางอาญา ได้แก่ โทษปรับ หรือโทษจำคุก หรือทั้งปรับทั้งจำ
ในด้านการปรับนั้นกฎหมายภาษีอากรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ
ในการเปรียบเทียบปรับได้สำหรับบางกรณี เช่น ในกรณีที่ความผิด
มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ เป็นต้น

ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94

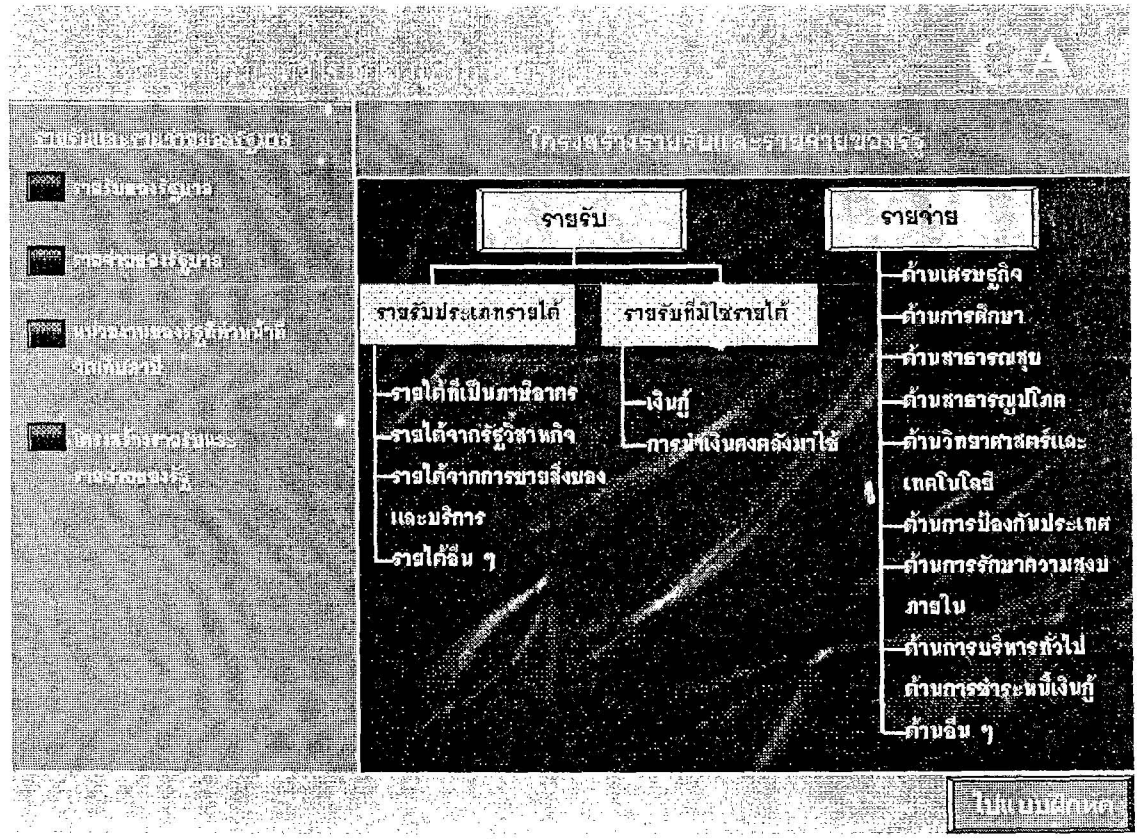

CAI
รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
รายรับของรัฐบาล
1. รายรับประเภทรายได้
1.1 รายได้ที่เป็นภาษีอากร เป็นรายได้ที่บังคับเก็บจากประชาชน โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่ผู้จ่ายเงินภาษีจะได้รับภาษีอากรที่เป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาลไทย ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น
1.2 รายได้ที่มิใช่ภาษีอากร เป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานทางธุรกิจของรัฐบาลหรือจากการหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของรัฐบาล ได้แก่ รายได้จากรัฐวิสาหกิจ รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ เช่น ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รายได้อื่น ๆ เช่น ค่าแสตมป์ ค่าปรับ
2. รายรับประเภทเงินกู้
การกู้เงินไม่ว่าเป็นต้องกู้มาใช้จ่ายเสมอไปบางครั้งอาจกู้มาลงทุนในโครงการพัฒนาประเทศระยะยาว แหล่งเงินกู้ภายในประเทศอาจกู้จาก
ไปแบบทบทวน

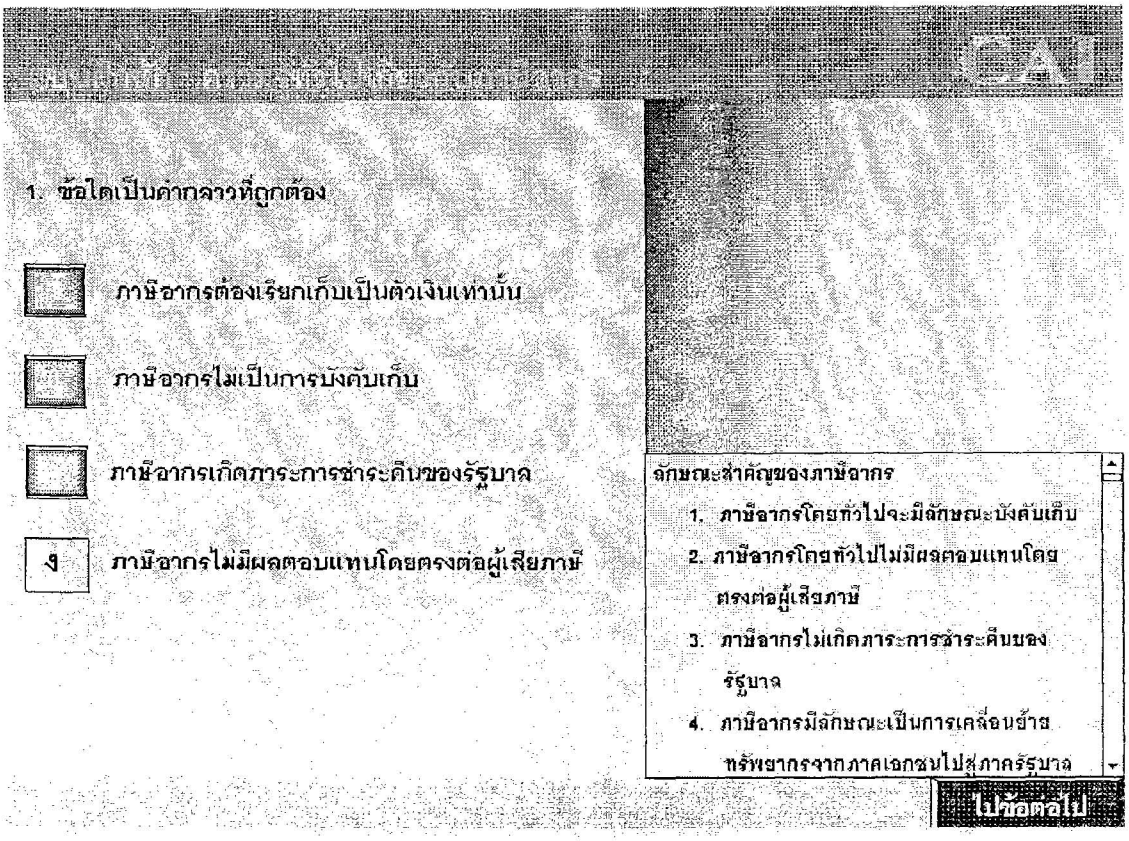

CAI
รายรับของรัฐบาล
นักศึกษาช่วยตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไปโดยการคลิกปุ่ม ✓ และคลิกปุ่ม ✘
ภาษีอากรต่าง ๆ เป็นรายรับที่เป็นรายได้ของรัฐบาล
ถูกต้องจ๊ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
รายรับประเภทรายได้เป็นรายรับรายการใหญ่และสำคัญที่สุดของรัฐบาล โดยเฉพาะประเทศไทย รายรับประเภทนี้อาจแบ่งตามแหล่งที่มาสำคัญได้ 2 ทาง คือ รายได้ที่เป็นภาษีอากรและรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร
กลับเมนู

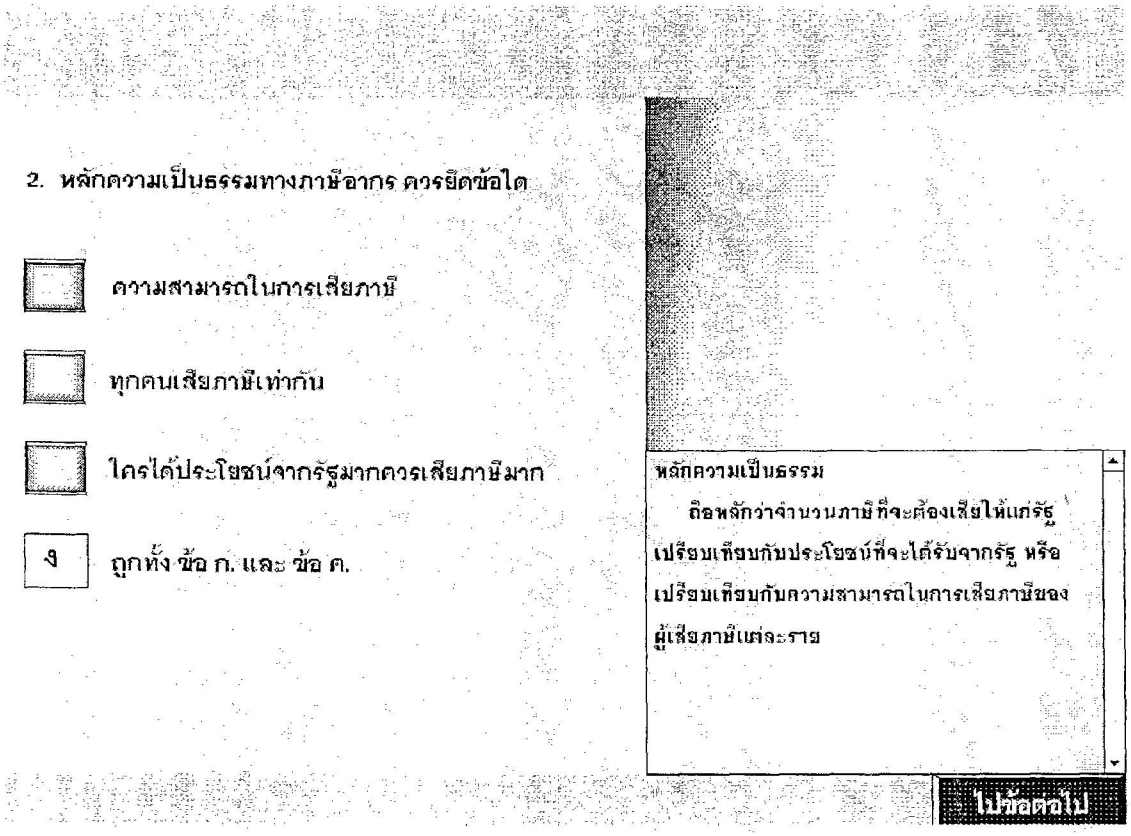

CAI
รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
รายรับของรัฐบาล
รายจ่ายของรัฐบาล
หน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
โครงสร้างรายได้และรายจ่ายของรัฐ
รายจ่ายของรัฐบาล
เงินที่เรียกเก็บเป็นภาษีจากประชาชน รัฐจะนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ โดยไม่ผูกพันที่จะให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแก่ผู้เสียภาษีโดยตรง แต่ประชาชนจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนทางอ้อม กล่าวคือ รัฐบาลจะนำเงินภาษีอากรไปจัดสรรใช้จ่าย เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งจะเห็นได้จากรายการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งจำแนกลักษณะของงานดังนี้
1. ด้านการบริหารทั่วไป
- การบริหารทั่วไปของประเทศ
- การป้องกันประเทศ
- การรักษาความสงบภายใน
2. ด้านการบริการชุมชนและสังคม
- การศึกษา
กลับเมนู

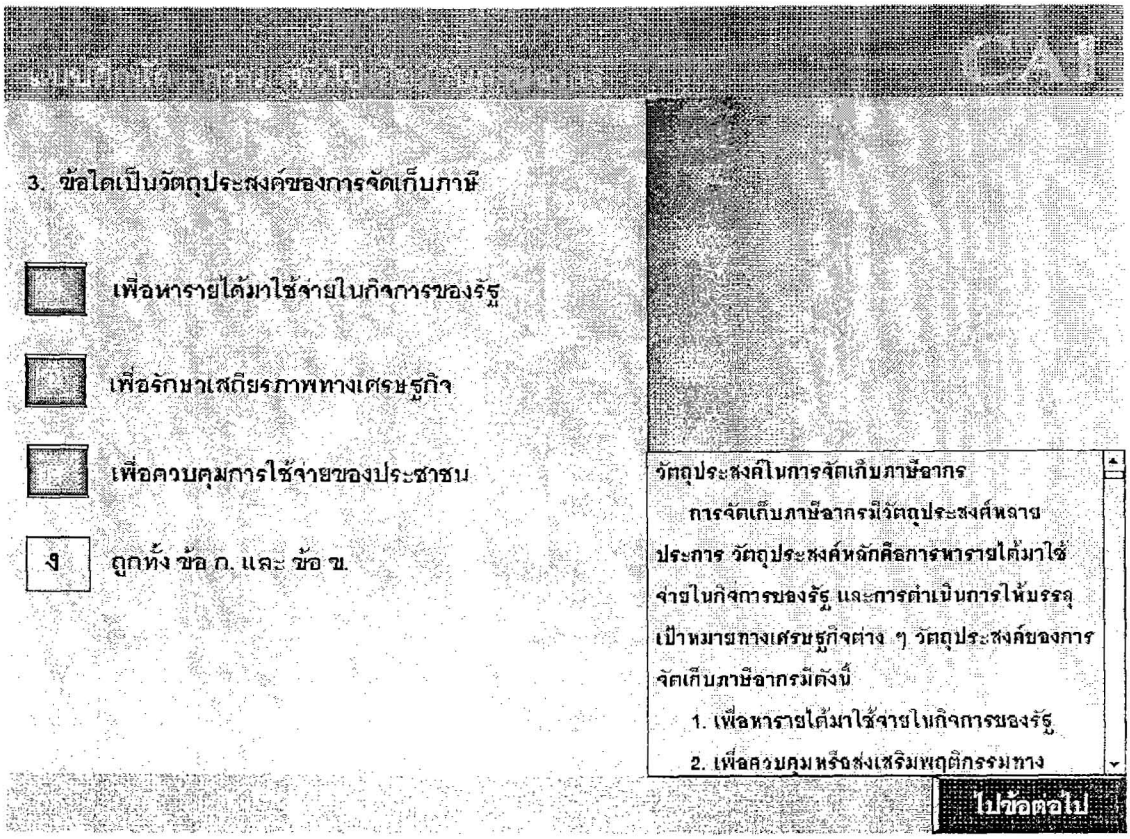

CAI
รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
รายรับของรัฐบาล
รายจ่ายของรัฐบาล
หน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
โครงสร้างรายได้และรายจ่ายของรัฐ
หน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
1. กรมสรรพากร สังกัดกระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์
2. กรมสรรพสามิต สังกัดกระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีสุรา เครื่องดื่ม ยาสูบ น้ำมัน ไพ่ เครื่องไฟฟ้า แก้วและเครื่องแก้ว รถยนต์ เรือ เครื่องหอม พรม สถานบริการ ฯลฯ
3. กรมศุลกากร สังกัดกระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีที่เรียกว่า อากรขาเข้า อากรขาออก
4. กรมทรัพยากรธรณี สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จัดเก็บภาษีและสัมปทานการทำเหมืองแร่ ค่าภาคหลวงแร่
5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดเก็บค่าธรรมเนียมคนต่างด้าว การเล่นการพนัน ใบอนุญาตอาวุธปืนและดอกไม้ไฟ
6. กรมประมง สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดเก็บอากร
ไปแบบทบทวน

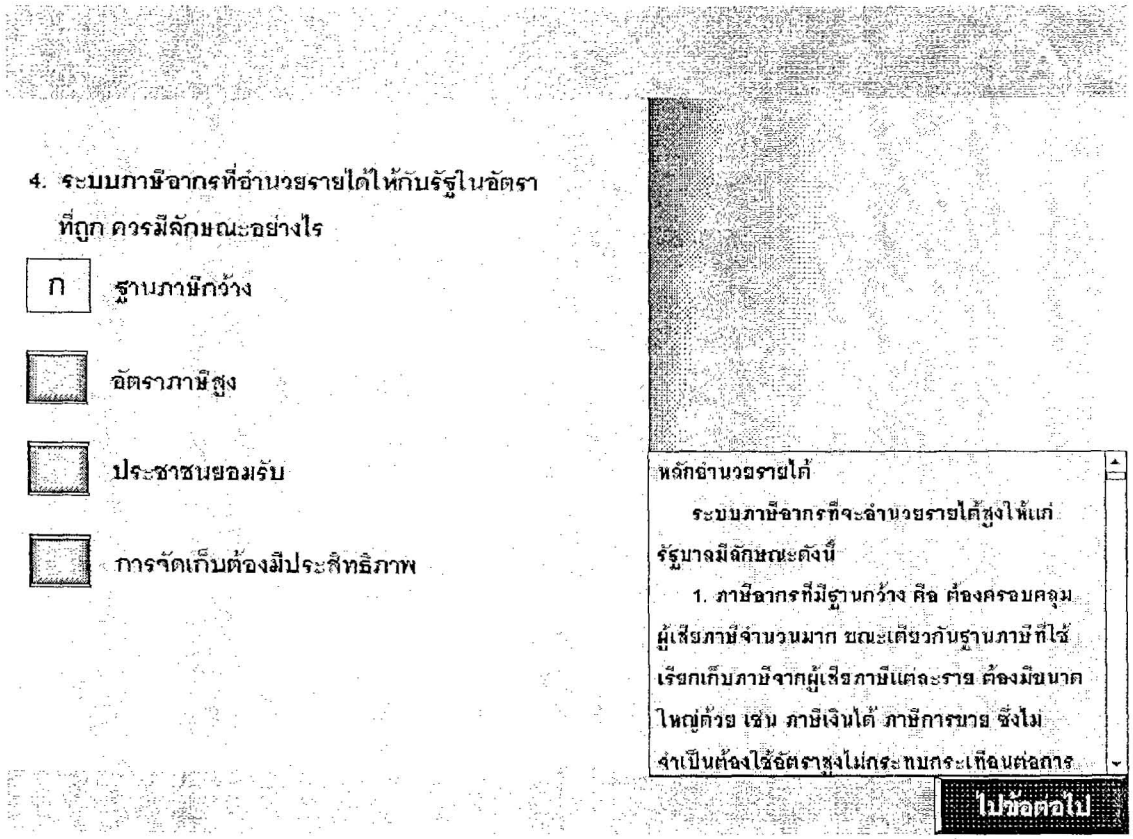

CAI
รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
รายรับของรัฐบาล
รายจ่ายของรัฐบาล
หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี
ปัจจัยที่มีผลต่อรายรับและรายจ่ายของรัฐ
หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไปโดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
หน่วยงานของรัฐที่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มคือกรม
สรรพสามิต
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
กรมสรรพากร สังกัดกระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์
กรมสรรพสามิต สังกัดกระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีสุรา
กลับหน้า

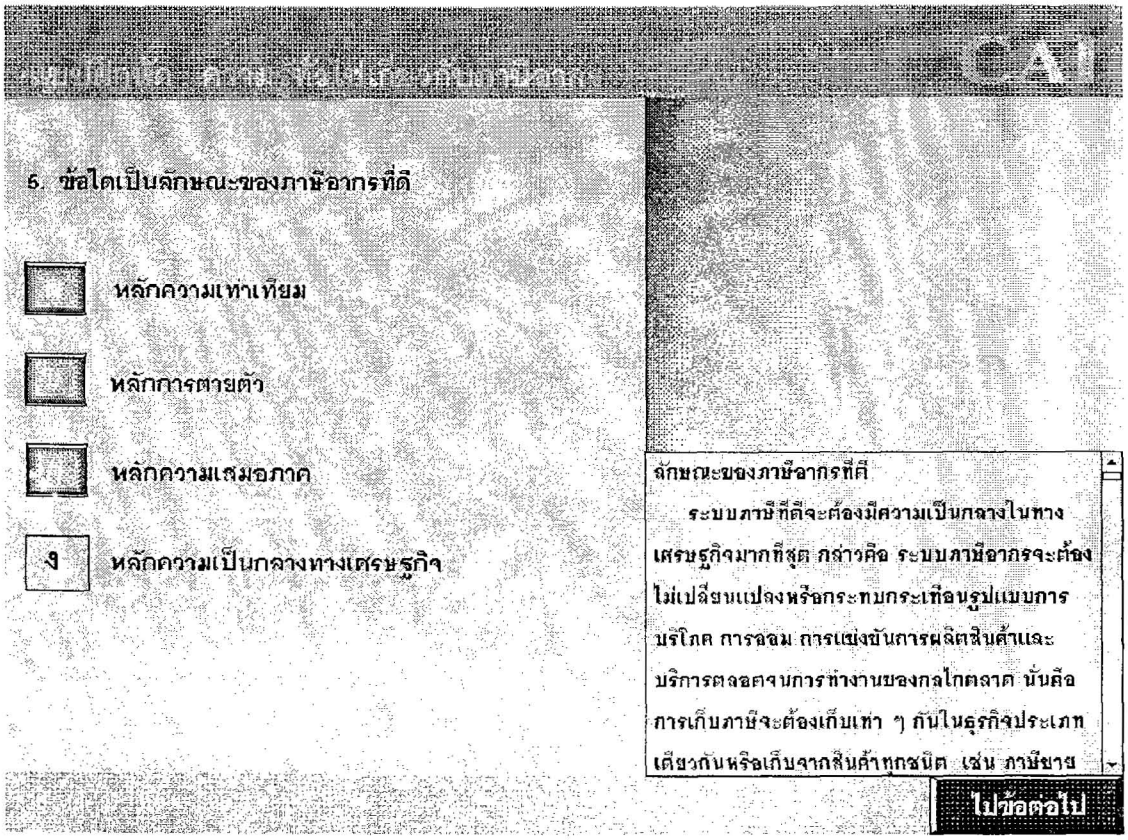

CAI
รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
รายรับของรัฐบาล
รายจ่ายของรัฐบาล
หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี
ปัจจัยที่มีผลต่อรายรับและรายจ่ายของรัฐ
โครงสร้างรายรับและรายจ่ายของรัฐ
รายรับ
รายจ่าย
รายรับประเภทรายได้
รายรับที่มิใช่รายได้
รายได้ที่เป็นภาษีอากร
รายได้จากรัฐวิสาหกิจ
รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ
รายได้อื่น ๆ
เงินกู้
การนำเงินคงคลังมาใช้
ด้านเศรษฐกิจ
ด้านการศึกษา
ด้านสาธารณสุข
ด้านสาธารณูปโภค
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ด้านการป้องกันประเทศ
ด้านการรักษาความสงบภายใน
ด้านการบริหารทั่วไป
ด้านการชำระหนี้เงินกู้
ด้านอื่น ๆ
เมนูแบบฝึกหัด

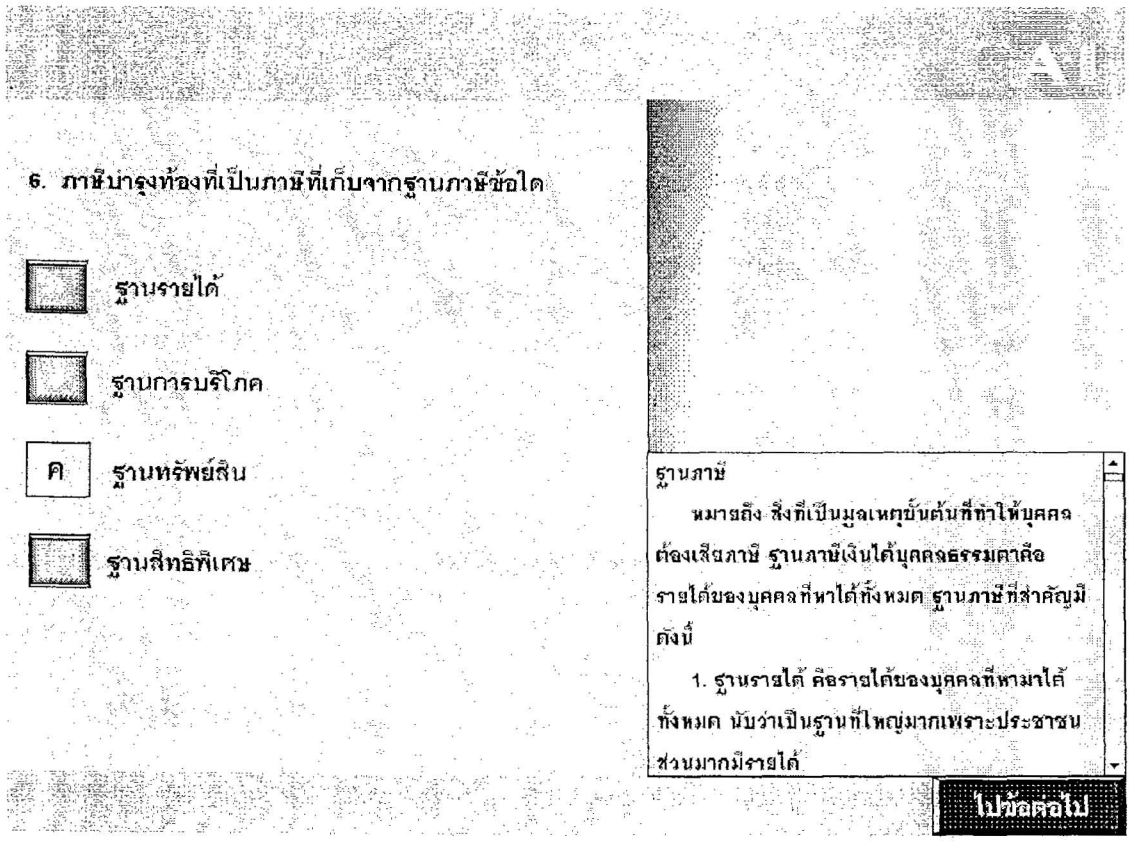

1. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ถูกต้อง
ภาษีอากรต้องเรียกเก็บเป็นตัวเงินเท่านั้น
ภาษีอากรไม่เป็นการบังคับเก็บ
ภาษีอากรเกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
ง
ภาษีอากรไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
ลักษณะสำคัญของภาษีอากร
1. ภาษีอากรโดยทั่วไปจะมีลักษณะบังคับเก็บ
2. ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
3. ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
4. ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล
ไปข้อต่อไป

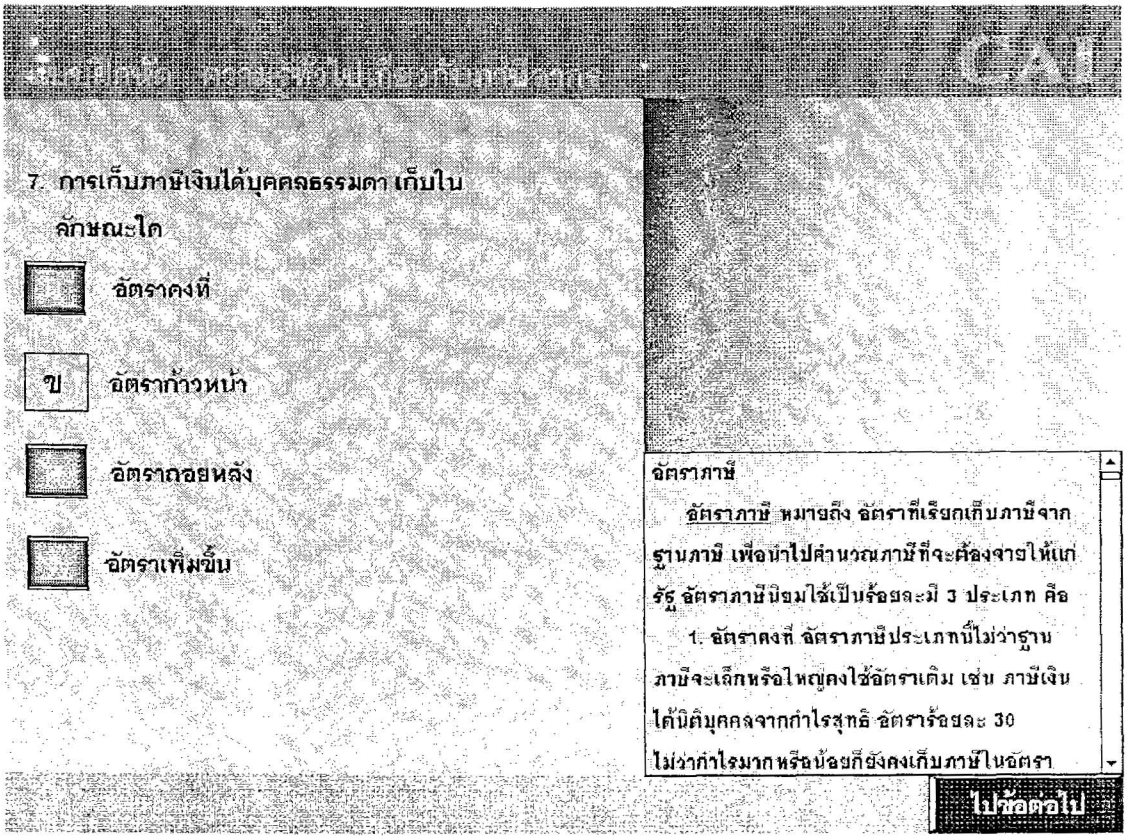

2. หลักความเป็นธรรมทางภาษีอากร ควรยึดข้อใด
ความสามารถในการเสียภาษี
ทุกคนเสียภาษีเท่ากัน
ใครได้ประโยชน์จากรัฐมากควรเสียภาษีมาก
ง
ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ค.
หลักความเป็นธรรม
ถือหลักว่าจำนวนภาษีที่จะต้องเสียให้แก่รัฐเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากรัฐ หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย
ไปข้อต่อไป

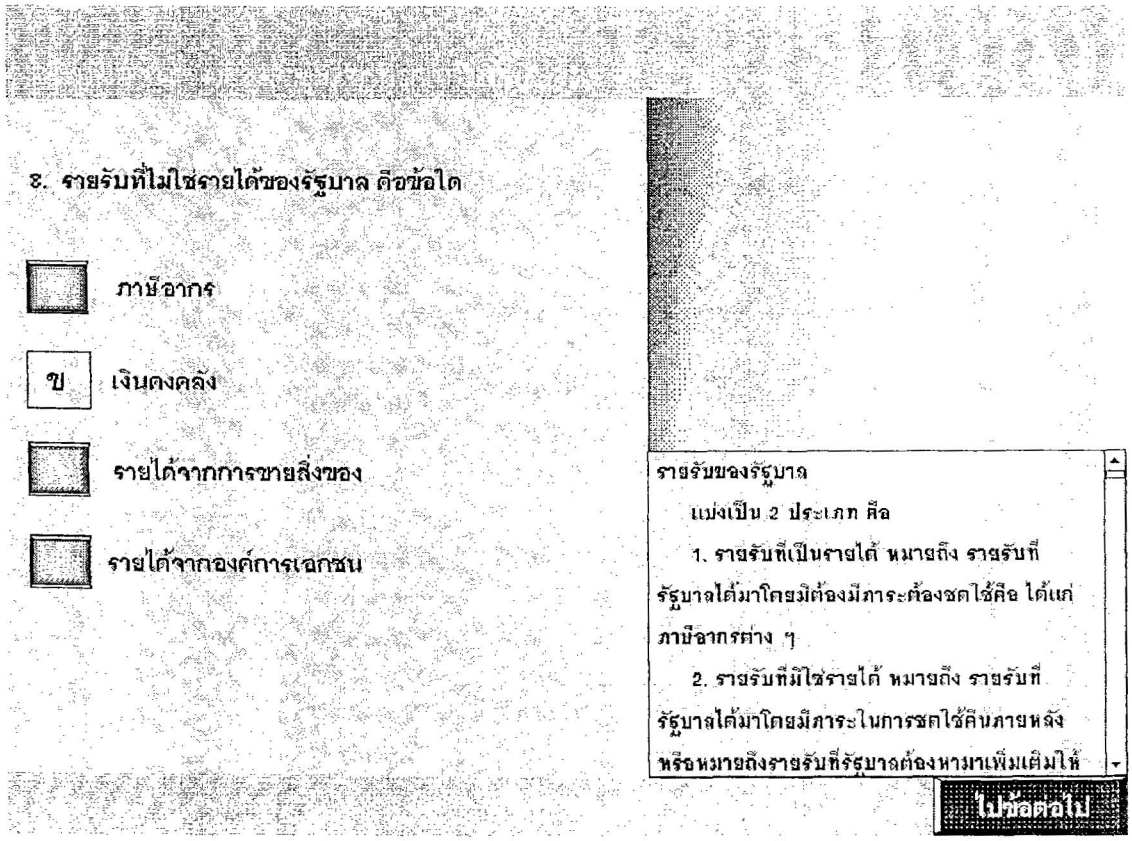

3. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษี
เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ
เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
เพื่อควบคุมการใช้จ่ายของประชาชน
ง ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.
วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร
การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลาย
ประการ วัตถุประสงค์หลักคือการหารายได้มาใช้
จ่ายในกิจการของรัฐ และการดำเนินการให้บรรลุ
เป้าหมายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ วัตถุประสงค์ของการ
จัดเก็บภาษีอากรมีดังนี้
1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ
2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทาง
ไปข้อต่อไป

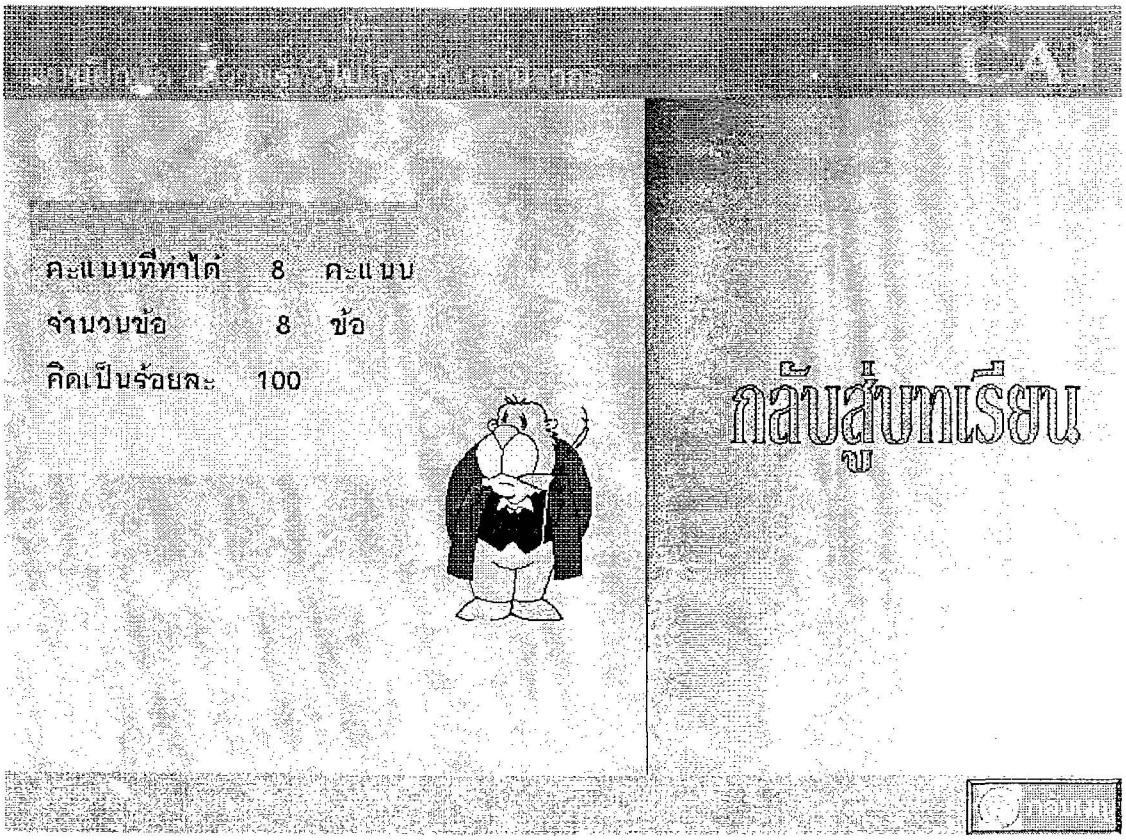

4. ระบบภาษีอากรที่อำนวยรายได้ให้กับรัฐในอัตรา
ที่ถูก ควรมีลักษณะอย่างไร
ก ฐานภาษีกว้าง
อัตราภาษีสูง
ประชาชนยอมรับ
การจัดเก็บต้องมีประสิทธิภาพ
หลักอำนวยรายได้
ระบบภาษีอากรที่จะอำนวยรายได้สูงให้แก่
รัฐบาลมีลักษณะดังนี้
1. ภาษีอากรที่มีฐานกว้าง คือ ต้องครอบคลุม
ผู้เสียภาษีจำนวนมาก ขณะเดียวกันฐานภาษีที่ใช้
เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีแต่ละราย ต้องมีขนาด
ใหญ่ด้วย เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการขาย ซึ่งไม่
จำเป็นต้องใช้อัตราสูงไม่กระทบกระเทือนต่อการ
ไปข้อต่อไป

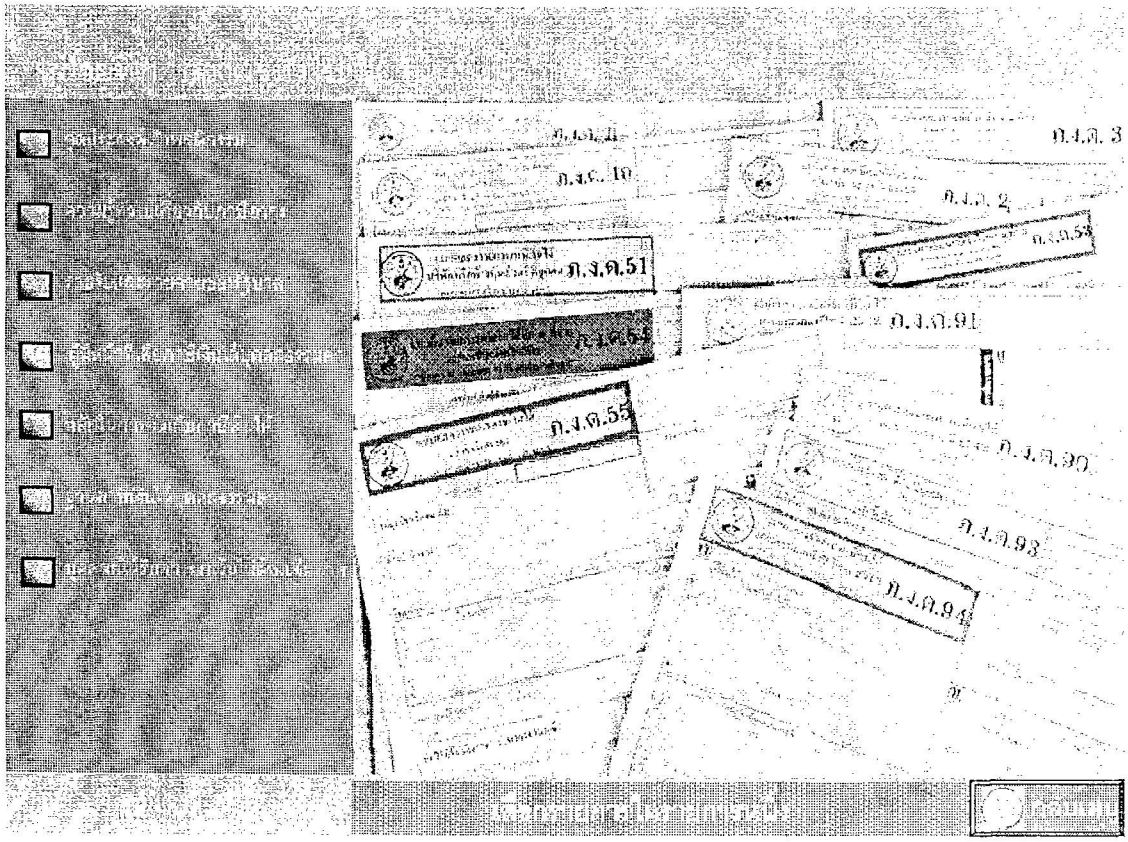

5. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษีอากรที่ดี
หลักความเท่าเทียม
หลักการตายตัว
หลักความเสมอภาค
ง
หลักความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ
ลักษณะของภาษีอากรที่ดี
ระบบภาษีที่ดีจะต้องมีความเป็นกลางในทาง
เศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ระบบภาษีอากรจะต้อง
ไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการ
บริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและ
บริการตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด นั่นคือ
การเก็บภาษีจะต้องเก็บเท่า ๆ กันในธุรกิจประเภท
เดียวกันหรือเก็บจากสินค้าทุกชนิด เช่น ภาษีขาย
ไปข้อต่อไป

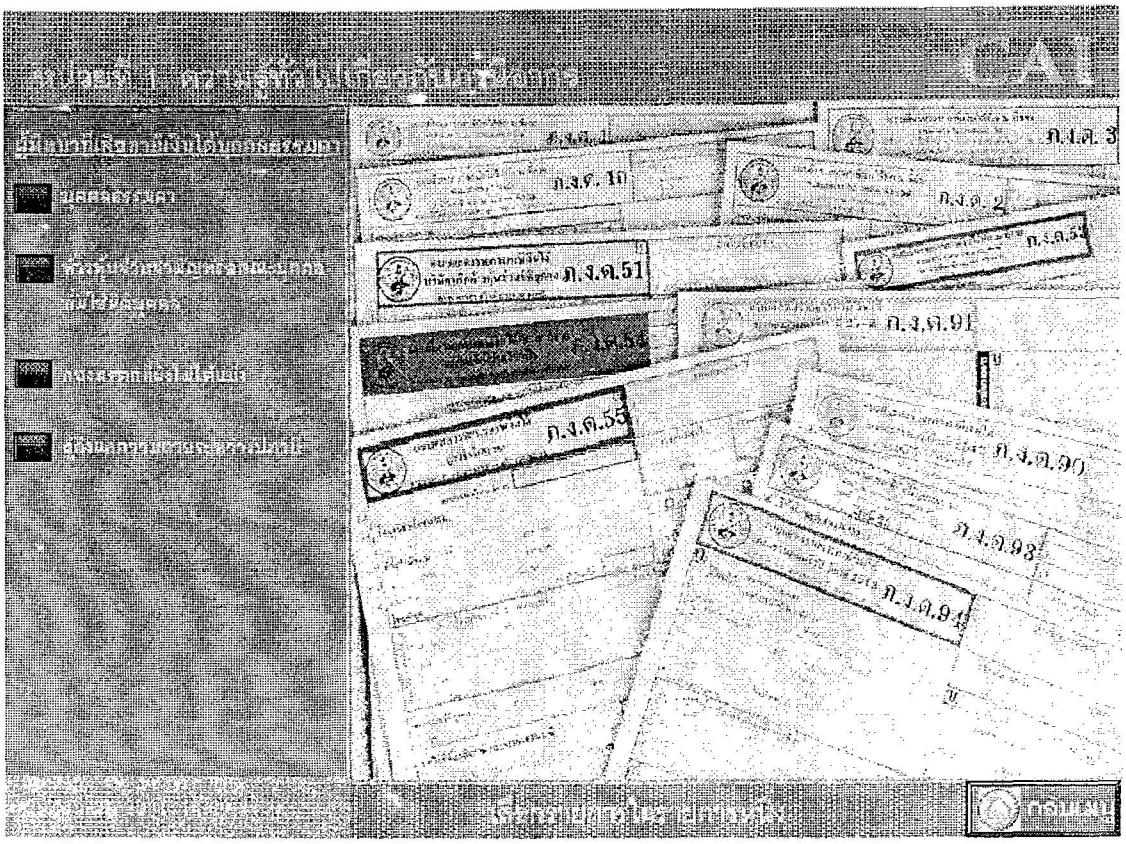

6. ภาษีบำรุงท้องที่เป็นภาษีที่เก็บจากฐานภาษีข้อใด
ฐานรายได้
ฐานการบริโภค
ค
ฐานทรัพย์สิน
ฐานสิทธิพิเศษ
ฐานภาษี
หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุขั้นต้นที่ทำให้บุคคล
ต้องเสียภาษี ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือ
รายได้ของบุคคลที่หาได้ทั้งหมด ฐานภาษีที่สำคัญมี
ดังนี้
1. ฐานรายได้ คือรายได้ของบุคคลที่หามาได้
ทั้งหมด นับว่าเป็นฐานที่ใหญ่มากเพราะประชาชน
ส่วนมากมีรายได้
ไปข้อต่อไป

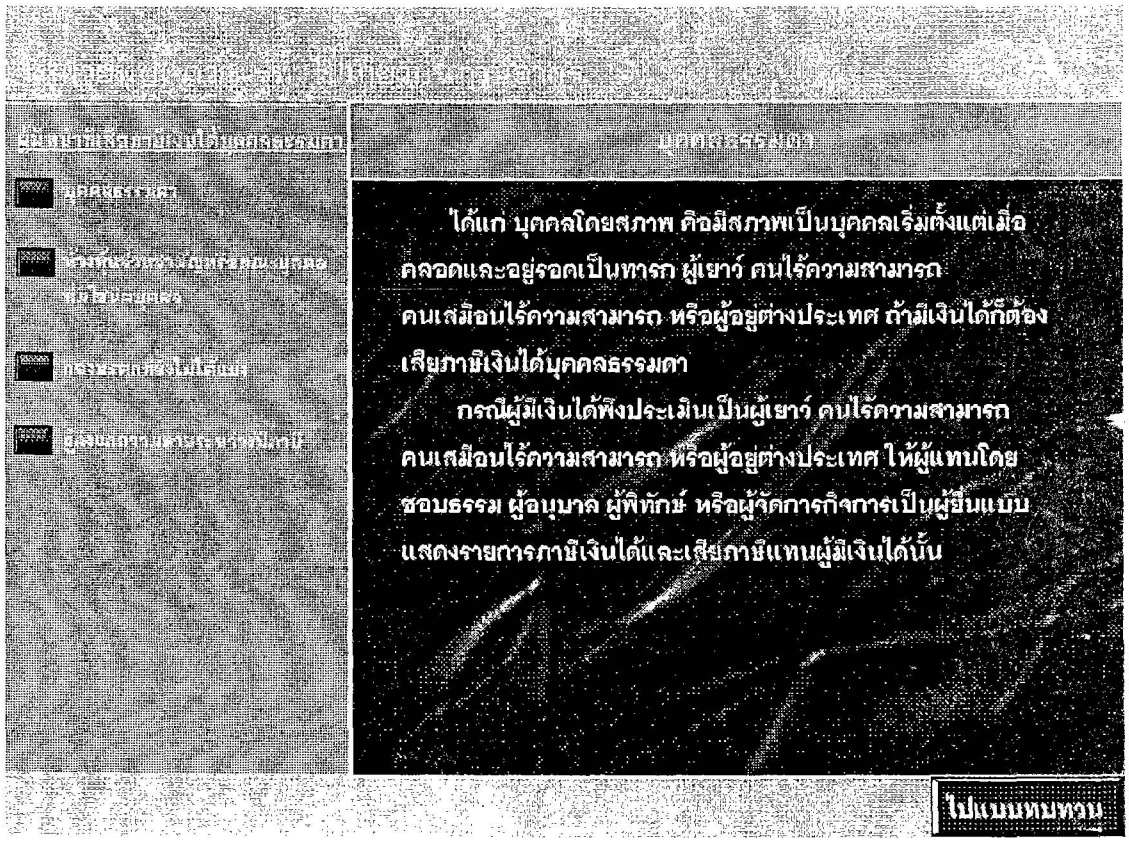

CAI
7. การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เก็บในลักษณะใด
ก อัตราคงที่
ข อัตราก้าวหน้า
ค อัตราถอยหลัง
ง อัตราเพิ่มขึ้น
อัตราภาษี
อัตราภาษี หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บภาษีจากฐานภาษี เพื่อนำไปคำนวณภาษีที่จะต้องจ่ายให้แก่รัฐ อัตราภาษีนิยมใช้เป็นร้อยละมี 3 ประเภท คือ
1. อัตราคงที่ อัตราภาษีประเภทนี้ไม่ว่าฐานภาษีจะเล็กหรือใหญ่คงใช้อัตราเดิม เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ อัตราร้อยละ 30 ไม่ว่ากำไรมากหรือน้อยก็ยังคงเก็บภาษีในอัตรา
ไปข้อต่อไป

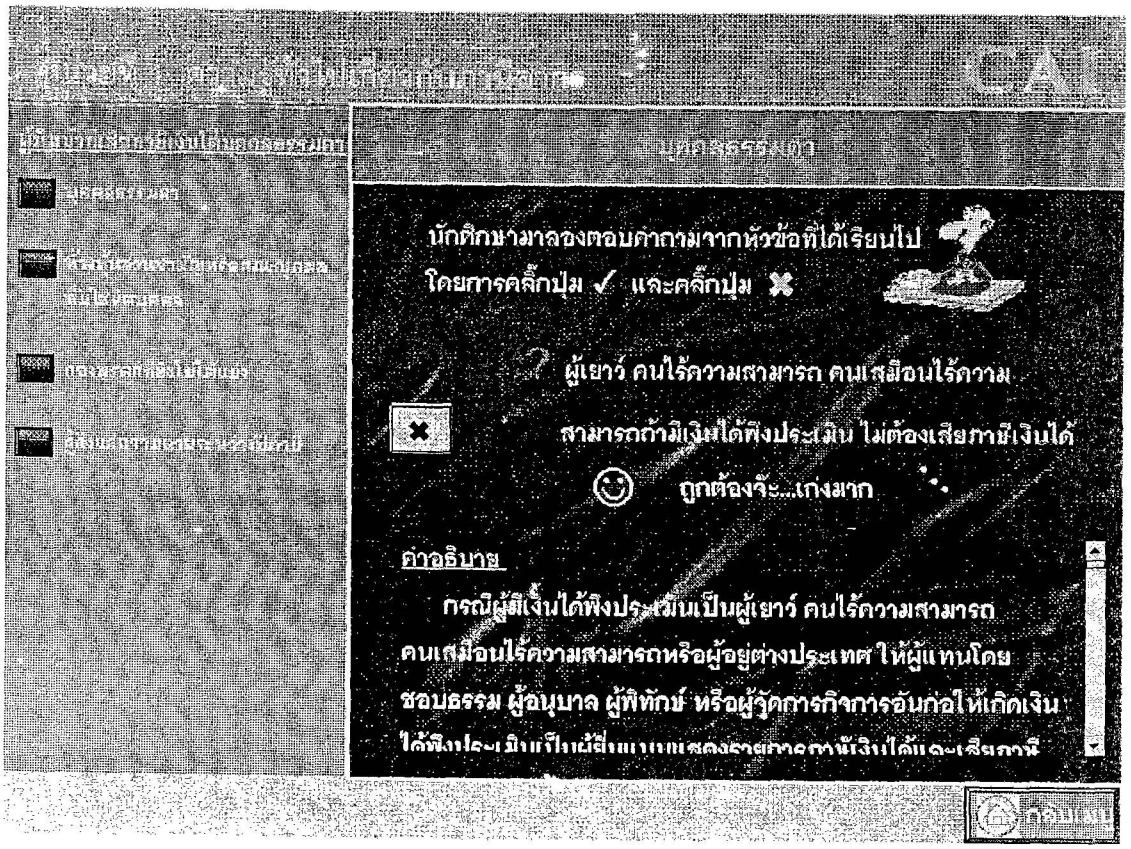

๔. รายรับที่ไม่ใช่รายได้ของรัฐบาล คือข้อใด
ก ภาษีอากร
ข เงินคงคลัง
ค รายได้จากการขายสิ่งของ
ง รายได้จากองค์การเอกชน
รายรับของรัฐบาล
แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
1. รายรับที่เป็นรายได้ หมายถึง รายรับที่รัฐบาลได้มาโดยมิต้องมีภาระต้องชดใช้คือ ได้แก่ภาษีอากรต่าง ๆ
2. รายรับที่มิใช่รายได้ หมายถึง รายรับที่รัฐบาลได้มาโดยมีภาระในการชดใช้คืนภายหลังหรือหมายถึงรายรับที่รัฐบาลต้องหามาเพิ่มเติมให้
ไปข้อต่อไป

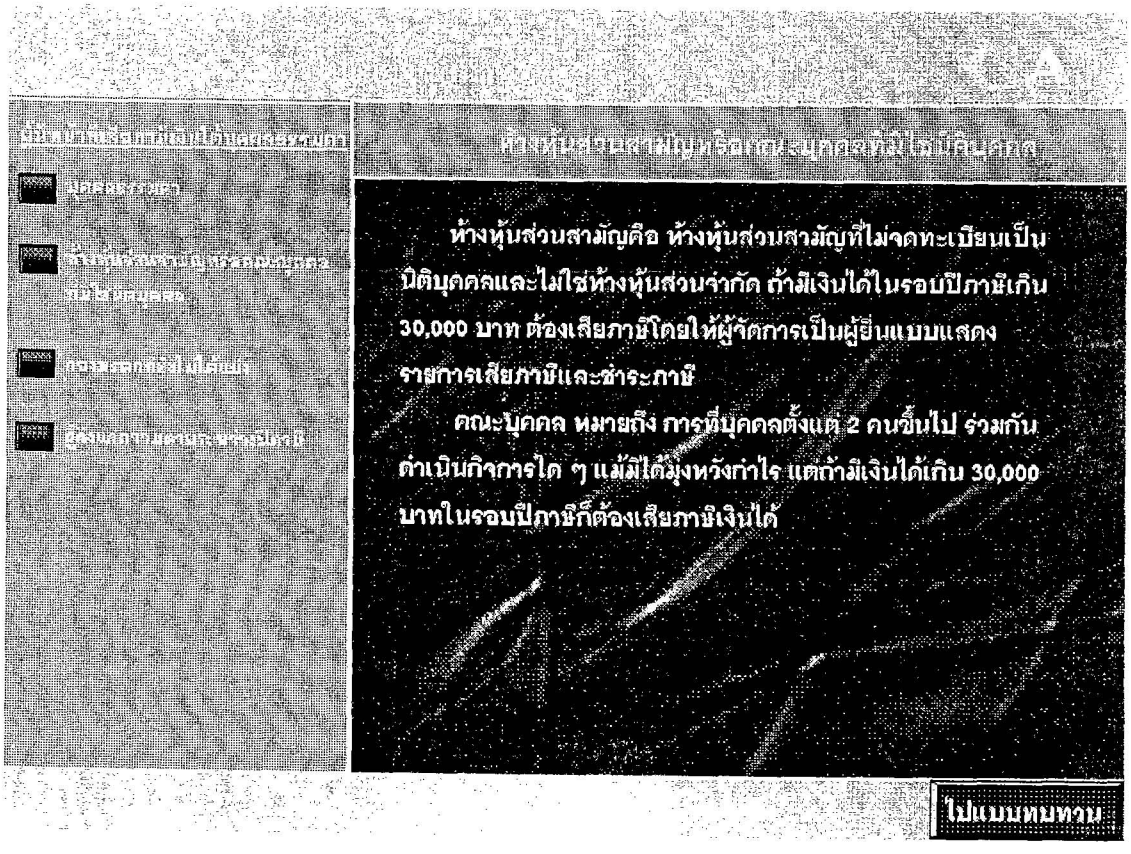

คะแนนที่ทำได้ 8 คะแนน
จำนวนข้อ 8 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 100
กลับสู่บทเรียน

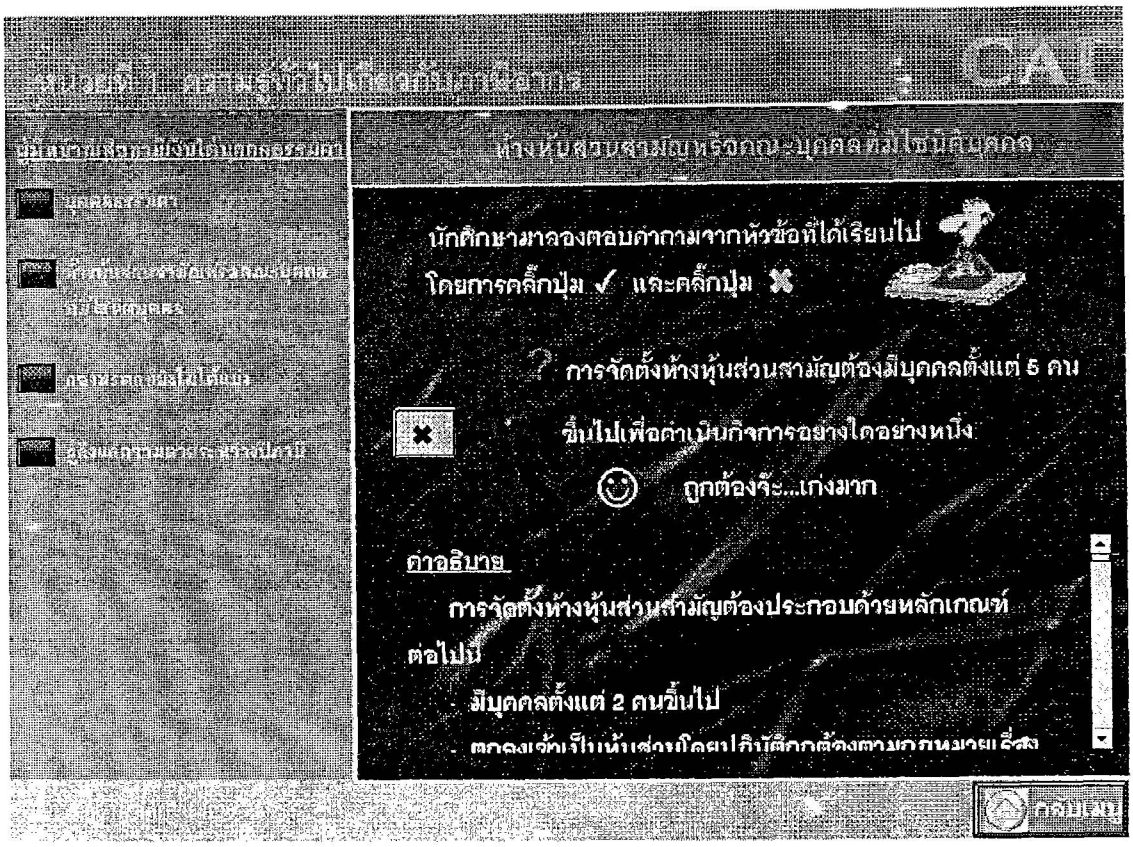

ก.ง.ต. 3
ก.ง.ต. 10
ก.ง.ต.51
ก.ง.ต.55

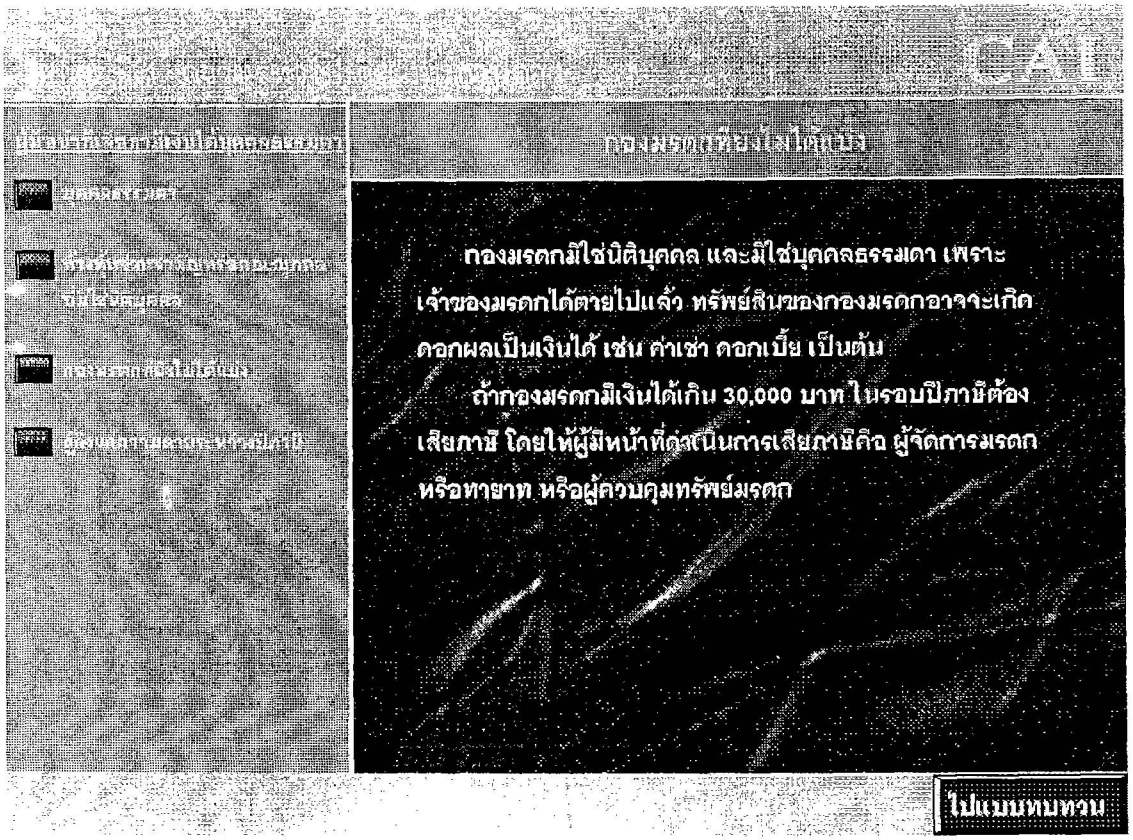

ก.ง.ด. 3
ก.ง.ด. 1ก
ก.ง.ด. 2
ก.ง.ด.51
ก.ง.ด.91
ก.ง.ด.55
ก.ง.ด.90
ก.ง.ด.93
ก.ง.ด.94
กลับหน้าหลัก

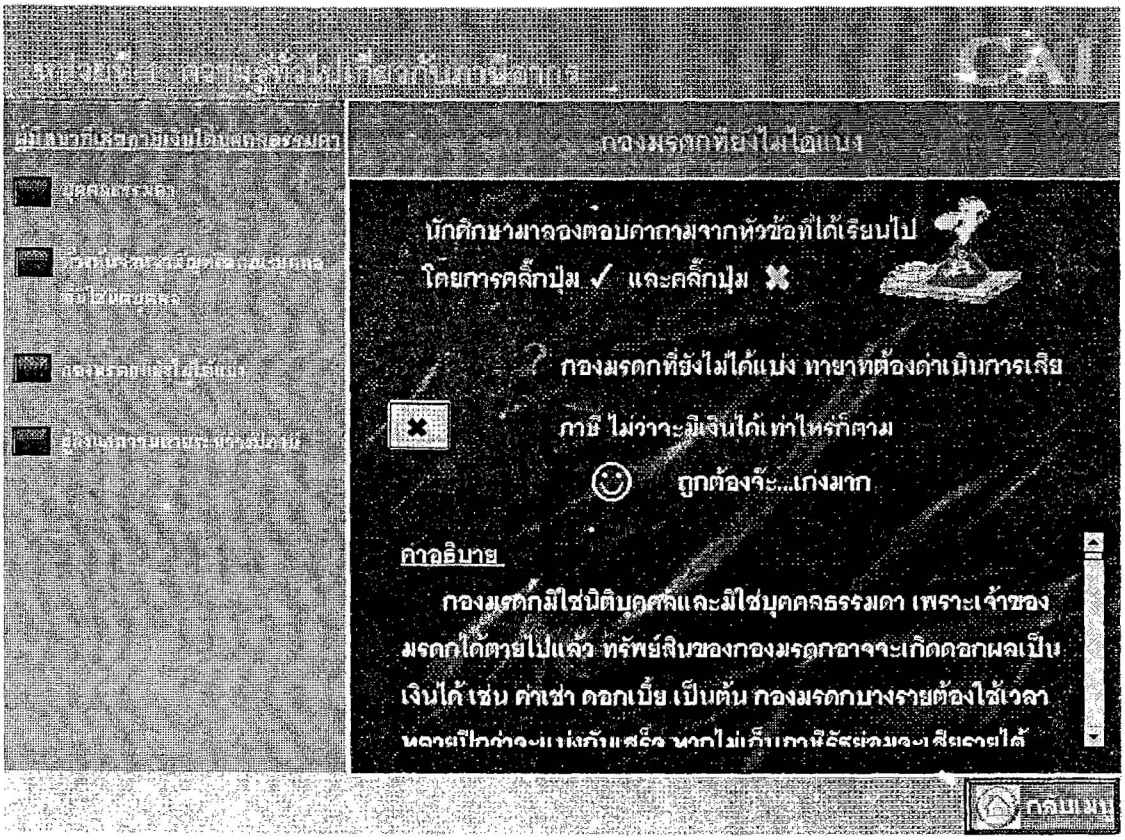

บุคคลธรรมดา
ได้แก่ บุคคลโดยสภาพ คือมีสภาพเป็นบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้อยู่ต่างประเทศ ถ้ามีเงินได้ก็ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้อยู่ต่างประเทศ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้และเสียภาษีแทนผู้มีเงินได้นั้น
ไปแบบทบทวน

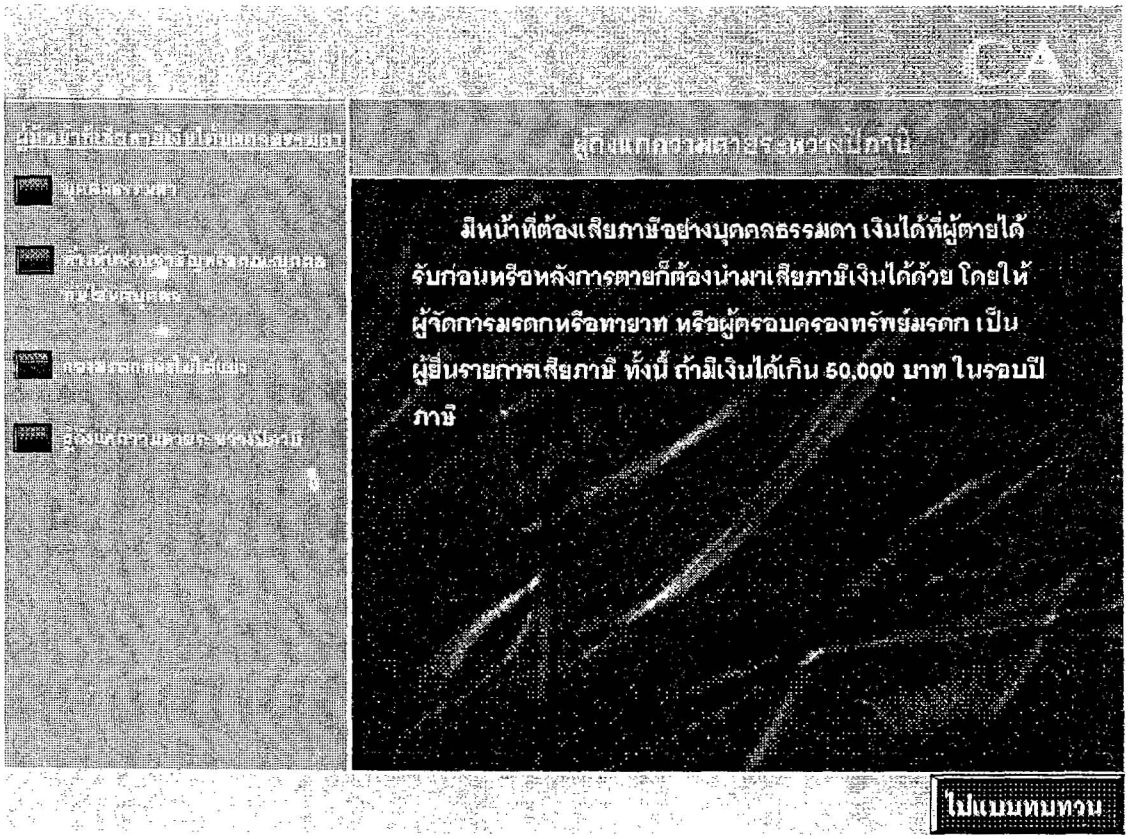

บุคคลธรรมดา
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิกปุ่ม ✓ และคลิกปุ่ม ✖
ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความ
สามารถถ้ามีเงินได้พึงประเมิน ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้
ถูกต้องจ๊ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
กรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ
คนเสมือนไร้ความสามารถหรือผู้อยู่ต่างประเทศ ให้ผู้แทนโดย
ชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้รักการกิจการอันก่อให้เกิดเงิน

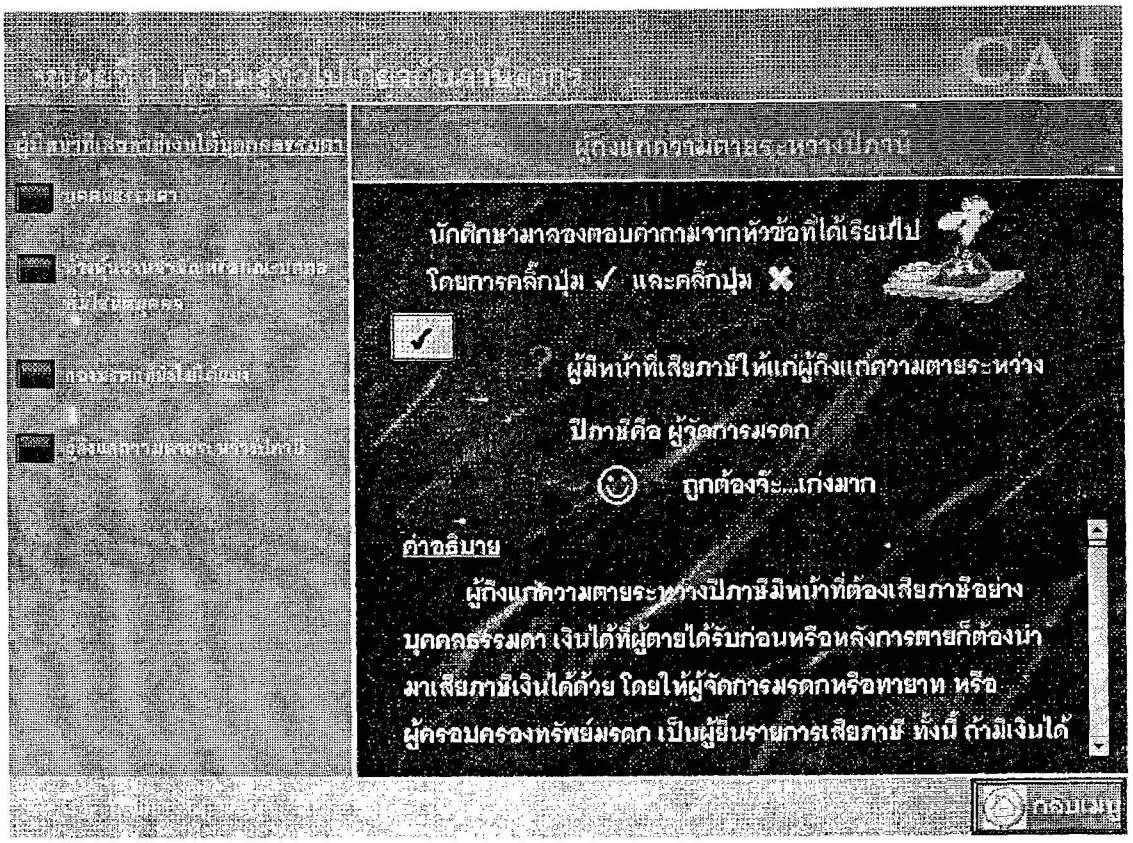

ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล
ห้างหุ้นส่วนสามัญคือ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็น
นิติบุคคลและไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถ้ามีเงินได้ในรอบปีภาษีเกิน
30,000 บาท ต้องเสียภาษีโดยให้ผู้จัดการเป็นผู้ยื่นแบบแสดง
รายการเสียภาษีและชำระภาษี
คณะบุคคล หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกัน
ดำเนินกิจการใด ๆ แม้มิได้มุ่งหวังกำไร แต่ถ้ามีเงินได้เกิน 30,000
บาทในรอบปีภาษีก็ต้องเสียภาษีเงินได้

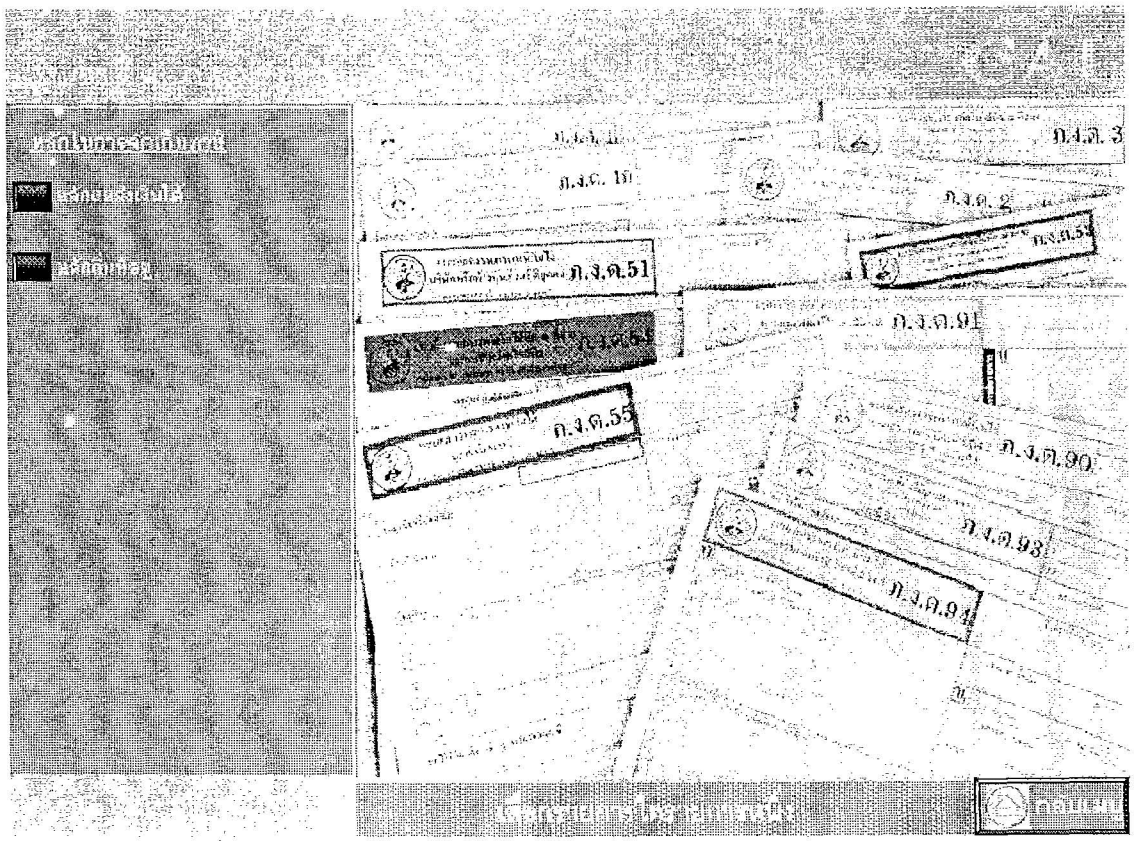

CAI
ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญต้องมีบุคคลตั้งแต่ 5 คน
ขึ้นไปเพื่อดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์
ต่อไปนี้
มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
กลับเมนู

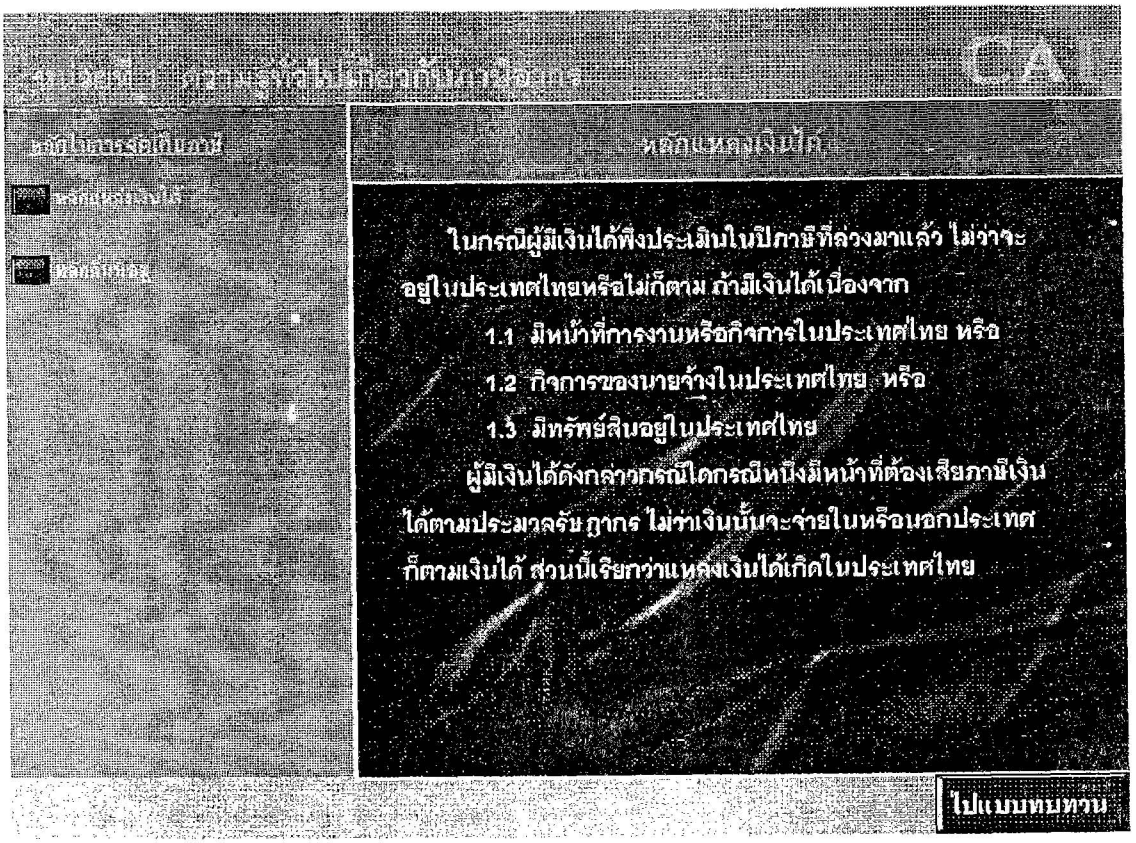

CAI
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
กองมรดกมิใช่นิติบุคคล และมิใช่บุคคลธรรมดา เพราะ
เจ้าของมรดกได้ตายไปแล้ว ทรัพย์สินของกองมรดกอาจจะเกิด
ดอกผลเป็นเงินได้ เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น
ถ้ากองมรดกมีเงินได้เกิน 30,000 บาท ในรอบปีภาษีต้อง
เสียภาษี โดยให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการเสียภาษีคือ ผู้จัดการมรดก
หรือทายาท หรือผู้ควบคุมทรัพย์มรดก
ไปแบบทบทวน

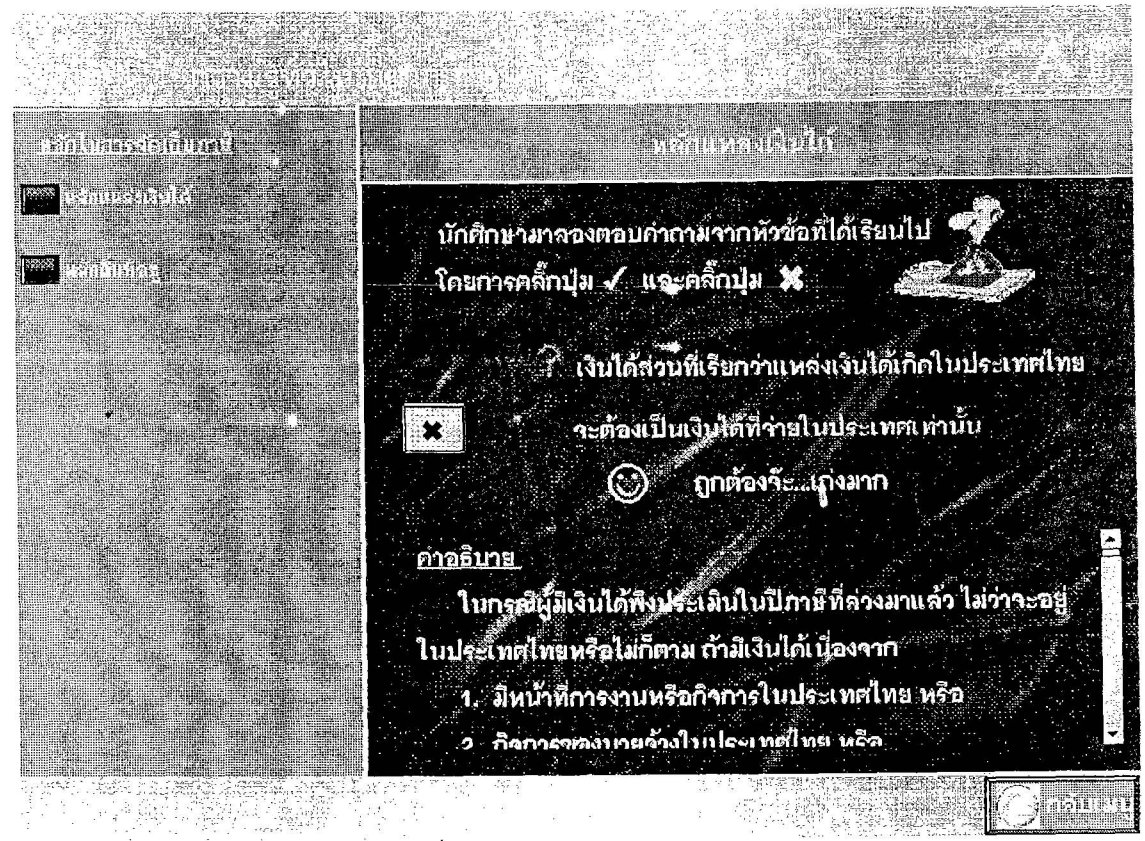

CAI
ผู้มีเงินได้ที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
บุคคลธรรมดา
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิกปุ่ม ✓ และคลิกปุ่ม ✖
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ทายาทต้องดำเนินการเสีย
ภาษี ไม่ว่าจะมีเงินได้เท่าไหร่ก็ตาม
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
กองมรดกมิใช่นิติบุคคลและมิใช่บุคคลธรรมดา เพราะเจ้าของ
มรดกได้ตายไปแล้ว ทรัพย์สินของกองมรดกอาจจะเกิดดอกผลเป็น
เงินได้ เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น กองมรดกบางรายต้องใช้เวลา
กลับเมนู

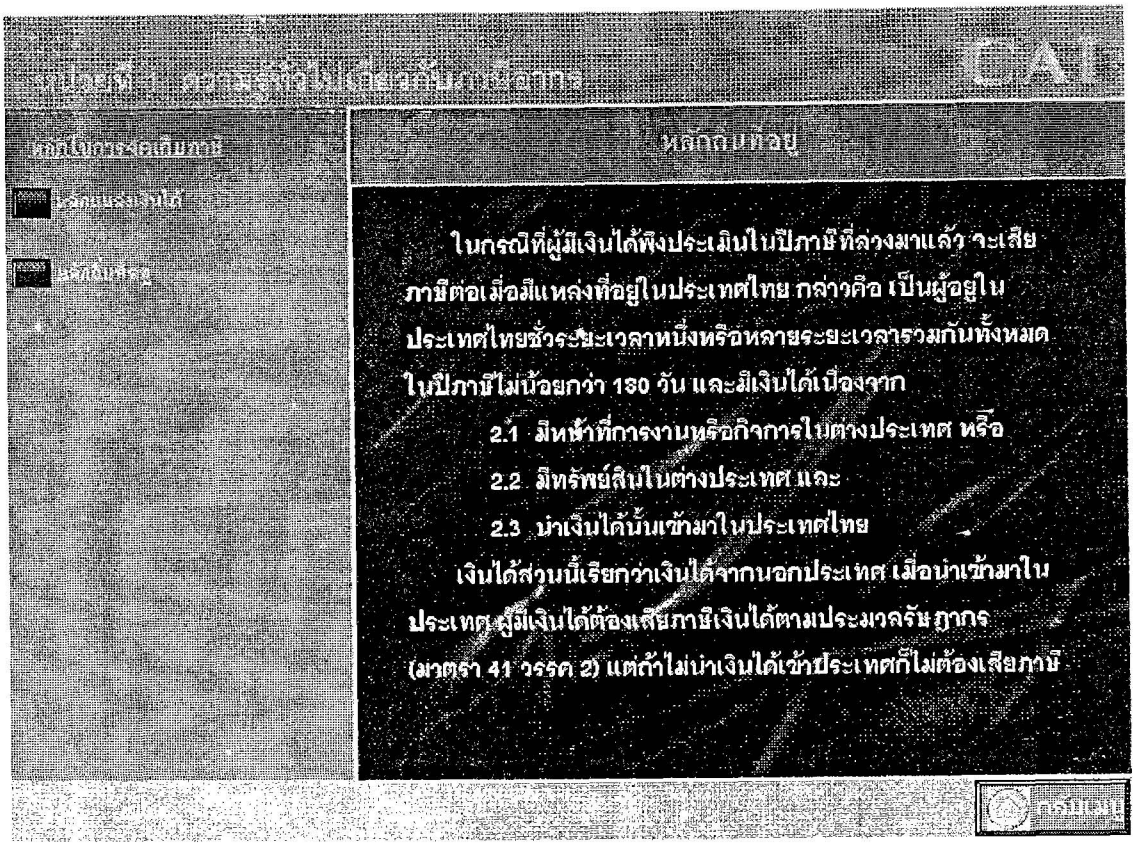

CAI
ผู้มีเงินได้ที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
บุคคลธรรมดา
ผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา
มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา เงินได้ที่ผู้ตายได้
รับก่อนหรือหลังการตายก็ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ด้วย โดยให้
ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์มรดก เป็น
ผู้ยื่นรายการเสียภาษี ทั้งนี้ ถ้ามีเงินได้เกิน 50,000 บาท ในรอบปี
ภาษี
ไปแบบทบทวน

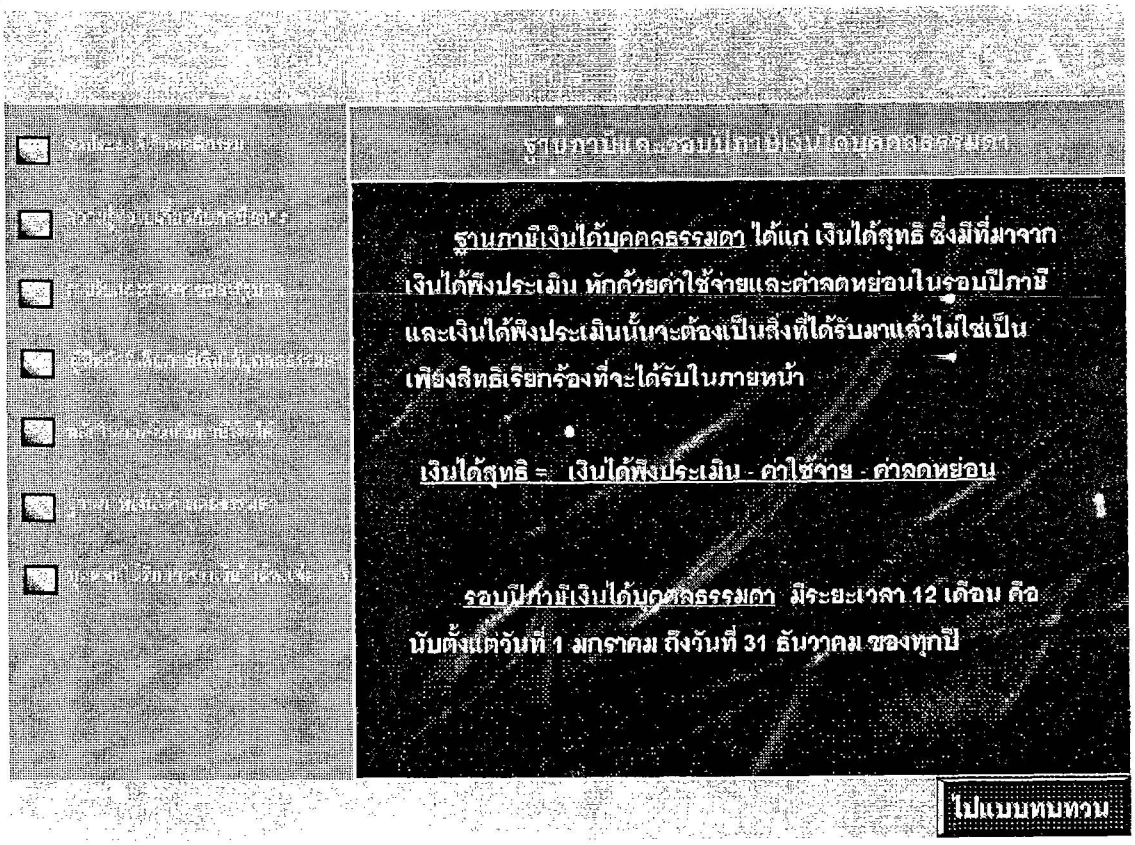

CAI
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
บุคคลธรรมดา
ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้แก่ผู้ถึงแก่ความตายระหว่าง
ปีภาษีคือ ผู้จัดการมรดก
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่าง
บุคคลธรรมดา เงินได้ที่ผู้ตายได้รับก่อนหรือหลังการตายก็ต้องนำ
มาเสียภาษีเงินได้ด้วย โดยให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือ
ผู้ครอบครองทรัพย์มรดก เป็นผู้ยื่นรายการเสียภาษี ทั้งนี้ ถ้ามีเงินได้
กลับเมนู

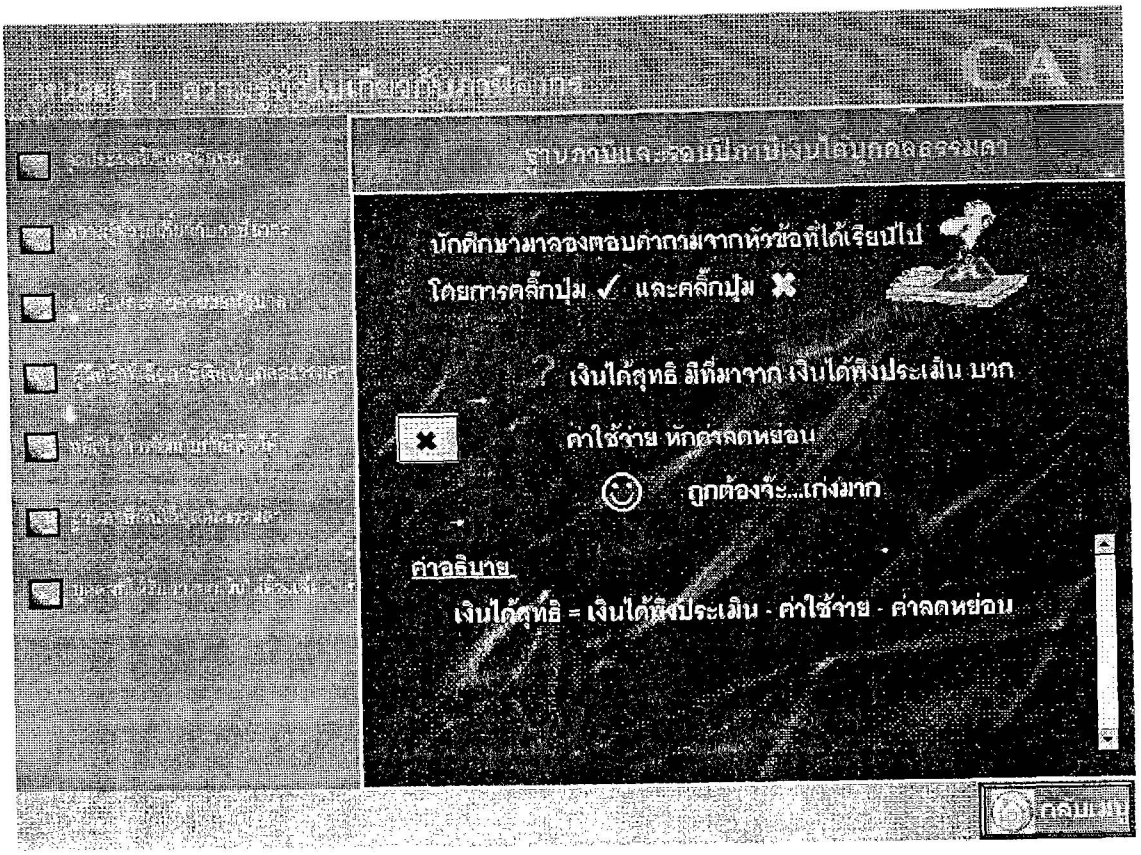

ภ.ง.ด. 3
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.94
กลับเมนู

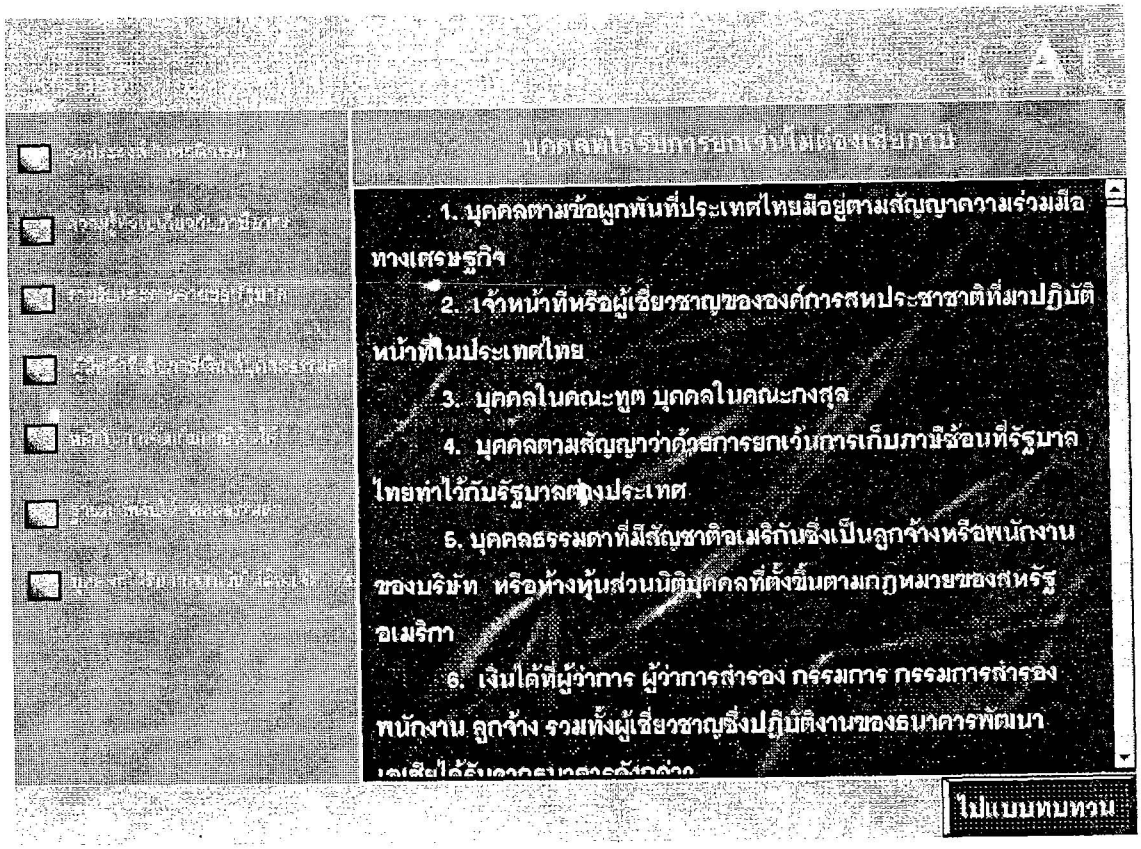

หลักในการจัดเก็บภาษี
หลักแหล่งเงินได้
ในกรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีเงินได้เนื่องจาก
1.1 มีหน้าที่การงานหรือกิจการในประเทศไทย หรือ
1.2 กิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ
1.3 มีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทย
ผู้มีเงินได้ดังกล่าวกรณีใดกรณีหนึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร ไม่ว่าเงินนั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศก็ตามเงินได้ ส่วนนี้เรียกว่าแหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย
ไปแบบทบทวน

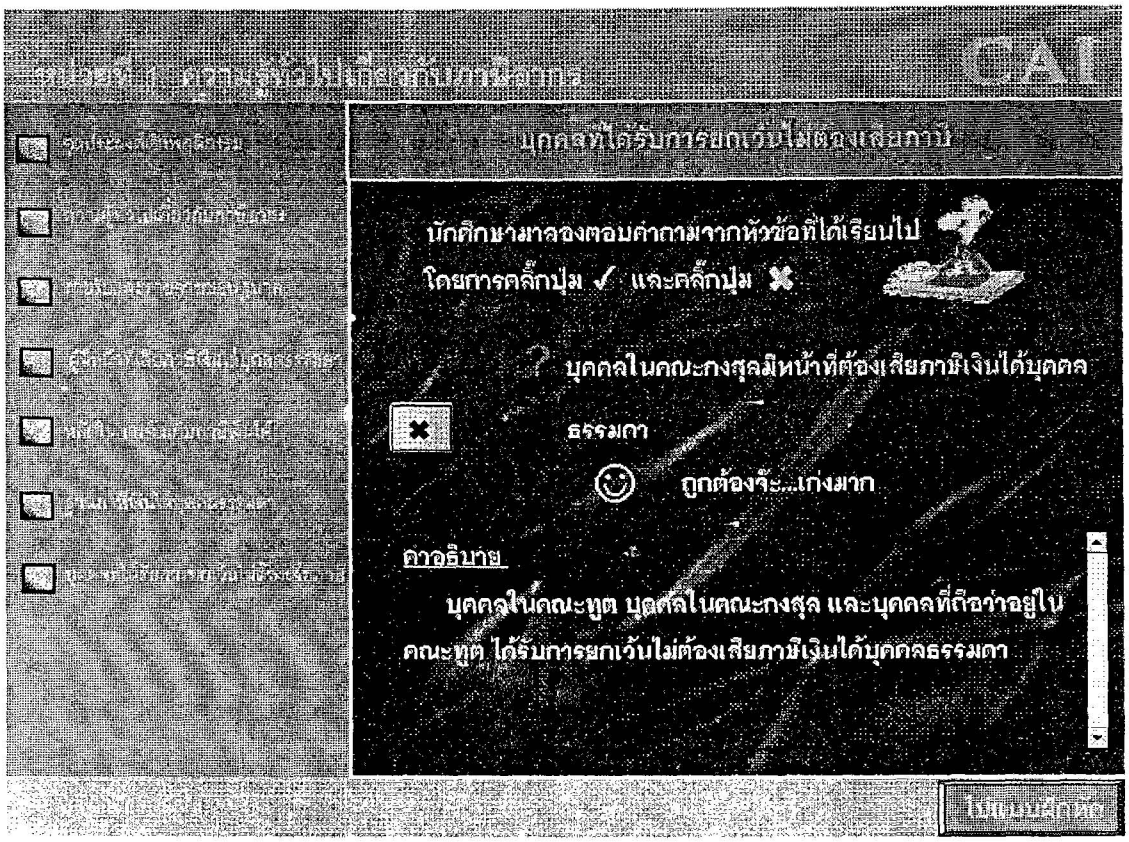

หลักในการจัดเก็บภาษี
หลักแหล่งเงินได้
นักศึกษามาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไปโดยการคลิกปุ่ม ✓ และคลิกปุ่ม ✗
เงินได้ส่วนที่เรียกว่าแหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย
จะต้องเป็นเงินได้ที่จ่ายในประเทศเท่านั้น
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
ในกรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีเงินได้เนื่องจาก
1. มีหน้าที่การงานหรือกิจการในประเทศไทย หรือ

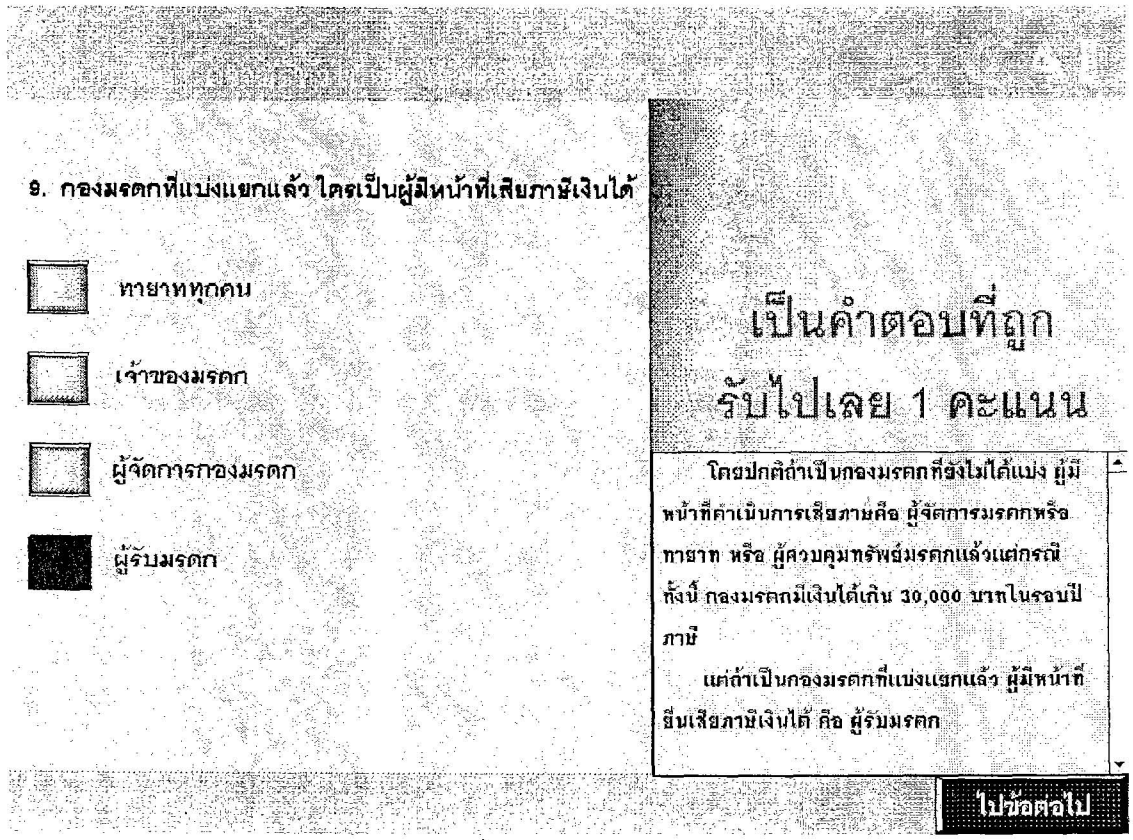

หลักฐานท้อย
ในกรณีที่ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว จะเสียภาษีต่อเมื่อมีแหล่งที่อยู่ในประเทศไทย กล่าวคือ เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลารวมกันทั้งหมดในปีภาษีไม่น้อยกว่า 180 วัน และมีเงินได้เนื่องจาก
2.1 มีหน้าที่การงานหรือกิจการในต่างประเทศ หรือ
2.2 มีทรัพย์สินในต่างประเทศ และ
2.3 นำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย
เงินได้ส่วนนี้เรียกว่าเงินได้จากนอกประเทศ เมื่อนำเข้ามาในประเทศผู้มีเงินได้ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร (มาตรา 41 วรรค 2) แต่ถ้าไม่นำเงินได้เข้าประเทศก็ไม่ต้องเสียภาษี

ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ เงินได้สุทธิ ซึ่งมีที่มาจากเงินได้พึงประเมิน หักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนในรอบปีภาษี และเงินได้พึงประเมินนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ได้รับมาแล้วไม่ใช่เป็นเพียงสิทธิเรียกร้องที่จะได้รับในภายหน้า
เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมิน - ค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อน
รอบปีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีระยะเวลา 12 เดือน คือ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี
ไปแบบทบทวน

CAI
รูปภาพและรอยปากกาที่ปรับได้บุคคลธรรมดา
นักศึกษาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไปโดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
เงินได้สุทธิ มีที่มาจาก เงินได้พึงประเมิน มาก
ค่าใช้จ่าย หักค่าลดหย่อน
ถูกต้องจ้ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมิน - ค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อน
กลับเมนู

CAI
บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี
1. บุคคลตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ตามสัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
2. เจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การสหประชาชาติที่มาปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทย
3. บุคคลในคณะทูต บุคคลในคณะกงสุล
4. บุคคลตามสัญญาว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ
6. บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติอเมริกันซึ่งเป็นลูกจ้างหรือพนักงานของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา
6. เงินได้ที่ผู้ว่าการ ผู้ว่าการสำรอง กรรมการ กรรมการสำรอง พนักงาน ลูกจ้าง รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติงานของธนาคารพัฒนา
ไปแบบทบทวน

CAI
บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี
นักศึกษาลองตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้เรียนไป
โดยการคลิ๊กปุ่ม ✓ และคลิ๊กปุ่ม ✖
บุคคลในคณะกงสุลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา
ถูกต้องจ๊ะ...เก่งมาก
คำอธิบาย
บุคคลในคณะทูต บุคคลในคณะกงสุล และบุคคลที่ถือว่าอยู่ใน
คณะทูต ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

9. กองมรดกที่แบ่งแยกแล้ว ใครเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้
ทายาททุกคน
เจ้าของมรดก
ผู้จัดการกองมรดก
ผู้รับมรดก
เป็นคำตอบที่ถูก
รับไปเลย 1 คะแนน
โดยปกติถ้าเป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ผู้มีหน้าที่คำเนินการเสียภาษีคือ ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือ ผู้ควบคุมทรัพย์มรดกแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ กองมรดกมีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษี
แต่ถ้าเป็นกองมรดกที่แบ่งแยกแล้ว ผู้มีหน้าที่ยื่นเสียภาษีเงินได้ คือ ผู้รับมรดก
ไปข้อต่อไป

10. ใครมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
- บริษัทจำกัด

เข้าใจผิดแล้วจ้ะ ข้อที่ถูกคือข้อ ก.

ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล

ห้างหุ้นส่วนสามัญคือ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถ้ามีเงินได้ในรอบปีภาษีเกิน 30,000 บาท ต้องเสียภาษี โดยให้ผู้จัดการเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและชำระภาษี

คณะบุคคล หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินกิจการใดๆ แม้มิได้มุ่งหวัง

ไปข้อต่อไป

11. นายอดิเรกถึงแก่กรรม โดยทิ้งที่นาไว้ 10 ไร่เป็นมรดก ที่นาต้องมีราคาเท่าไรจึงจะเสียภาษีในนามกองมรดก

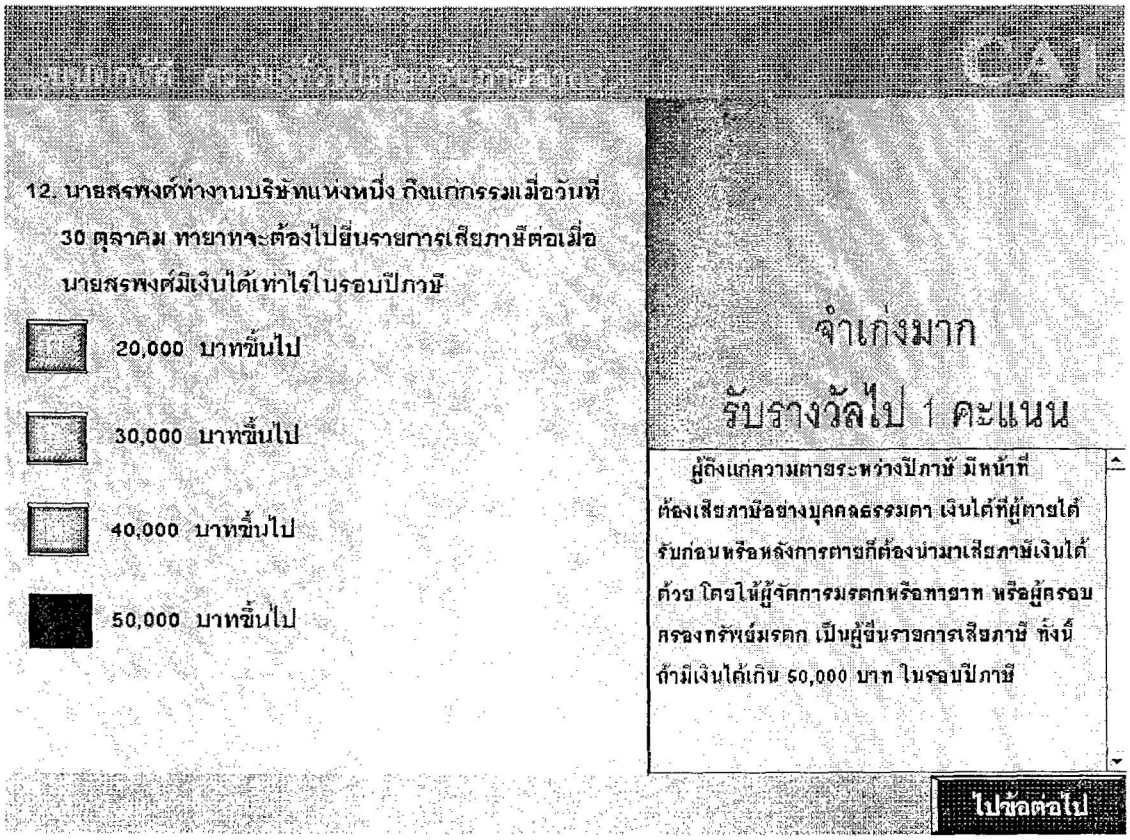
- ไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท
- ไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท
- ไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท
- ไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท

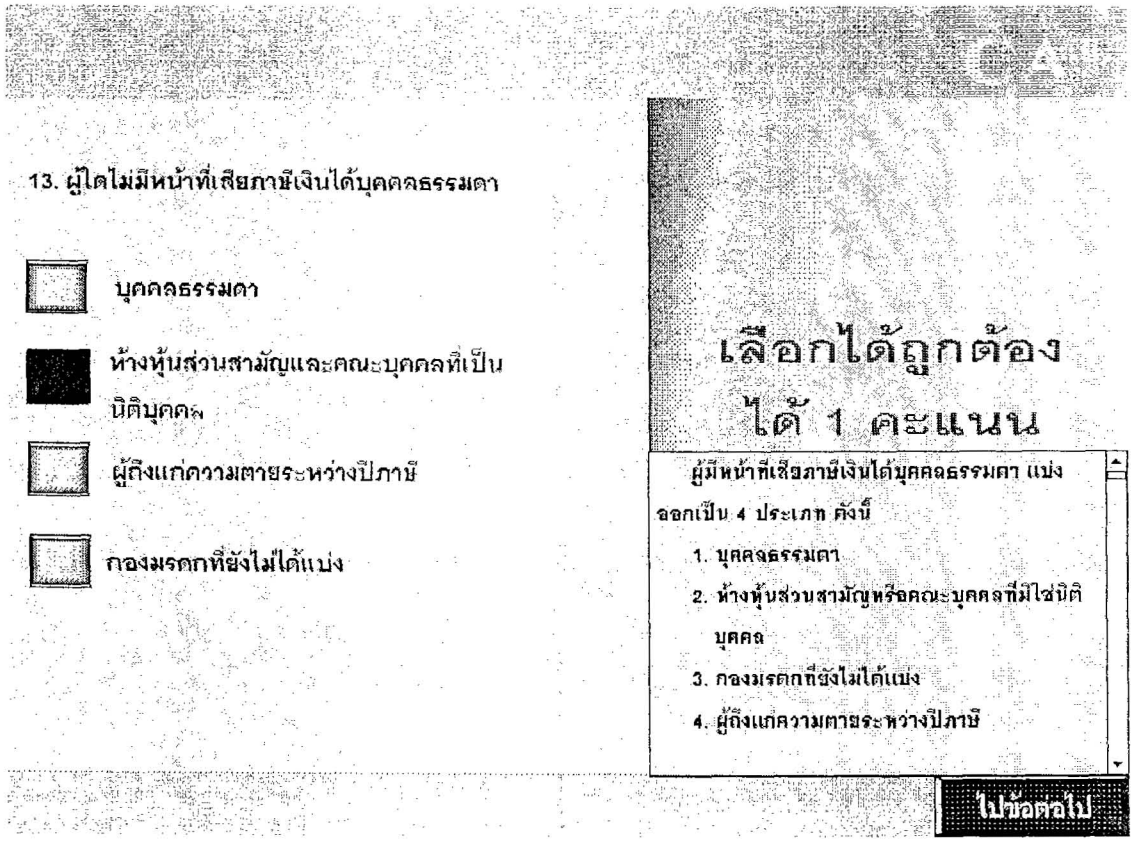
ถูกต้อง..เก่งมาก

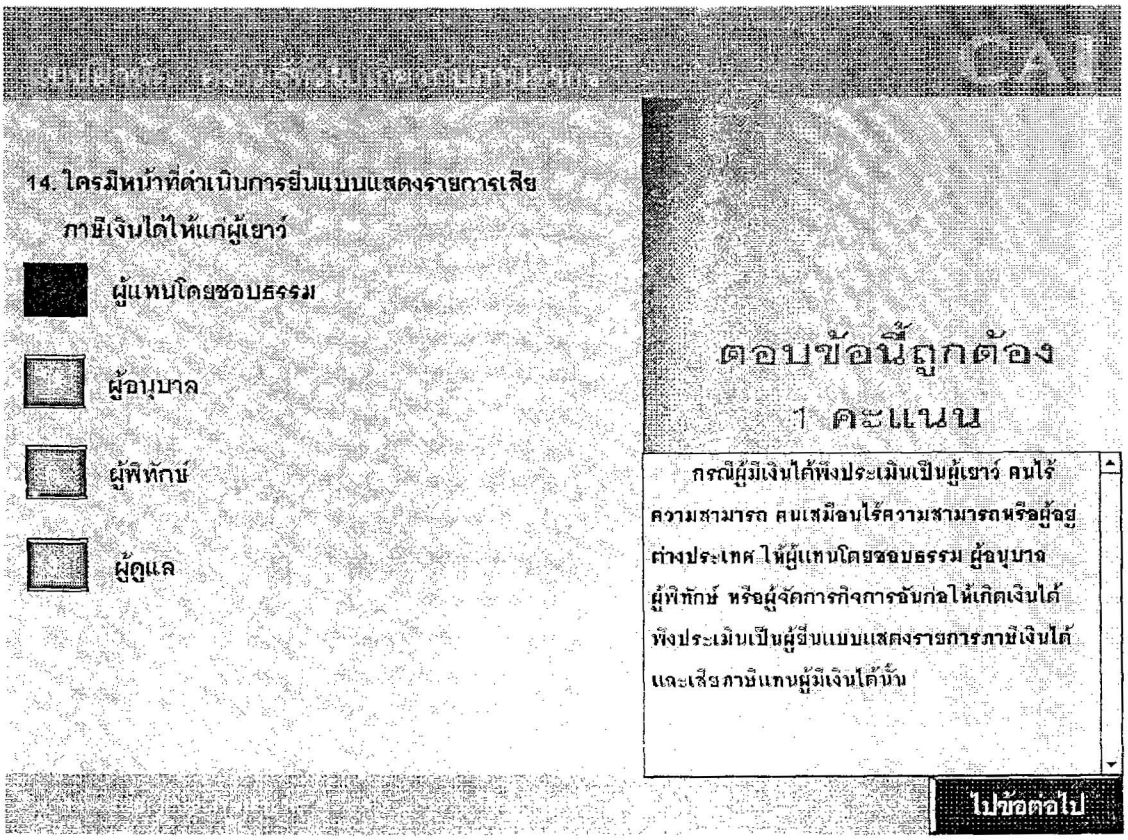
รับ 1 คะแนน

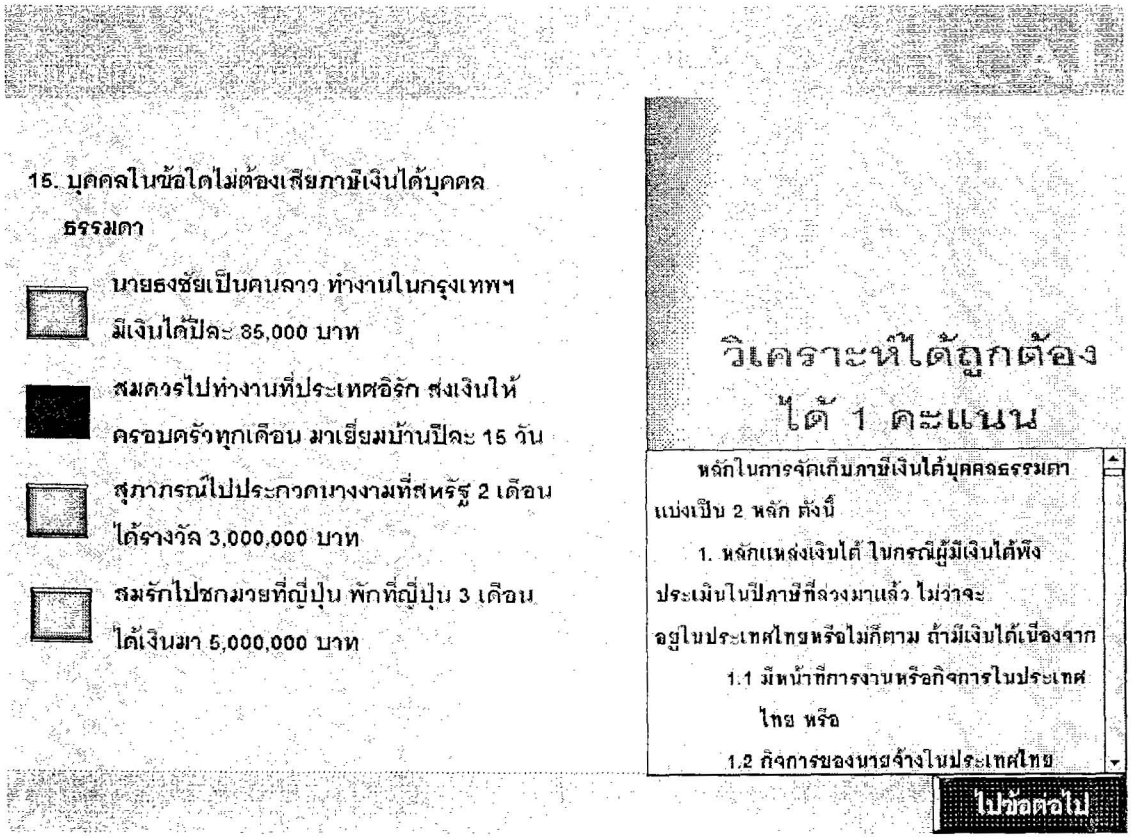
กองมรดกมิใช่นิติบุคคลและมิใช่บุคคลธรรมดา เพราะเจ้าของมรดกได้ตายไปแล้ว ทรัพย์สินของกองมรดกอาจจะเกิดดอกผลเป็นเงินได้ เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น กองมรดกบางรายต้องใช้เวลาหลายปีกว่าจะแบ่งกันเสร็จ หากไม่เก็บภาษีรัฐย่อมจะเสียรายได้ส่วนนี้ไป ผู้มีหน้าที่ดำเนินการเสียภาษีคือผู้จัดการมรดกหรือทายาท ถ้ากองมรดกมีเงินได้เกิน 30,000 บาทในรอบปีภาษี

ไปข้อต่อไป

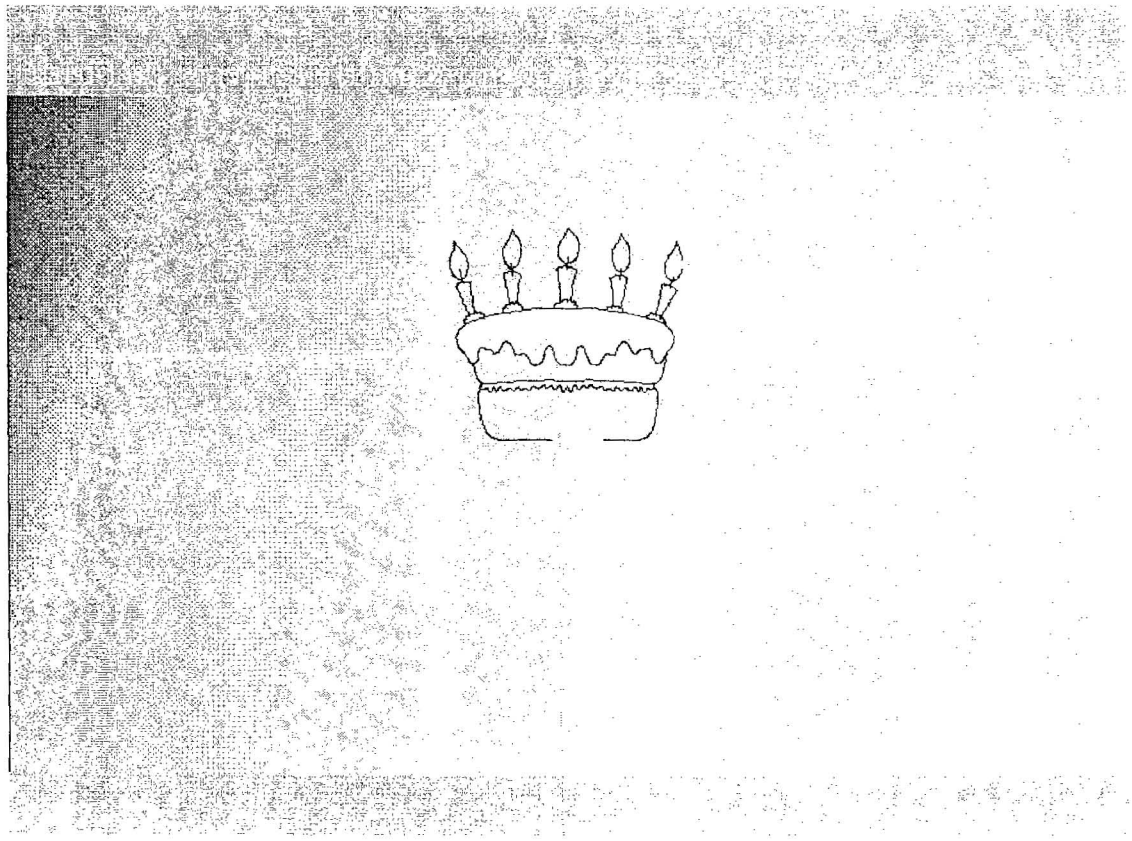

12. นายสรพงศ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่ง ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ทายาทจะต้องไปยื่นรายการเสียภาษีต่อเมื่อนายสรพงศ์มีเงินได้เท่าไรในรอบปีภาษี
20,000 บาทขึ้นไป
30,000 บาทขึ้นไป
40,000 บาทขึ้นไป
50,000 บาทขึ้นไป
จำเก่งมาก
รับรางวัลไป 1 คะแนน
ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา เงินได้ที่ผู้ตายได้รับก่อนหรือหลังการตายก็ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ด้วย โดยให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์มรดก เป็นผู้ยื่นรายการเสียภาษี ทั้งนี้ถ้ามีเงินได้เกิน 50,000 บาท ในรอบปีภาษี
ไปข้อต่อไป

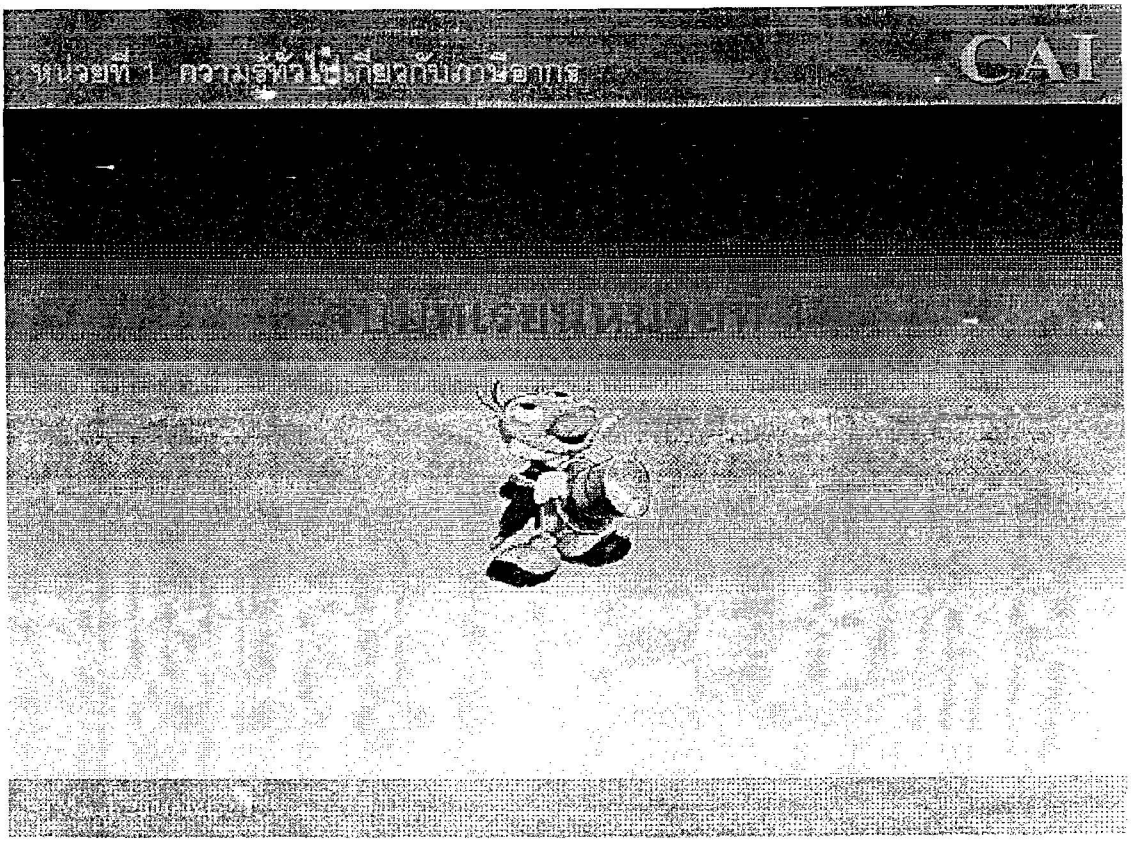

13. ผู้ใดไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
บุคคลธรรมดา
ห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่เป็นนิติบุคคล
ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
เลือกได้ถูกต้อง
ได้ 1 คะแนน
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้
1. บุคคลธรรมดา
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล
3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
4. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
ไปข้อต่อไป

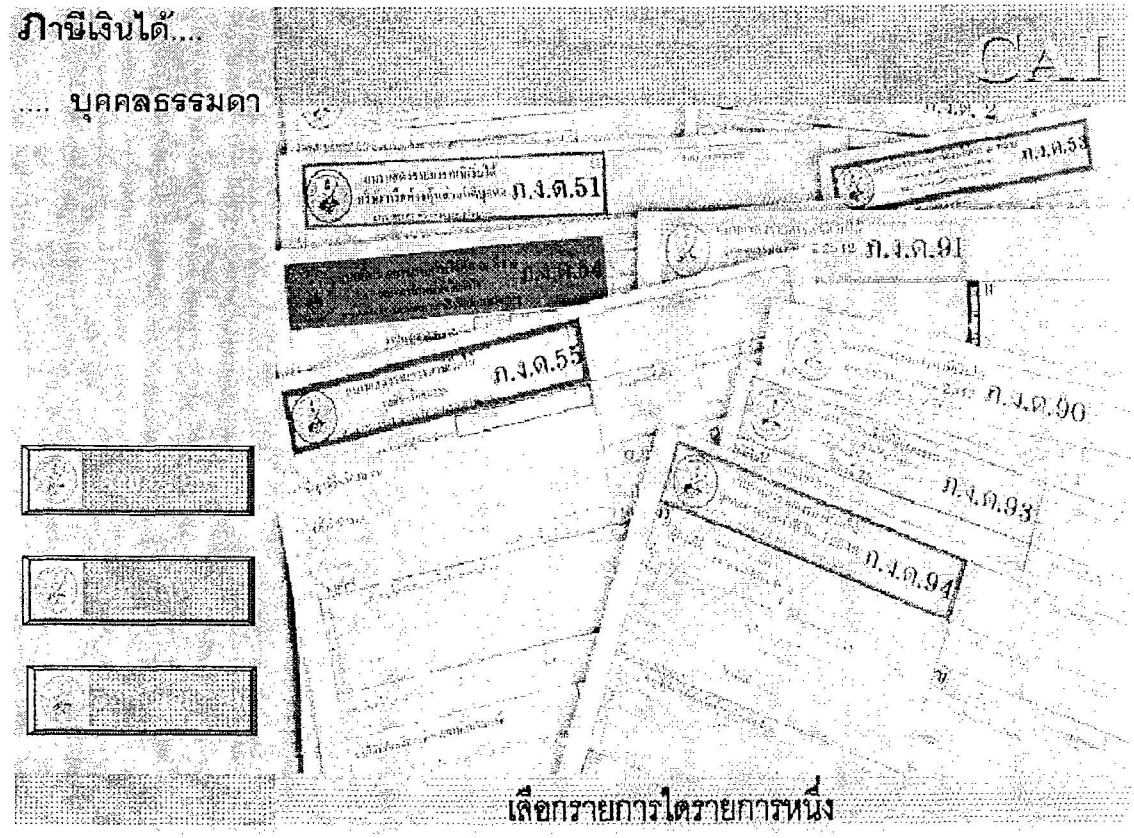

14. ใครมีหน้าที่ดำเนินการยื่นแบบแสดงรายการเสีย
ภาษีเงินได้ให้แก่ผู้เยาว์
ผู้แทนโดยชอบธรรม
ผู้อนุบาล
ผู้พิทักษ์
ผู้ดูแล
ตอบข้อนี้ถูกต้อง
1 คะแนน
กรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินเป็นผู้เยาว์ คนไร้
ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือผู้อยู่
ต่างประเทศ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล
ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการซึ่งก่อให้เกิดเงินได้
พึงประเมินเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้
และเสียภาษีแทนผู้มีเงินได้นั้น
ไปข้อต่อไป

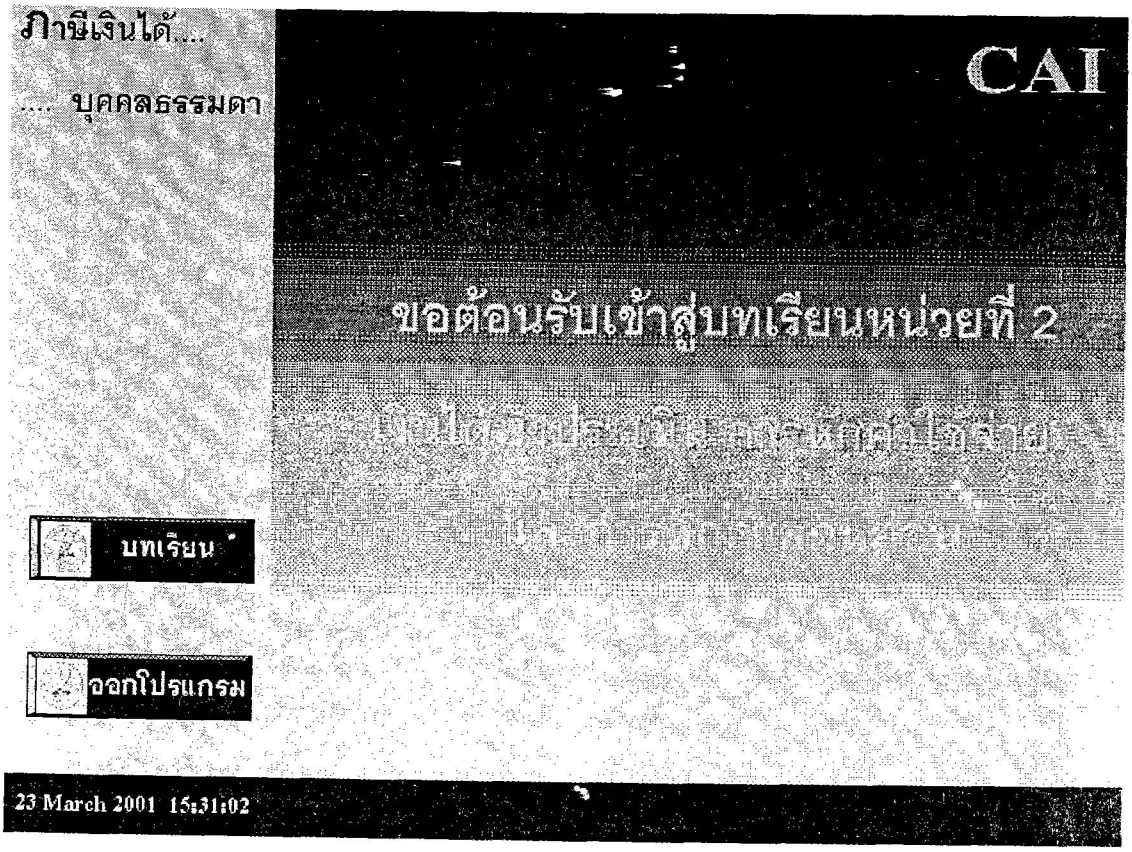

15. บุคคลในข้อใดไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา
นายธงชัยเป็นคนลาว ทำงานในกรุงเทพฯ
มีเงินได้ปีละ 85,000 บาท
สมควรไปทำงานที่ประเทศอิรัก ส่งเงินให้
ครอบครัวทุกเดือน มาเยี่ยมบ้านปีละ 15 วัน
สุภาภรณ์ไปประกวดนางงามที่สหรัฐ 2 เดือน
ได้รางวัล 3,000,000 บาท
สมรักไปชกมวยที่ญี่ปุ่น พักที่ญี่ปุ่น 3 เดือน
ได้เงินมา 5,000,000 บาท
วิเคราะห์ได้ถูกต้อง
ได้ 1 คะแนน
หลักในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
แบ่งเป็น 2 หลัก ดังนี้
1. หลักแหล่งเงินได้ ในกรณีผู้มีเงินได้พึง
ประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะ
อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีเงินได้เนื่องจาก
1.1 มีหน้าที่การงานหรือกิจการในประเทศ
ไทย หรือ
1.2 กิจการของนายจ้างในประเทศไทย
ไปข้อต่อไป

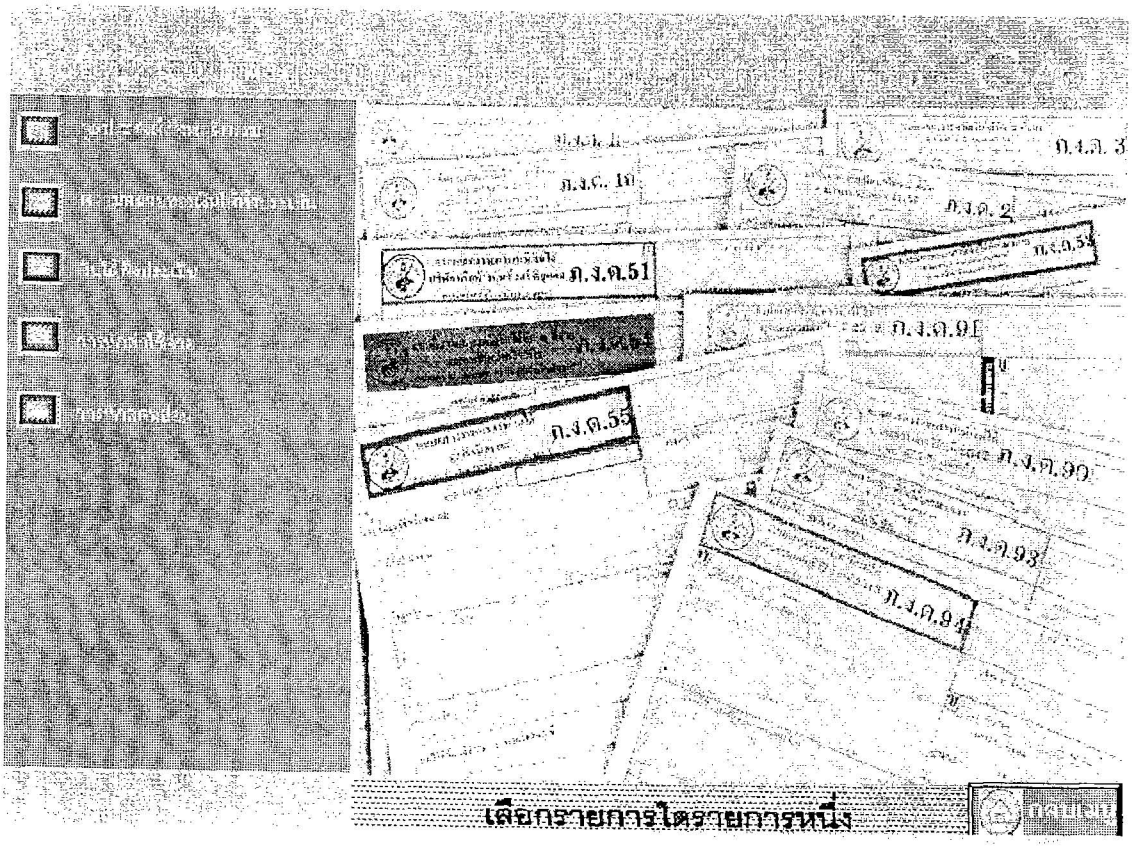

CAI
คะแนนที่ทำได้ 6 คะแนน
จำนวนข้อ 7 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 85.71

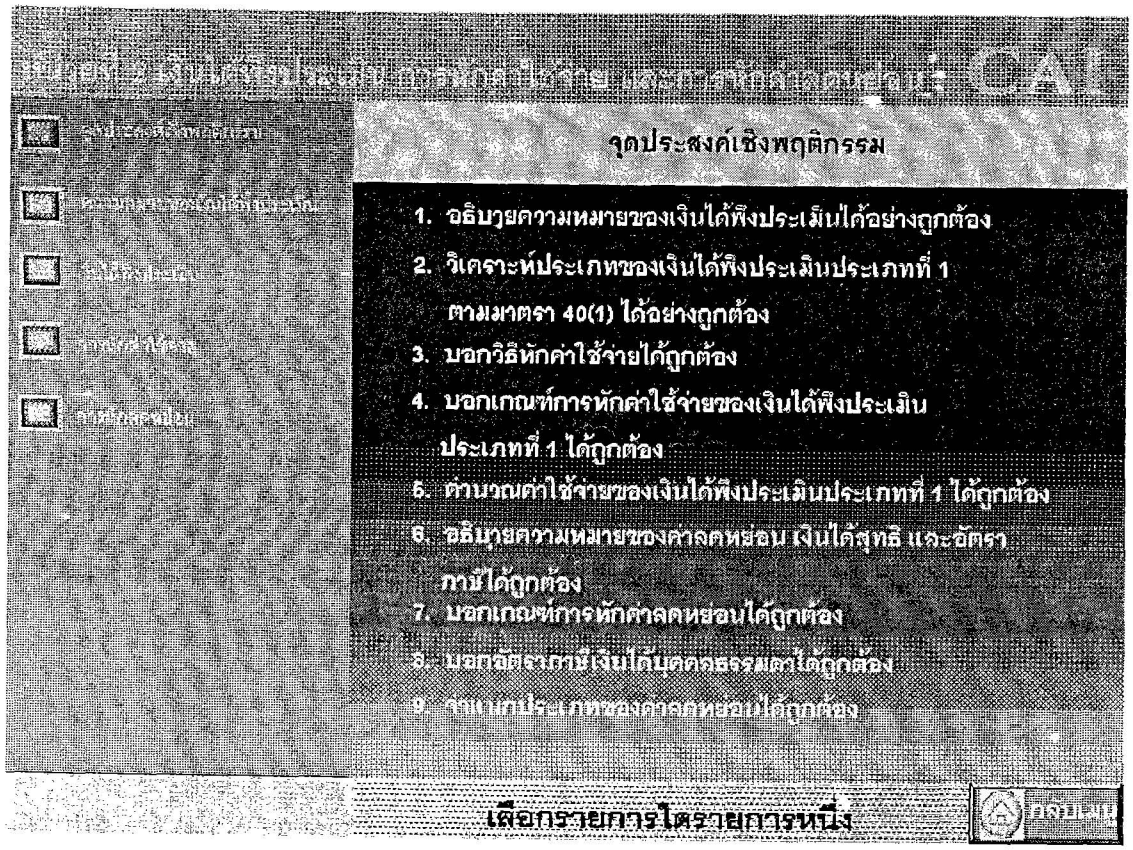

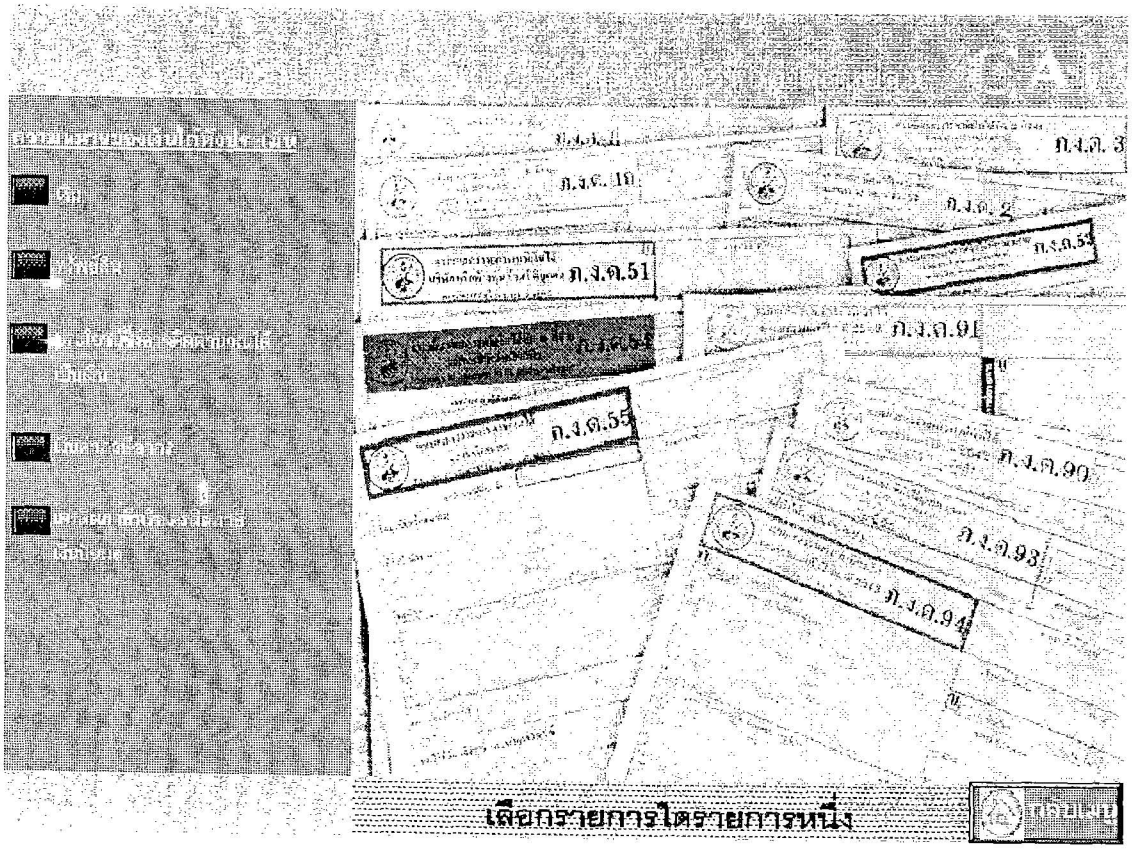

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
CAI

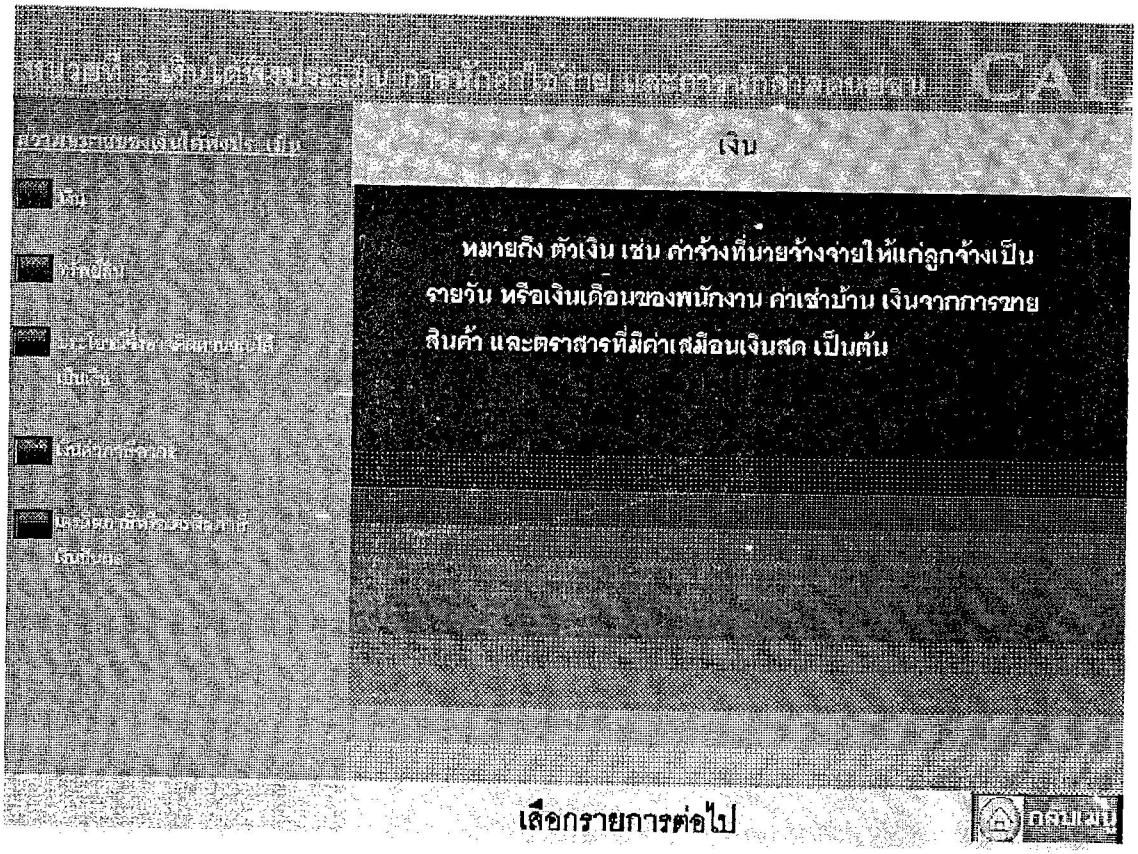

ภาษีเงินได้...
.... บุคคลธรรมดา
CAI
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.54
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94
เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

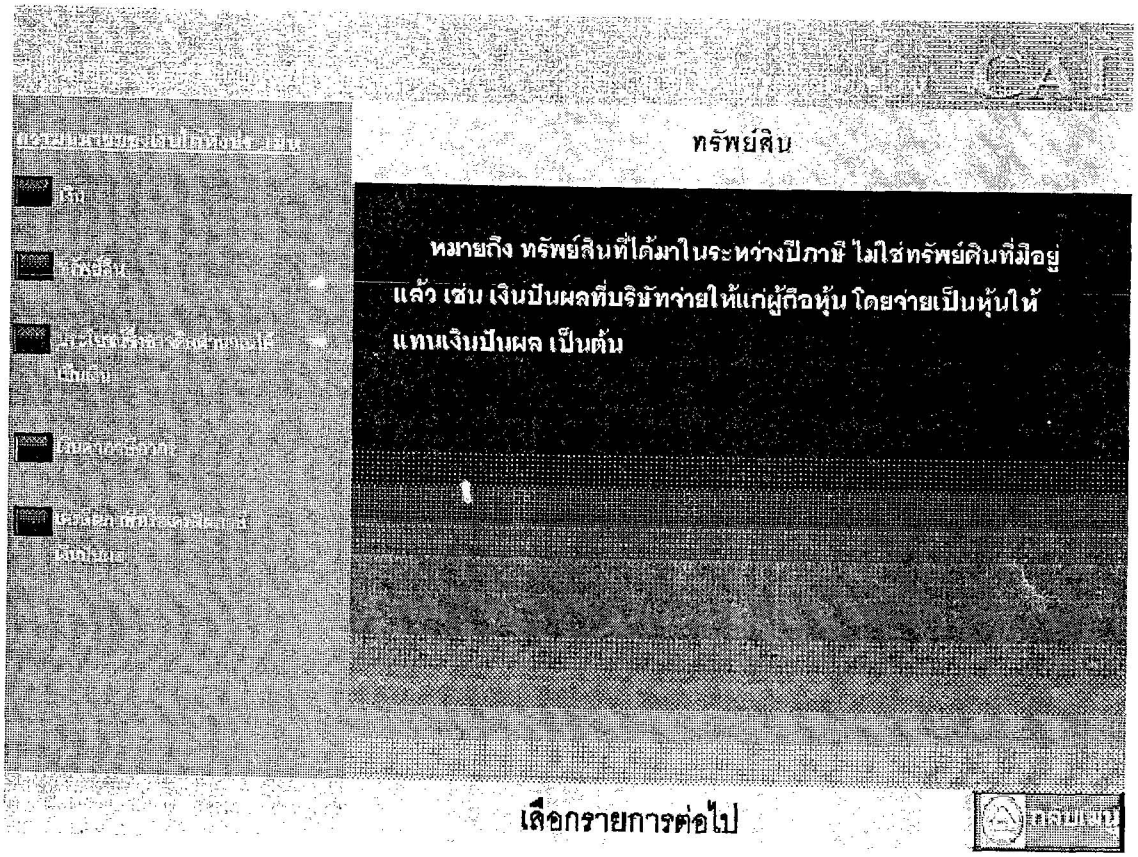

ภาษีเงินได้...
.... บุคคลธรรมดา
CAI
ขอต้อนรับเข้าสู่บทเรียนหน่วยที่ 2
บทเรียน
ออกโปรแกรม
23 March 2001 15:31:02

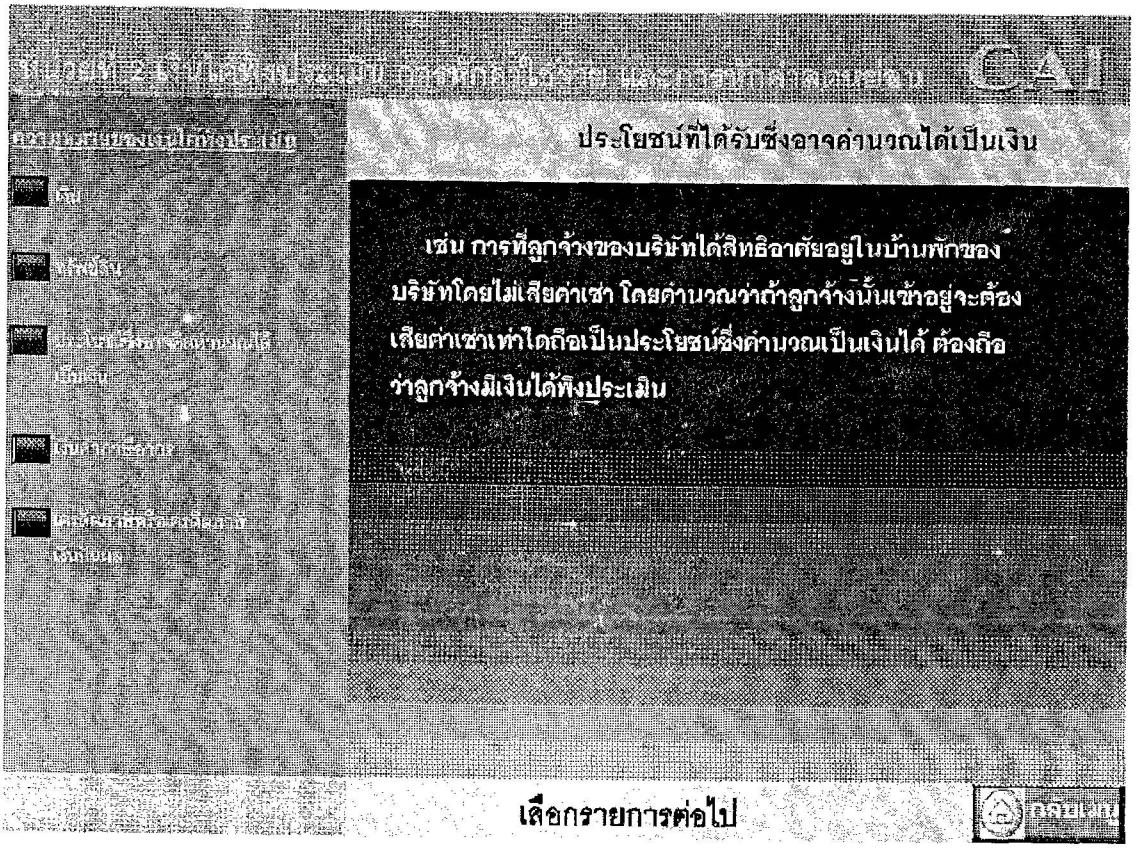

ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94
เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

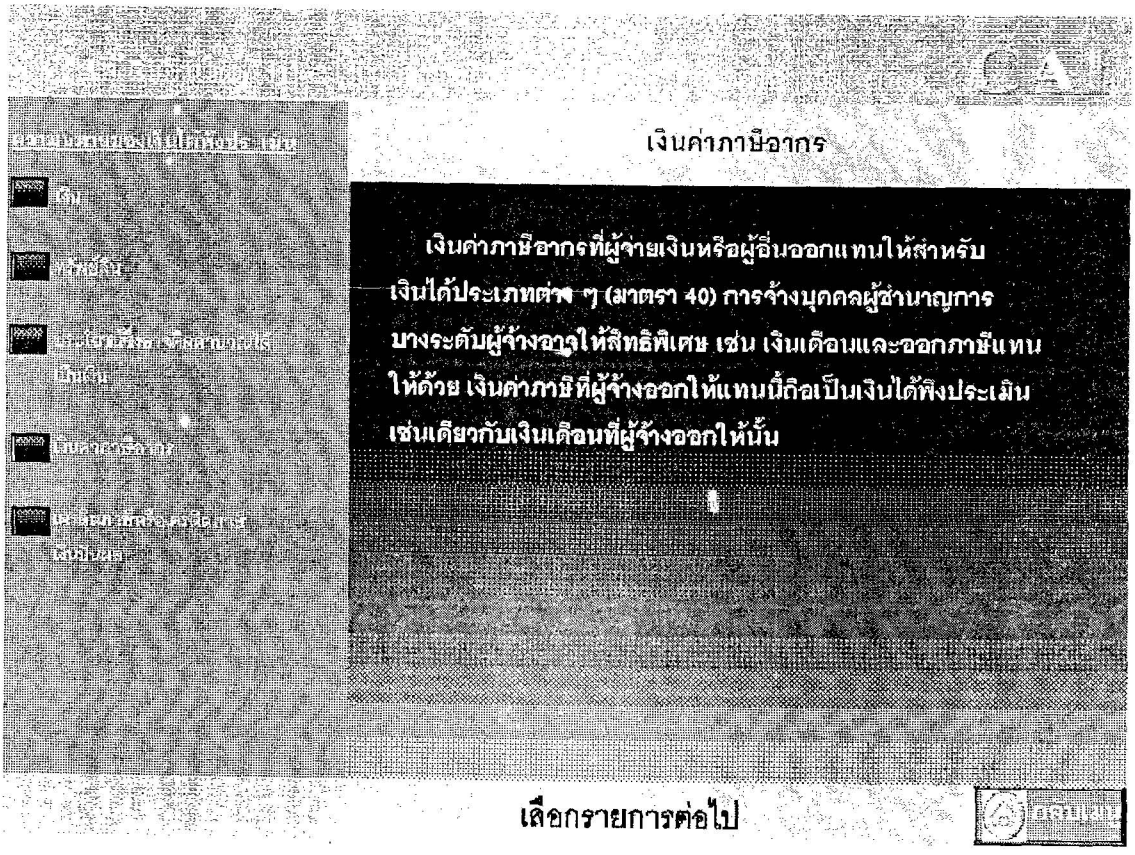

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
1. อธิบายความหมายของเงินได้พึงประเมินได้อย่างถูกต้อง
2. วิเคราะห์ประเภทของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) ได้อย่างถูกต้อง
3. บอกวิธีหักค่าใช้จ่ายได้ถูกต้อง
4. บอกเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
5. คำนวณค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
6. อธิบายความหมายของค่าลดหย่อน เงินได้สุทธิ และอัตราภาษีได้ถูกต้อง
7. บอกเกณฑ์การหักค่าลดหย่อนได้ถูกต้อง
8. บอกอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ถูกต้อง
9. วิเคราะห์ประเภทของค่าลดหย่อนได้ถูกต้อง
เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

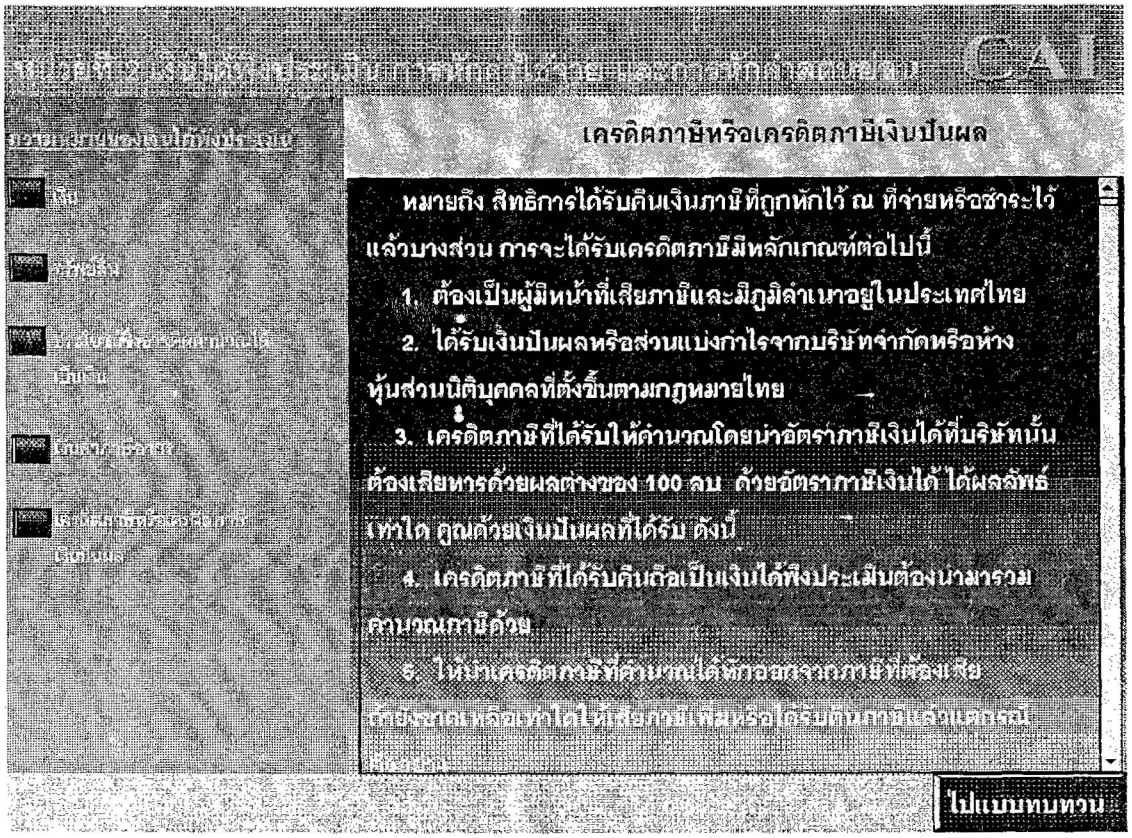

ภ.ง.ด.3
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94
เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

CAI
เงิน
หมายถึง ตัวเงิน เช่น ค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นรายวัน หรือเงินเดือนของพนักงาน ค่าเช่าบ้าน เงินจากการขายสินค้า และตราสารที่มีค่าเสมือนเงินสด เป็นต้น
เลือกรายการต่อไป
กลับเมนู

CAI
ทรัพย์สิน
หมายถึง ทรัพย์สินที่ได้มาในระหว่างปีภาษี ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว เช่น เงินปันผลที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยจ่ายเป็นหุ้นให้แทนเงินปันผล เป็นต้น
เลือกรายการต่อไป
กลับเมนู

CAI
ประโยชน์ที่ได้รับซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงิน
เช่น การที่ลูกจ้างของบริษัทได้สิทธิอาศัยอยู่ในบ้านพักของบริษัทโดยไม่เสียค่าเช่า โดยคำนวณว่าถ้าลูกจ้างนั้นเช่าอยู่จะต้องเสียค่าเช่าเท่าใดถือเป็นประโยชน์ซึ่งคำนวณเป็นเงินได้ ต้องถือว่าลูกจ้างมีเงินได้พึงประเมิน
เลือกรายการต่อไป
กลับหน้า

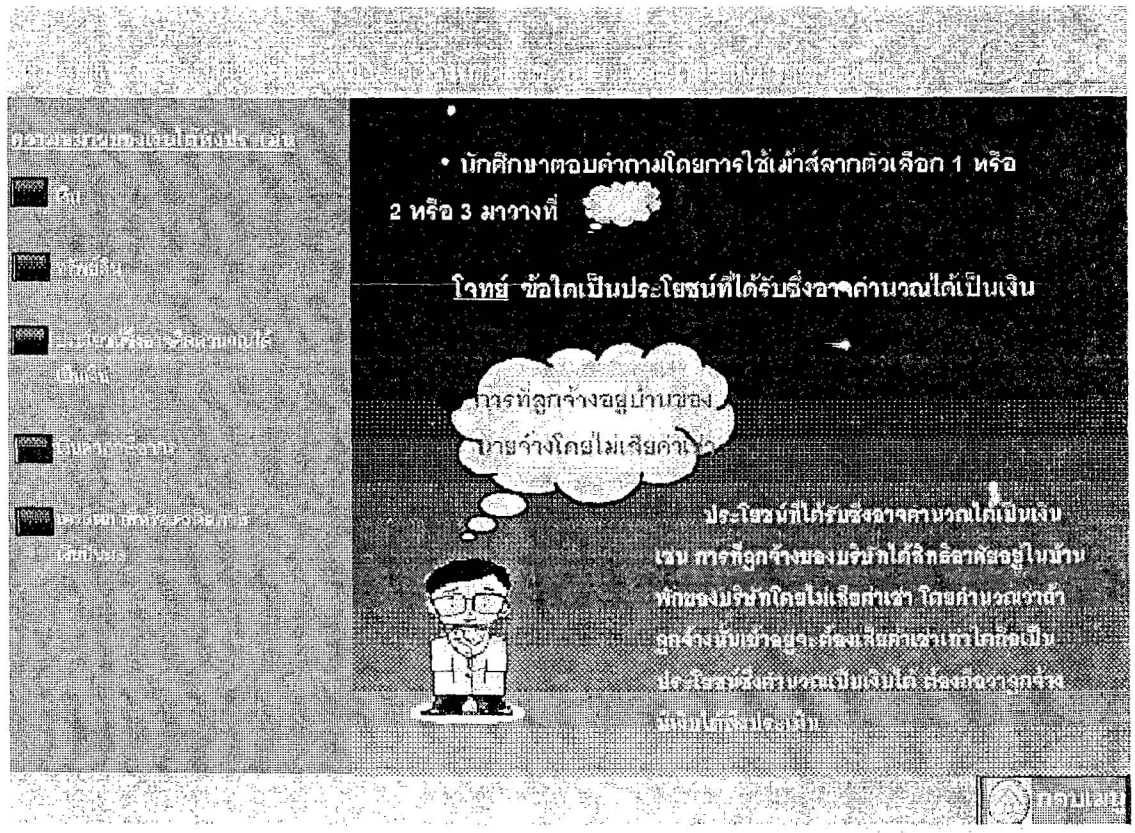

CAI
เงินค่าภาษีอากร
เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ (มาตรา 40) การจ้างบุคคลผู้ชำนาญการบางระดับผู้จ้างอาจให้สิทธิพิเศษ เช่น เงินเดือนและออกภาษีแทนให้ด้วย เงินค่าภาษีที่ผู้จ้างออกให้แทนนี้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินเช่นเดียวกับเงินเดือนที่ผู้จ้างออกให้นั้น
เลือกรายการต่อไป
กลับหน้า

เครดิตภาษีหรือเครดิตภาษีเงินปันผล

หมายถึง สิทธิการได้รับคืนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายหรือชำระไว้แล้วบางส่วน การจะได้รับเครดิตภาษีมีหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ต้องเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีและมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย
2. ได้รับเงินปันผลหรือส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
3. เครดิตภาษีที่ได้รับให้คำนวณโดยนำอัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทนั้นต้องเสียหารด้วยผลต่างของ 100 ลบ ด้วยอัตราภาษีเงินได้ ได้ผลลัพธ์เท่าใด คูณด้วยเงินปันผลที่ได้รับ ดังนี้
4. เครดิตภาษีที่ได้รับคืนถือเป็นเงินได้ที่ประเมินต้องนำมารวมคำนวณภาษีด้วย
5. ให้นำเครดิตภาษีที่คำนวณได้หักออกจากภาษีที่ต้องเสีย

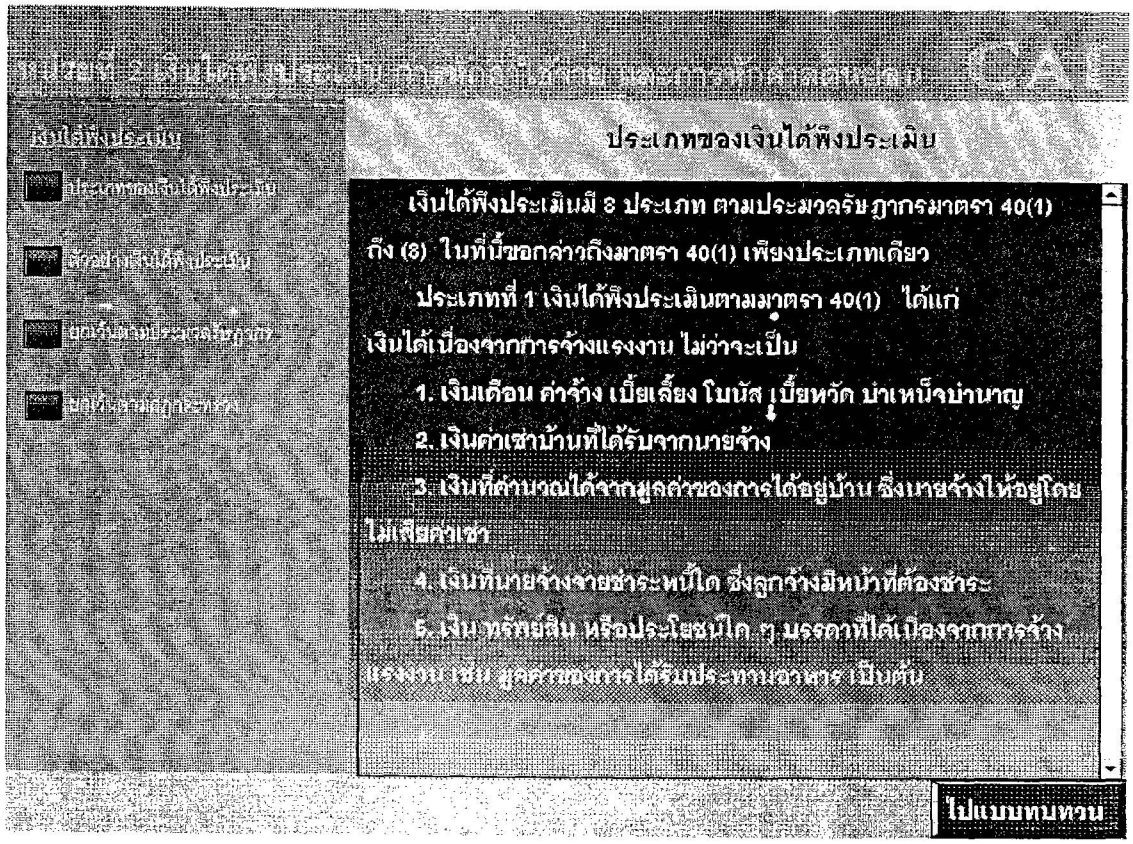

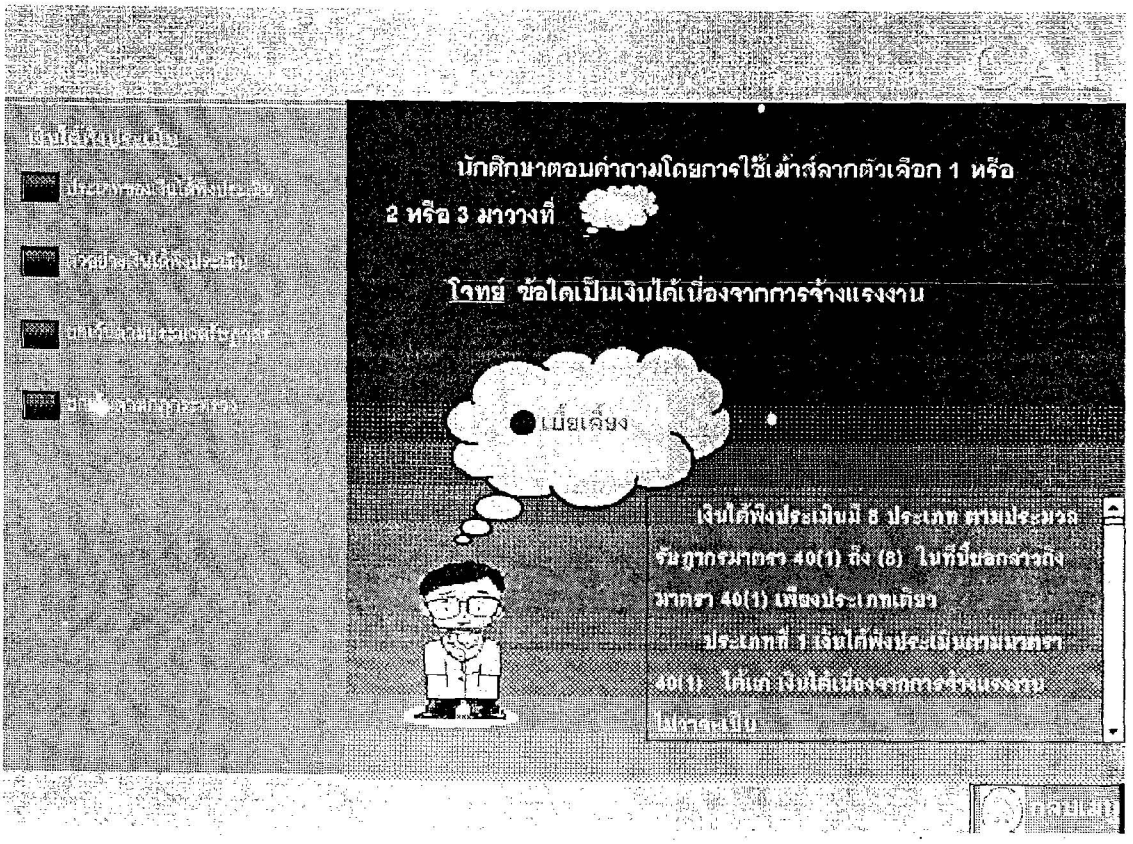
• นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์คลิกตัวเลือก 1 หรือ 2 หรือ 3 มาวางที่

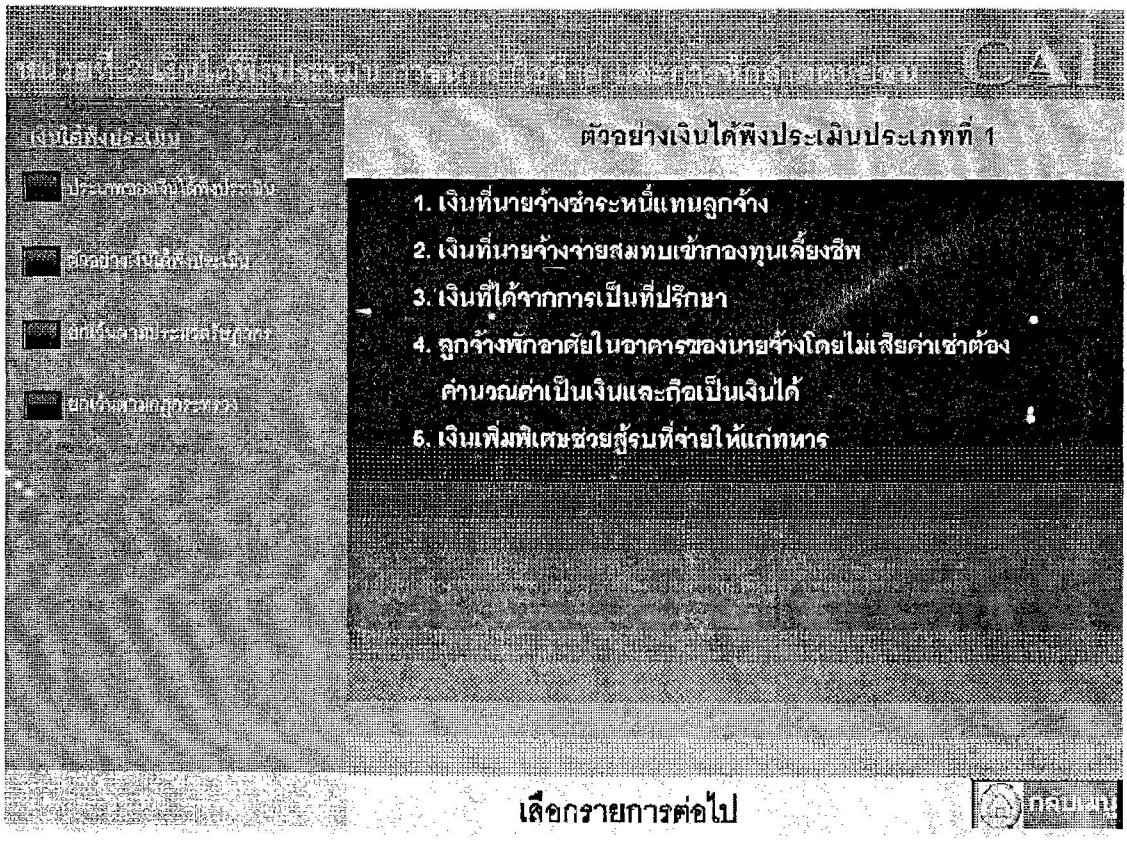
โจทย์ ข้อใดเป็นประโยชน์ที่ได้รับซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงิน

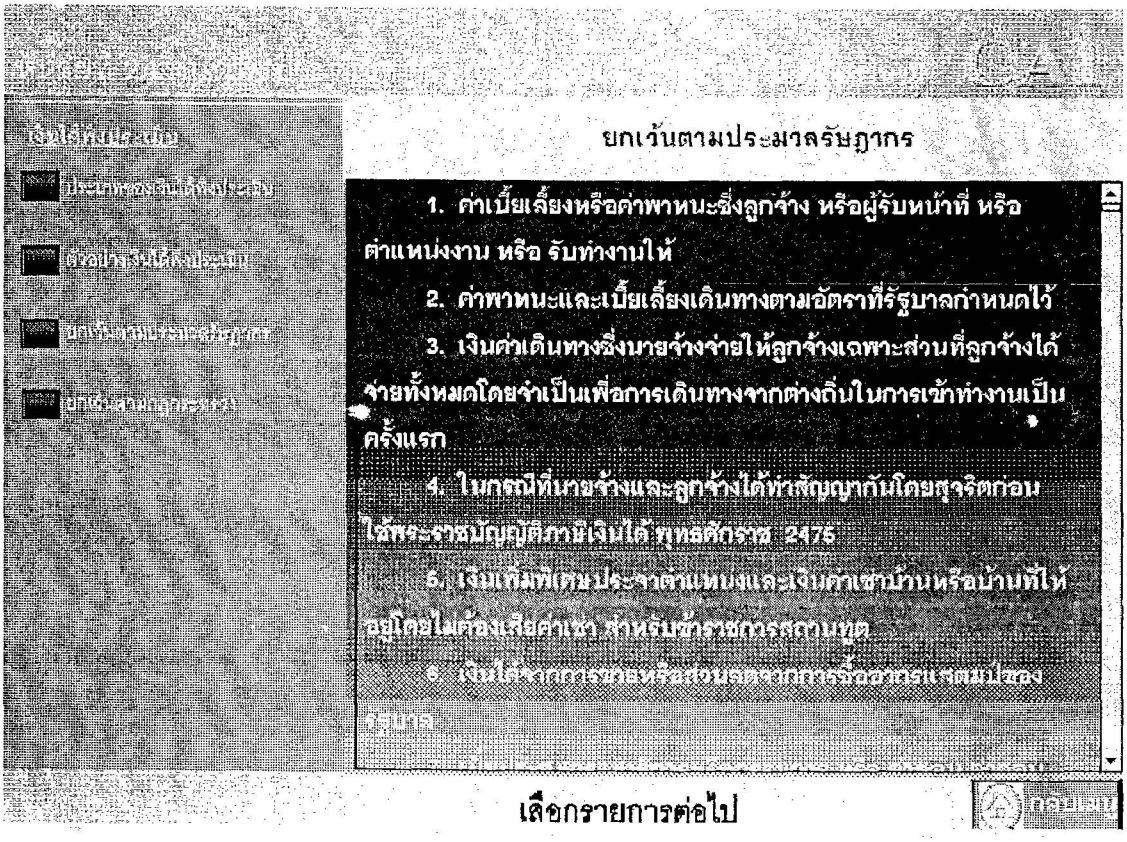
การที่ลูกจ้างอยู่บ้านของนายจ้างโดยไม่เสียค่าเช่า

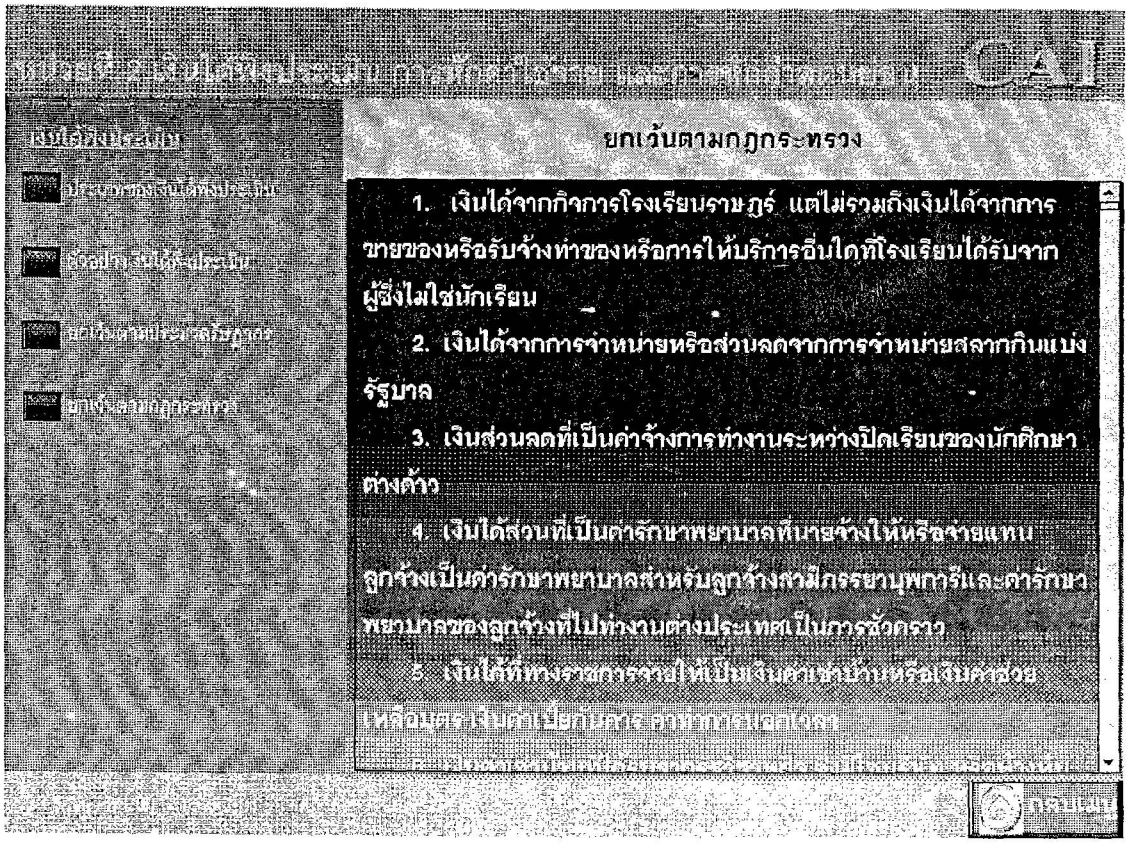
ประโยชน์ที่ได้รับซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงิน เช่น การที่ลูกจ้างของบริษัทได้รับอนุญาตให้อยู่ในบ้านพักของบริษัทโดยไม่เสียค่าเช่า โดยคำนวณว่าถ้าลูกจ้างนั้นเข้าอยู่จะต้องเสียค่าเช่าเท่าใดก็ถือเป็นประโยชน์ซึ่งคำนวณเป็นเงินได้ ต้องถือว่าลูกจ้างมีเงินได้ที่ประเมิน

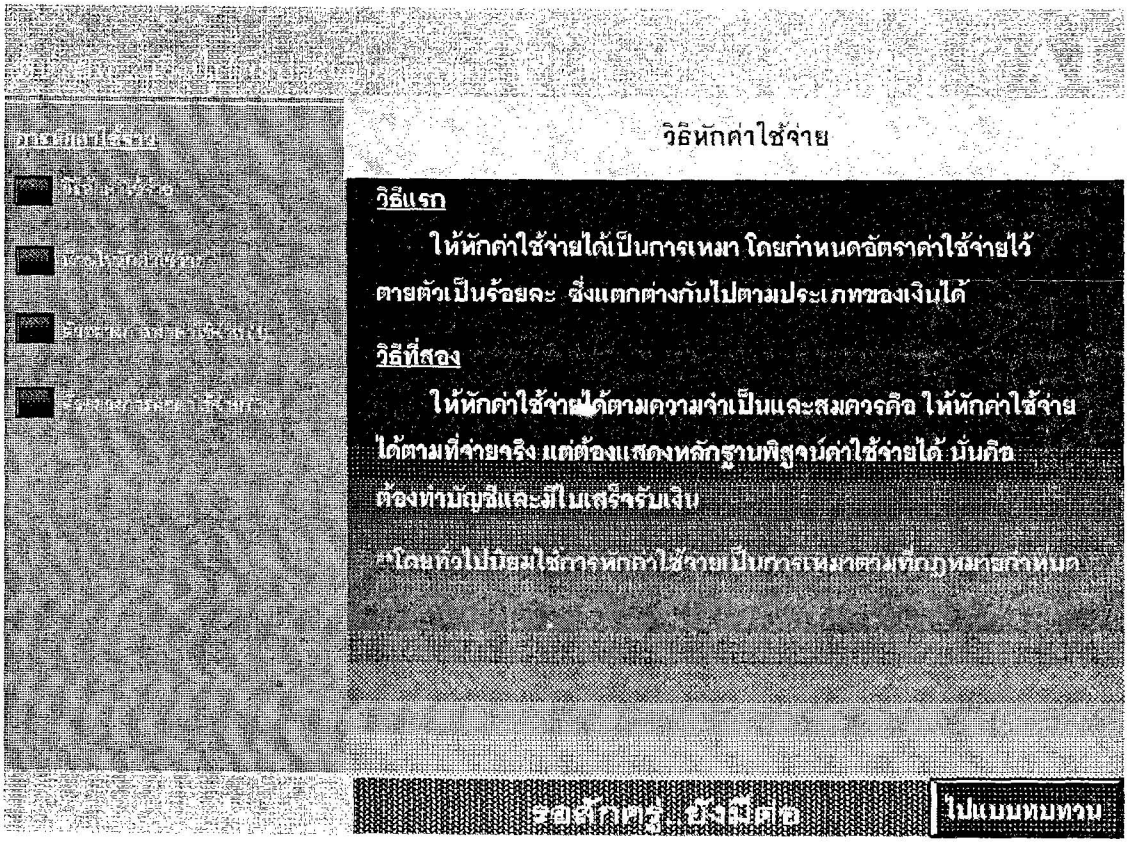

เงินได้พึงประเมิน
ประเภทของเงินได้พึงประเมิน
ตัวอย่างเงินได้พึงประเมิน
ยกเว้นตามประมวลรัษฎากร
ยกตัวอย่างประกอบการคำนวณ
ประเภทของเงินได้พึงประเมิน
เงินได้พึงประเมินมี 8 ประเภท ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40(1) ถึง (8) ในที่นี้ขอกล่าวถึงมาตรา 40(1) เพียงประเภทเดียว
ประเภทที่ 1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น
1. เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ
2. เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
3. เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
4. เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ
5. เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น มูลค่าของการได้รับประทานอาหาร เป็นต้น
ไปแบบทบทวน

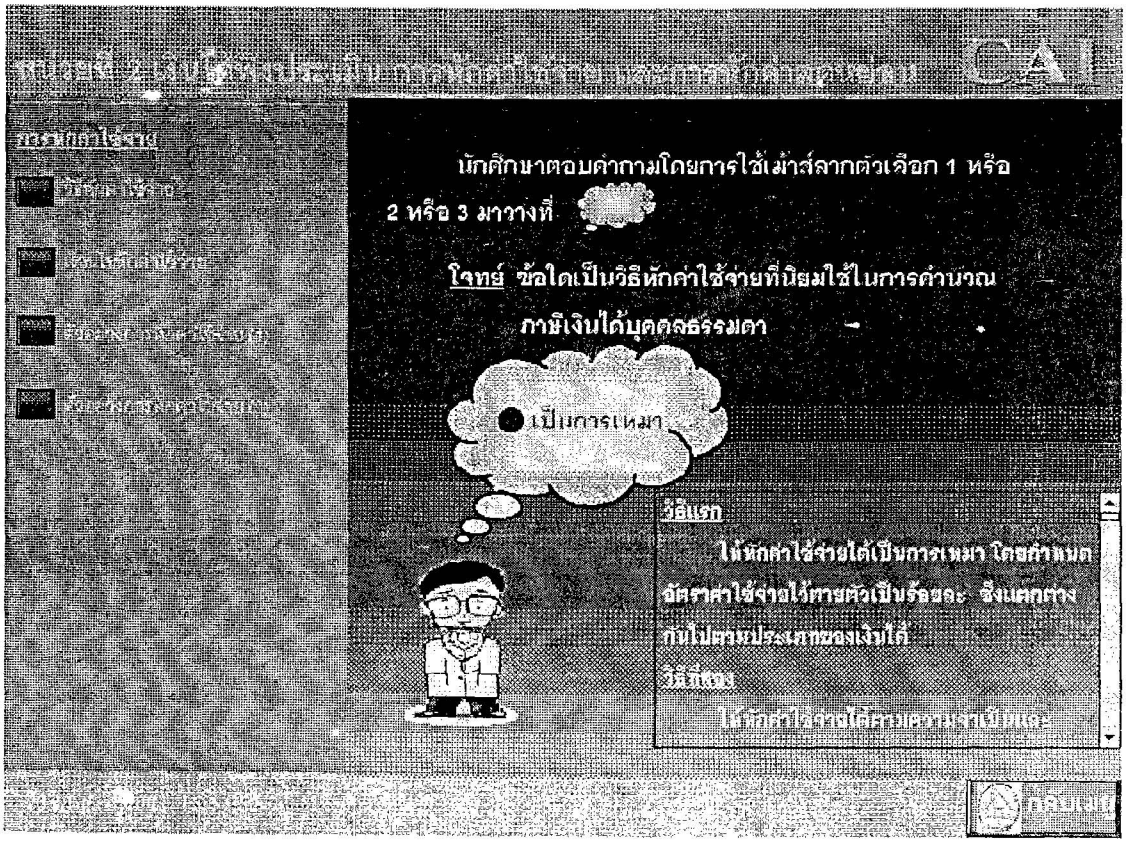

เงินได้พึงประเมิน
ประเภทของเงินได้พึงประเมิน
ตัวอย่างเงินได้พึงประเมิน
นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์คลิกตัวเลือก 1 หรือ 2 หรือ 3 มาวางที่
โจทย์ ข้อใดเป็นเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
เบี้ยเลี้ยง
เงินได้พึงประเมินมี 8 ประเภท ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40(1) ถึง (8) ในที่นี้ขอกล่าวถึงมาตรา 40(1) เพียงประเภทเดียว
ประเภทที่ 1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
ไม่ว่าจะเป็น

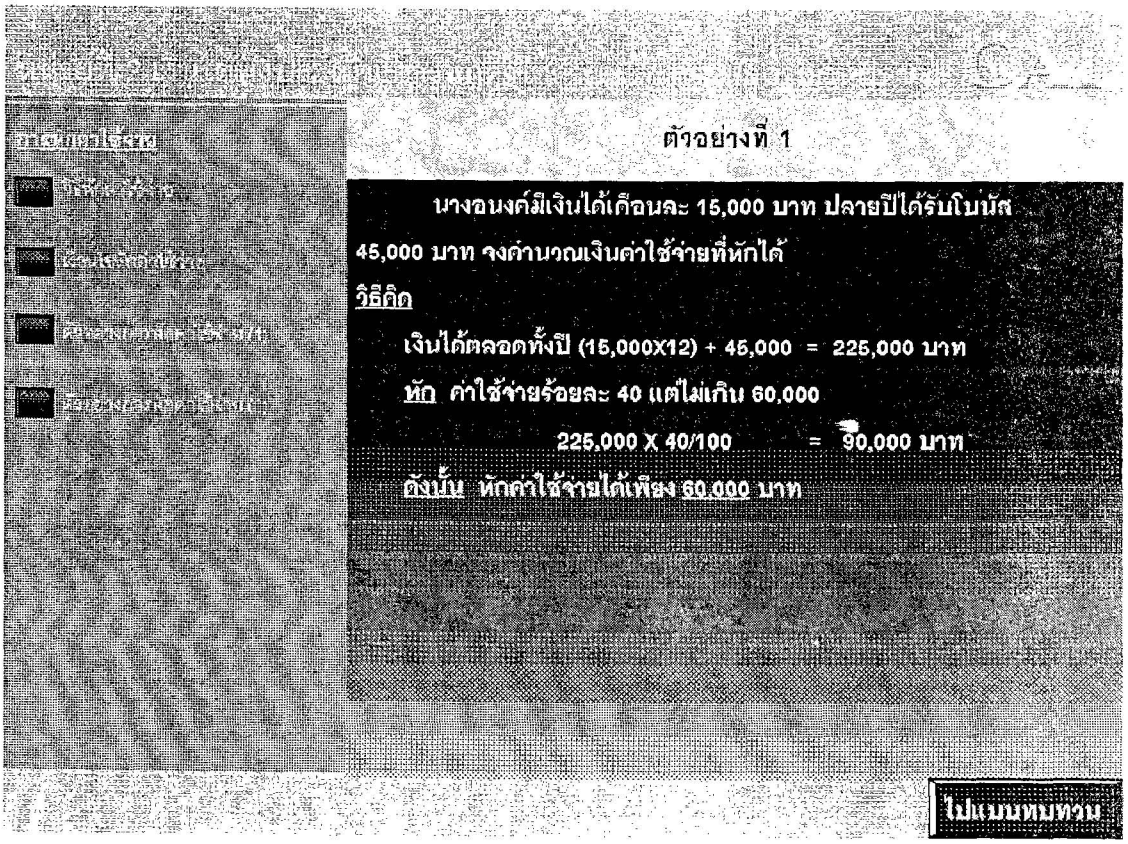

เงินได้ที่ยกเว้น
ประเภทของเงินได้ที่ยกเว้น
ตัวอย่างเงินได้ที่ยกเว้น
ยกเว้นตามประมวลรัษฎากร
อาศัยอำนาจกฎกระทรวง
ตัวอย่างเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1
1. เงินที่นายจ้างชำระหนี้แทนลูกจ้าง
2. เงินที่นายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุนเลี้ยงชีพ
3. เงินที่ได้จากการเป็นที่ปรึกษา
4. ลูกจ้างพักอาศัยในอาคารของนายจ้างโดยไม่เสียค่าเช่าต้อง
คำนวณค่าเป็นเงินและถือเป็นเงินได้
5. เงินเพิ่มพิเศษช่วยสู้รบที่จ่ายให้แก่ทหาร
เลือกรายการต่อไป
กลับหน้า

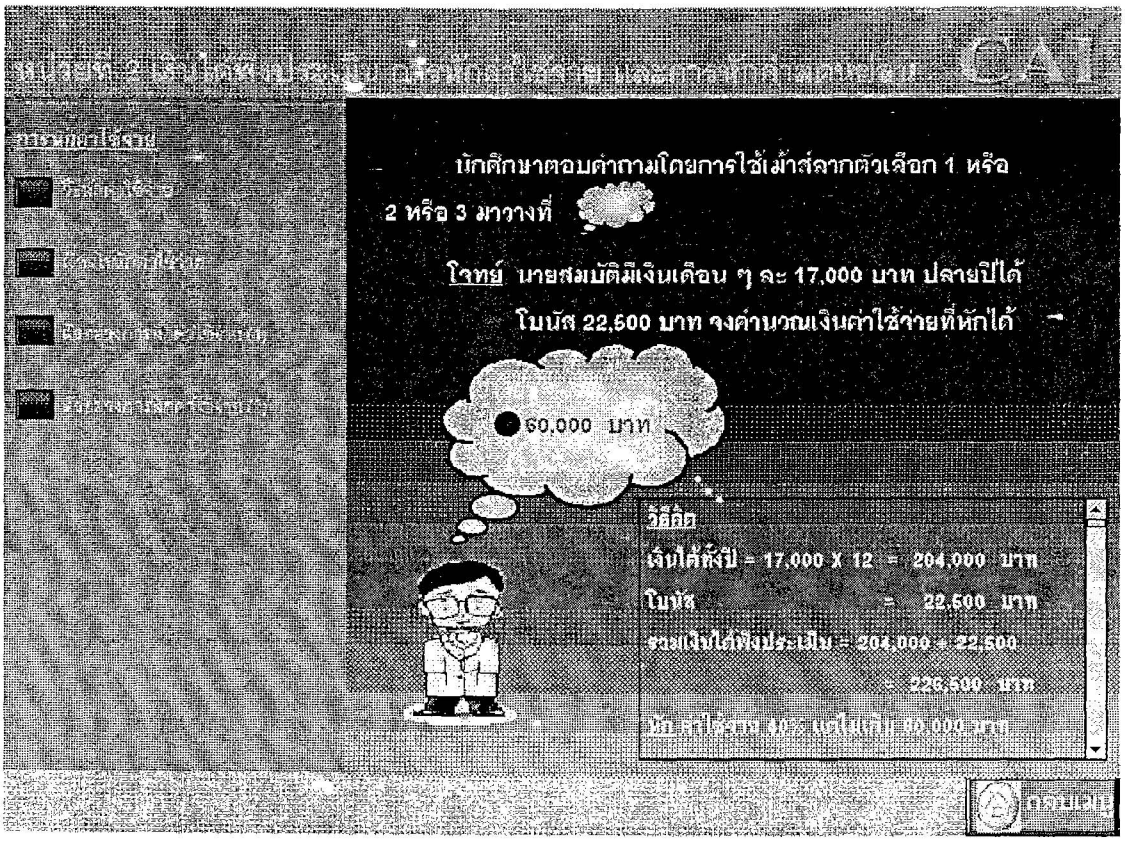

เงินได้ที่ยกเว้น
ประเภทของเงินได้ที่ยกเว้น
ตัวอย่างเงินได้ที่ยกเว้น
ยกเว้นตามประมวลรัษฎากร
อาศัยอำนาจกฎกระทรวง
ยกเว้นตามประมวลรัษฎากร
1. ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าพาหนะซึ่งลูกจ้าง หรือผู้รับหน้าที่ หรือ
ตำแหน่งงาน หรือ รับทำงานให้
2. ค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงเดินทางตามอัตราที่รัฐบาลกำหนดไว้
3. เงินค่าเดินทางซึ่งนายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างเฉพาะส่วนที่ลูกจ้างได้
จ่ายทั้งหมดโดยจำเป็นเพื่อการเดินทางจากต่างถิ่นในการเข้าทำงานเป็น
ครั้งแรก
4. ในกรณีที่นายจ้างและลูกจ้างได้ทำสัญญากันโดยสุจริตก่อน
ใช้พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช 2475
5. เงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งและเงินค่าเช่าบ้านหรือบ้านที่ให้
อยู่โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า สำหรับข้าราชการสถานทูต
6. เงินได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสินค้าแสตมป์ของ
รัฐบาล
เลือกรายการต่อไป
กลับหน้า

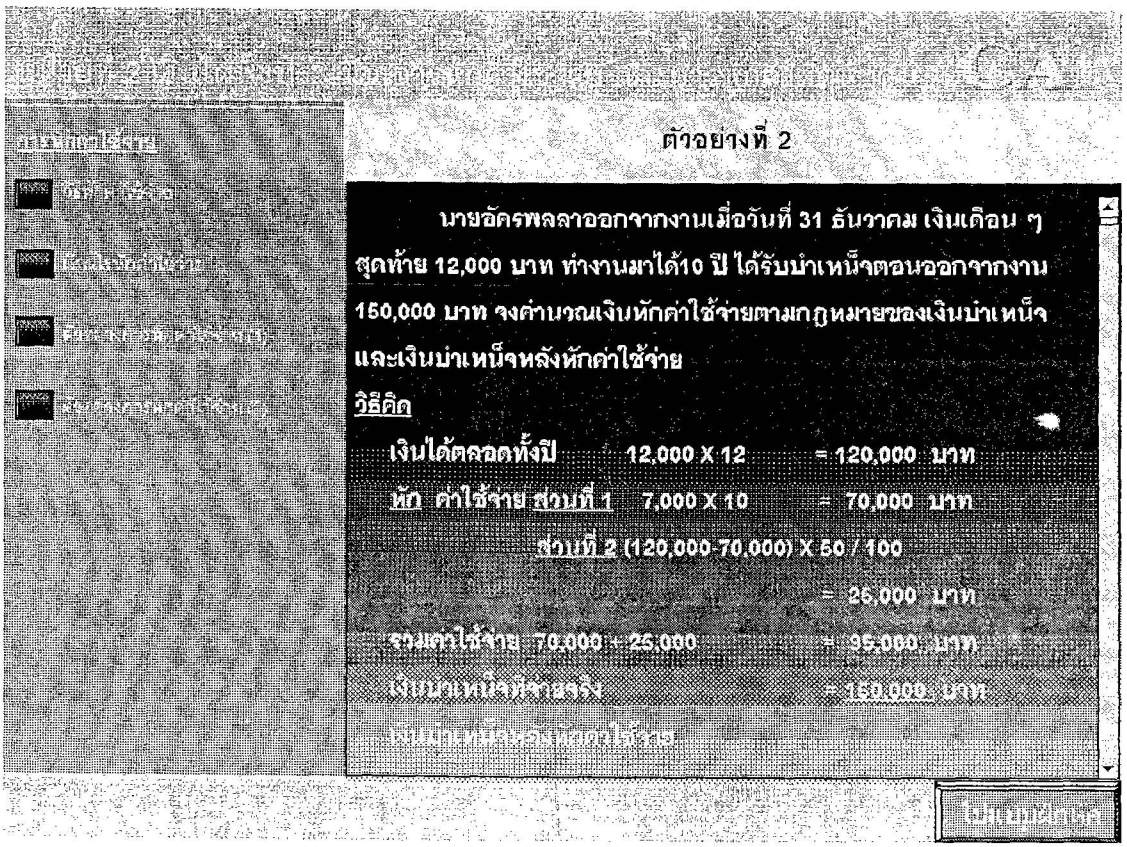

ยกเว้นตามกฎกระทรวง
1. เงินได้จากกิจการโรงเรียนราษฎร์ แต่ไม่รวมถึงเงินได้จากการขายของหรือรับจ้างทำของหรือการให้บริการอื่นใดที่โรงเรียนได้รับจากผู้ซึ่งไม่ใช่นักเรียน
2. เงินได้จากการจำหน่ายหรือส่วนลดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
3. เงินส่วนลดที่เป็นค่าจ้างการทำงานระหว่างปิดเรียนของนักศึกษาต่างด้าว
4. เงินได้ส่วนที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่นายจ้างให้หรือจ่ายแทนลูกจ้างเป็นค่ารักษาพยาบาลสำหรับลูกจ้างสามีภรรยาบุพการีและค่ารักษาพยาบาลของลูกจ้างที่ไปทำงานต่างประเทศเป็นการชั่วคราว
5. เงินได้ที่ทางราชการจ่ายให้เป็นเงินค่าเช่าบ้านหรือเงินค่าช่วย
CAI

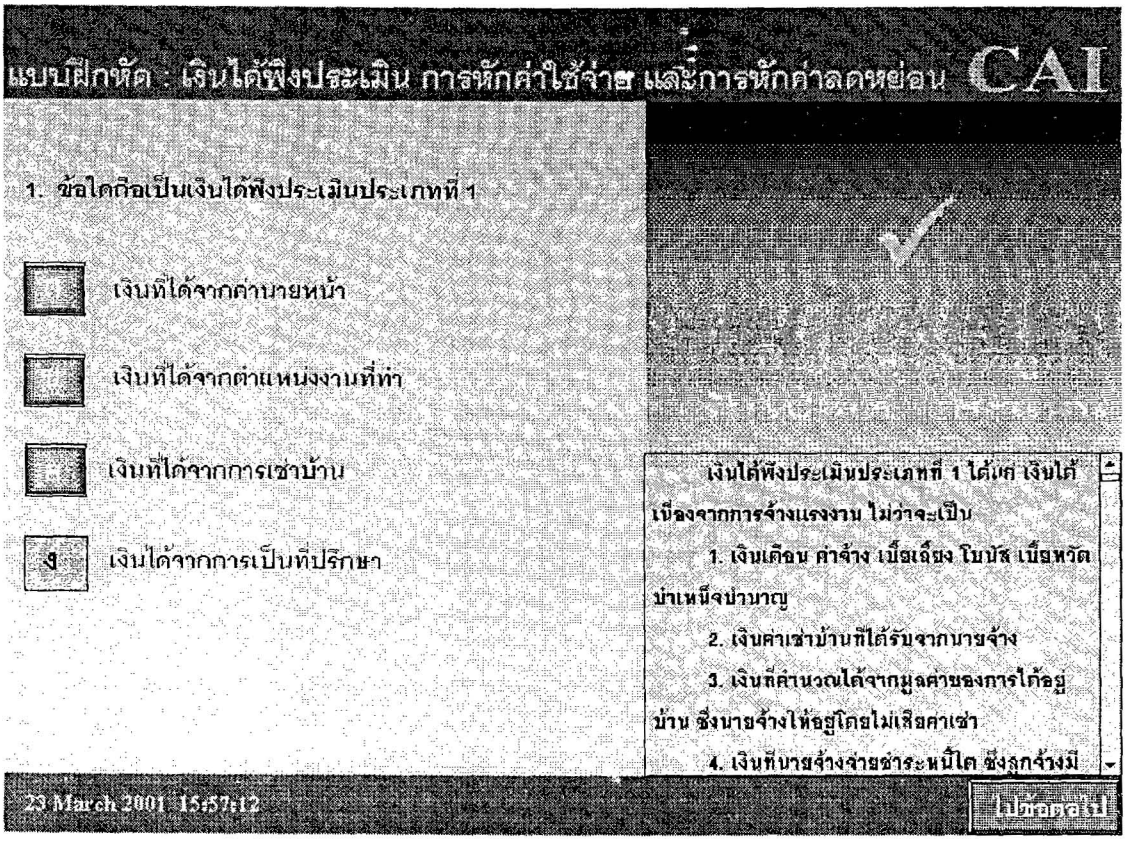

วิธีหักค่าใช้จ่าย
วิธีแรก
ให้หักค่าใช้จ่ายได้เป็นการเหมา โดยกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไว้ตายตัวเป็นร้อยละ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของเงินได้
วิธีที่สอง
ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรคือ ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่จ่ายจริง แต่ต้องแสดงหลักฐานพิสูจน์ค่าใช้จ่ายได้ นั่นคือ ต้องทำบัญชีและมีใบเสร็จรับเงิน
ไปแบบทบทวน

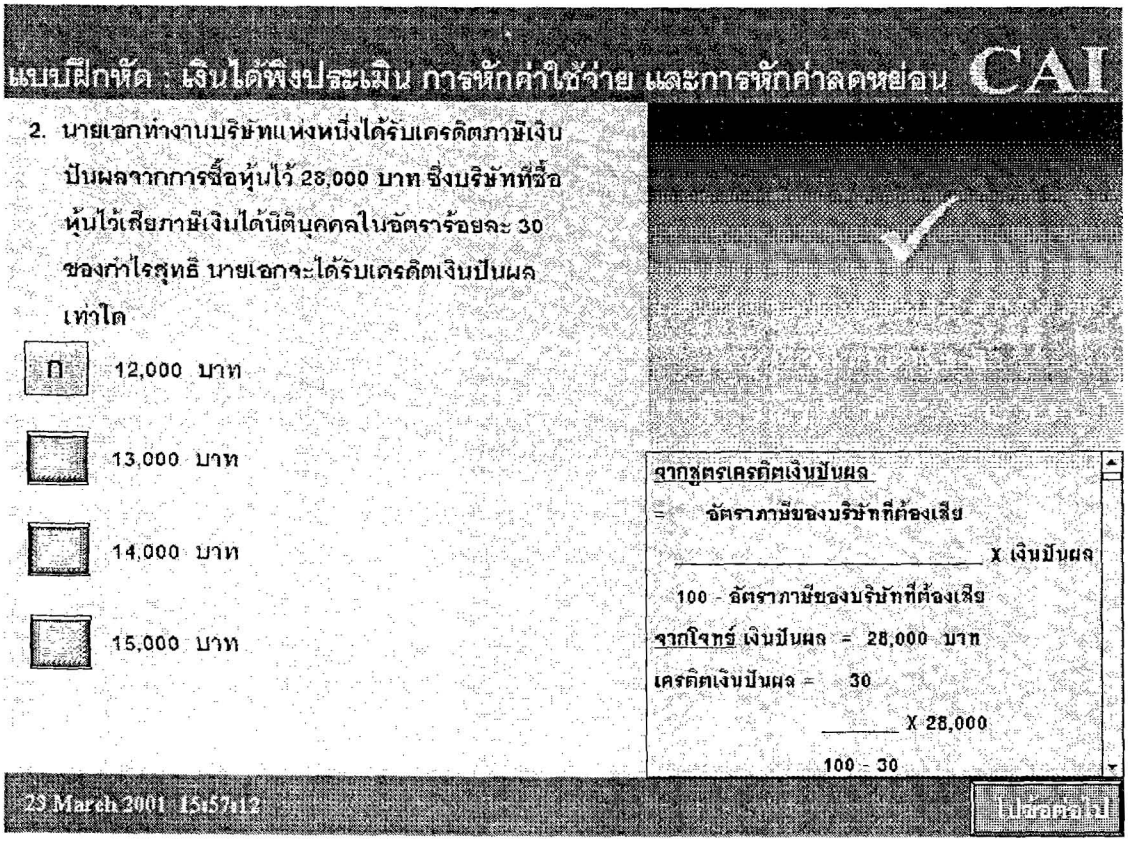

CAI
นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์คลิกตัวเลือก 1 หรือ 2 หรือ 3 มาทางที่
โจทย์ ข้อใดเป็นวิธีหักค่าใช้จ่ายที่นิยมใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
เป็นการเหมา
วิธีแรก
ให้หักค่าใช้จ่ายได้เป็นการเหมา โดยคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายไว้ตายตัวเป็นร้อยละ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของเงินได้
วิธีที่สอง
กลับหน้า

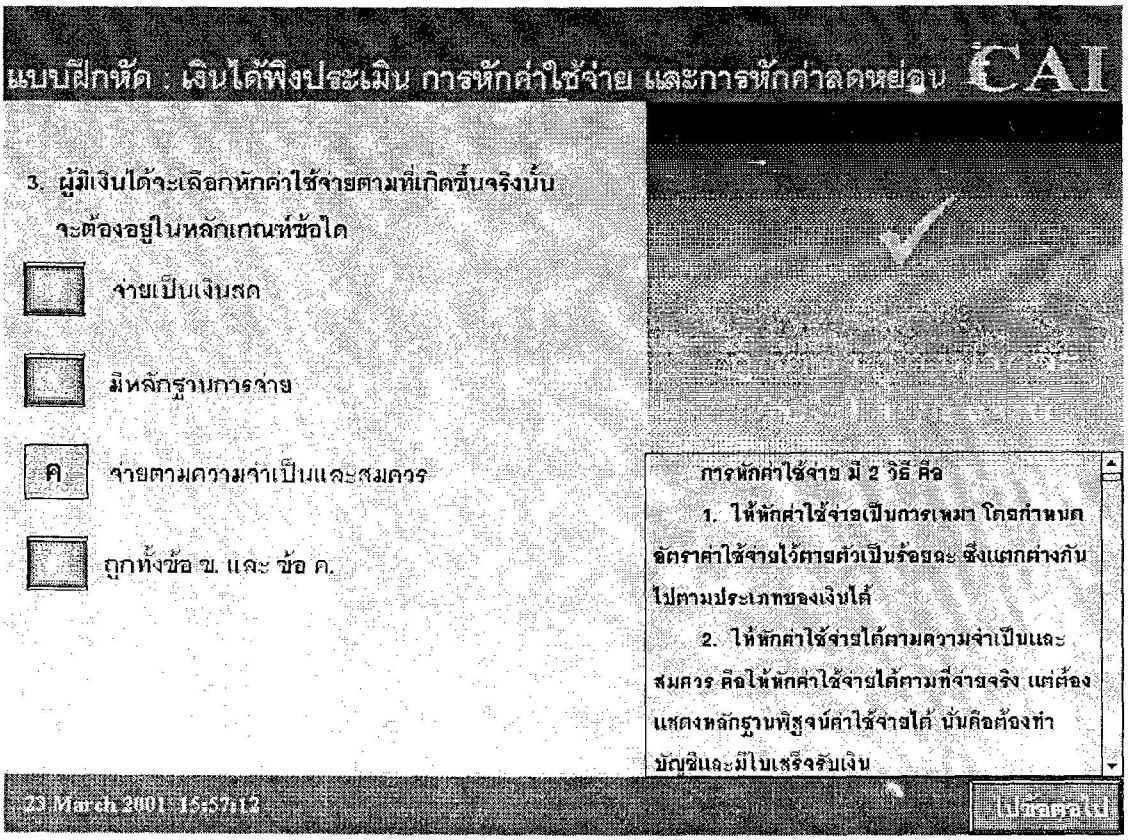

ตัวอย่างที่ 1
นางอนงค์มีเงินได้เดือนละ 15,000 บาท ปลายปีได้รับโบนัส 45,000 บาท จงคำนวณเงินค่าใช้จ่ายที่หักได้
วิธีคิด
เงินได้ตลอดทั้งปี (15,000X12) + 45,000 = 225,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000
225,000 X 40/100 = 90,000 บาท
ดังนั้น หักค่าใช้จ่ายได้เพียง 60,000 บาท
ไปแบบทบทวน

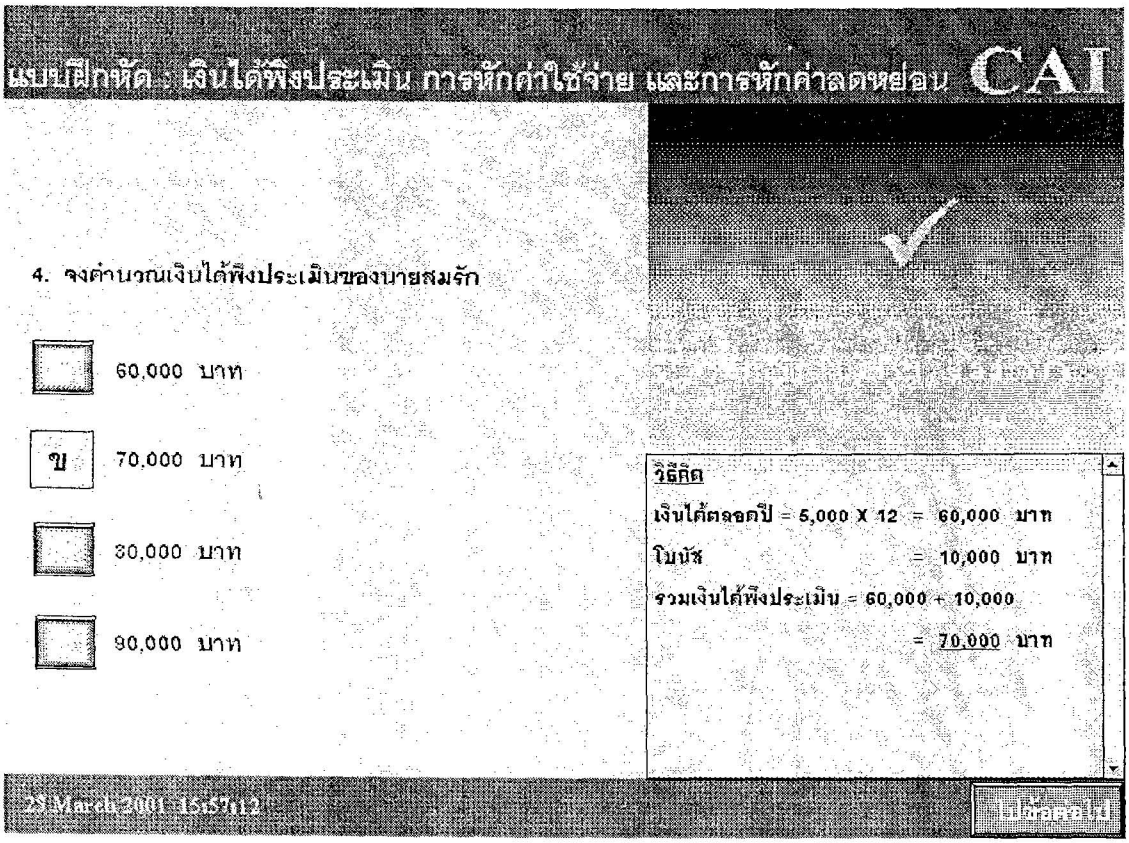

นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์คลิกตัวเลือก 1 หรือ
2 หรือ 3 มาวางที่
โจทย์ นายสมบัติมีเงินเดือน ๆ ละ 17,000 บาท ปลายปีได้
โบนัส 22,500 บาท จงคำนวณเงินค่าใช้จ่ายที่หักได้
60,000 บาท
วิธีคิด
เงินได้ทั้งปี = 17,000 X 12 = 204,000 บาท
โบนัส = 22,500 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 204,000 + 22,500
= 226,500 บาท

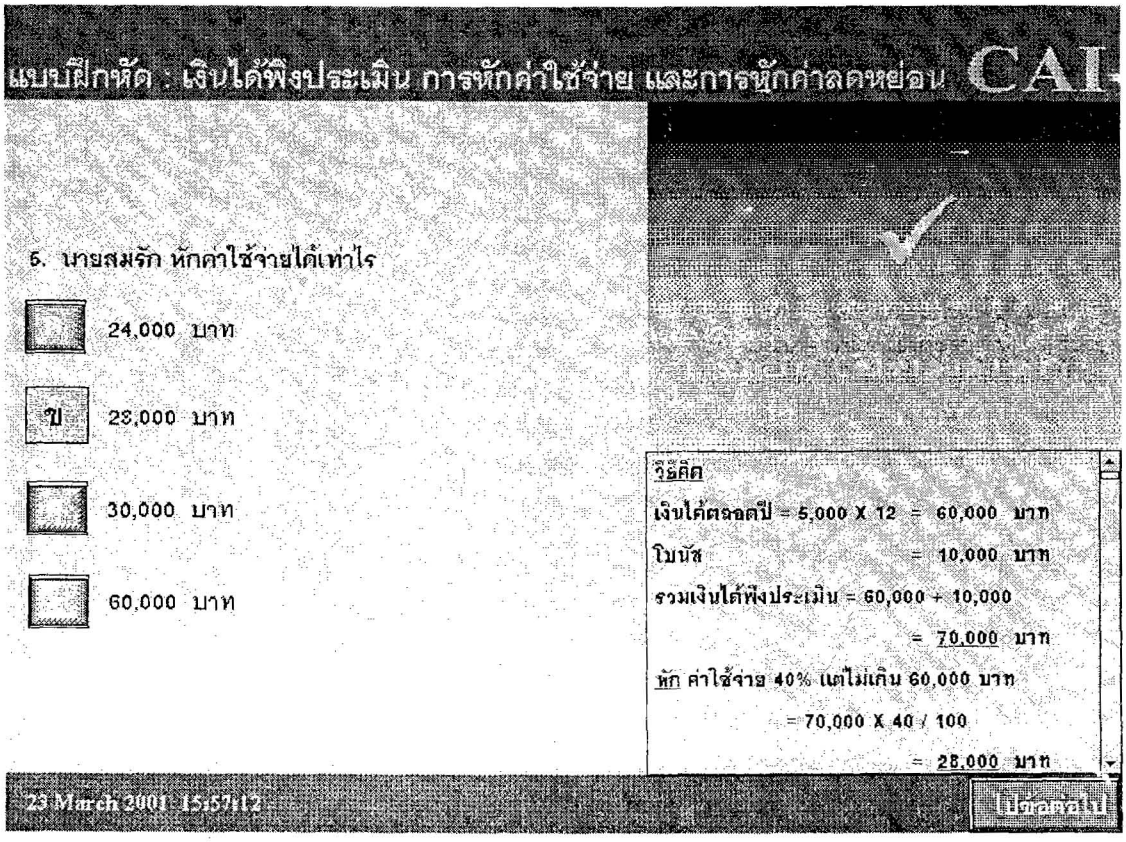

ตัวอย่างที่ 2
นายอัครพลลาออกจากงานเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม เงินเดือน ๆ
สุดท้าย 12,000 บาท ทำงานมาได้10 ปี ได้รับบำเหน็จตอนออกจากงาน
150,000 บาท จงคำนวณเงินหักค่าใช้จ่ายตามกฎหมายของเงินบำเหน็จ
และเงินบำเหน็จหลังหักค่าใช้จ่าย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดทั้งปี 12,000 X 12 = 120,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย ส่วนที่ 1 7,000 X 10 = 70,000 บาท
ส่วนที่ 2 (120,000-70,000) X 50 / 100
= 25,000 บาท
รวมค่าใช้จ่าย 70,000 + 25,000 = 95,000 บาท
เงินบำเหน็จที่จ่ายจริง = 150,000 บาท

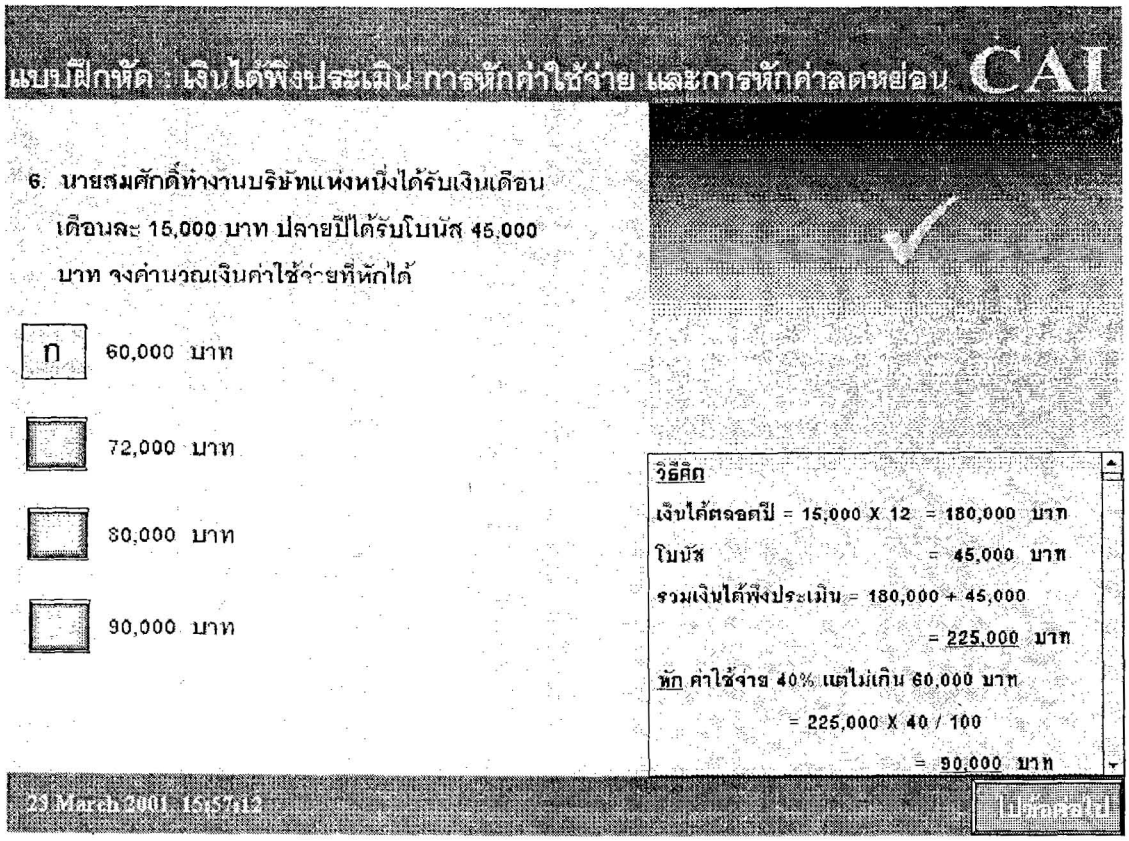

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
1. ข้อใดคือเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1
ก เงินที่ได้จากค่านายหน้า
ข เงินที่ได้จากตำแหน่งงานที่ทำ
ค เงินที่ได้จากการเช่าบ้าน
ง เงินได้จากการเป็นที่ปรึกษา
เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น
1. เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ
2. เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
3. เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
4. เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ซึ่งลูกจ้างมี
23 March 2001 15:57:12
ไปข้อต่อไป

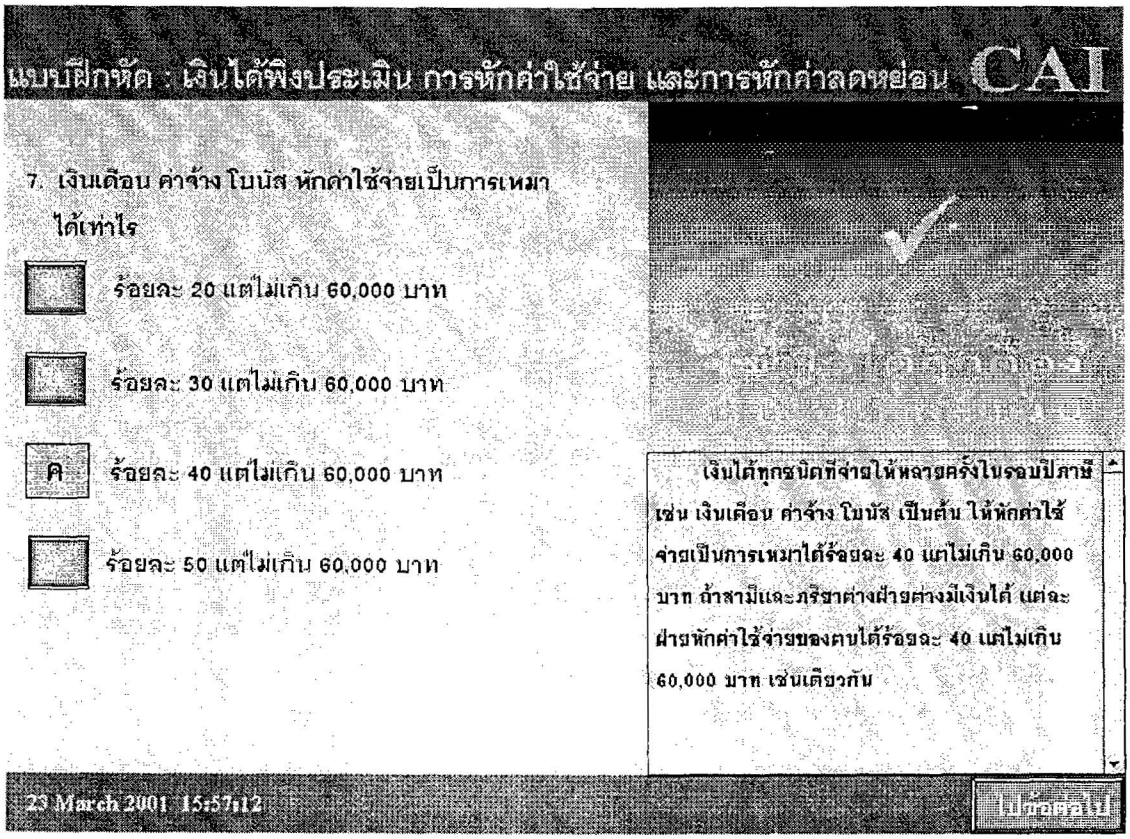

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
2. นายเอกทำงานบริษัทแห่งหนึ่งได้รับเครดิตภาษีเงินปันผลจากการซื้อหุ้นไว้ 28,000 บาท ซึ่งบริษัทที่ซื้อหุ้นไว้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ นายเอกจะได้รับเครดิตเงินปันผลเท่าใด
ก 12,000 บาท
ข 13,000 บาท
ค 14,000 บาท
ง 15,000 บาท
จากสูตรเครดิตเงินปันผล
= อัตราภาษีของบริษัทที่ต้องเสีย / 100 - อัตราภาษีของบริษัทที่ต้องเสีย X เงินปันผล
จากโจทย์ เงินปันผล = 28,000 บาท
เครดิตเงินปันผล = 30 / 100 - 30 X 28,000
23 March 2001 15:57:12
ไปข้อต่อไป

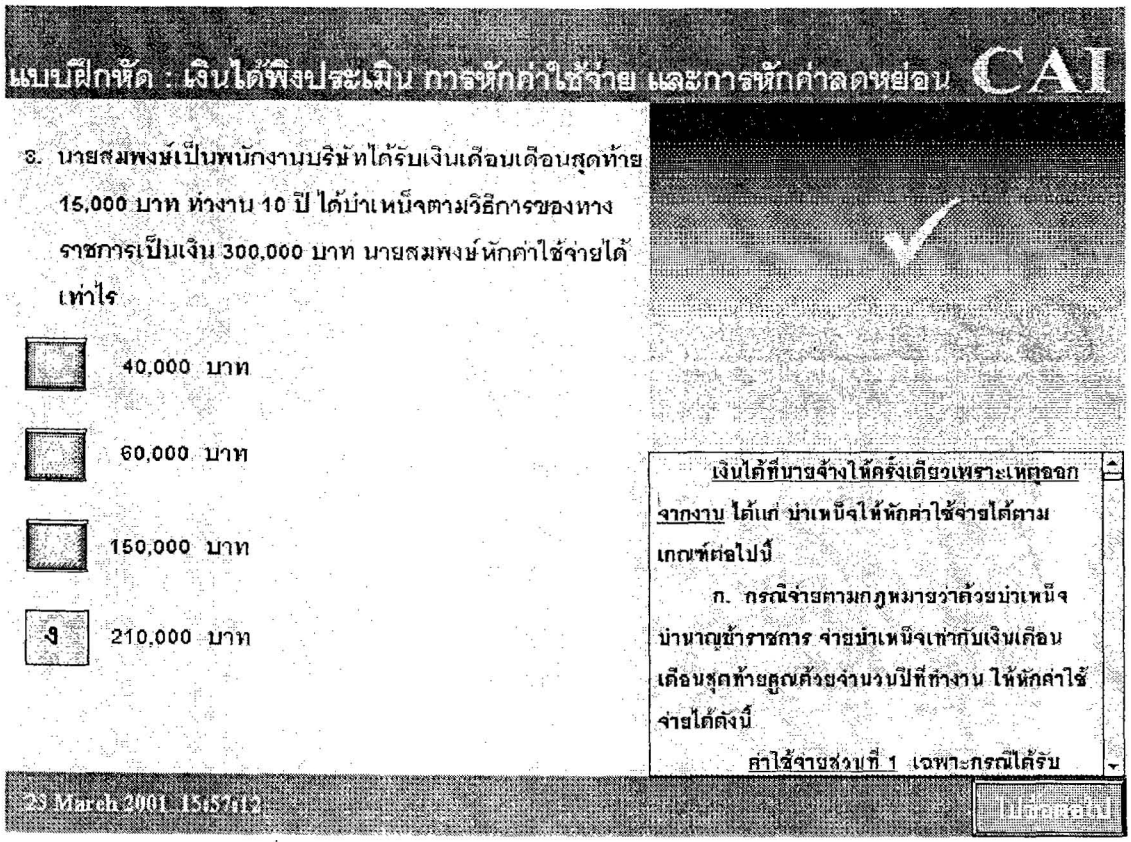

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
3. ผู้มีเงินได้จะเลือกหักค่าใช้จ่ายตามที่เกิดขึ้นจริงนั้น จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใด
จ่ายเป็นเงินสด
มีหลักฐานการจ่าย
ค
จ่ายตามความจำเป็นและสมควร
ถูกทั้งข้อ ข. และ ข้อ ค.
การหักค่าใช้จ่าย มี 2 วิธี คือ
1. ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา โดยกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไว้ตายตัวเป็นร้อยละ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของเงินได้
2. ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร คือให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่จ่ายจริง แต่ต้องแสดงหลักฐานพิสูจน์ค่าใช้จ่ายได้ นั่นคือต้องทำบัญชีและมีใบเสร็จรับเงิน
23 March 2001 15:57:12
ไปข้อต่อไป

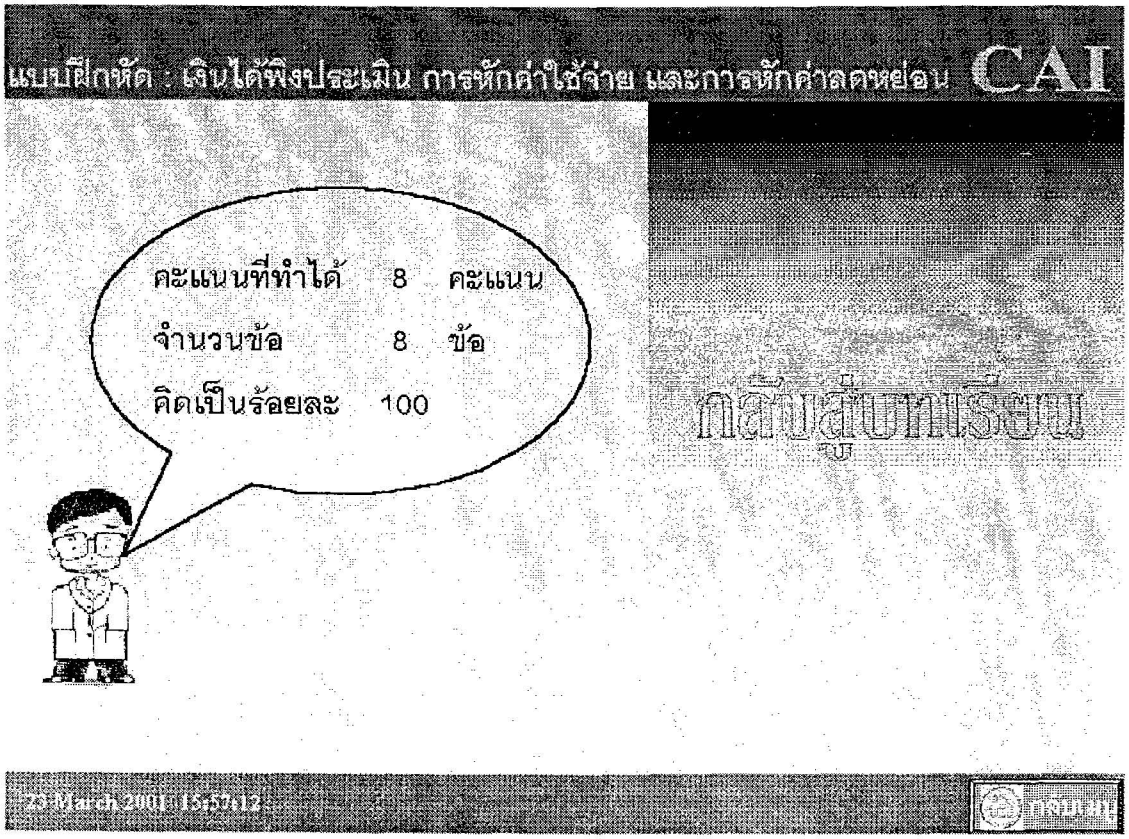

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
4. จงคำนวณเงินได้พึงประเมินของนายสมรัก
60,000 บาท
ข
70,000 บาท
30,000 บาท
90,000 บาท
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 5,000 X 12 = 60,000 บาท
โบนัส = 10,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 60,000 + 10,000
= 70,000 บาท
23 March 2001 15:57:12
ไปข้อต่อไป

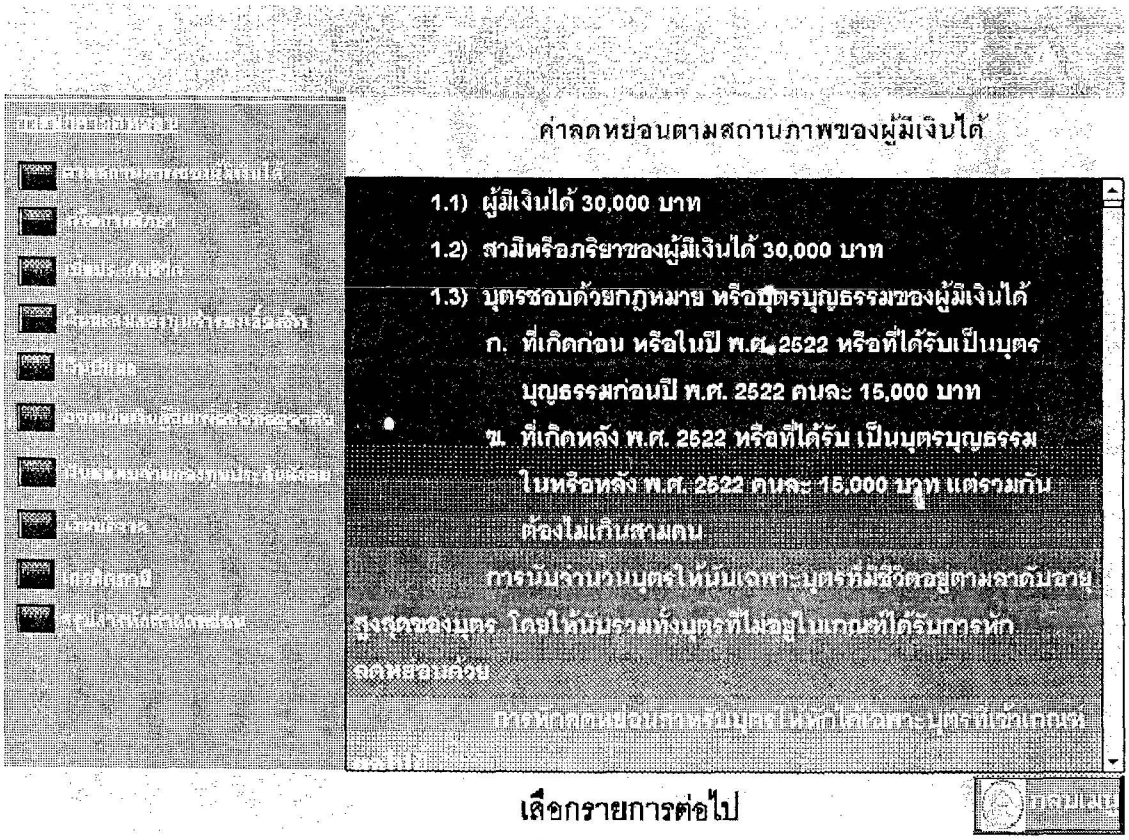

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
6. นายสมรัก หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
24,000 บาท
ข
28,000 บาท
30,000 บาท
60,000 บาท
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 5,000 X 12 = 60,000 บาท
โบนัส = 10,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 60,000 + 10,000
= 70,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 70,000 X 40 / 100
= 28,000 บาท
23 March 2001 15:57:12
ไปต่อครับ

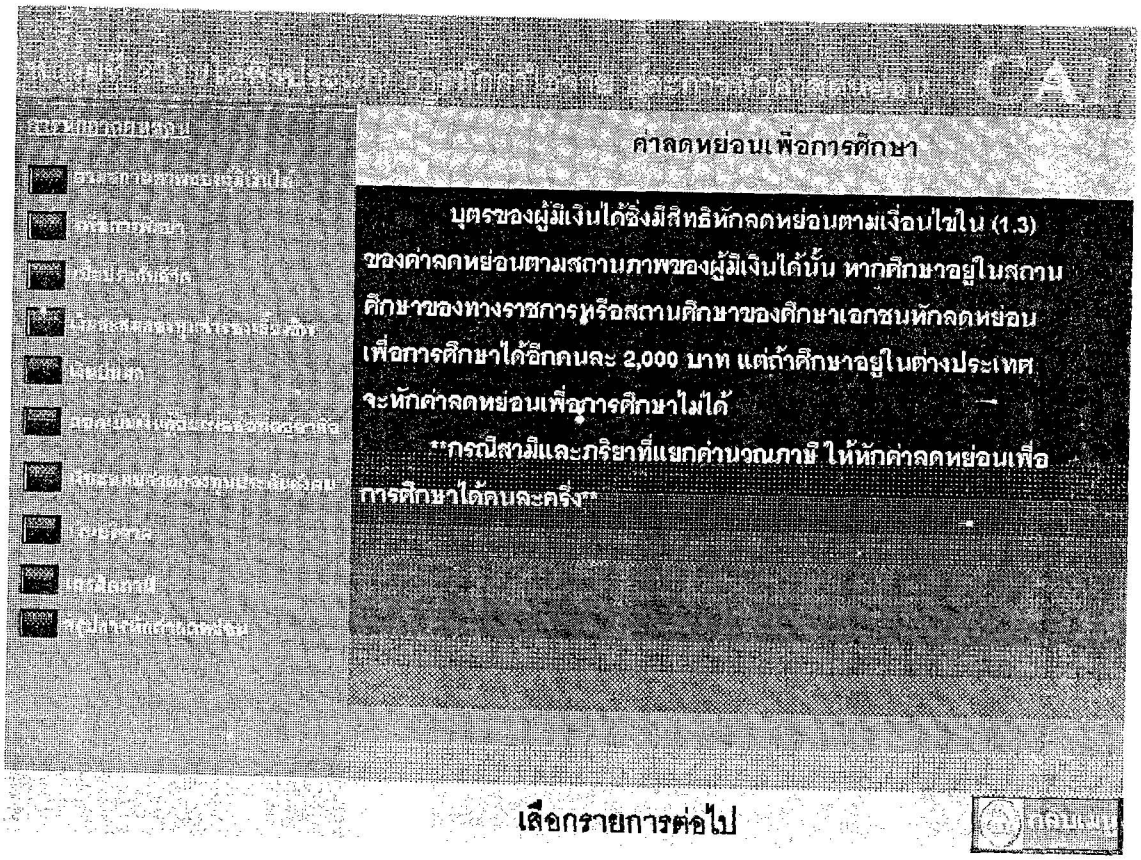

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
6. นายสมศักดิ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งได้รับเงินเดือน เดือนละ 15,000 บาท ปลายปีได้รับโบนัส 45,000 บาท จงคำนวณเงินค่าใช้จ่ายที่หักได้
ก
60,000 บาท
72,000 บาท
80,000 บาท
90,000 บาท
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 15,000 X 12 = 180,000 บาท
โบนัส = 45,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 180,000 + 45,000
= 225,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 225,000 X 40 / 100
= 90,000 บาท
23 March 2001 15:57:12
ไปต่อครับ

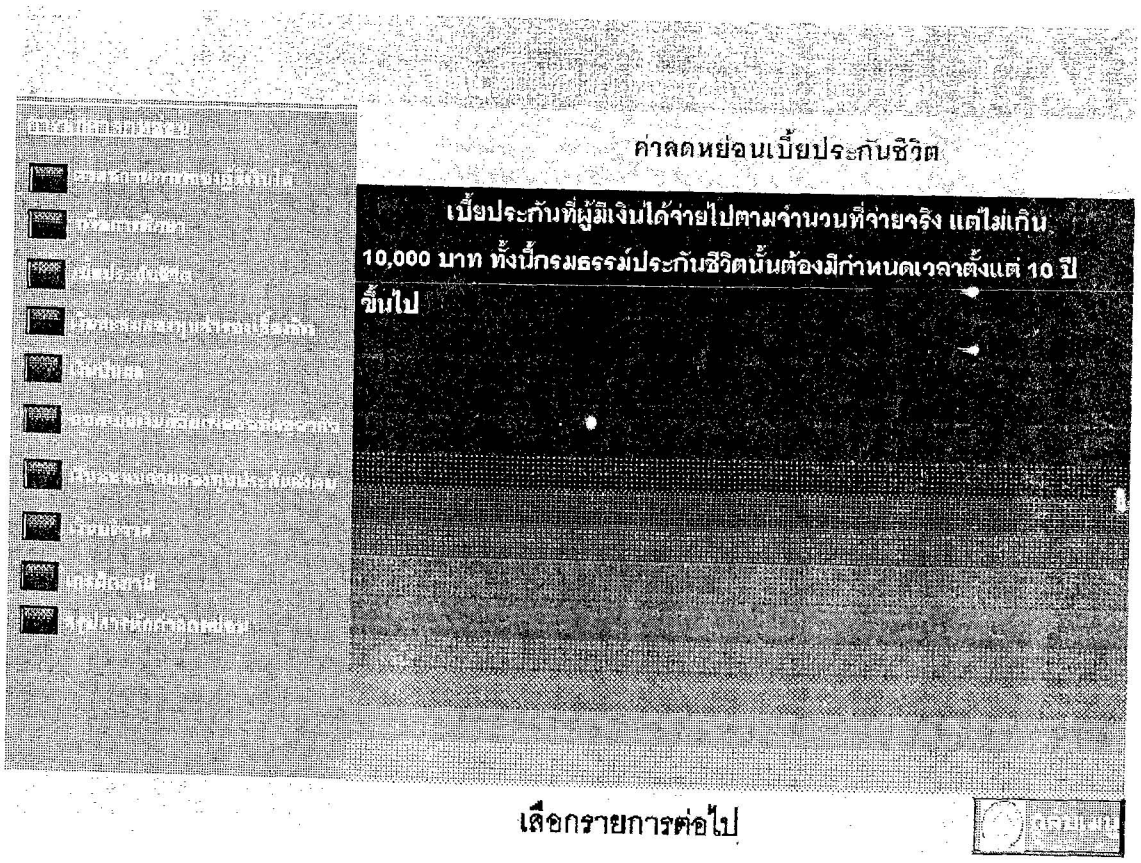

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน
CAI
7. เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ได้เท่าไร
ก ร้อยละ 20 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
ข ร้อยละ 30 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
ค ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
ง ร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
เงินได้ทุกชนิดที่จ่ายให้หลายครั้งในรอบปีภาษี เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เป็นต้น ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ถ้าสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ แต่ละฝ่ายหักค่าใช้จ่ายของตนได้ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท เช่นเดียวกัน
23 March 2001 15:57:12
ไปที่หัวข้อต่อไป

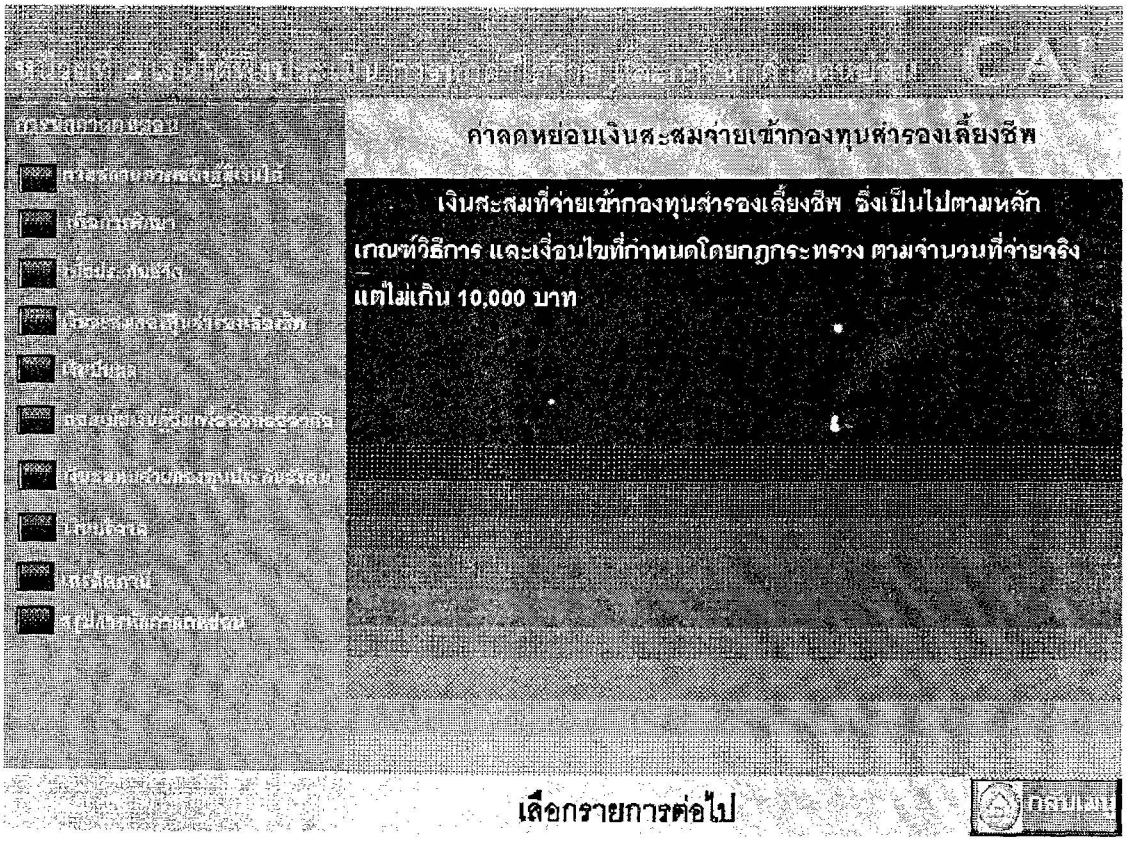

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน
CAI
8. นายสมพงษ์เป็นพนักงานบริษัทได้รับเงินเดือนเดือนสุดท้าย 15,000 บาท ทำงาน 10 ปี ได้บำเหน็จตามวิธีการของทางราชการเป็นเงิน 300,000 บาท นายสมพงษ์หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
ก 40,000 บาท
ข 60,000 บาท
ค 150,000 บาท
ง 210,000 บาท
เงินได้ที่นายจ้างให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ได้แก่ บำเหน็จให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้
ก. กรณีจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จ่ายบำเหน็จเท่ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน ให้หักค่าใช้จ่ายได้ดังนี้
ค่าใช้จ่ายส่วนที่ 1 เฉพาะกรณีได้รับ
23 March 2001 15:57:12
ไปที่หัวข้อต่อไป

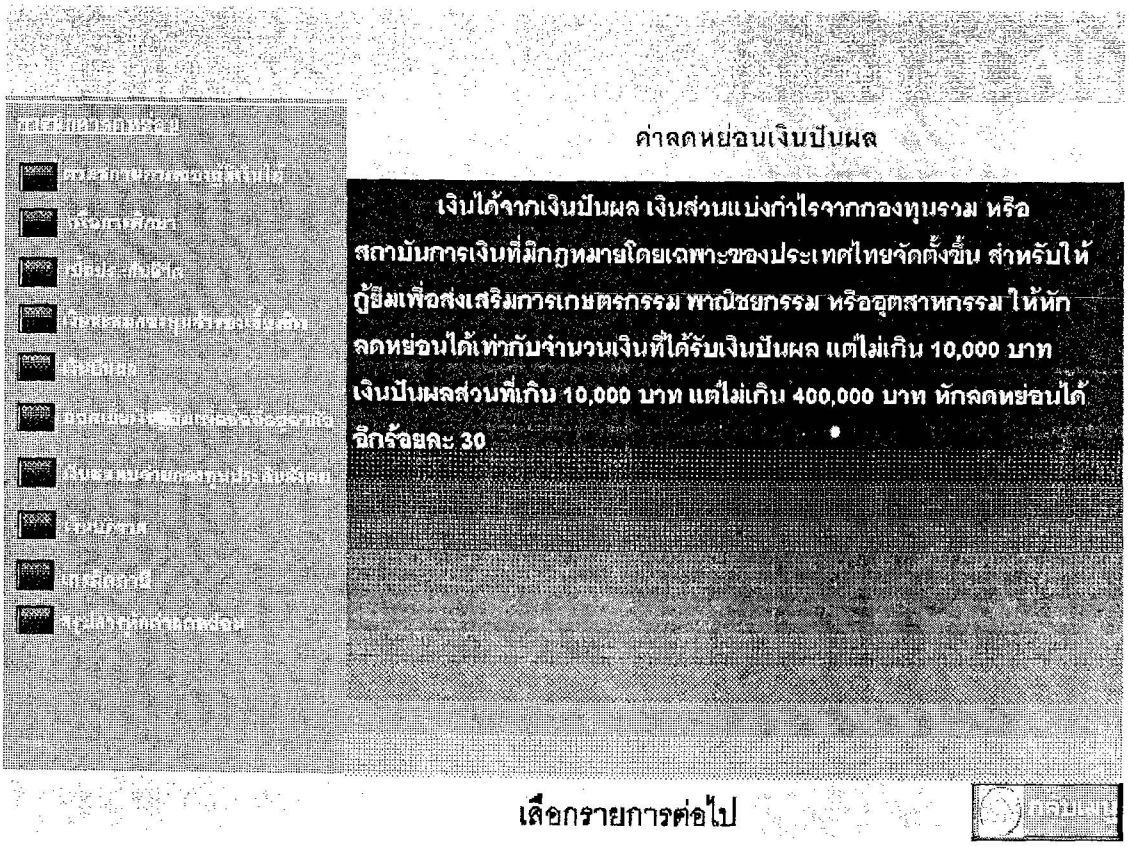

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
คะแนนที่ทำได้ 8 คะแนน
จำนวนข้อ 8 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 100
กลับสู่บทเรียน
วันพฤหัสที่ 28 มีนาคม 2002 | 15:57:12
ก่อนหน้า

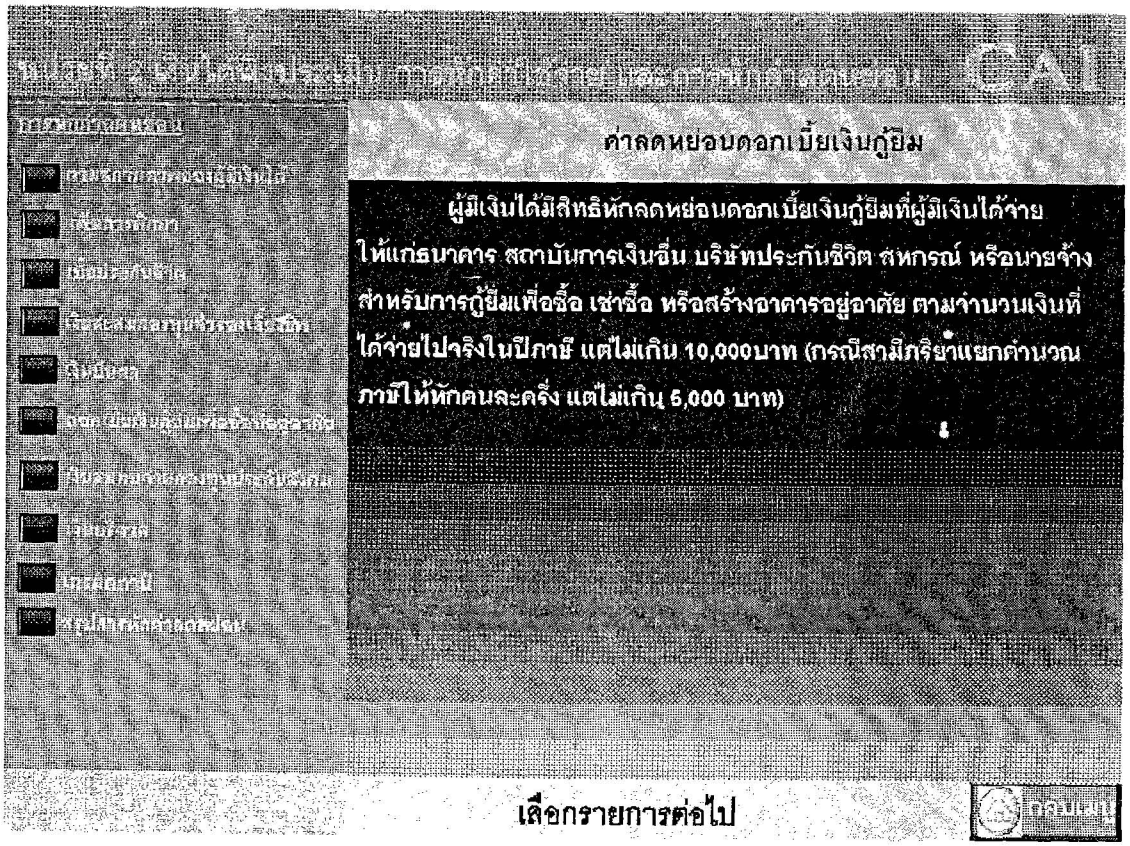

ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้
1.1) ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
1.2) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
1.3) บุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้
ก. ที่เกิดก่อน หรือในปี พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อนปี พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท
ข. ที่เกิดหลัง พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับ เป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน
การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักลดหย่อนด้วย
การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้หักได้เฉพาะบุตรที่ได้รับเกณฑ์
เลือกรายการต่อไป
กลับเมนู

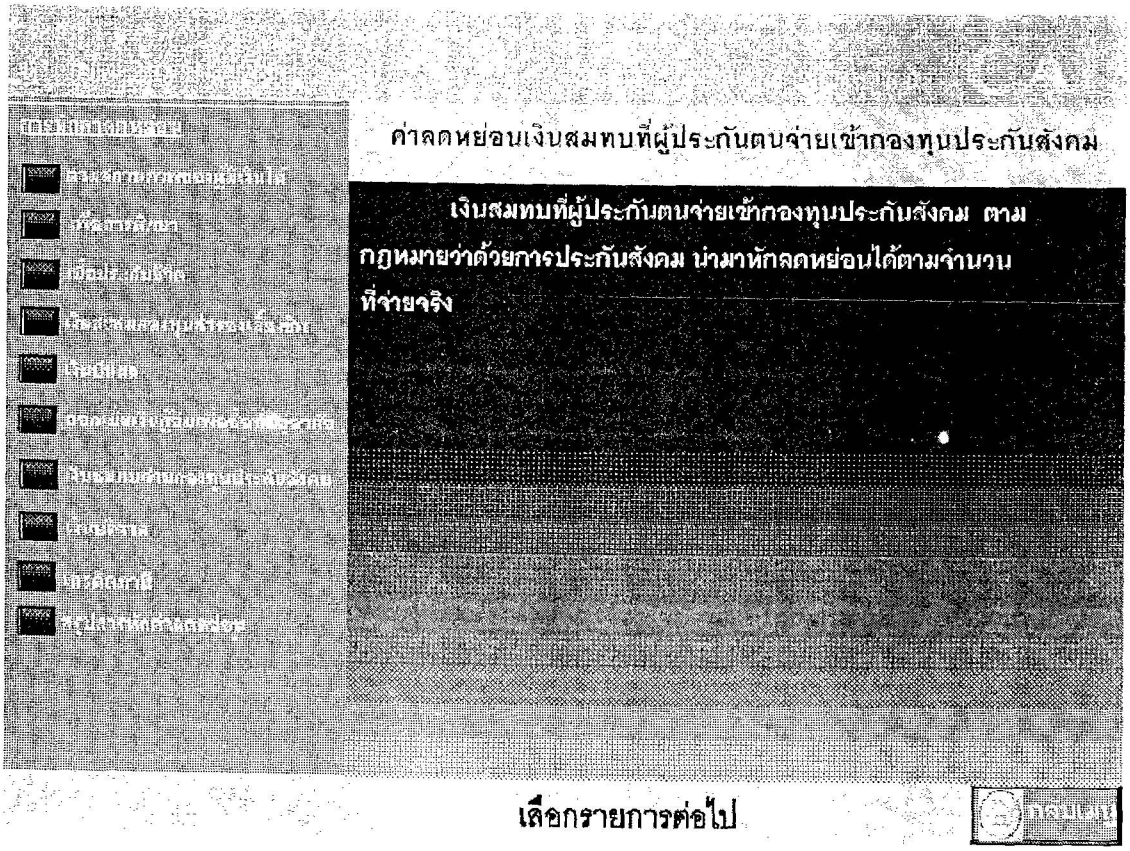

ค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษา
บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน (1.3) ของค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้นั้น หากศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการหรือสถานศึกษาของศึกษาเอกชนหักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ 2,000 บาท แต่ถ้าศึกษาอยู่ในต่างประเทศจะหักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาไม่ได้
กรณีสามีและภริยาที่แยกคำนวณภาษี ให้หักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้คนละครึ่ง
เลือกรายการต่อไป

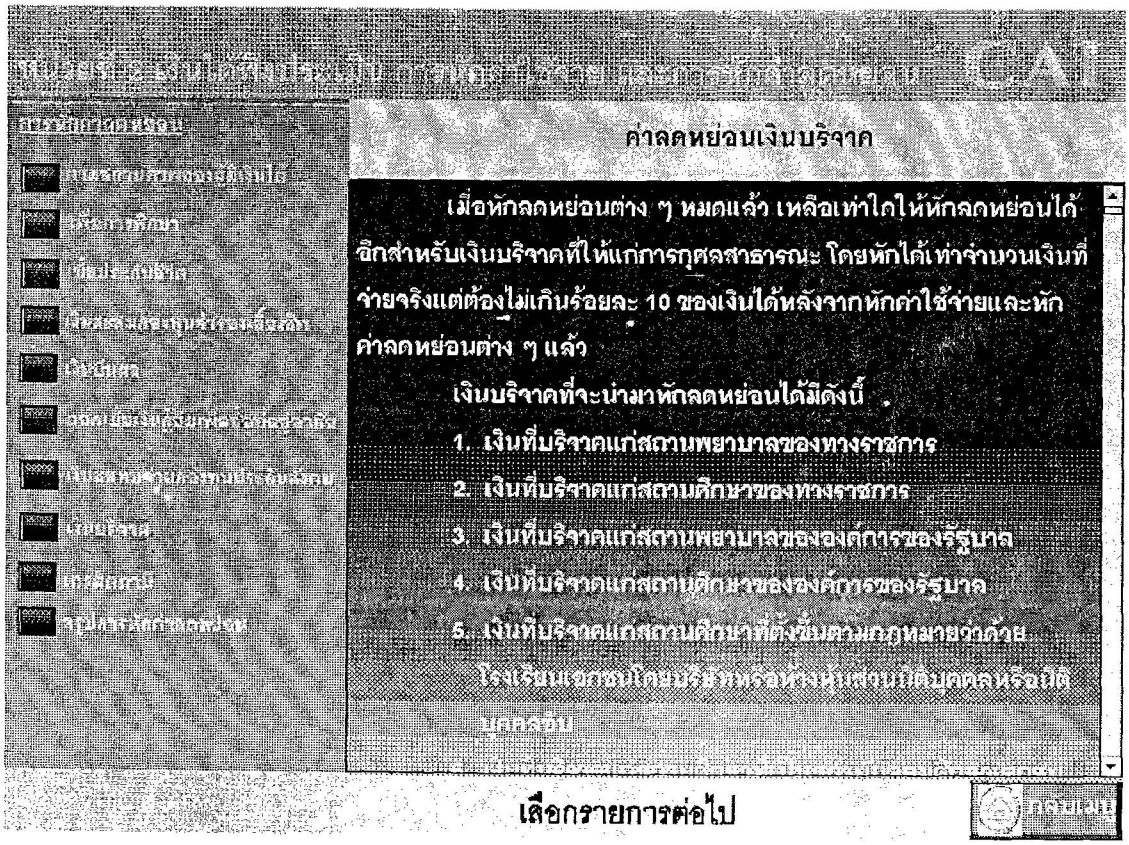

ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต
เบี้ยประกันที่ผู้มีเงินได้จ่ายไปตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้กรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นต้องมีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
เลือกรายการต่อไป

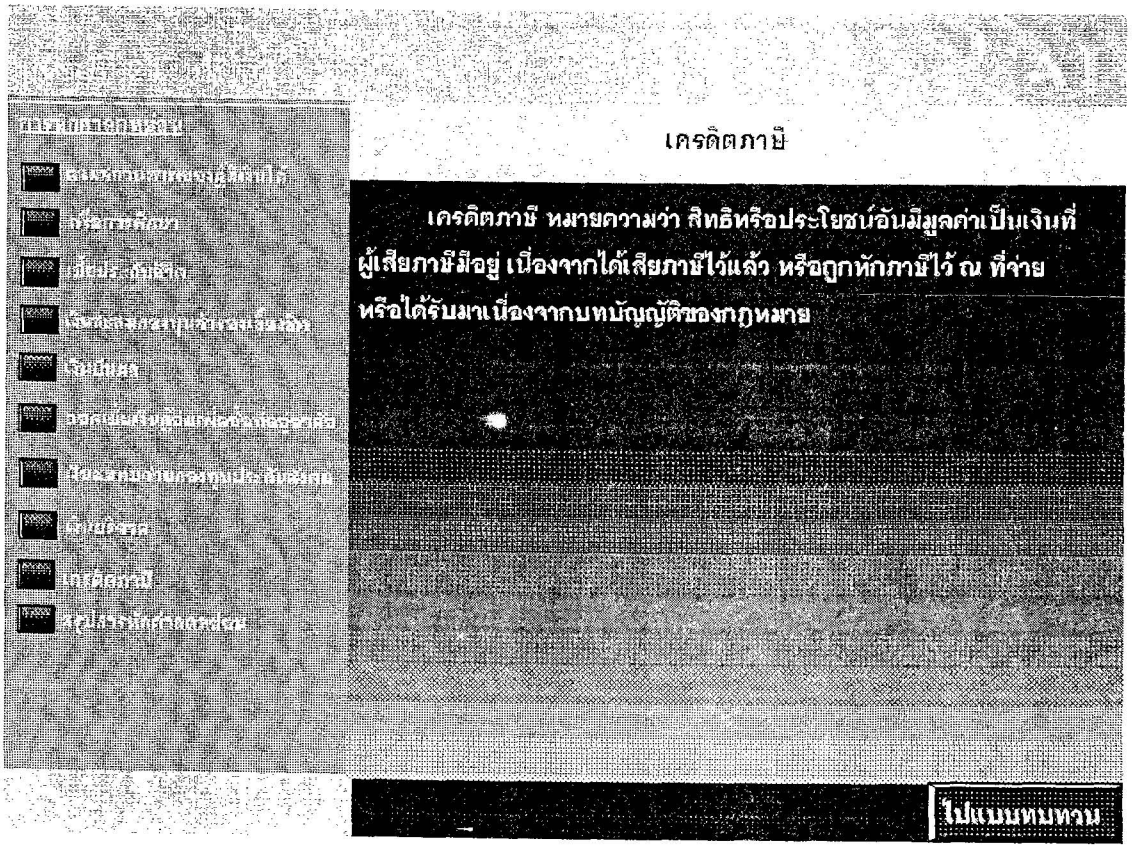

ค่าลดหย่อนเงินสะสมจ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
เลือกรายการต่อไป

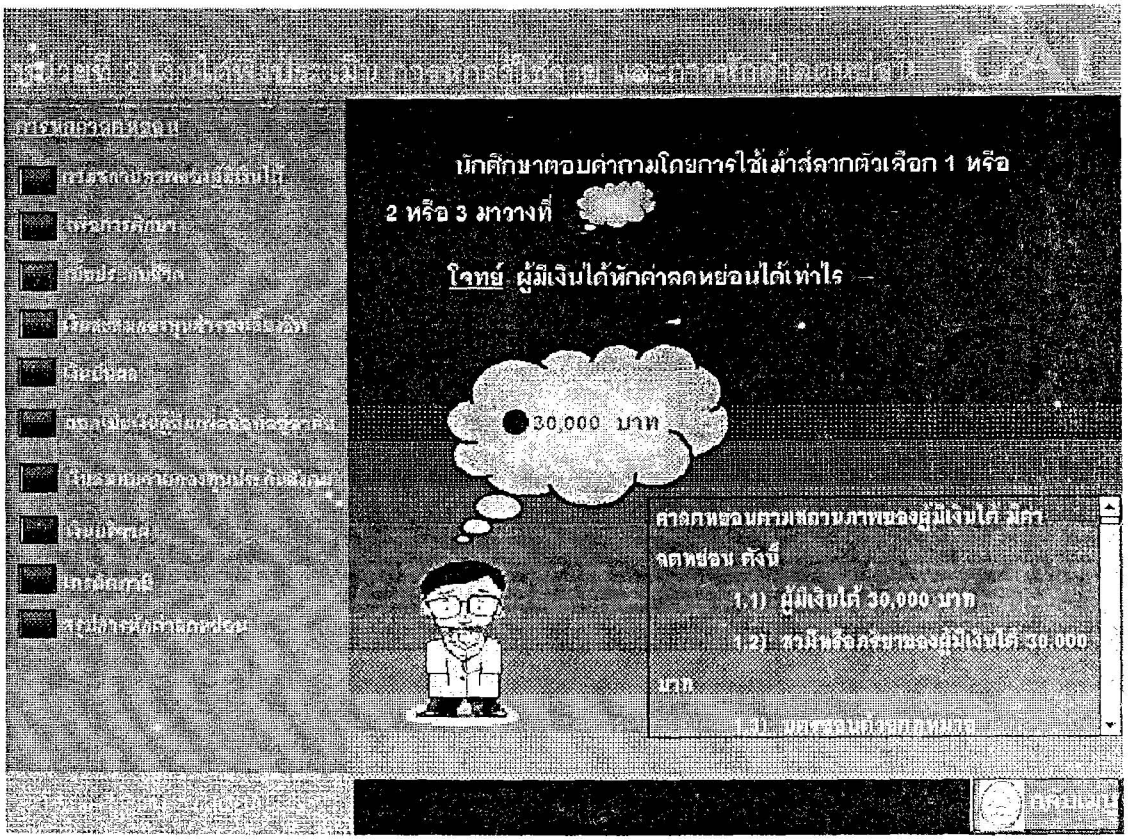

ค่าลดหย่อนเงินปันผล
เงินได้จากเงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้น สำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม ให้หักลดหย่อนได้เท่ากับจำนวนเงินที่ได้รับเงินปันผล แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
เงินปันผลส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท หักลดหย่อนได้อีกร้อยละ 30
เลือกรายการต่อไป

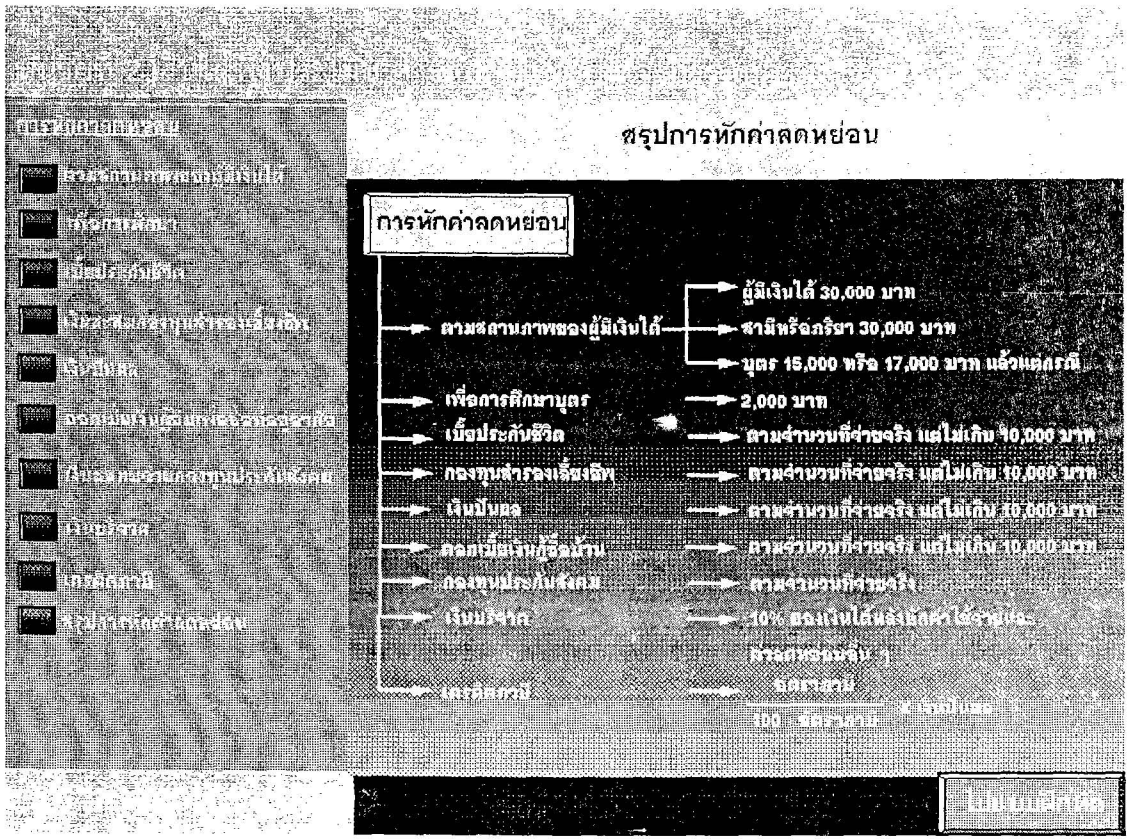

ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืม
ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ผู้มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคาร สถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์ หรือนายจ้าง สำหรับการกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย ตามจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน 10,000บาท (กรณีสามีภริยาแยกคำนวณภาษีให้หักคนละครึ่ง แต่ไม่เกิน 5,000 บาท)
เลือกรายการต่อไป
กลับเมนู

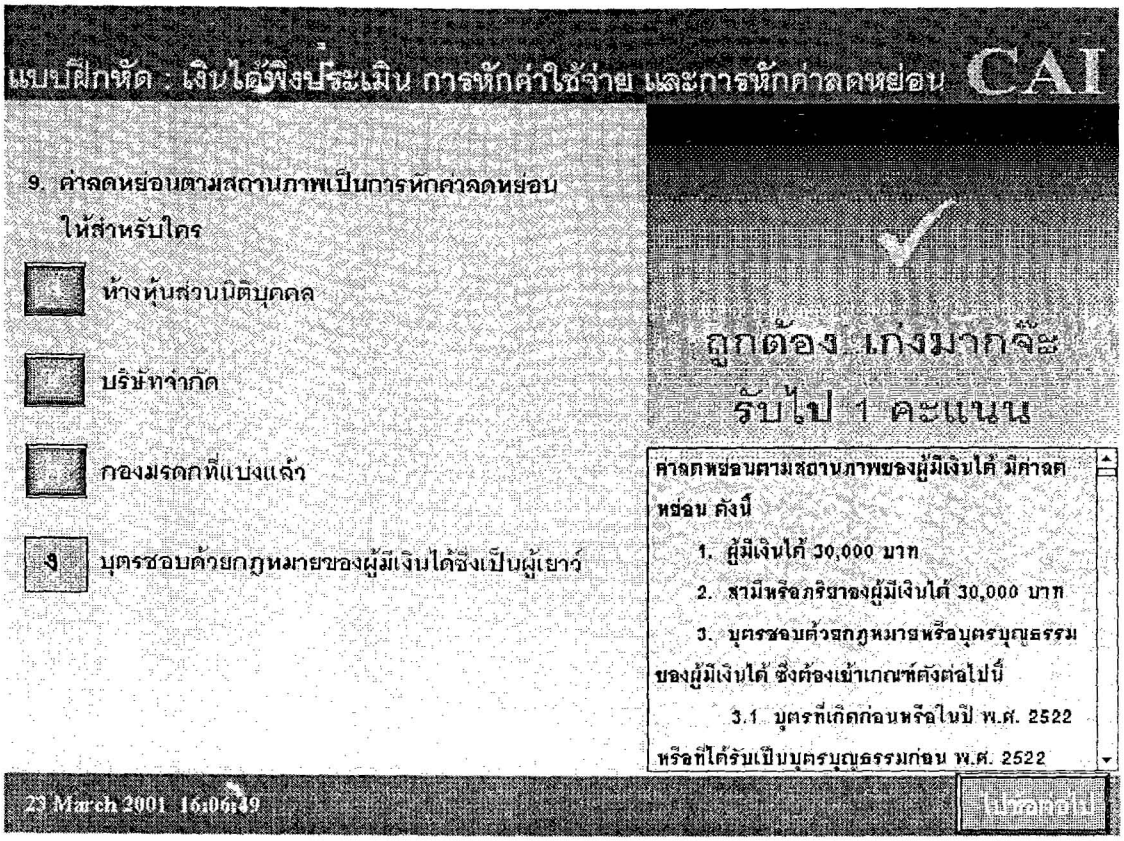

ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม นำมาหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง
เลือกรายการต่อไป
กลับเมนู

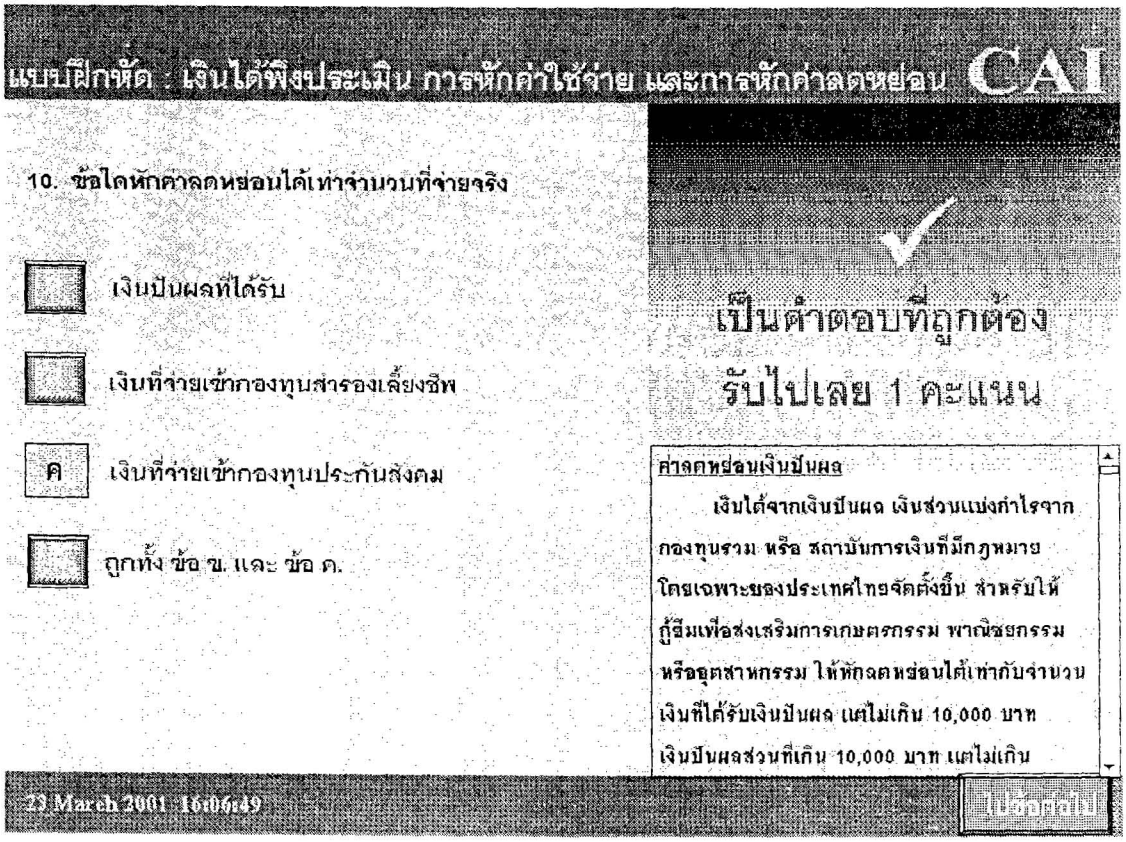

ค่าลดหย่อนเงินบริจาค
เมื่อหักลดหย่อนต่าง ๆ หมดแล้ว เหลือเท่าใดให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาคที่ให้แก่การกุศลสาธารณะ โดยหักได้เท่าจำนวนเงินที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ แล้ว
เงินบริจาคที่จะนำมาหักลดหย่อนได้มีดังนี้
1. เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลของทางราชการ
2. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาของทางราชการ
3. เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลขององค์การของรัฐบาล
4. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาขององค์การของรัฐบาล
5. เงินที่บริจาคแก่สถานศึกษาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย
โรงเรียนเอกชนโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น
เลือกรายการต่อไป
กลับหน้า

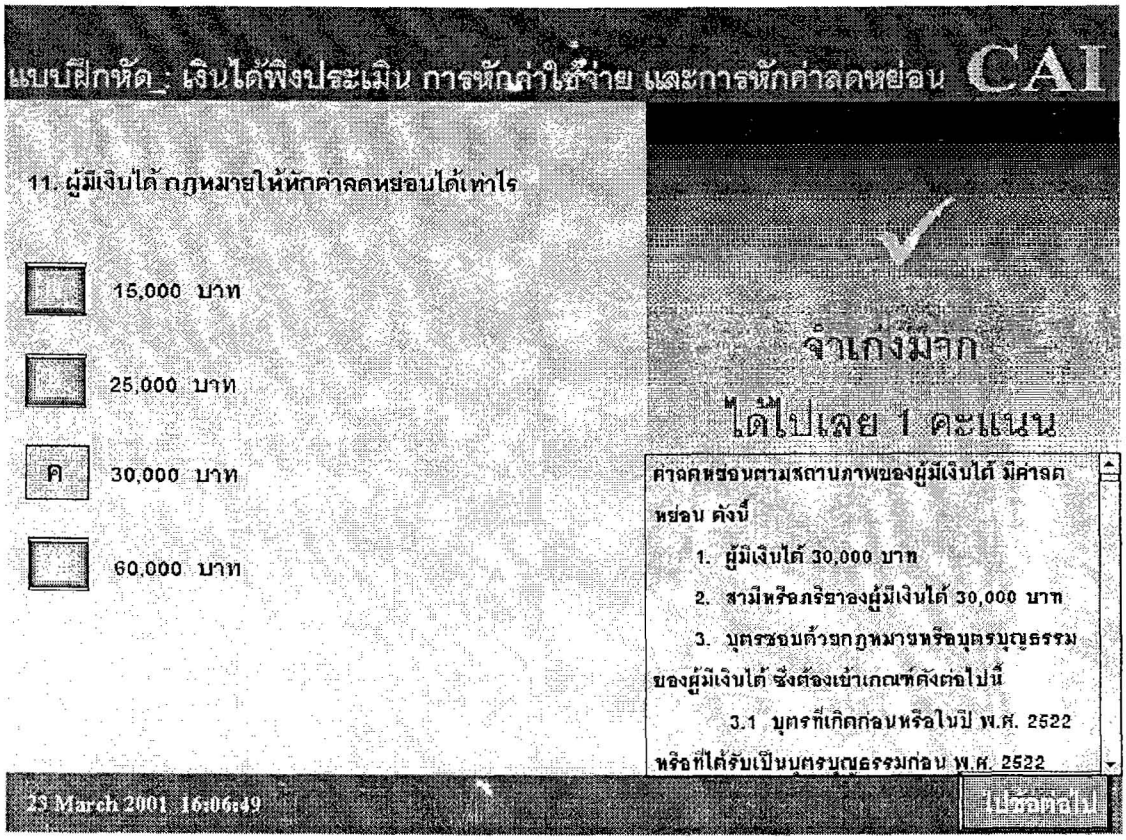

เครดิตภาษี
เครดิตภาษี หมายความว่า สิทธิหรือประโยชน์อันมีมูลค่าเป็นเงินที่ผู้เสียภาษีมีอยู่ เนื่องจากได้เสียภาษีไว้แล้ว หรือถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย หรือได้รับมาเนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมาย
ไปแบบทบทวน

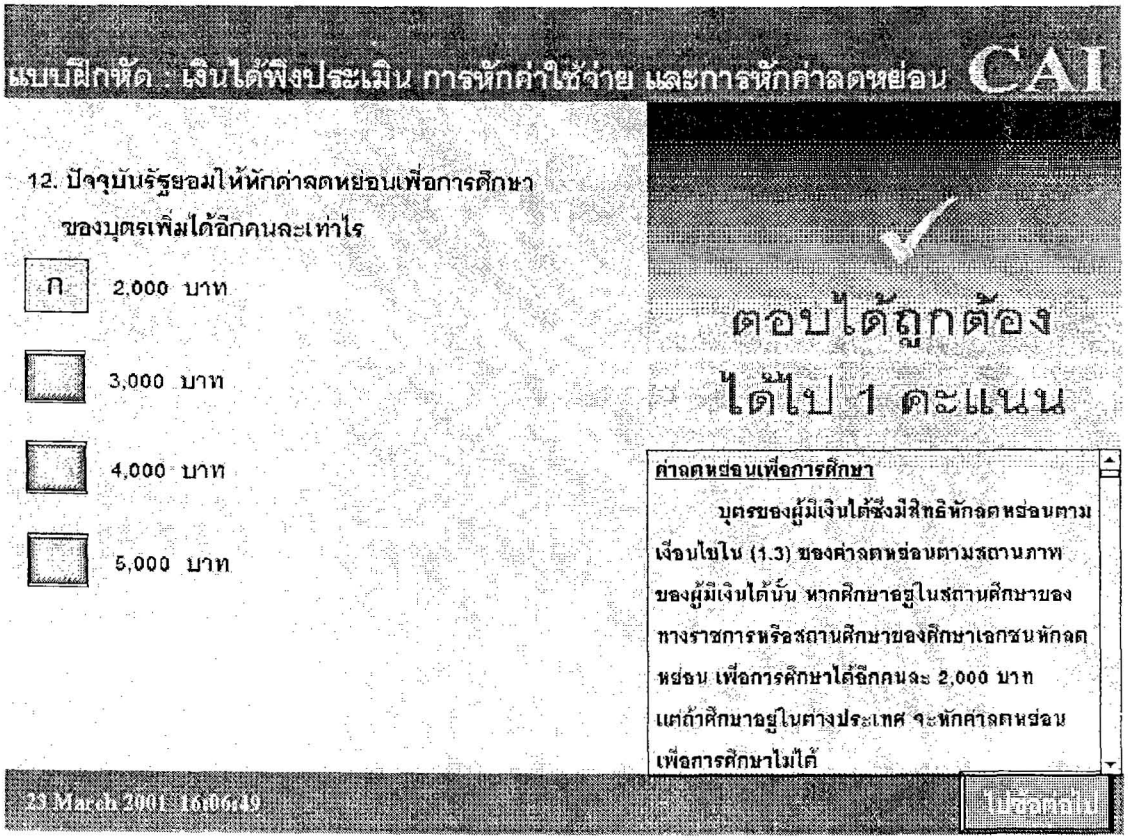

นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์คลิกตัวเลือก 1 หรือ 2 หรือ 3 มาวางที่
โจทย์ ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร
30,000 บาท
ตารางแสดงความสัมพันธ์ของผู้มีเงินได้ มีการลดหย่อน ดังนี้
1.1) ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
1.2) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท

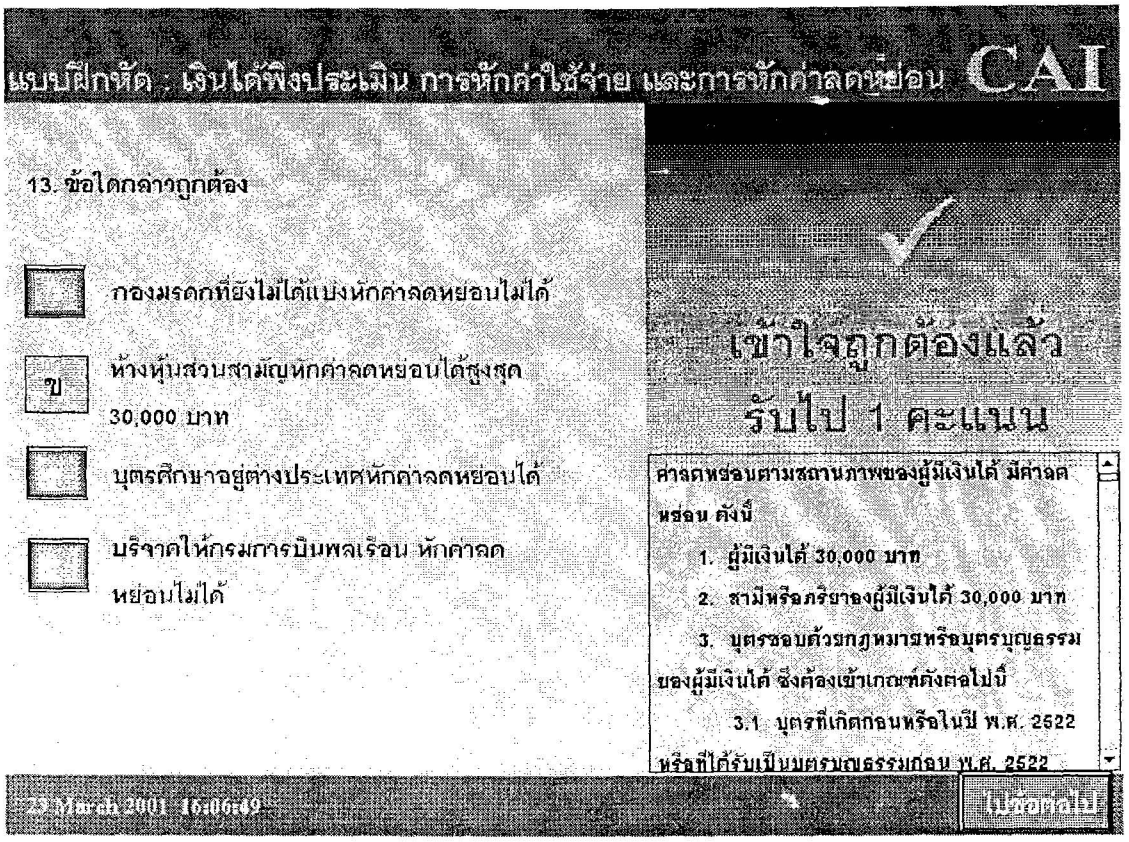

สรุปการหักค่าลดหย่อน
การหักค่าลดหย่อน
ตามสถานภาพของผู้มีเงินได้
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
สามีหรือภริยา 30,000 บาท
บุตร 15,000 หรือ 17,000 บาท แล้วแต่กรณี
เพื่อการศึกษาบุตร
2,000 บาท
เบี้ยประกันชีวิต
ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
เงินปันผล
ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
ตามจำนวนที่จ่ายจริง
10% ของเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย

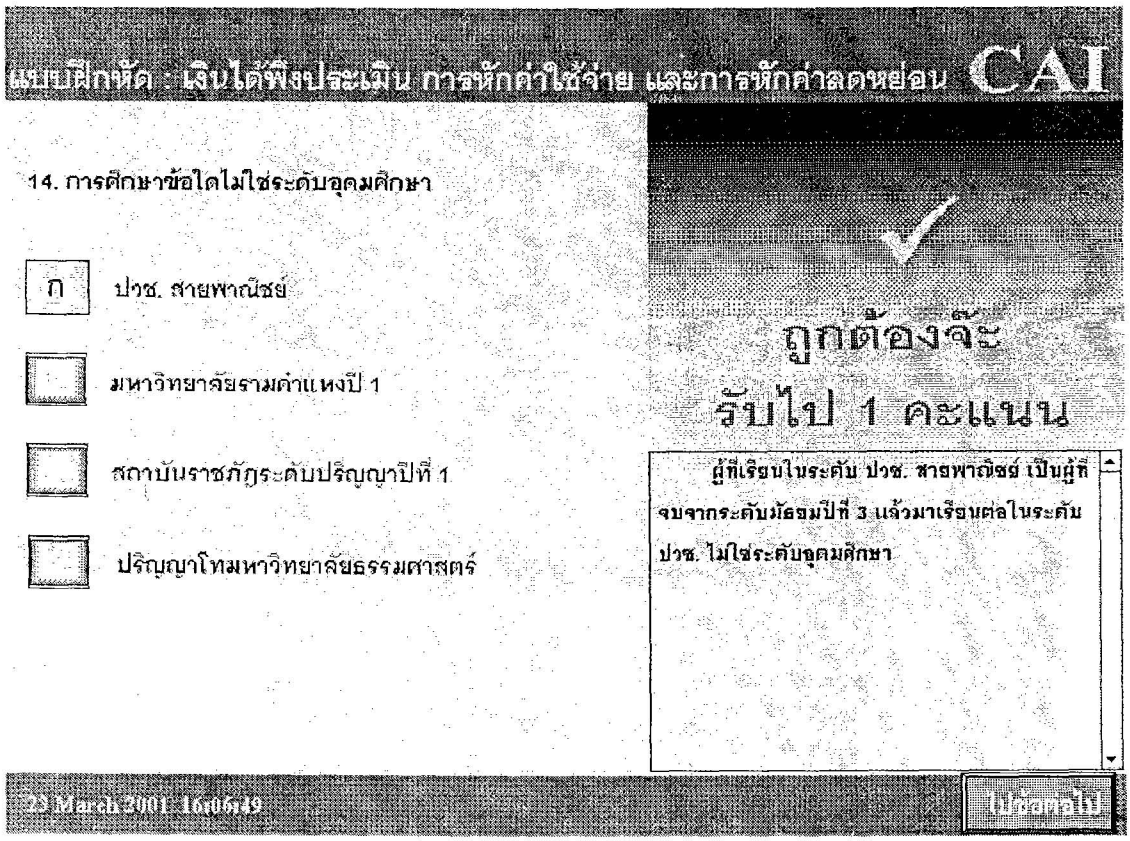

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
9. ค่าลดหย่อนตามสถานภาพเป็นการหักค่าลดหย่อน ให้สำหรับใคร
ก ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
ข บริษัทจำกัด
ค กองมรดกที่แบ่งแล้ว
ง บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้เยาว์
ถูกต้อง เก่งมากจ๊ะ
รับไป 1 คะแนน
ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้ มีค่าลดหย่อน ดังนี้
1. ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
2. สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
3. บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ ซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ดังต่อไปนี้
3.1 บุตรที่เกิดก่อนหรือในปี พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522
23 March 2001 16:06:49

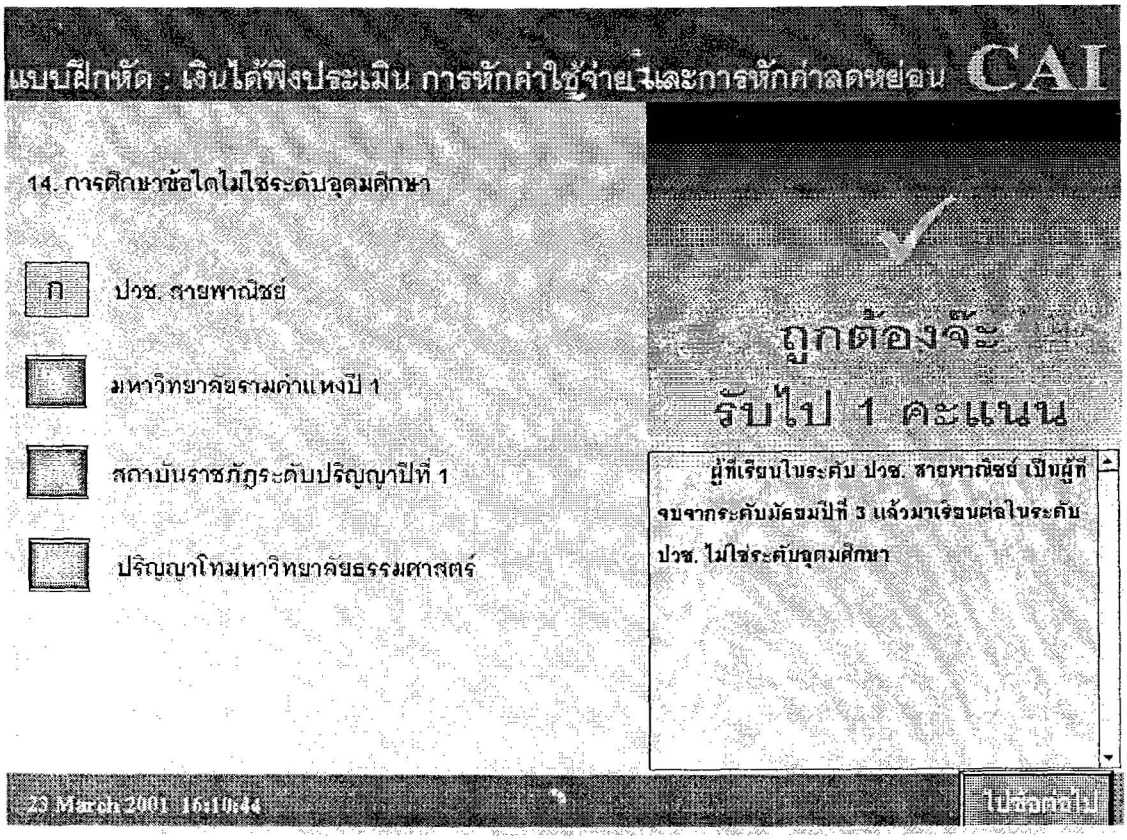

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
10. ข้อใดหักค่าลดหย่อนได้เท่าจำนวนที่จ่ายจริง
ก เงินปันผลที่ได้รับ
ข เงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ค เงินที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
ง ถูกทั้ง ข้อ ข. และ ข้อ ค.
เป็นคำตอบที่ถูกต้อง
รับไปเลย 1 คะแนน
ค่าลดหย่อนเงินปันผล
เงินได้จากเงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวม หรือ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้น สำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม ให้หักลดหย่อนได้เท่ากับจำนวนเงินที่ได้รับเงินปันผล แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
เงินปันผลส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน
23 March 2001 16:06:49

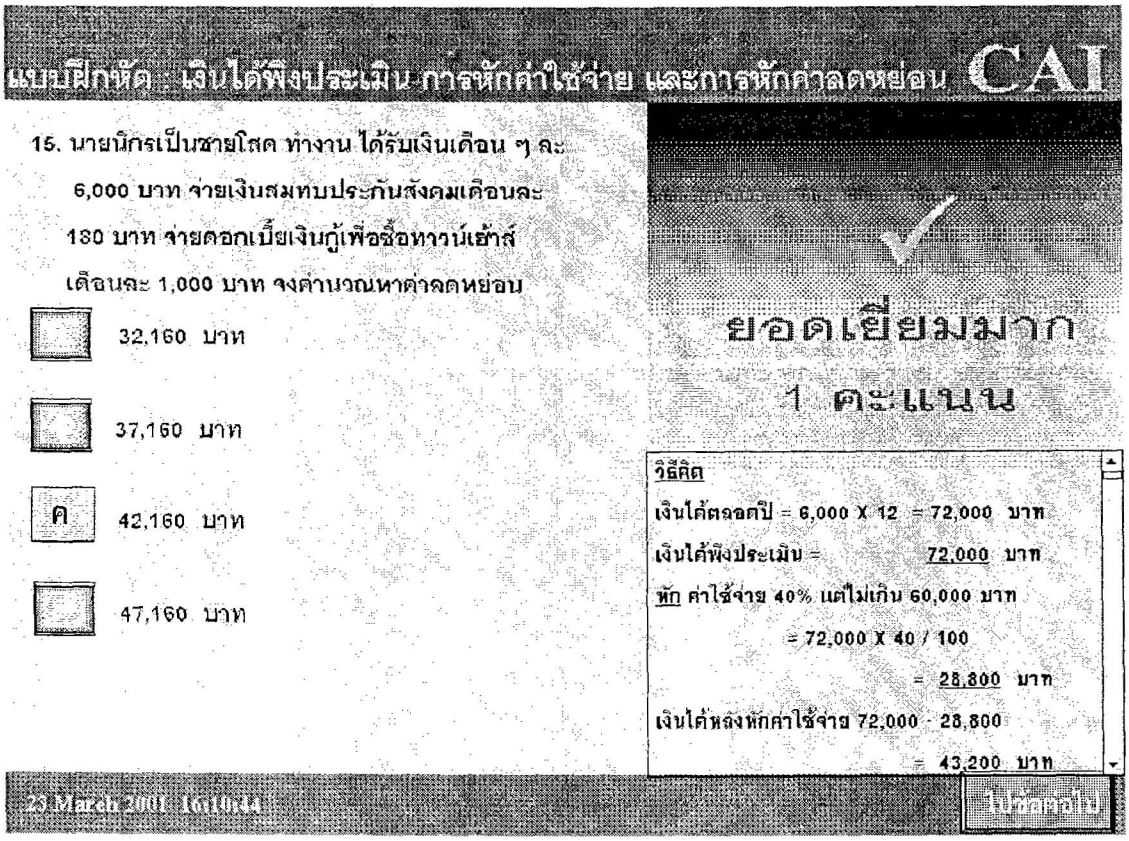

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
11. ผู้มีเงินได้ กฎหมายให้หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร
ก 15,000 บาท
ข 25,000 บาท
ค 30,000 บาท
ง 60,000 บาท
จำเก่งมาก
ได้ไปเลย 1 คะแนน
ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้ มีค่าลดหย่อน ดังนี้
1. ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
2. สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
3. บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ ซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ดังต่อไปนี้
3.1 บุตรที่เกิดก่อนหรือในปี พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522
23 March 2001 16:06:49
ไปข้อต่อไป

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
12. ปัจจุบันรัฐยอมให้หักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาของบุตรเพิ่มได้อีกคนละเท่าไร
ก 2,000 บาท
ข 3,000 บาท
ค 4,000 บาท
ง 5,000 บาท
ตอบได้ถูกต้อง
ได้ไป 1 คะแนน
ค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษา
บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน (1.3) ของค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้นั้น หากศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการหรือสถานศึกษาของศึกษาเอกชนหักลดหย่อน เพื่อการศึกษาได้อีกคนละ 2,000 บาท แต่ถ้าศึกษาอยู่ในต่างประเทศ จะหักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษาไม่ได้
23 March 2001 16:06:49
ไปข้อต่อไป

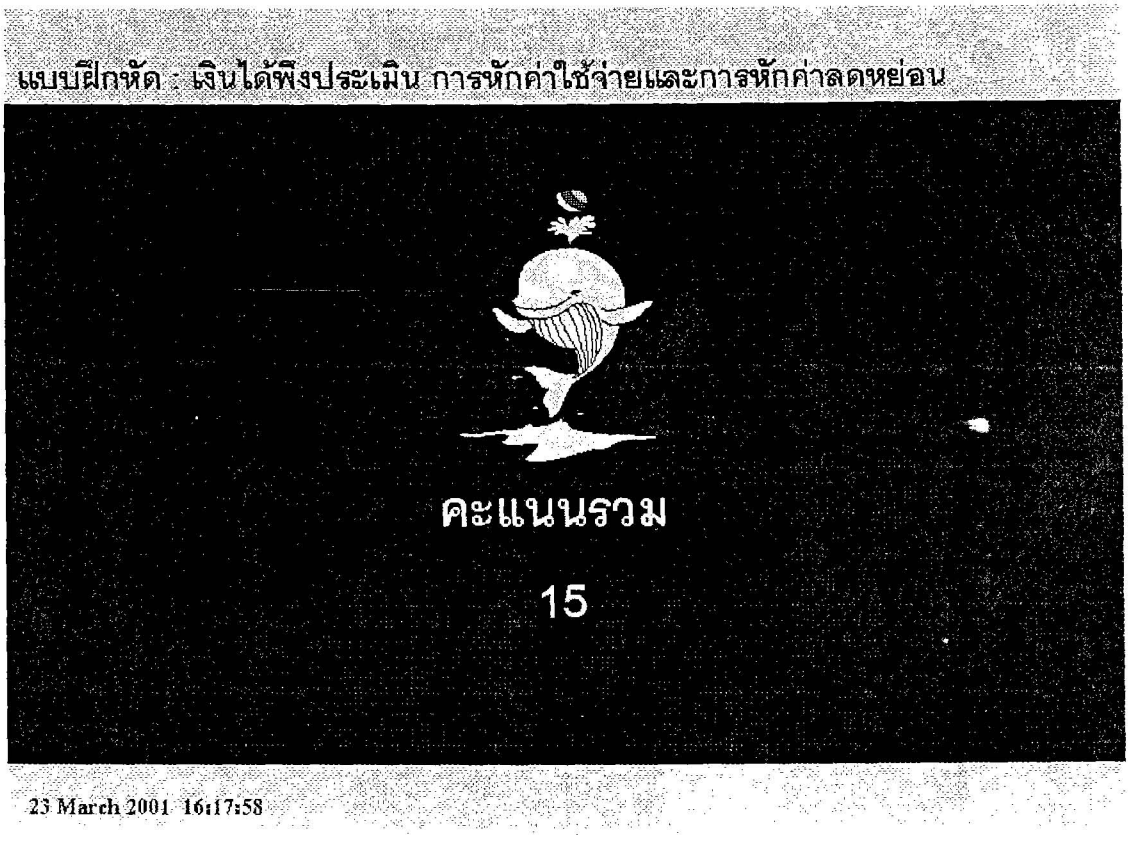

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน
CAI
13. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งหักค่าลดหย่อนไม่ได้
ข
ห้างหุ้นส่วนสามัญหักค่าลดหย่อนได้สูงสุด 30,000 บาท
บุตรศึกษาอยู่ต่างประเทศหักค่าลดหย่อนได้
บริษัทให้กรมการบินพลเรือน หักค่าลดหย่อนไม่ได้
เข้าใจถูกต้องแล้ว
รับไป 1 คะแนน
ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้ มีค่าลดหย่อน ดังนี้
1. ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
2. สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
3. บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ ซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ดังต่อไปนี้
3.1 บุตรที่เกิดก่อนหรือในปี พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522
23 March 2001 16:06:49
ไปข้อต่อไป

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน
CAI
14. การศึกษาข้อใดไม่ใช่ระดับอุดมศึกษา
ก
ปวช. สายพาณิชย์
มหาวิทยาลัยรามคำแหงปี 1
สถาบันราชภัฏระดับปริญญาปีที่ 1
ปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถูกต้องจ๊ะ
รับไป 1 คะแนน
ผู้ที่เรียนในระดับ ปวช. สายพาณิชย์ เป็นผู้ที่จบจากระดับมัธยมปีที่ 3 แล้วมาเรียนต่อในระดับ ปวช. ไม่ใช่ระดับอุดมศึกษา
23 March 2001 16:06:49
ไปข้อต่อไป

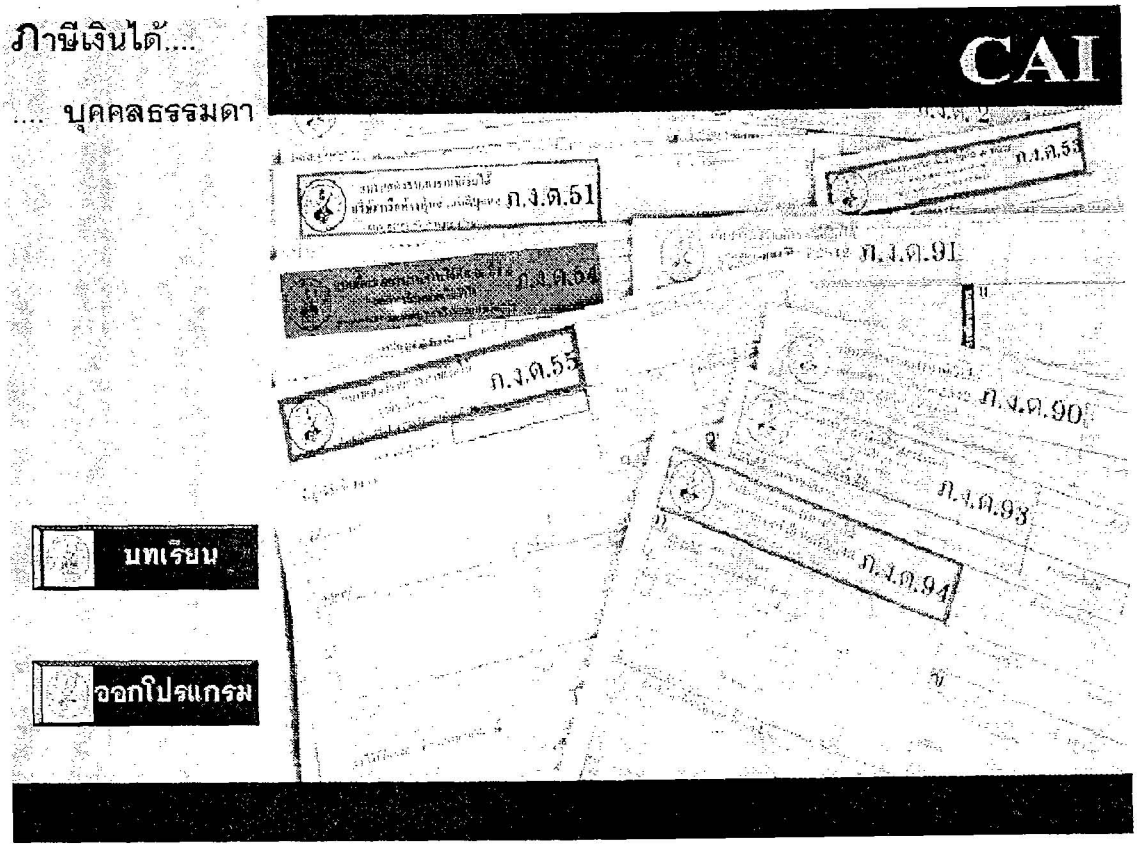

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
14. การศึกษาข้อใดไม่ใช่ระดับอุดมศึกษา
ก ปวช. สายพาณิชย์
มหาวิทยาลัยรามคำแหงปี 1
สถาบันราชภัฏระดับปริญญาปีที่ 1
ปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถูกต้องจ้ะ
รับไป 1 คะแนน
ผู้ที่เรียนในระดับ ปวช. สายพาณิชย์ เป็นผู้ที่จบจากระดับมัธยมปีที่ 3 แล้วมาเรียนต่อในระดับ ปวช. ไม่ใช่ระดับอุดมศึกษา
23 March 2001 16:10:44
ไปข้อต่อไป

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน CAI
15. นายนิกรเป็นชายโสด ทำงาน ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 6,000 บาท จ่ายเงินสมทบประกันสังคมเดือนละ 180 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้อทาวน์เฮ้าส์ เดือนละ 1,000 บาท จงคำนวณหาค่าลดหย่อน
32,160 บาท
37,160 บาท
ค 42,160 บาท
47,160 บาท
ยอดเยี่ยมมาก
1 คะแนน
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 6,000 X 12 = 72,000 บาท
เงินได้พึงประเมิน = 72,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 72,000 X 40 / 100
= 28,800 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย 72,000 - 28,800
= 43,200 บาท
23 March 2001 16:10:44
ไปข้อต่อไป

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน
คะแนนที่ทำได้ 7 คะแนน
จำนวนข้อ 7 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 100
23 March 2001 16:12:19

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน
คะแนนรวม
15
23 March 2001 16:17:58

แบบฝึกหัด : เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน
จบบทเรียนหน่วยที่ 2
23 March 2001 16:12:19

ภาษีเงินได้....
.... บุคคลธรรมดา
CAI
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.54
ภ.ง.ด.55
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94
บทเรียน
ออกโปรแกรม

ภาษีเงินได้...

.... บุคคลธรรมดา

CAI

ขอต้อนรับเข้าสู่บทเรียนหน่วยที่ 3

การคำนวณภาษีและการชำระภาษี

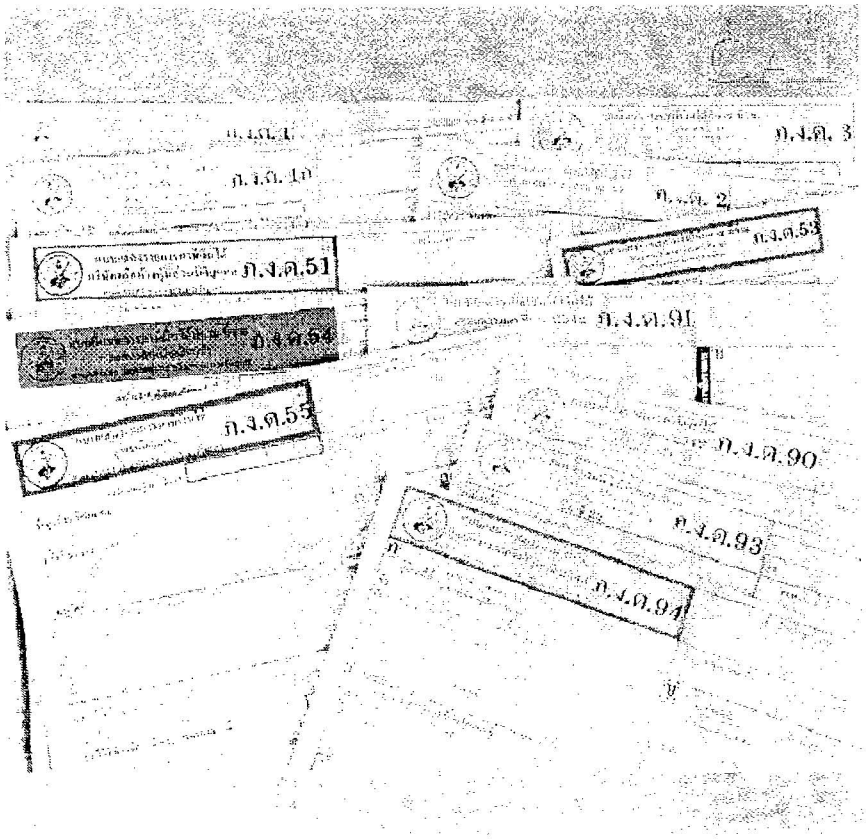
เงินได้บุคคลธรรมดา

บทเรียน

ออกโปรแกรม

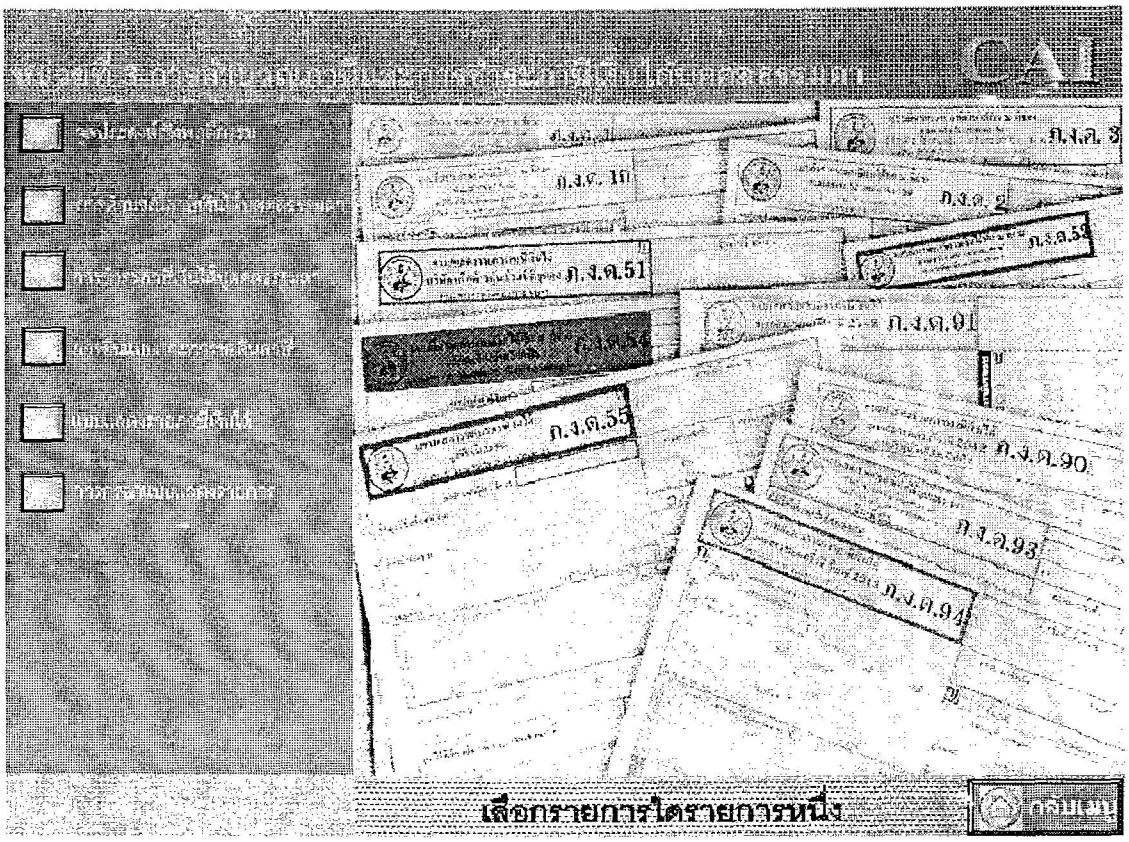
ภาษีเงินได้....

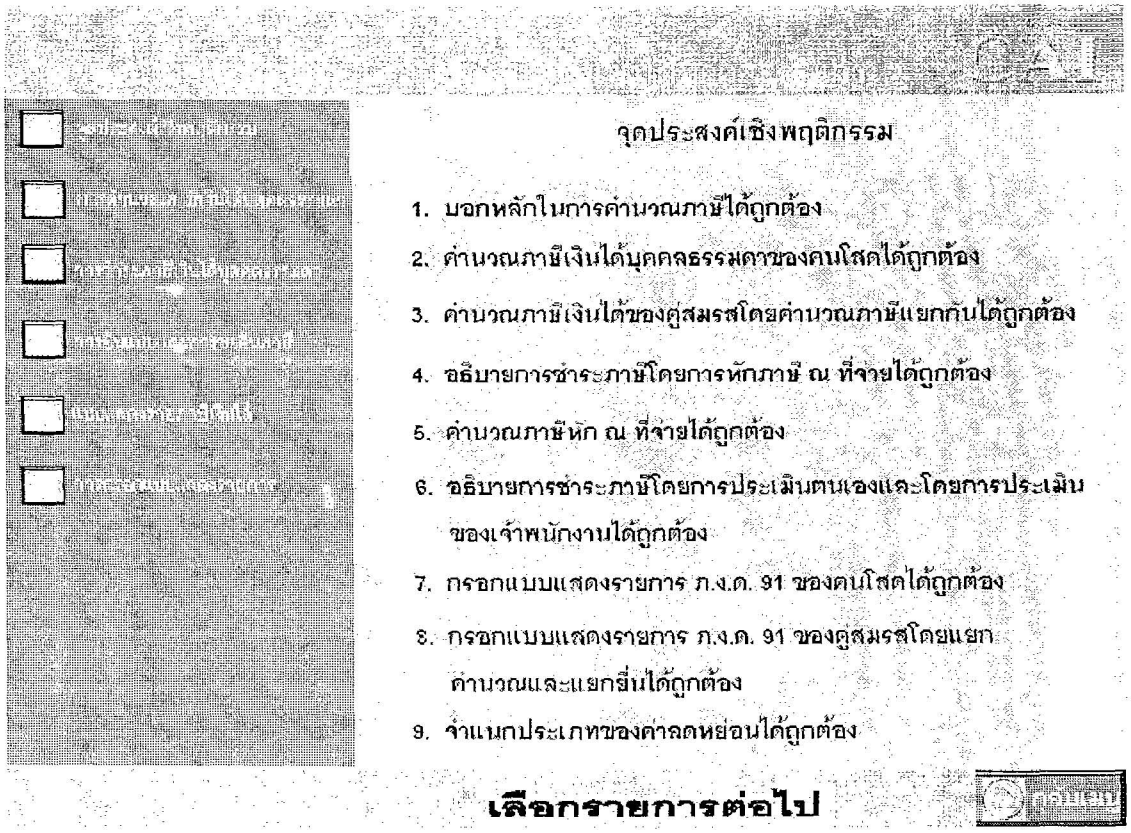
.... บุคคลธรรมดา

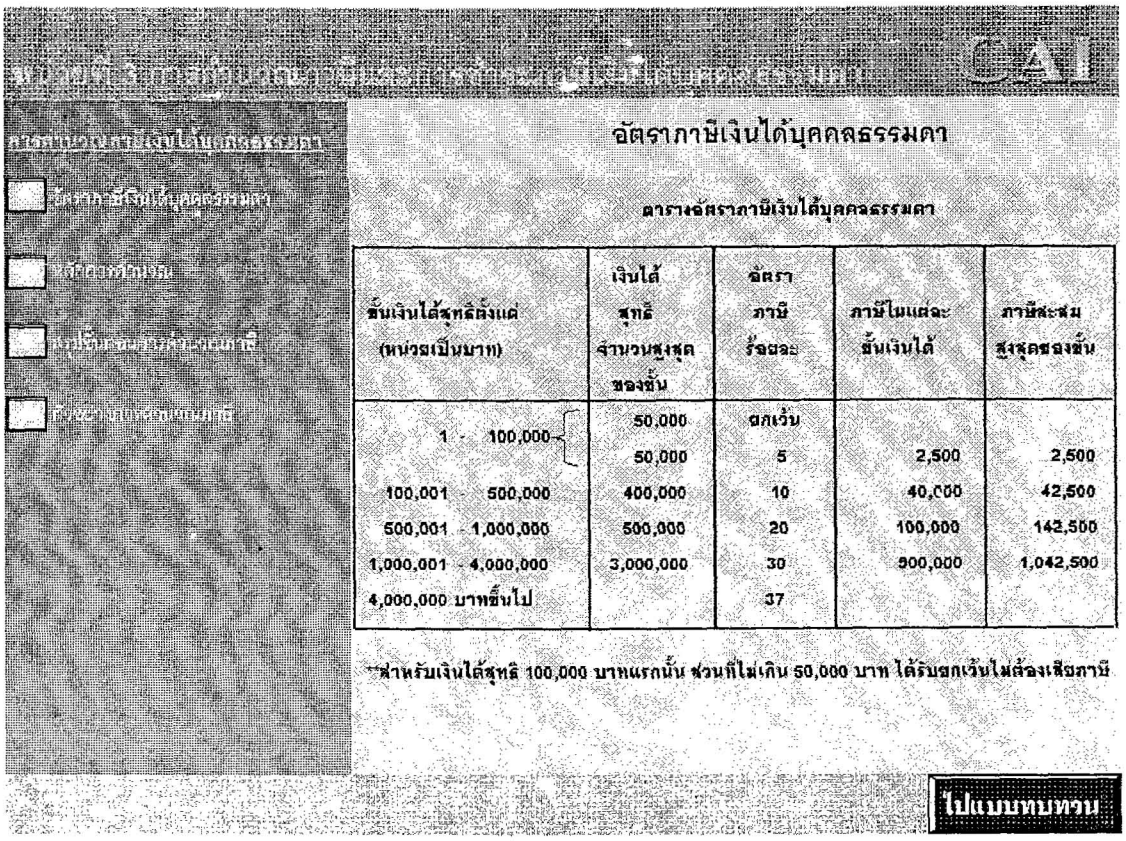

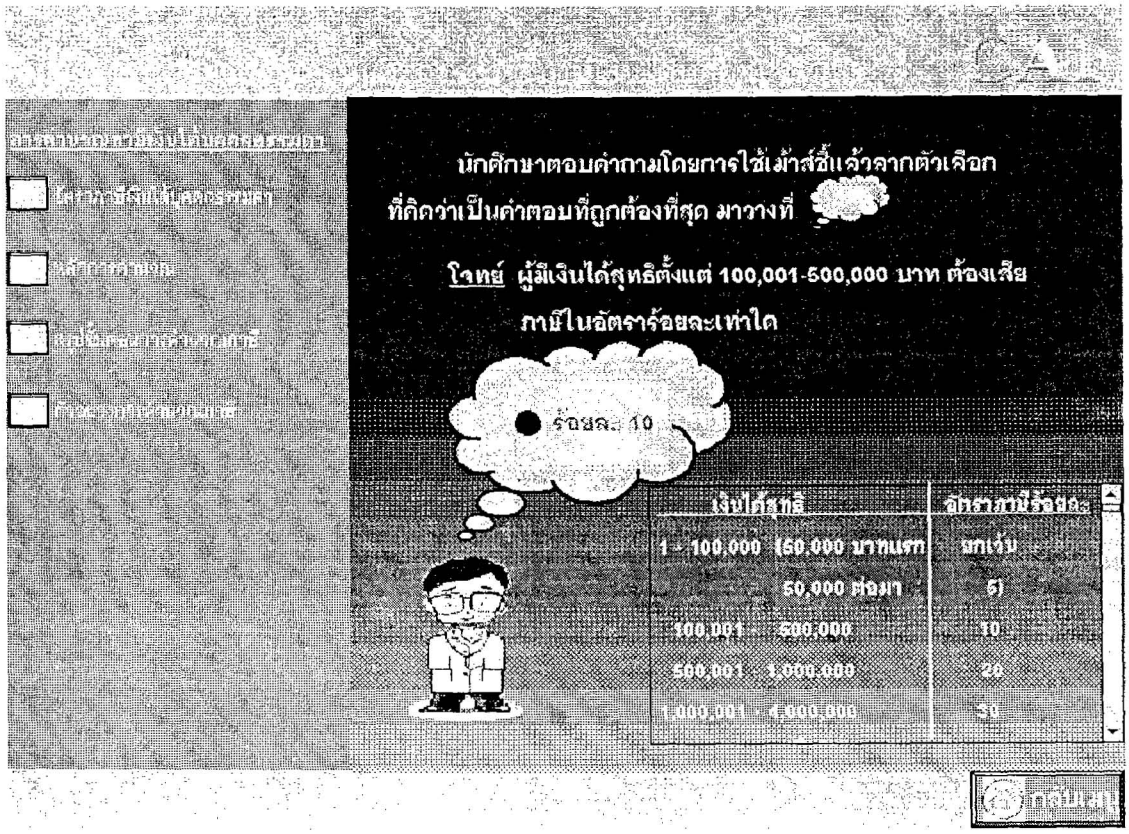
บทเรียน

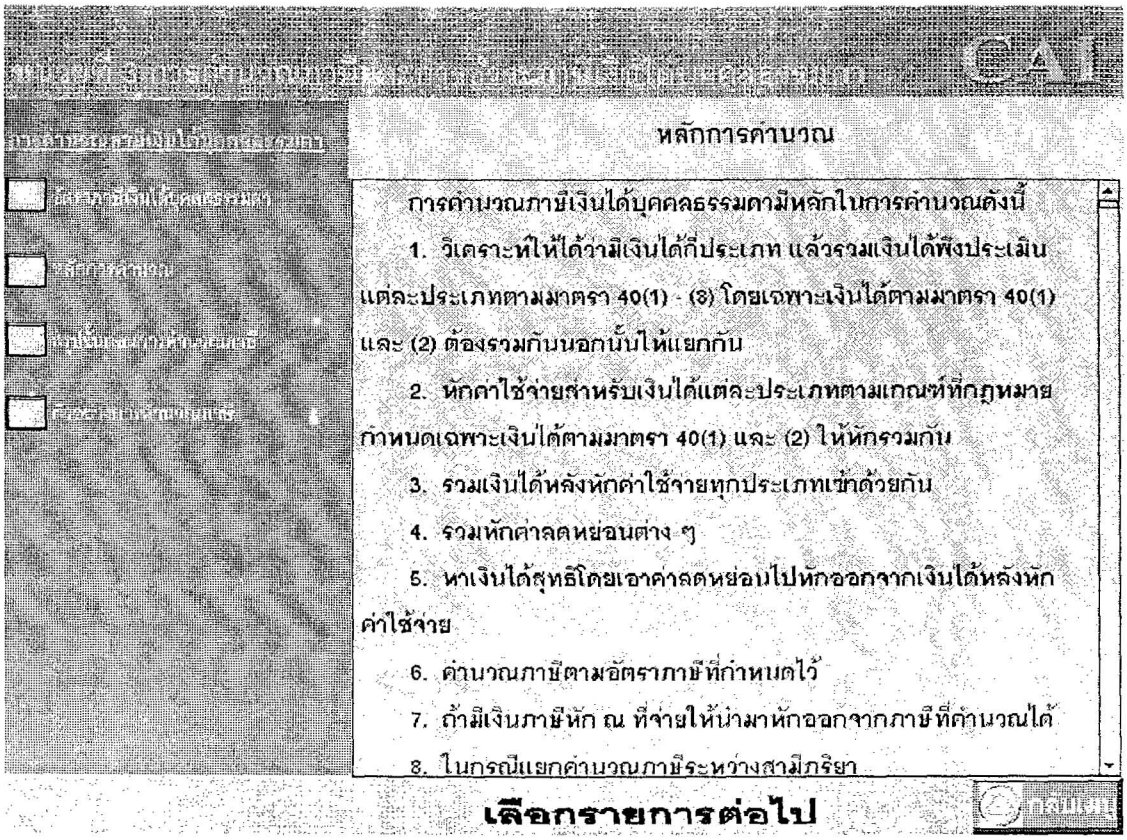
ออกโปรแกรม

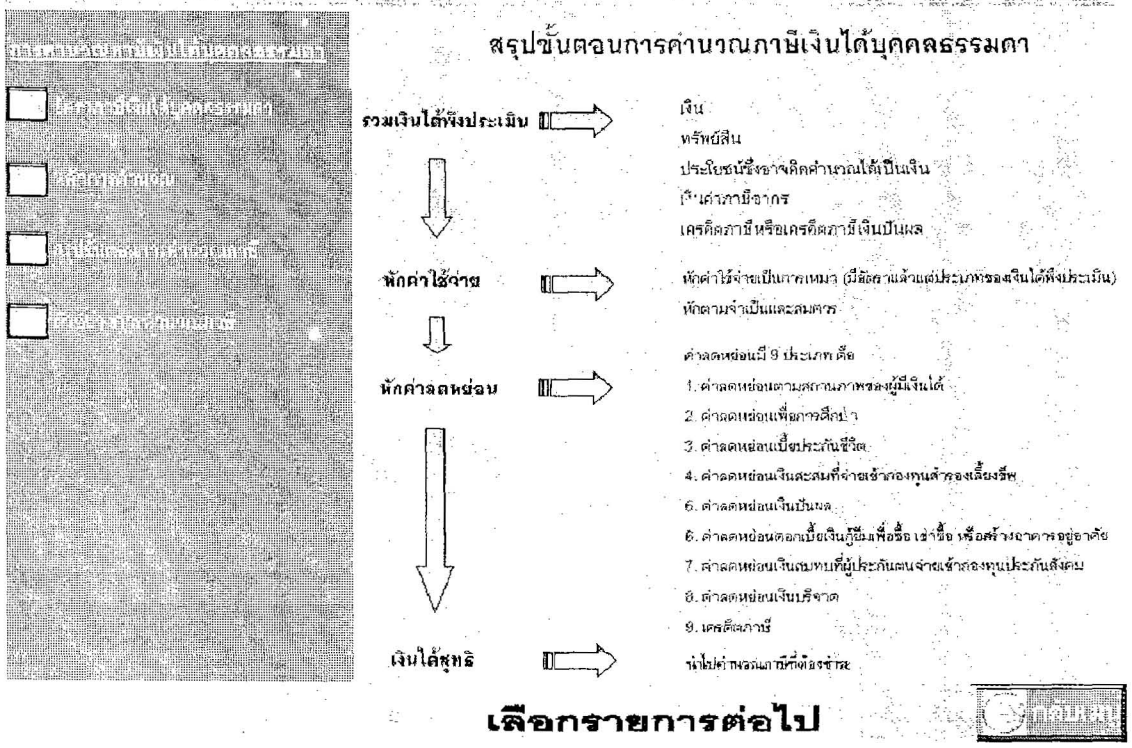

CAI
ภ.ง.ด. 3
ภ.ง.ด. 1ก
ภ.ง.ด. 2
ภ.ง.ด.51
ภ.ง.ด.91
ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.93
ภ.ง.ด.94
เลือกรายการใดรายการหนึ่ง
ออกแบบ

CAI
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
1. บอกหลักในการคำนวณภาษีได้ถูกต้อง
2. คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของคนโสดได้ถูกต้อง
3. คำนวณภาษีเงินได้ของคู่สมรสโดยคำนวณภาษีแยกกันได้ถูกต้อง
4. อธิบายการชำระภาษีโดยการหักภาษี ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง
5. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง
6. อธิบายการชำระภาษีโดยการประเมินตนเองและโดยการประเมินของเจ้าพนักงานได้ถูกต้อง
7. กรอกแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 91 ของคนโสดได้ถูกต้อง
8. กรอกแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 91 ของคู่สมรสโดยแยกคำนวณและแยกยื่นได้ถูกต้อง
9. จำแนกประเภทของค่าลดหย่อนได้ถูกต้อง
เลือกรายการต่อไป
ออกแบบ

CAI
อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ (หน่วยเป็นบาท)
เงินได้สุทธิ จำนวนสูงสุดของชั้น
อัตราภาษี ร้อยละ
ภาษีไม่แสละชั้นเงินได้
ภาษีสะสมสูงสุดของชั้น
1 - 100,000
50,000
ยกเว้น
50,000
5
2,500
2,500
100,001 - 500,000
400,000
10
40,000
42,500
500,001 - 1,000,000
500,000
20
100,000
142,500
1,000,001 - 4,000,000
3,000,000
30
900,000
1,042,500
4,000,000 บาทขึ้นไป
37
*สำหรับเงินได้สุทธิ 100,000 บาทแรกนั้น ส่วนที่ไม่เกิน 50,000 บาท ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี
ไปแบบทบทวน

นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์ชี้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด มาวางที่
โจทย์ ผู้มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 100,001-500,000 บาท ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละเท่าใด
ร้อยละ 10
เงินได้สุทธิ
อัตราภาษีร้อยละ
1 - 100,000
50,000 บาทแรก
ยกเว้น
50,000 ต่อมา
5
100,001 - 500,000
10
500,001 - 1,000,000
20
1,000,001 - 4,000,000
30

หลักการคำนวณ
การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีหลักในการคำนวณดังนี้
1. วิเคราะห์ให้ได้ว่ามีเงินได้กี่ประเภท แล้วรวมเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทตามมาตรา 40(1) - (8) โดยเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ต้องรวมกันนอกนั้นให้แยกกัน
2. หักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้แต่ละประเภทตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ให้หักรวมกัน
3. รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายทุกประเภทเข้าด้วยกัน
4. รวมหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ
5. หาเงินได้สุทธิโดยเอาค่าลดหย่อนไปหักออกจากเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย
6. คำนวณภาษีตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้
7. ถ้ามีเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้นำมาหักออกจากภาษีที่คำนวณได้
8. ในกรณีแยกคำนวณภาษีระหว่างสามีภริยา
เลือกรายการต่อไป

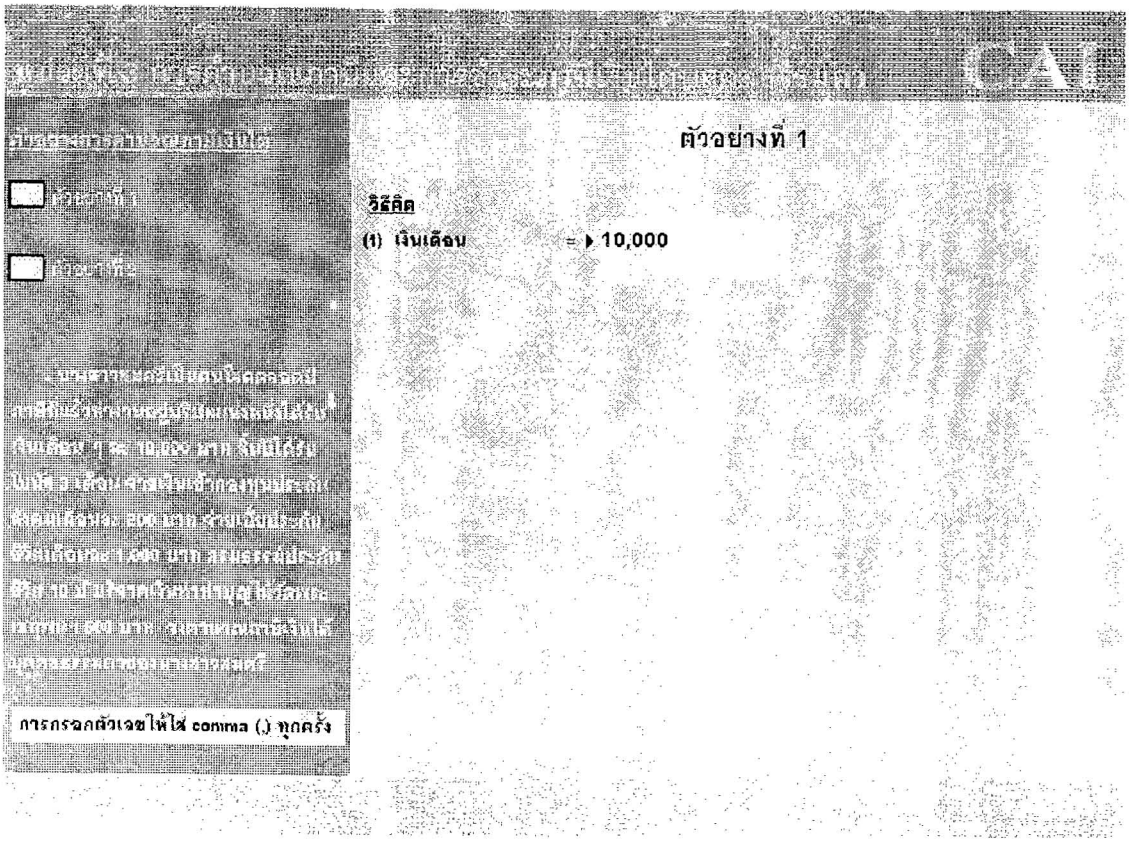

สรุปขั้นตอนการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
รวมเงินได้พึงประเมิน
เงิน
ทรัพย์สิน
ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
เว้นค่าภาษีอากร
เครดิตภาษีหรือเครดิตภาษีเงินปันผล
หักค่าใช้จ่าย
หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (มีอัตราแล้วแต่ประเภทของเงินได้พึงประเมิน)
หักตามจำเป็นและสมควร
หักค่าลดหย่อน
ค่าลดหย่อนมี 9 ประเภท คือ
1. ค่าลดหย่อนตามสถานภาพของผู้มีเงินได้
2. ค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษา
3. ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต
4. ค่าลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. ค่าลดหย่อนเงินปันผล
6. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย
7. ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
8. ค่าลดหย่อนเงินบริจาค
9. เครดิตภาษี
เงินได้สุทธิ
นำไปคำนวณภาษีที่ต้องชำระ
เลือกรายการต่อไป

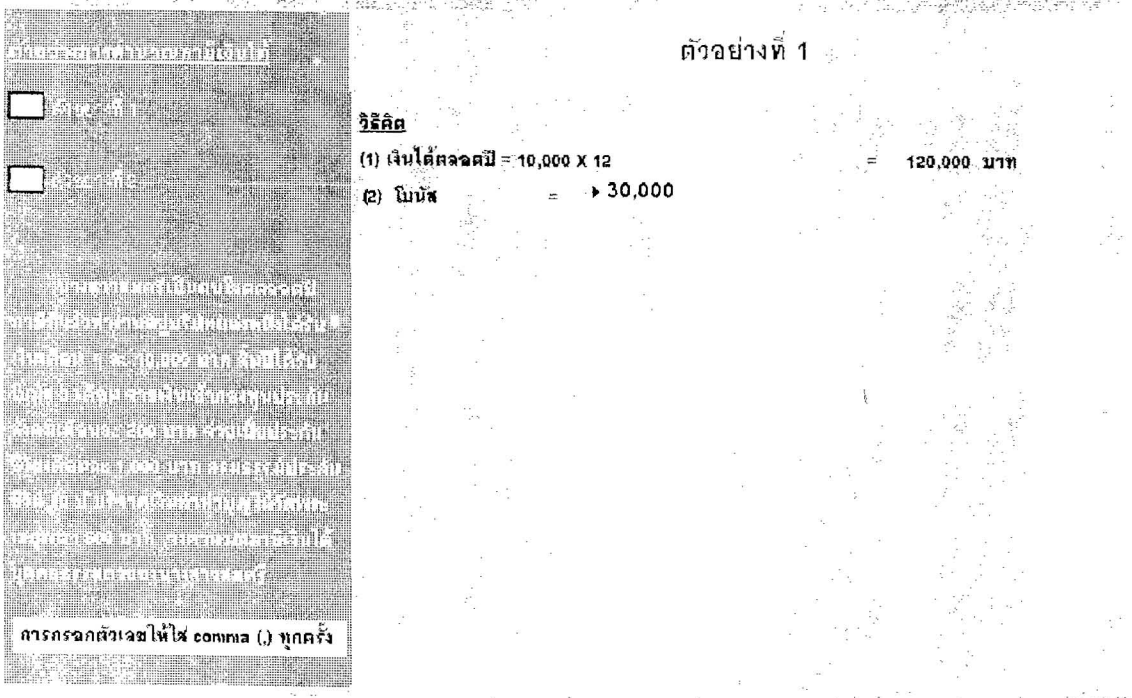
ตัวอย่างที่ 1

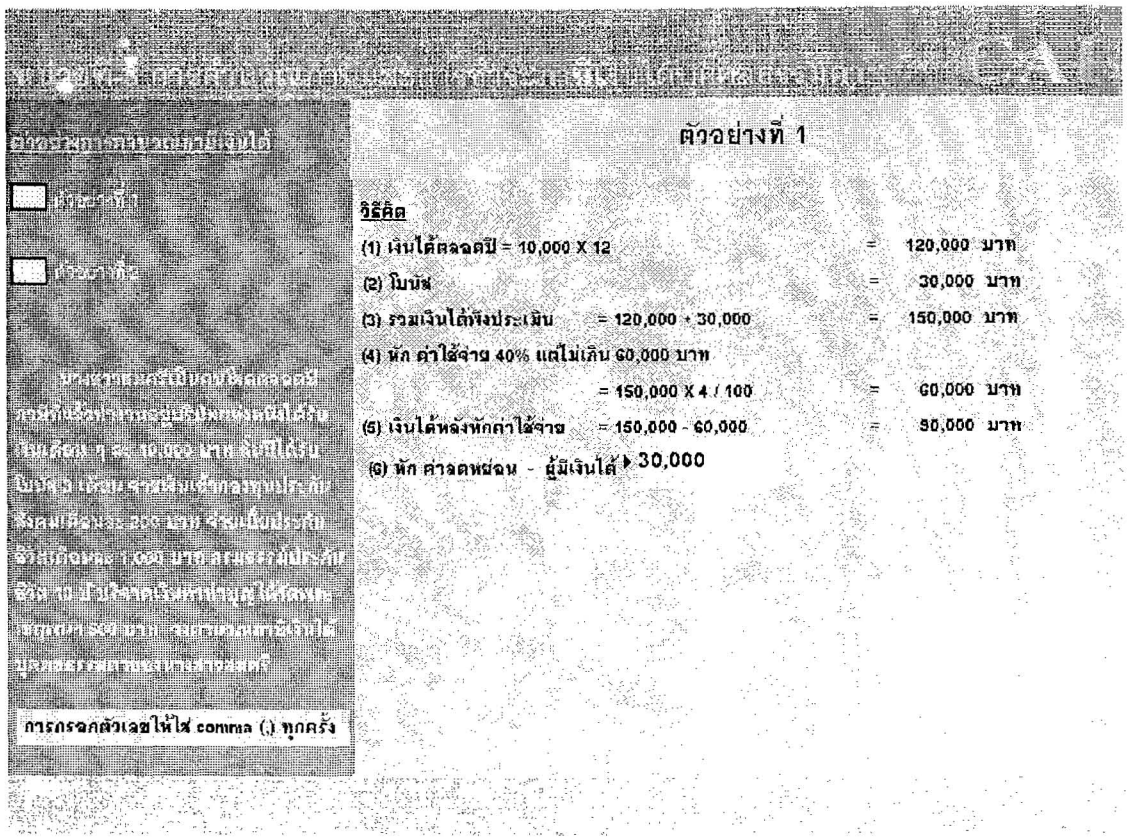
นางสาวสมศรีเป็นคนโสดตลอดปีภาษีที่แล้วทำงานอยู่บริษัทแห่งหนึ่งได้รับเงินเดือน ๆ ละ 10,000 บาท สิ้นปีได้รับโบนัส 3 เดือน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 200 บาท จ่ายเบี้ยประกันชีวิตเดือนละ 1,000 บาท กรมธรรม์ประกันชีวิต 10 ปี บริจาคเงินทำทำบุญให้วัดพระเชตุพนฯ 500 บาท จงคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนางสาวสมศรี

ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1
วิธีคิด
(1) เงินเดือน = 10,000
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 1
วิธีคิด
(1) เงินได้ตลอดปี = 10,000 X 12 = 120,000 บาท
(2) โบนัส = 30,000
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 1

วิธีคิด

(1) เงินได้ตลอดปี = 10,000 X 12 = 120,000 บาท

(2) โบนัส = 30,000 บาท

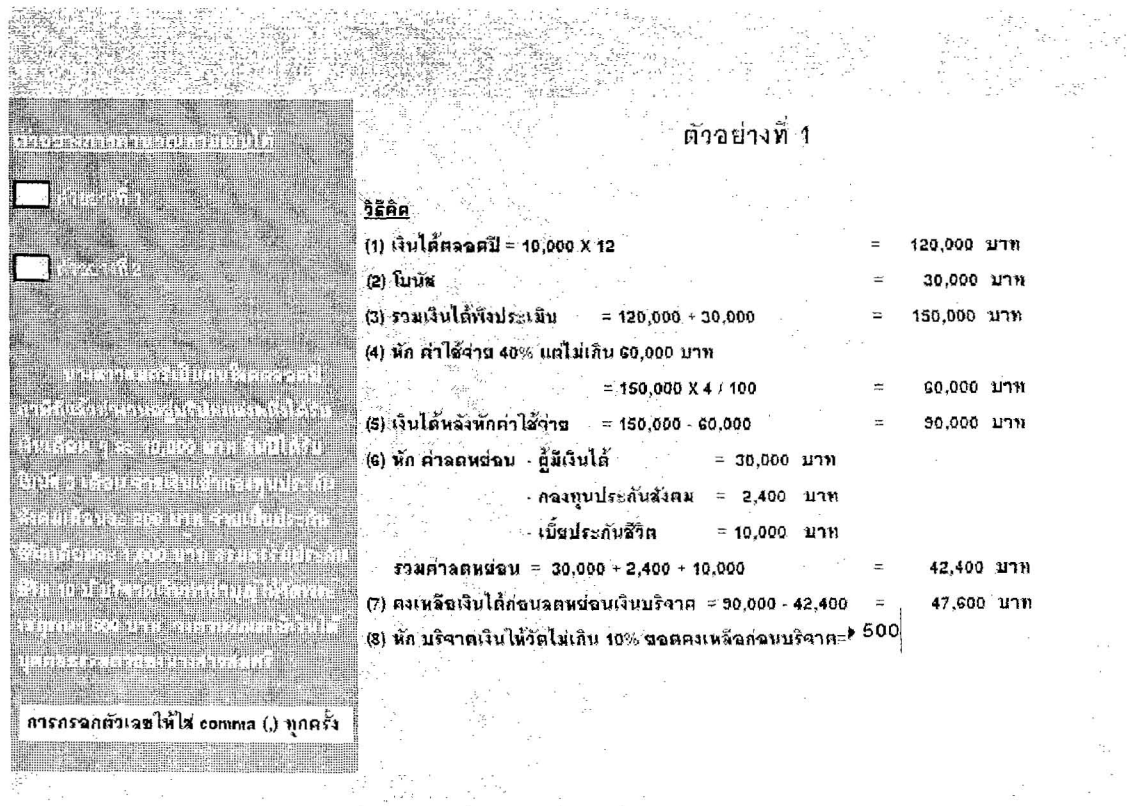
(3) รวมเงินได้พึงประเมิน = 120,000 + 30,000 = 150,000 บาท

(4) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

= 150,000 X 4 / 100 = 60,000 บาท

(5) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 150,000 - 60,000 = 90,000 บาท

(6) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ ▸ 30,000

ตัวอย่างที่ 1

วิธีคิด

(1) เงินได้ตลอดปี = 10,000 X 12 = 120,000 บาท

(2) โบนัส = 30,000 บาท

(3) รวมเงินได้พึงประเมิน = 120,000 + 30,000 = 150,000 บาท

(4) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

= 150,000 X 4 / 100 = 60,000 บาท

(5) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 150,000 - 60,000 = 90,000 บาท

(6) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000 บาท

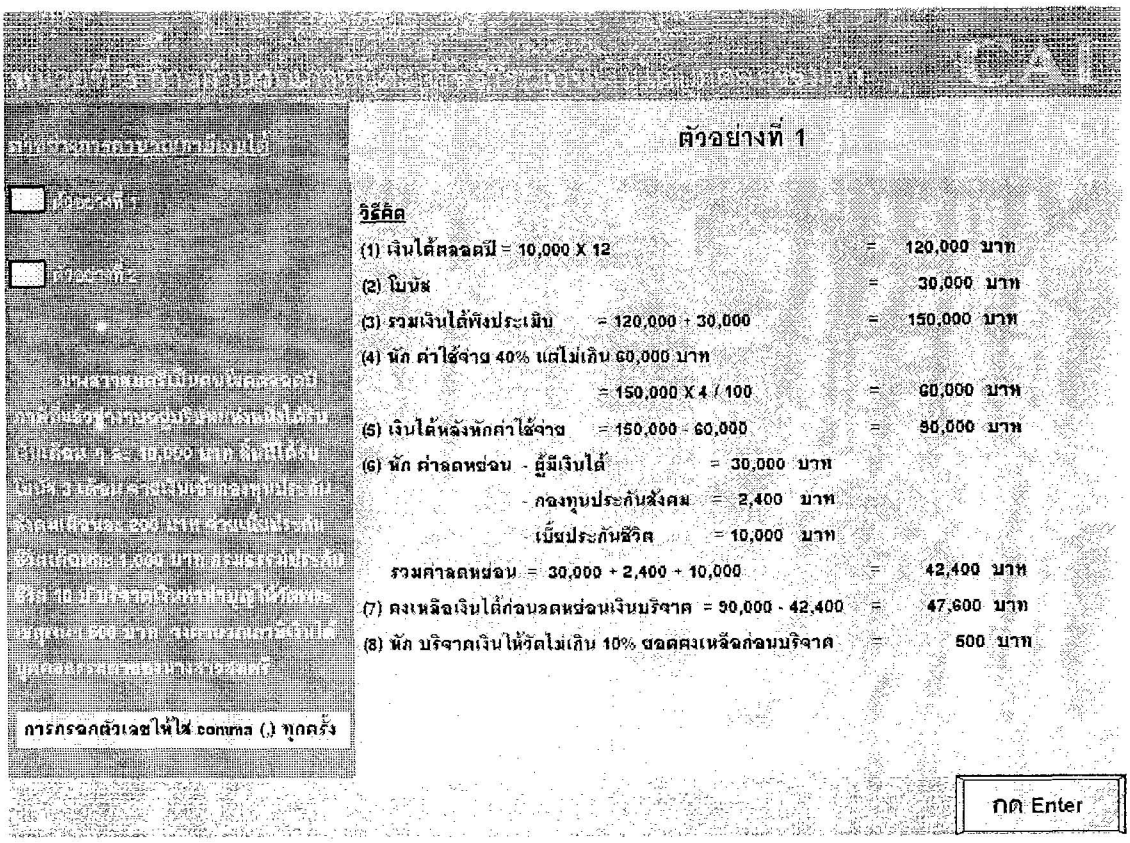
- กองทุนประกันสังคม = 2,400 บาท

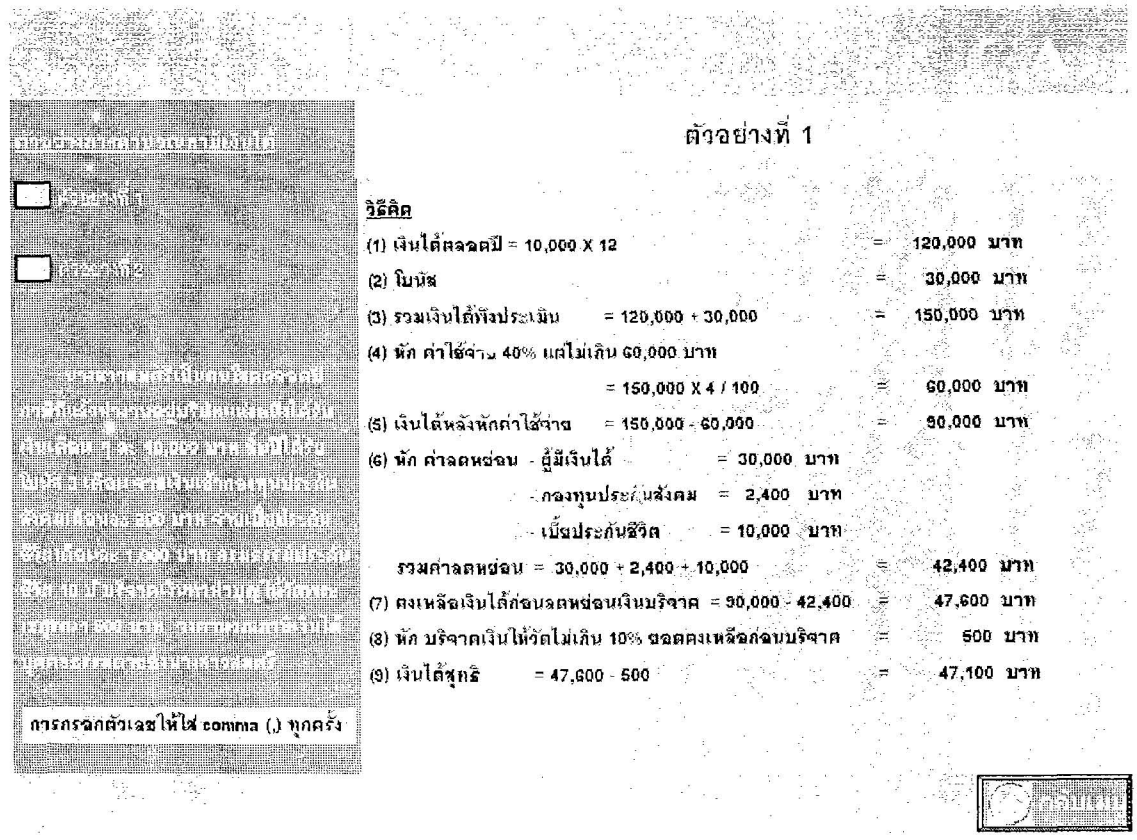
- เบี้ยประกันชีวิต = 10,000 บาท

รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 2,400 + 10,000 = 42,400 บาท

(7) คงเหลือเงินได้ก่อนลดหย่อนเงินบริจาค = 90,000 - 42,400 = 47,600 บาท

(8) หัก บริจาคเงินให้วัดไม่เกิน 10% ของคงเหลือก่อนบริจาค= ▸ 500

ตัวอย่างที่ 1
วิธีคิด
(1) เงินได้ตลอดปี = 10,000 X 12 = 120,000 บาท
(2) โบนัส = 30,000 บาท
(3) รวมเงินได้พึงประเมิน = 120,000 + 30,000 = 150,000 บาท
(4) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 150,000 X 4 / 100 = 60,000 บาท
(5) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 150,000 - 60,000 = 90,000 บาท
(6) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000 บาท
- กองทุนประกันสังคม = 2,400 บาท
- เบี้ยประกันชีวิต = 10,000 บาท
รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 2,400 + 10,000 = 42,400 บาท
(7) คงเหลือเงินได้ก่อนลดหย่อนเงินบริจาค = 90,000 - 42,400 = 47,600 บาท
(8) หัก บริจาคเงินให้วัดไม่เกิน 10% ของคงเหลือก่อนบริจาค = 500 บาท
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง
กด Enter

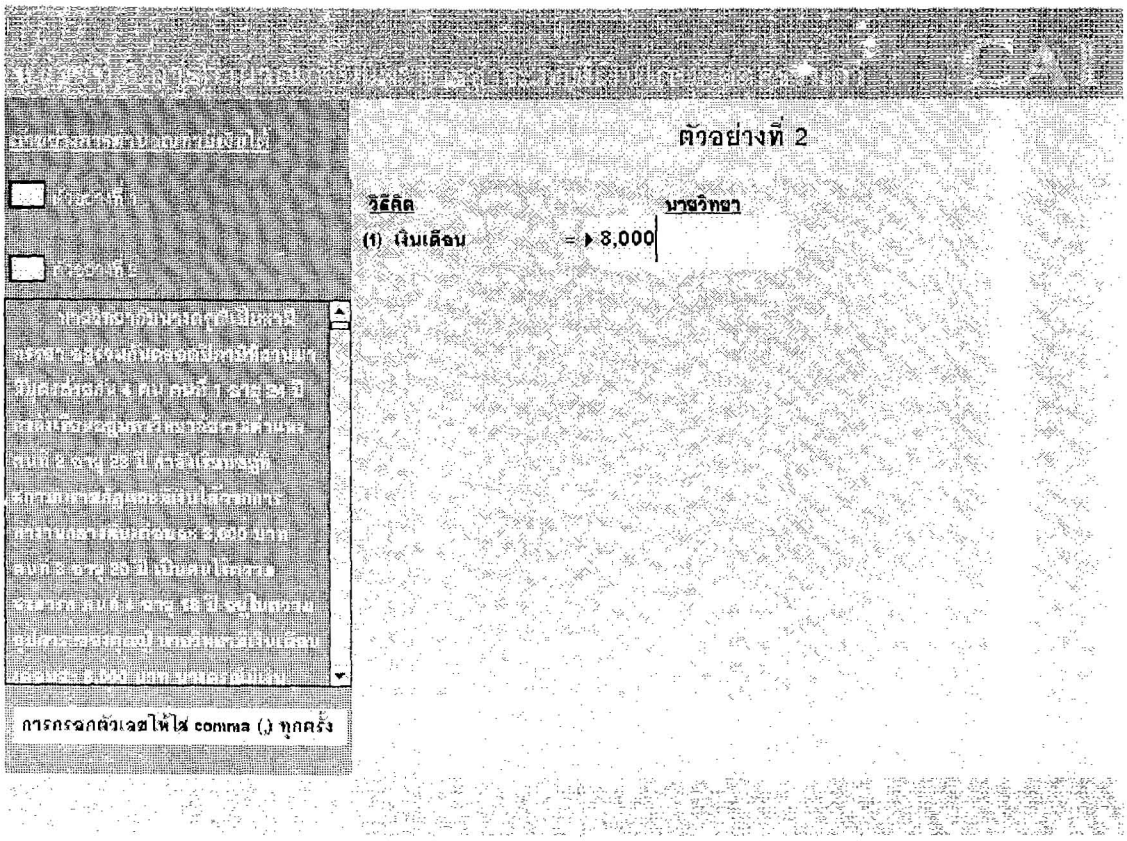

ตัวอย่างที่ 1
วิธีคิด
(1) เงินได้ตลอดปี = 10,000 X 12 = 120,000 บาท
(2) โบนัส = 30,000 บาท
(3) รวมเงินได้พึงประเมิน = 120,000 + 30,000 = 150,000 บาท
(4) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 150,000 X 4 / 100 = 60,000 บาท
(5) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 150,000 - 60,000 = 90,000 บาท
(6) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000 บาท
- กองทุนประกันสังคม = 2,400 บาท
- เบี้ยประกันชีวิต = 10,000 บาท
รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 2,400 + 10,000 = 42,400 บาท
(7) คงเหลือเงินได้ก่อนลดหย่อนเงินบริจาค = 90,000 - 42,400 = 47,600 บาท
(8) หัก บริจาคเงินให้วัดไม่เกิน 10% ของคงเหลือก่อนบริจาค = 500 บาท
(9) เงินได้สุทธิ = 47,600 - 500 = 47,100 บาท
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

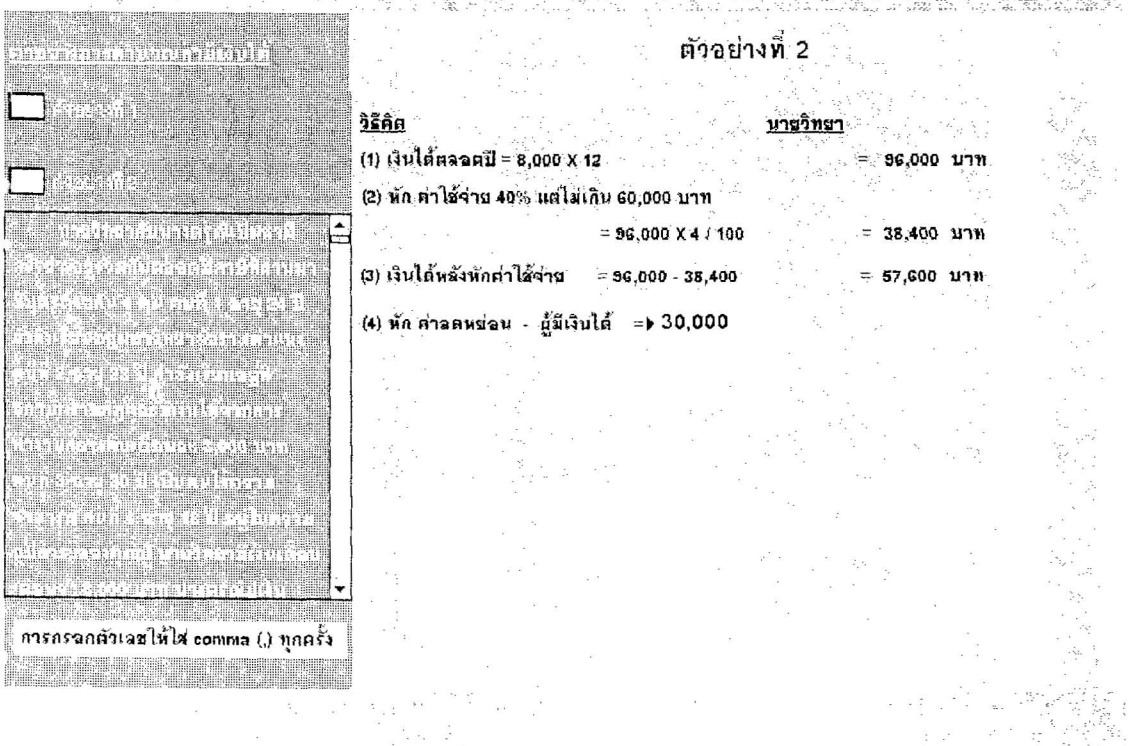
ตัวอย่างที่ 2

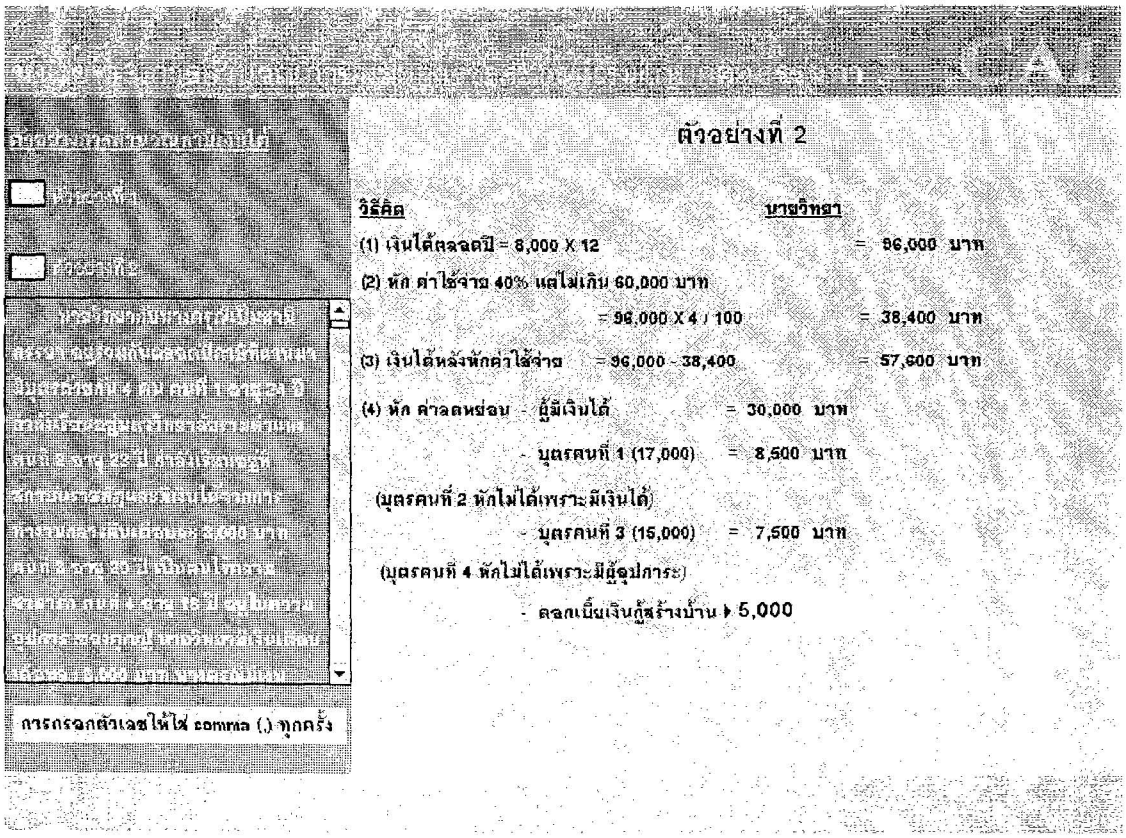
นายวิทยากับนางครุณีเป็นสามีภรรยา อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ผ่านมามีบุตรด้วยกัน 4 คน คนที่ 1 อายุ 24 ปี กำลังเรียนอยู่มหาวิทยาลัยรามคำแหง คนที่ 2 อายุ 23 ปี กำลังเรียนอยู่ที่สถาบันราชภัฏและมีเงินได้จากการทำงานกลางคืนเดือนละ 3,000 บาท คนที่ 3 อายุ 20 ปี เป็นคนไร้ความสามารถ คนที่ 4 อายุ 18 ปี อยู่ในความอุปการะของคุณปู่ นายวิทยามีเงินเดือนเดือนละ 8,000 บาท นางครุณีมีเงินเดือน ๆ ละ 8,000 บาท จ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 6,000 บาท กรมธรรม์ประกันชีวิต 10 ปี นายวิทยาจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ธนาคารกรุงไทยซึ่งกู้มาสร้างบ้านเดือนละ 3,000 บาท จงคำนวณภาษีเงินได้ของคนทั้งสอง โดยแยกคำนวณภาษี

ตัวอย่างที่ 2

ตัวอย่างที่ 2
วิธีคิด
นาฬวิทยา
(1) เงินเดือน = 8,000
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2
วิธีคิด
นาฬวิทยา
(1) เงินได้ผลฉดปี = 8,000 X 12 = 96,000 บาท
(2) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 96,000 X 4 / 100 = 38,400 บาท
(3) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 96,000 - 38,400 = 57,600 บาท
(4) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000
การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2

วิธีคิด **นายวิทยา**

(1) เงินได้ตลอดปี = 8,000 X 12 = 96,000 บาท

(2) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

= 96,000 X 4 / 100 = 38,400 บาท

(3) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 96,000 - 38,400 = 57,600 บาท

(4) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000 บาท

- บุตรคนที่ 1 (17,000) = 8,500 บาท

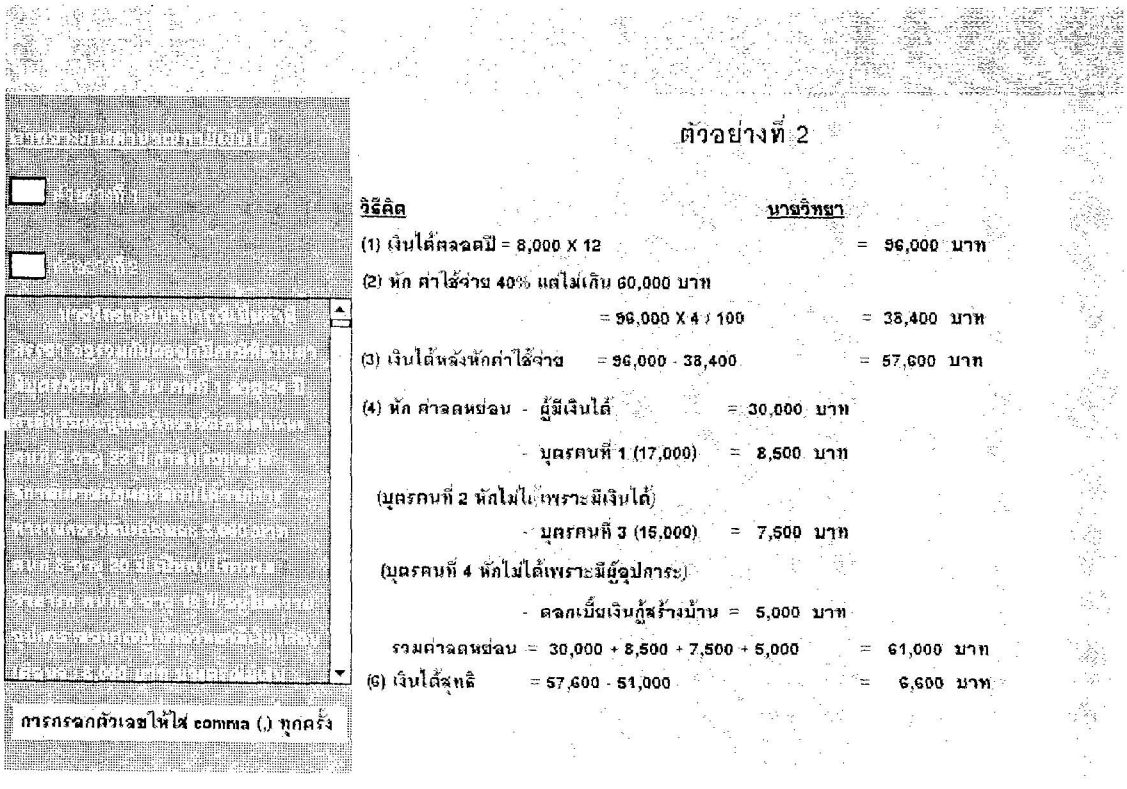
(บุตรคนที่ 2 หักไม่ได้เพราะมีเงินได้)

- บุตรคนที่ 3 (15,000) = 7,500 บาท

(บุตรคนที่ 4 หักไม่ได้เพราะมีผู้อุปการะ)

- ดอกเบี้ยเงินกู้สร้างบ้าน ▸ 5,000

การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2

วิธีคิด **นายวิทยา**

(1) เงินได้ตลอดปี = 8,000 X 12 = 96,000 บาท

(2) หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

= 96,000 X 4 / 100 = 38,400 บาท

(3) เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 96,000 - 38,400 = 57,600 บาท

(4) หัก ค่าลดหย่อน - ผู้มีเงินได้ = 30,000 บาท

- บุตรคนที่ 1 (17,000) = 8,500 บาท

(บุตรคนที่ 2 หักไม่ได้เพราะมีเงินได้)

- บุตรคนที่ 3 (15,000) = 7,500 บาท

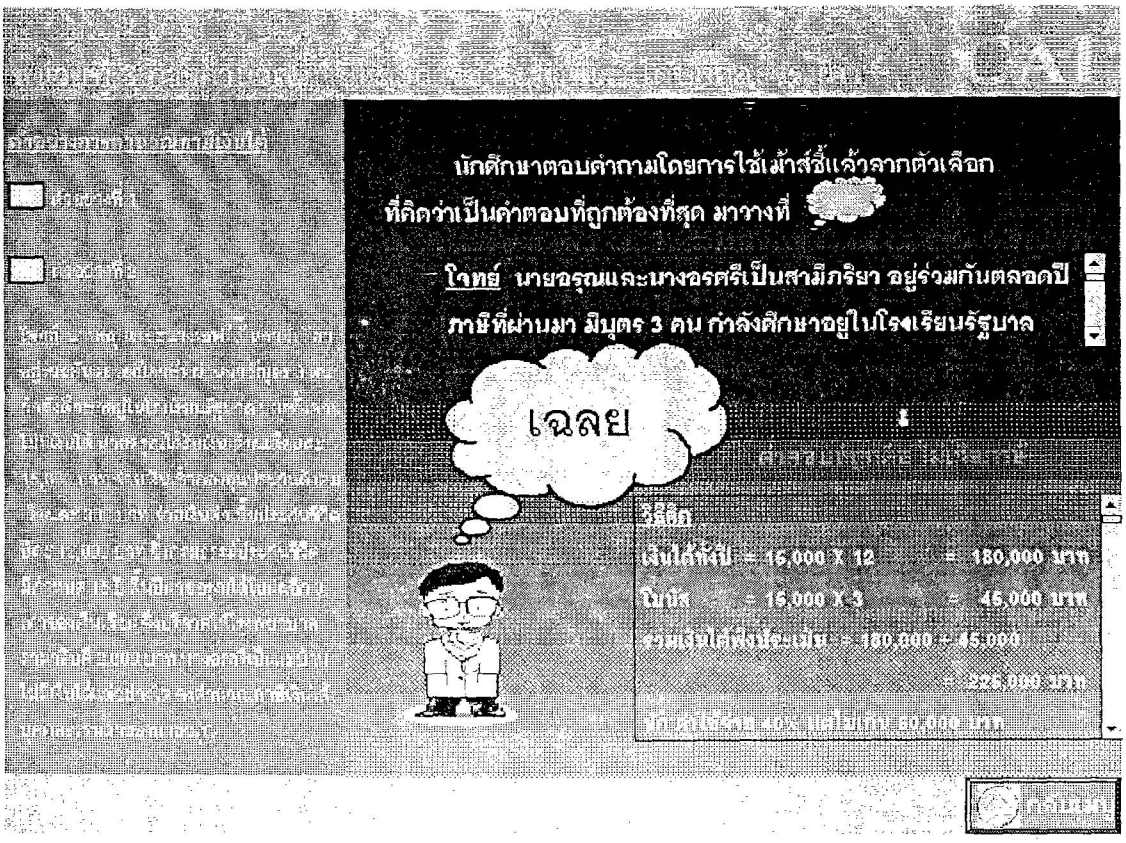
(บุตรคนที่ 4 หักไม่ได้เพราะมีผู้อุปการะ)

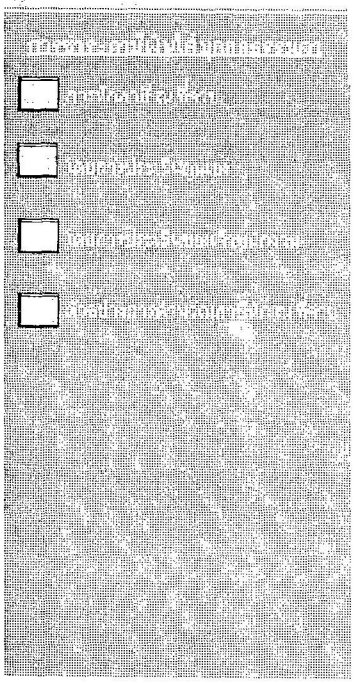
- ดอกเบี้ยเงินกู้สร้างบ้าน = 5,000 บาท

รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 8,500 + 7,500 + 5,000 = 61,000 บาท

(5) เงินได้สุทธิ = 57,600 - 51,000 = 6,600 บาท

การกรอกตัวเลขให้ใส่ comma (,) ทุกครั้ง

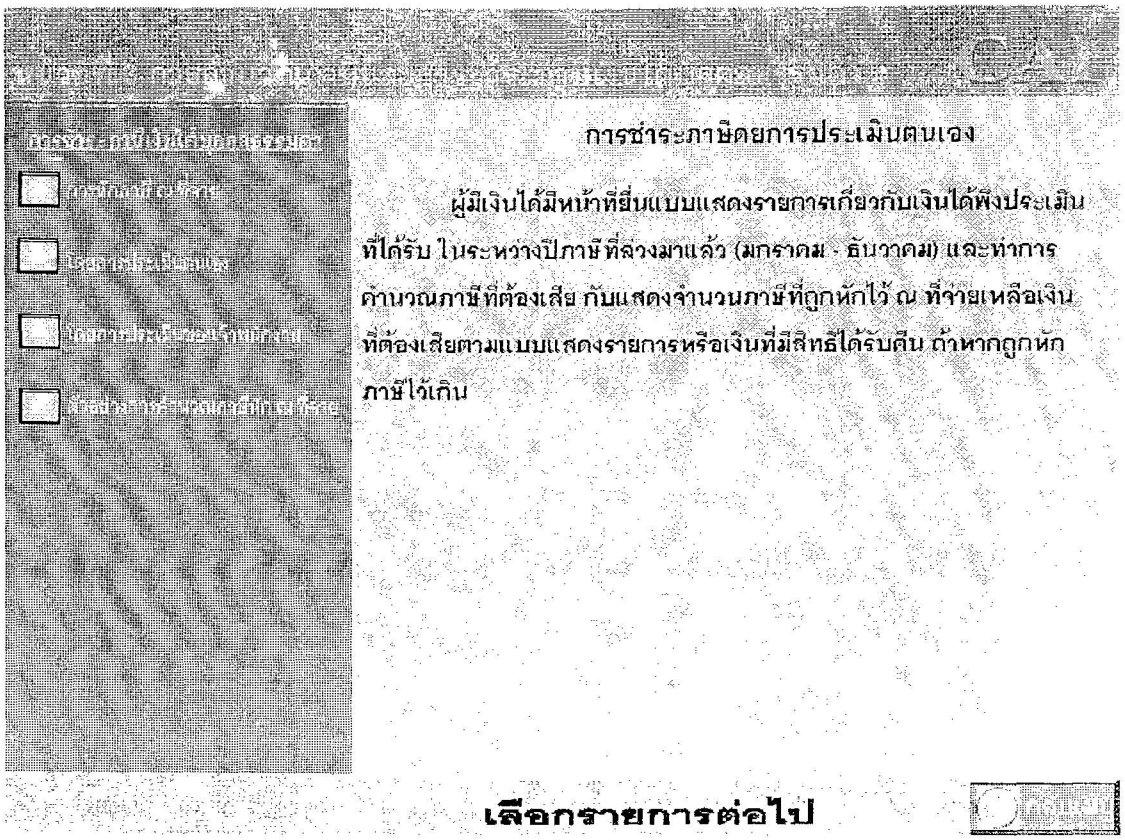

การหักภาษี ณ ที่จ่าย

กฎหมายกำหนดให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 หักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน (มาตรา 50) กล่าวคือในการจ่ายเงินแก่ผู้รับ หากเงินนั้นเข้าข่ายเงินได้ตามมาตรา 40 ผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ต้องหักภาษีสำหรับเงินได้จำนวนนั้นและนำส่งรัฐ เราเรียก ภาษีประเภทนี้ว่าภาษีหัก ณ ที่จ่าย

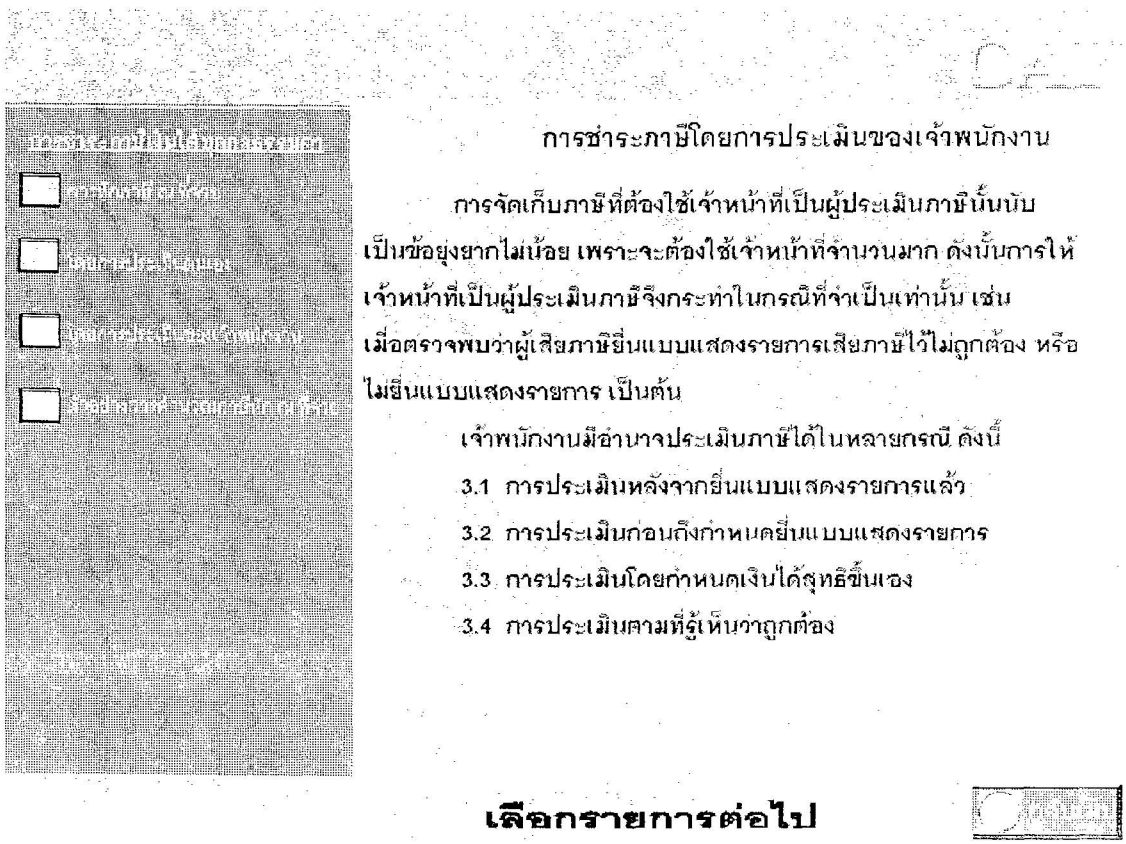
เลือกรายการต่อไป

การชำระภาษีโดยการประเมินตนเอง

ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว (มกราคม - ธันวาคม) และทำการคำนวณภาษีที่ต้องเสีย กับแสดงจำนวนภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายเหลือเงินที่ต้องเสียตามแบบแสดงรายการหรือเงินที่มีสิทธิได้รับคืน ถ้าหากถูกหักภาษีไว้เกิน

เลือกรายการต่อไป

การชำระภาษีโดยการประเมินของเจ้าพนักงาน

การจัดเก็บภาษีที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ประเมินภาษีนั้นนับเป็นข้อยุ่งยากไม่น้อย เพราะจะต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมาก ดังนั้นการให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ประเมินภาษีจึงกระทำในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น เช่น เมื่อตรวจพบว่าผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เป็นต้น

เจ้าพนักงานมีอำนาจประเมินภาษีได้ในหลายกรณี ดังนี้

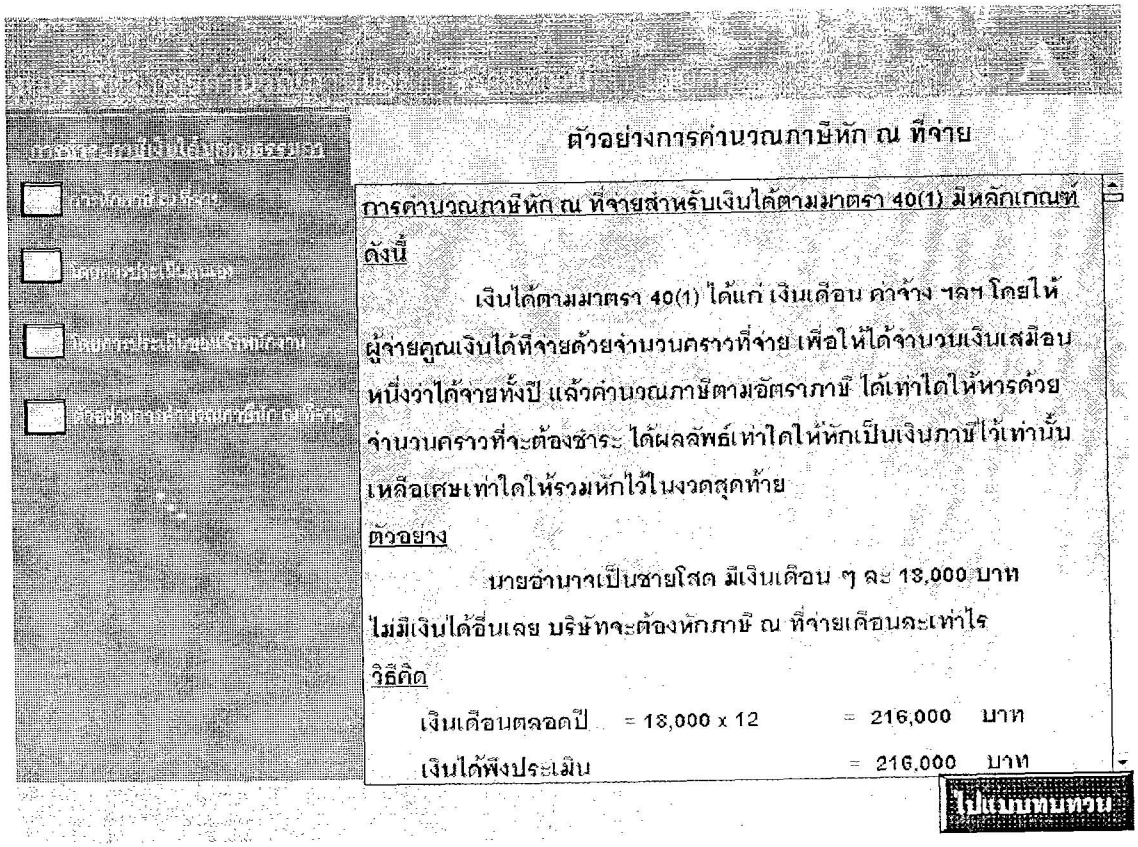
3.1 การประเมินหลังจากยื่นแบบแสดงรายการแล้ว

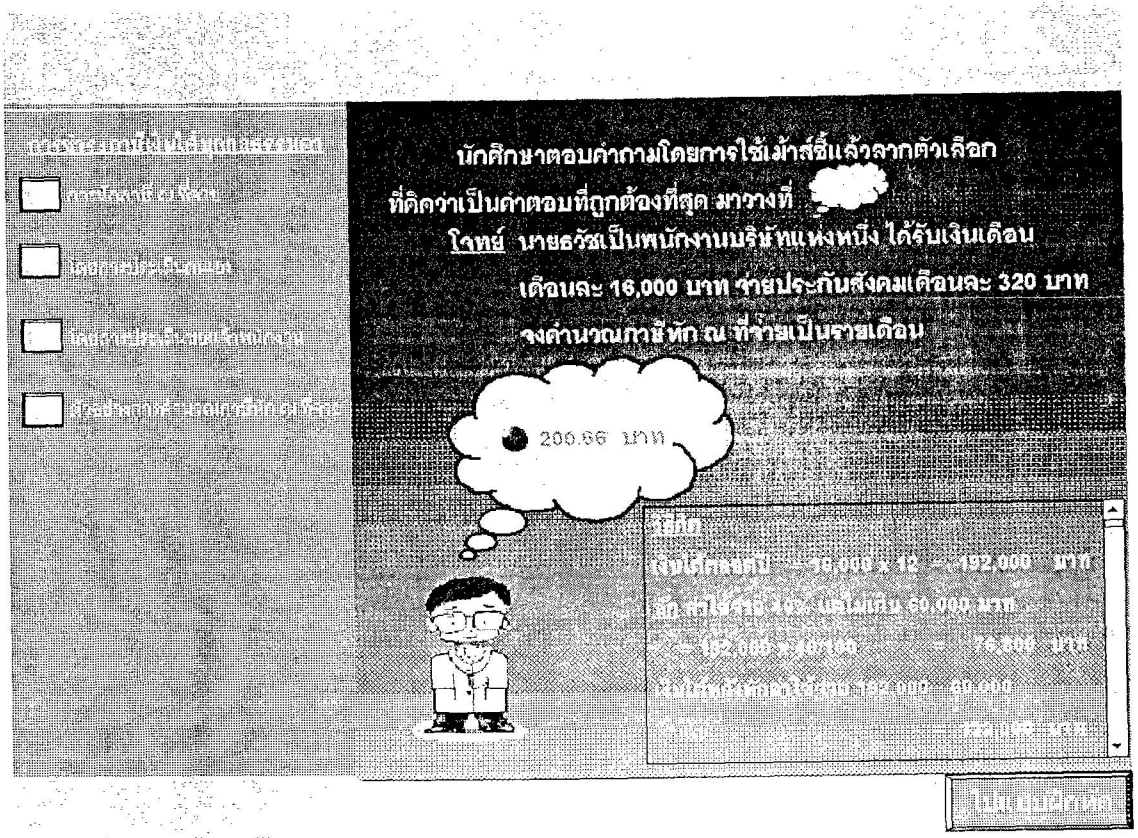
3.2 การประเมินก่อนถึงกำหนดยื่นแบบแสดงรายการ

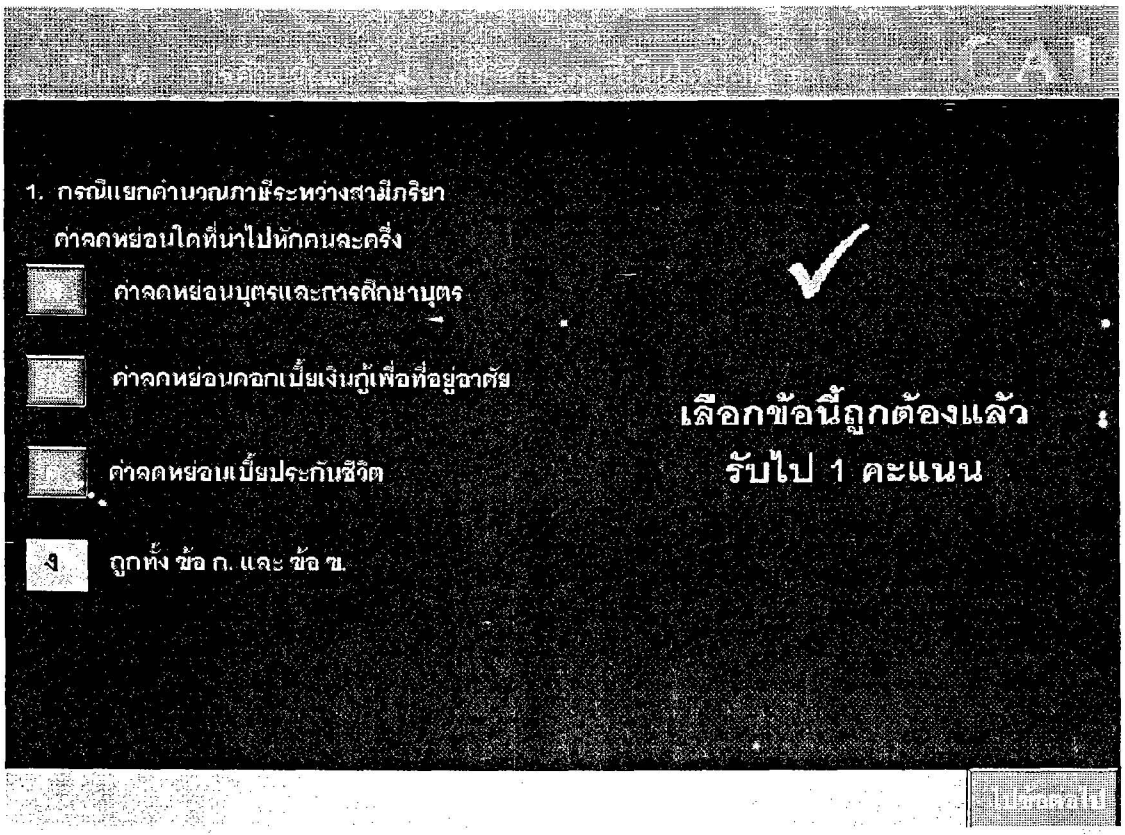
3.3 การประเมินโดยกำหนดเงินได้สุทธิขึ้นเอง

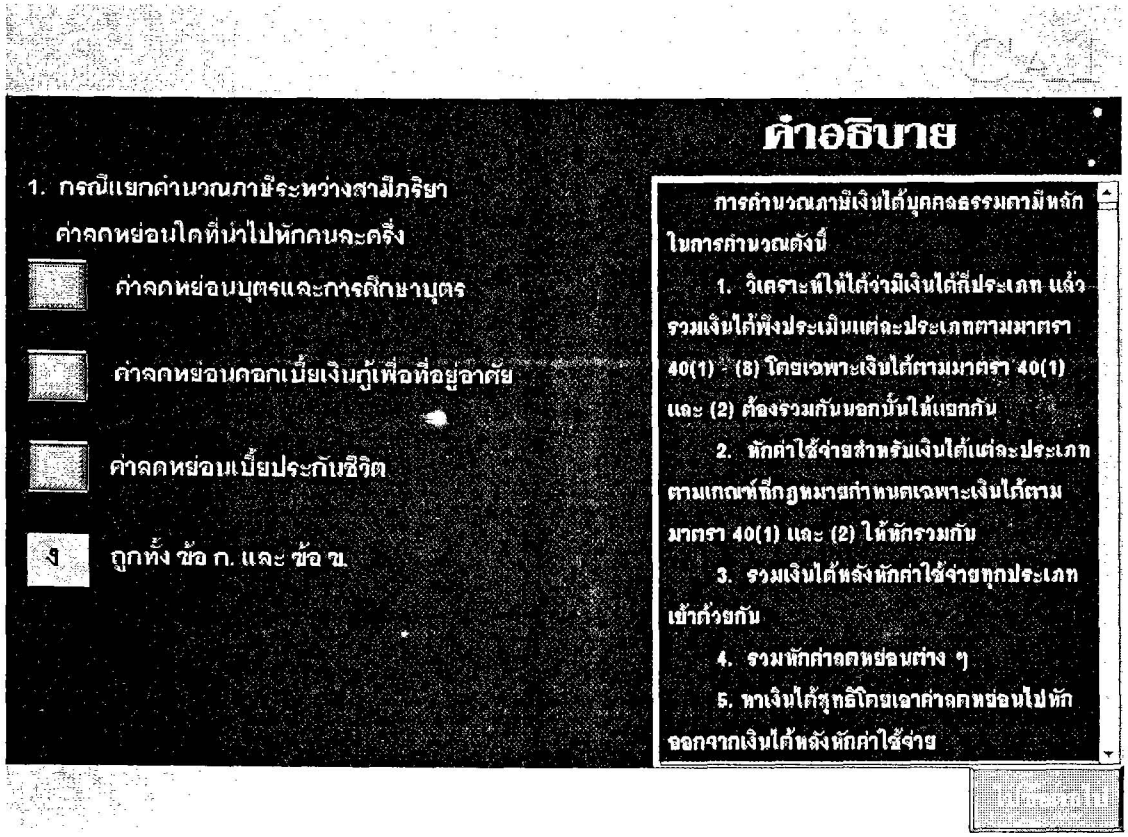
3.4 การประเมินตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง

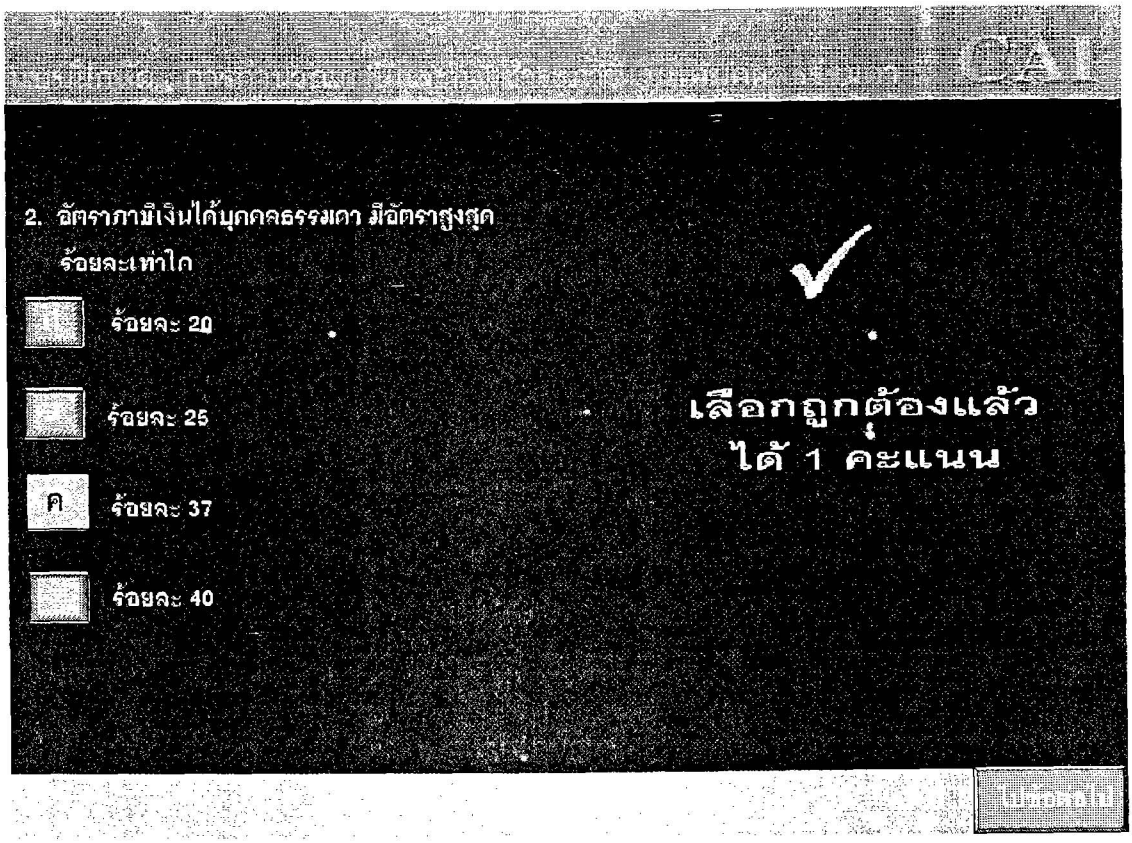
เลือกรายการต่อไป

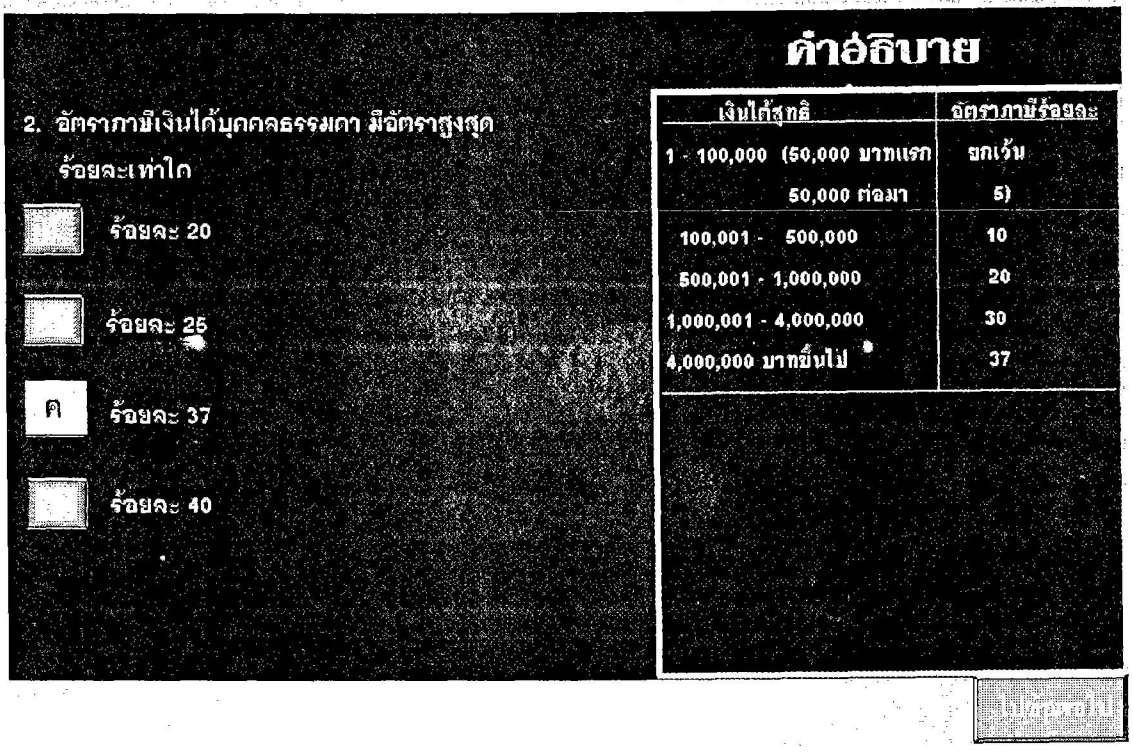

ตัวอย่างการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย
การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินได้ตามมาตรา 40(1) มีหลักเกณฑ์ดังนี้
เงินได้ตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ โดยให้ผู้จ่ายคูณเงินได้ที่จ่ายด้วยจำนวนคราวที่จ่าย เพื่อให้ได้จำนวนเงินเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี แล้วคำนวณภาษีตามอัตราภาษี ได้เท่าใดให้หารด้วยจำนวนคราวที่จะต้องชำระ ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น เหลือเศษเท่าใดให้รวมหักไว้ในงวดสุดท้าย
ตัวอย่าง
นายอำนาจเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 18,000 บาท ไม่มีเงินได้อื่นเลย บริษัทจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายเดือนละเท่าไร
วิธีคิด
เงินเดือนตลอดปี = 18,000 x 12 = 216,000 บาท
เงินได้พึงประเมิน = 216,000 บาท
ไปแบบทบทวน

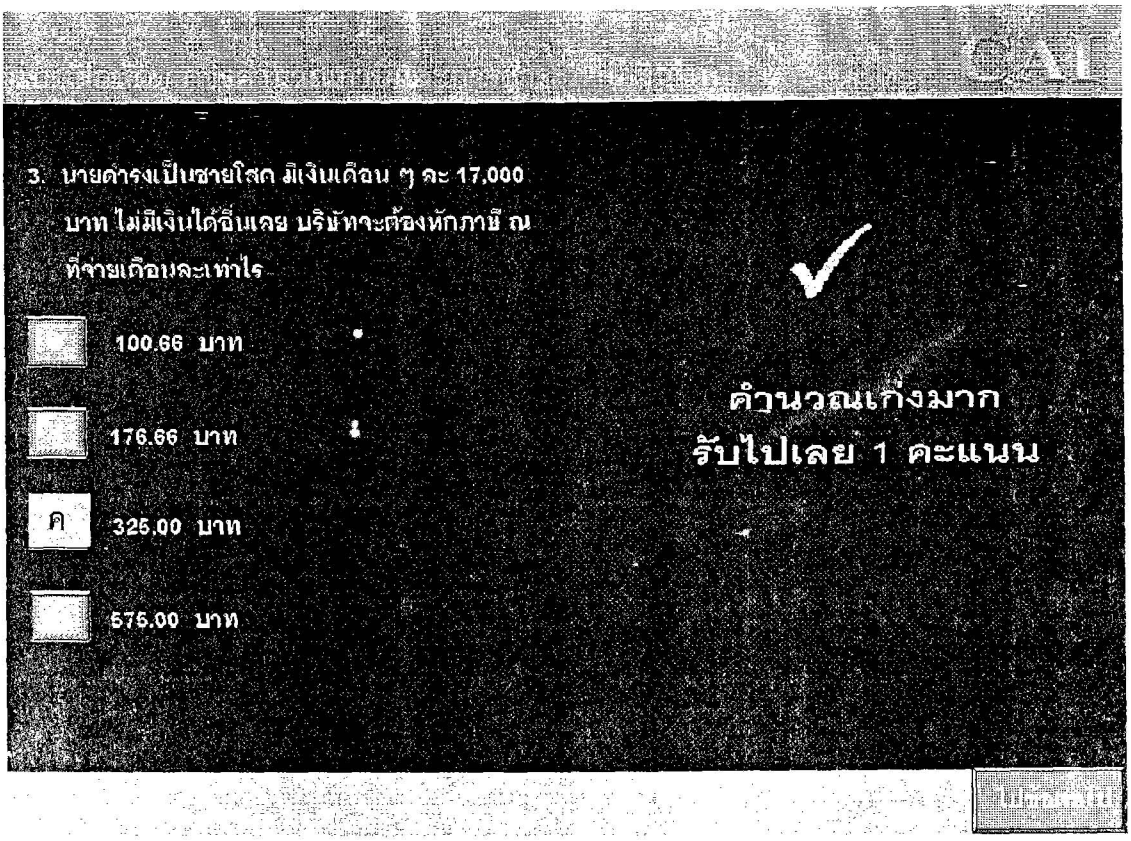

นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์ชี้แล้วลากตัวเลือกที่คิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด มาวางที่
โจทย์ นายธวัชเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ได้รับเงินเดือนเดือนละ 16,000 บาท จ่ายประกันสังคมเดือนละ 320 บาท จงคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน
200.66 บาท

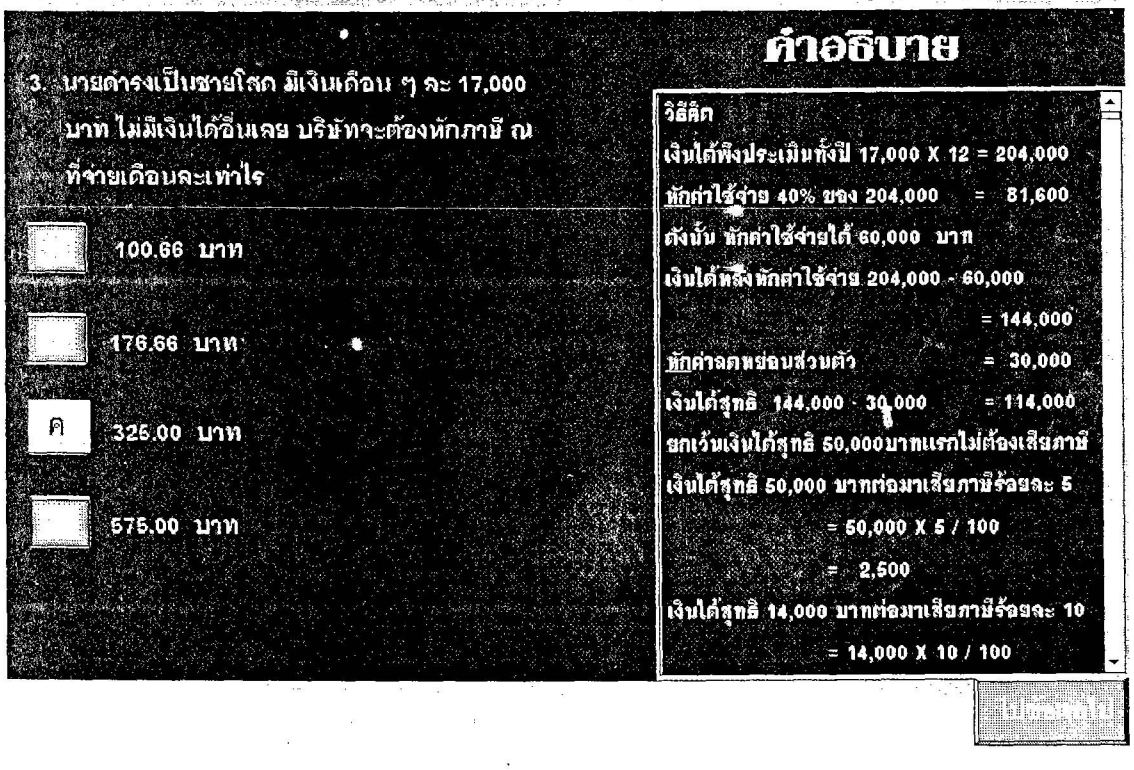

1. กรณีแยกคำนวณภาษีระหว่างสามีภริยา
ค่าลดหย่อนใดที่นำไปหักคนละครึ่ง
ก ค่าลดหย่อนบุตรและการศึกษาบุตร
ข ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย
ค ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต
ง ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.
เลือกข้อนี้ถูกต้องแล้ว
รับไป 1 คะแนน

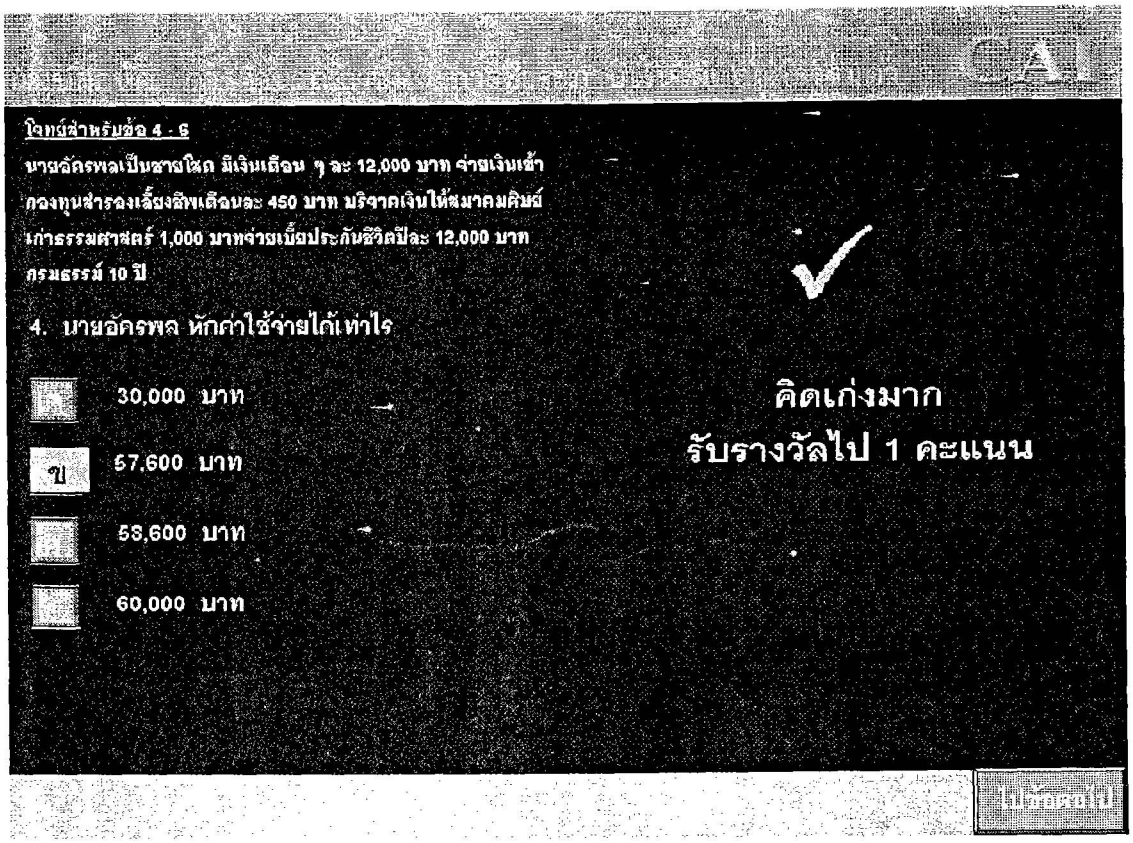

1. กรณีแยกคำนวณภาษีระหว่างสามีภริยา
ค่าลดหย่อนใดที่นำไปหักคนละครึ่ง
ก ค่าลดหย่อนบุตรและการศึกษาบุตร
ข ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย
ค ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต
ง ถูกทั้ง ข้อ ก. และ ข้อ ข.
คำอธิบาย
การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีหลักในการคำนวณดังนี้
1. วิเคราะห์ให้ได้ว่ามีเงินได้กี่ประเภท แล้วรวมเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทตามมาตรา 40(1) - (8) โดยเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ต้องรวมกันนอกนั้นให้แยกกัน
2. หักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้แต่ละประเภทตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ให้หักรวมกัน
3. รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายทุกประเภทเข้าด้วยกัน
4. รวมหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ
5. หาเงินได้สุทธิโดยเอาค่าลดหย่อนไปหักออกจากเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย

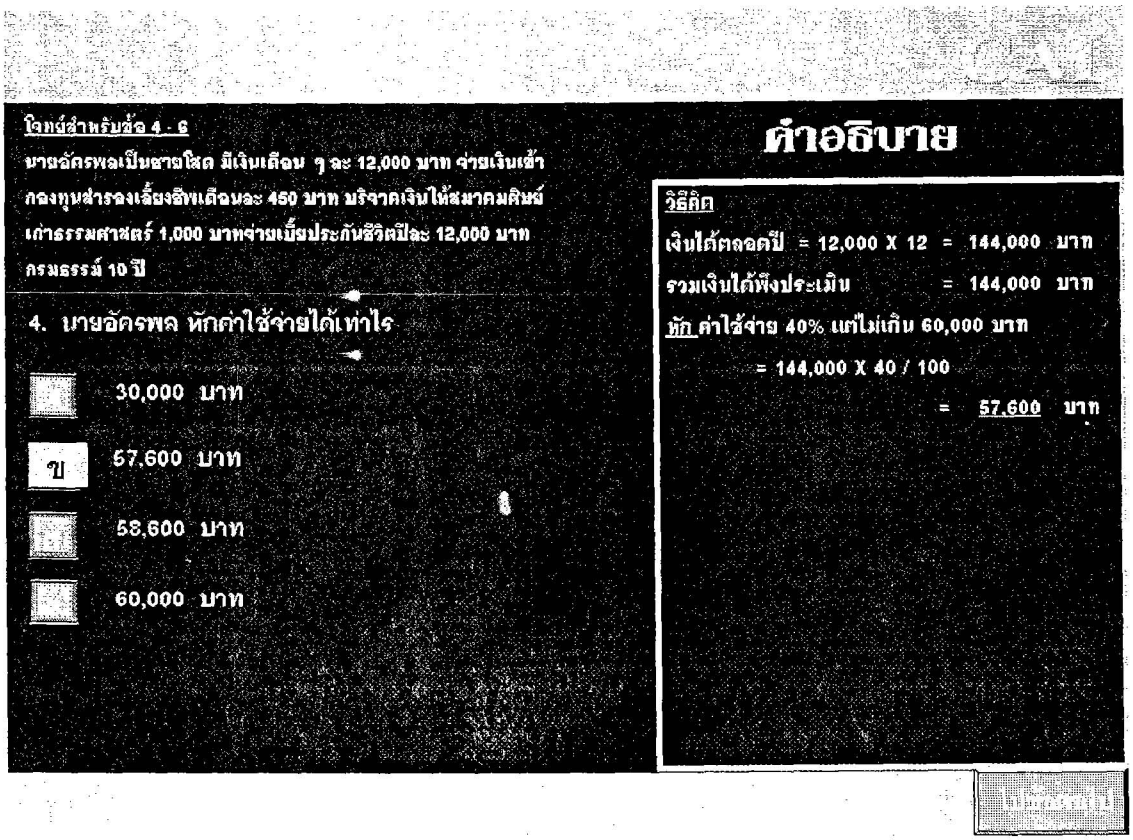

2. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีอัตราสูงสุด
ร้อยละเท่าใด
ร้อยละ 20
ร้อยละ 25
ค ร้อยละ 37
ร้อยละ 40
เลือกถูกต้องแล้ว
ได้ 1 คะแนน

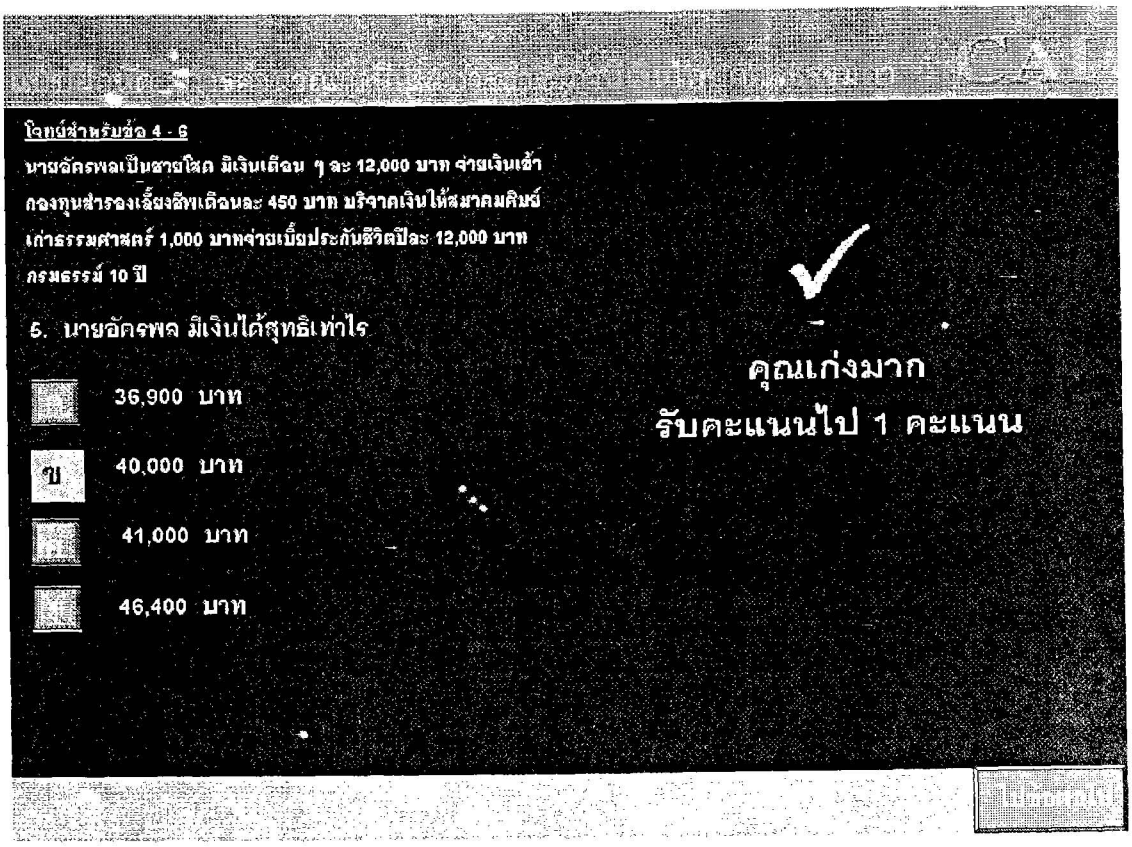

คำอธิบาย
2. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีอัตราสูงสุด
ร้อยละเท่าใด
ร้อยละ 20
ร้อยละ 25
ค ร้อยละ 37
ร้อยละ 40
เงินได้สุทธิ
อัตราภาษีร้อยละ
1 - 100,000 (50,000 บาทแรก ยกเว้น 50,000 ต่อมา 5)
100,001 - 500,000 10
500,001 - 1,000,000 20
1,000,001 - 4,000,000 30
4,000,000 บาทขึ้นไป 37

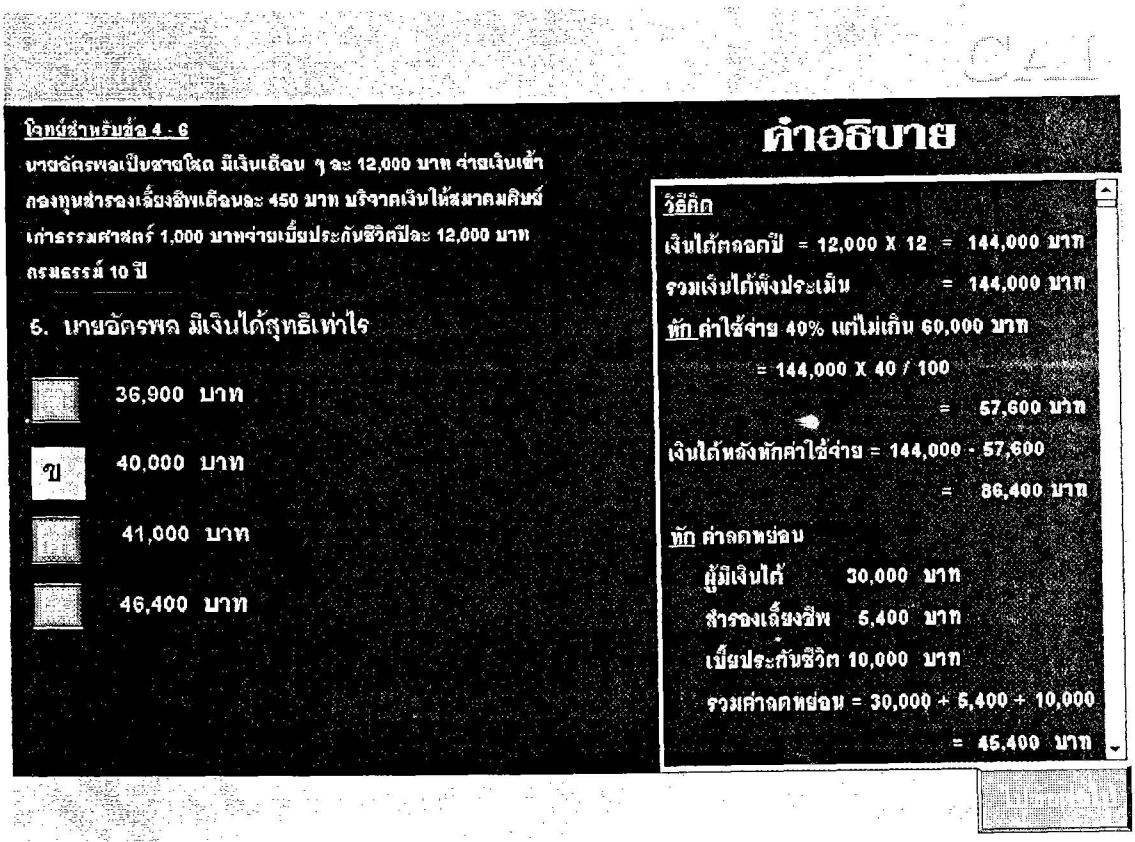

3. นายดำรงเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 17,000 บาท ไม่มีเงินได้อื่นเลย บริษัทจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายเดือนละเท่าไร
100.66 บาท
176.66 บาท
ค 325.00 บาท
575.00 บาท
ดำนวณเก่งมาก
รับไปเลย 1 คะแนน

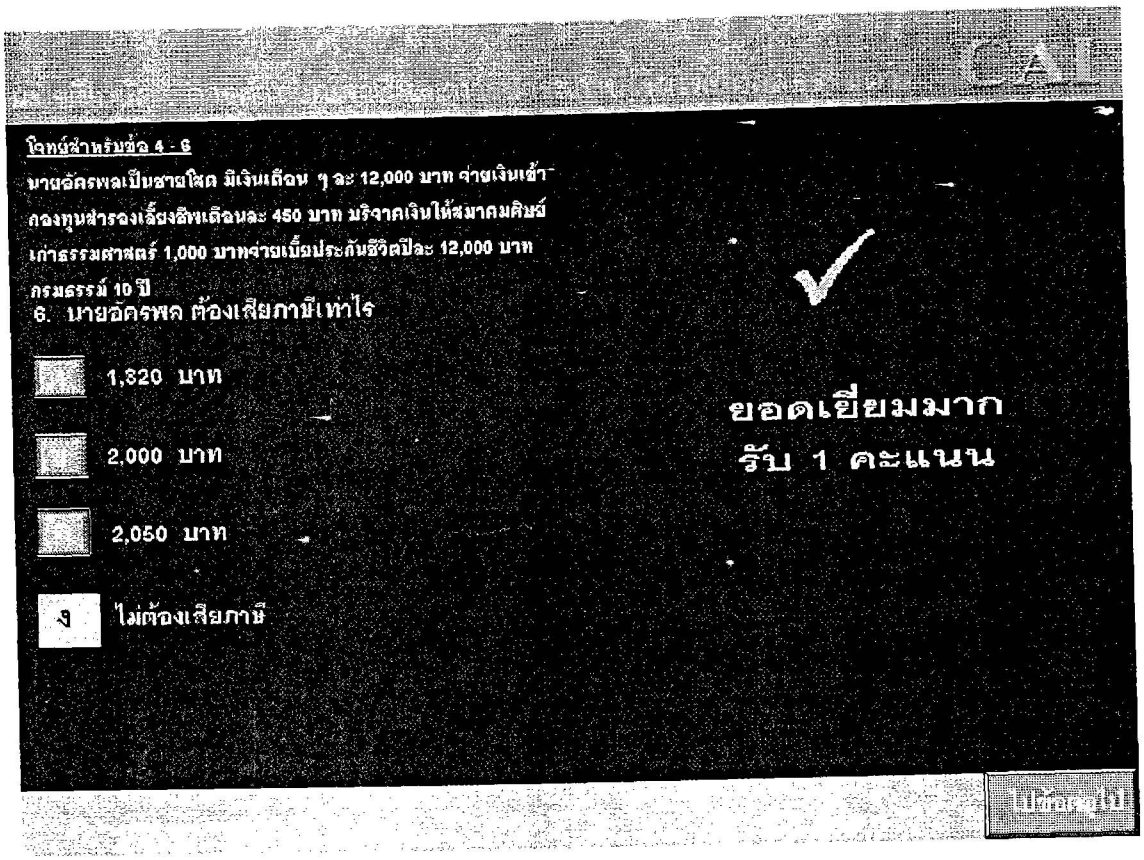

3. นายดำรงเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 17,000 บาท ไม่มีเงินได้อื่นเลย บริษัทจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายเดือนละเท่าไร
100.66 บาท
176.66 บาท
ค 325.00 บาท
575.00 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้พึงประเมินทั้งปี 17,000 X 12 = 204,000
หักค่าใช้จ่าย 40% ของ 204,000 = 81,600
ดังนั้น หักค่าใช้จ่ายได้ 60,000 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย 204,000 - 60,000
= 144,000
หักค่าลดหย่อนส่วนตัว = 30,000
เงินได้สุทธิ 144,000 - 30,000 = 114,000
ยกเว้นเงินได้สุทธิ 50,000บาทแรกไม่ต้องเสียภาษี
เงินได้สุทธิ 50,000 บาทต่อมาเสียภาษีร้อยละ 5
= 50,000 X 5 / 100
= 2,500
เงินได้สุทธิ 14,000 บาทต่อมาเสียภาษีร้อยละ 10
= 14,000 X 10 / 100

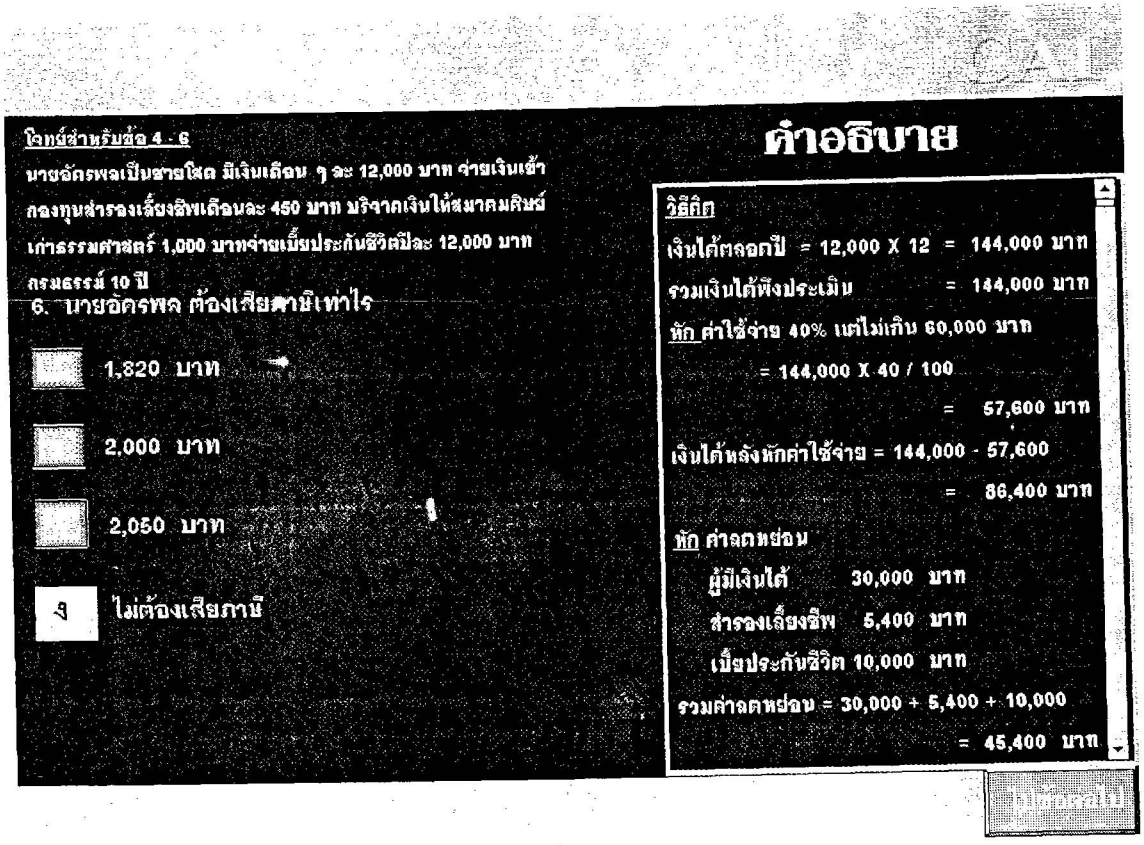

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมคนิษฐ์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี
4. นายอัครพล หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
ก 30,000 บาท
ข 57,600 บาท
ค 58,600 บาท
ง 60,000 บาท
คิดเก่งมาก
รับรางวัลไป 1 คะแนน

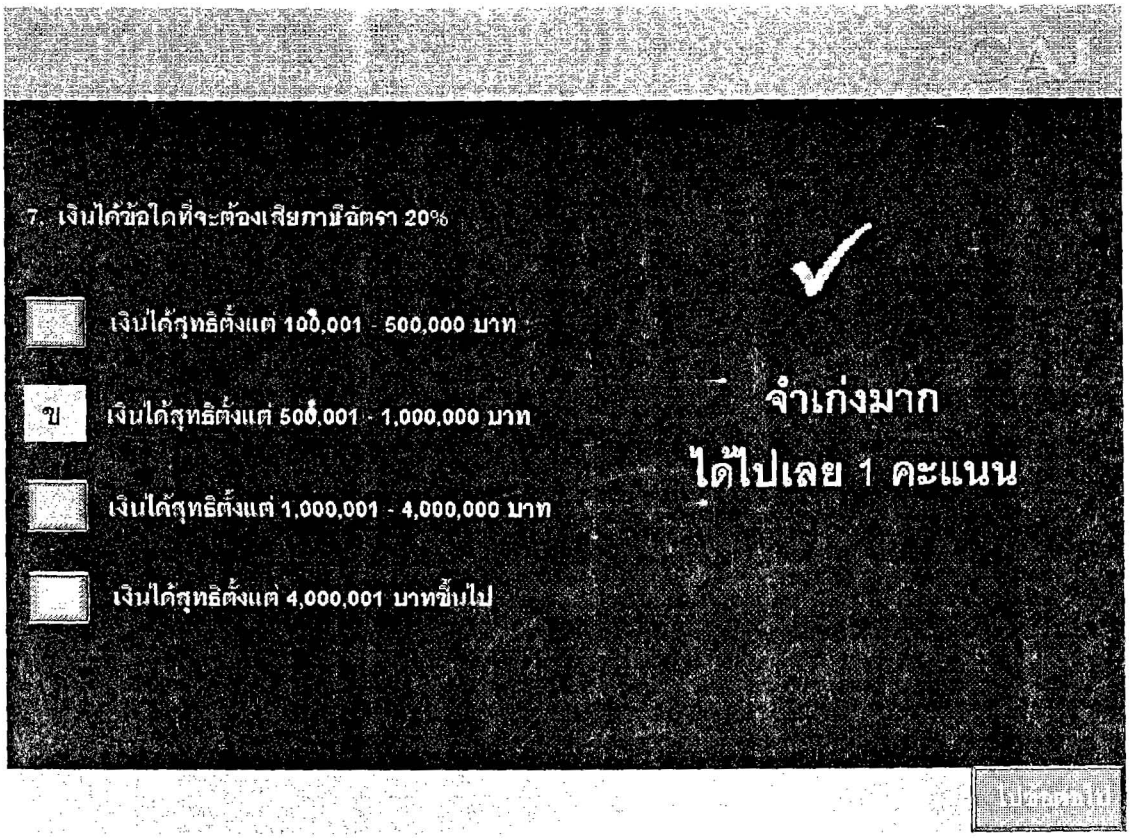

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมคนิษฐ์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี
4. นายอัครพล หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
ก 30,000 บาท
ข 57,600 บาท
ค 58,600 บาท
ง 60,000 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 12,000 X 12 = 144,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 144,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 144,000 X 40 / 100
= 57,600 บาท

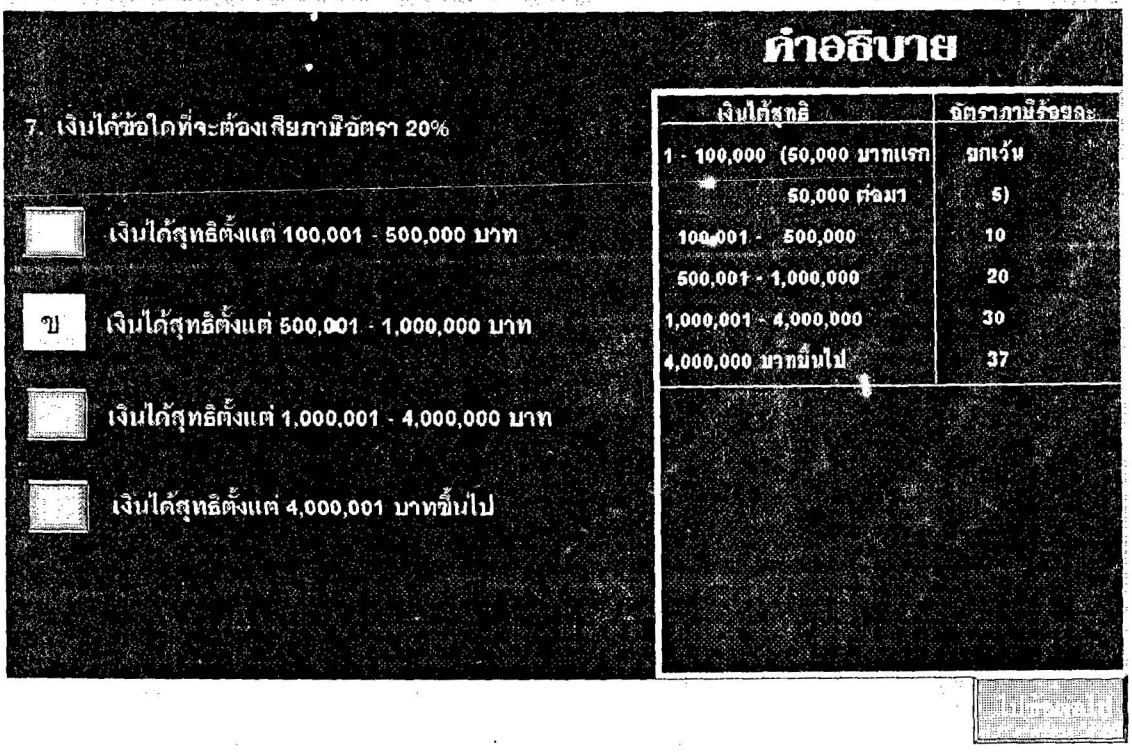

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท ภรมธรรม์ 10 ปี
5. นายอัครพล มีเงินได้สุทธิเท่าไร
ก 36,900 บาท
ข 40,000 บาท
ค 41,000 บาท
ง 46,400 บาท
คุณเก่งมาก
รับคะแนนไป 1 คะแนน

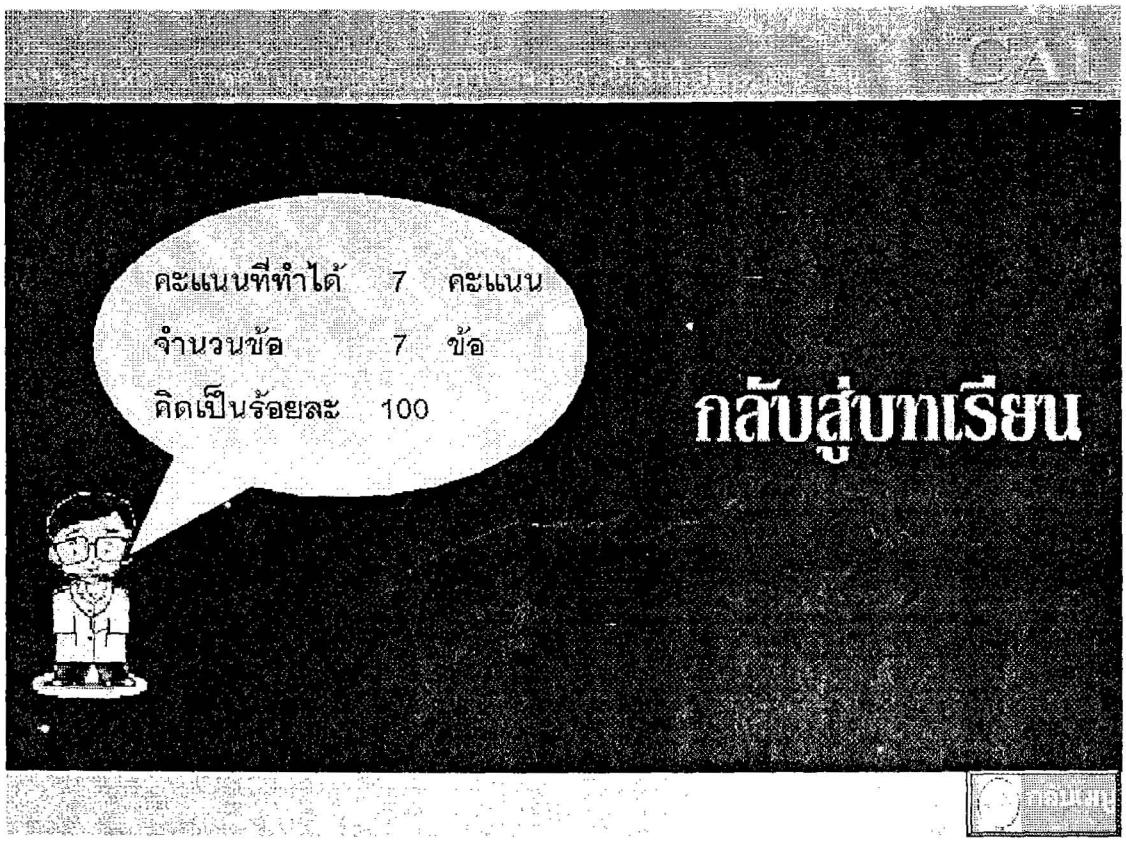

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท ภรมธรรม์ 10 ปี
5. นายอัครพล มีเงินได้สุทธิเท่าไร
ก 36,900 บาท
ข 40,000 บาท
ค 41,000 บาท
ง 46,400 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 12,000 X 12 = 144,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 144,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 144,000 X 40 / 100
= 57,600 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 144,000 - 57,600
= 86,400 บาท
หัก ค่าลดหย่อน
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
สำรองเลี้ยงชีพ 5,400 บาท
เบี้ยประกันชีวิต 10,000 บาท
รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 5,400 + 10,000
= 45,400 บาท

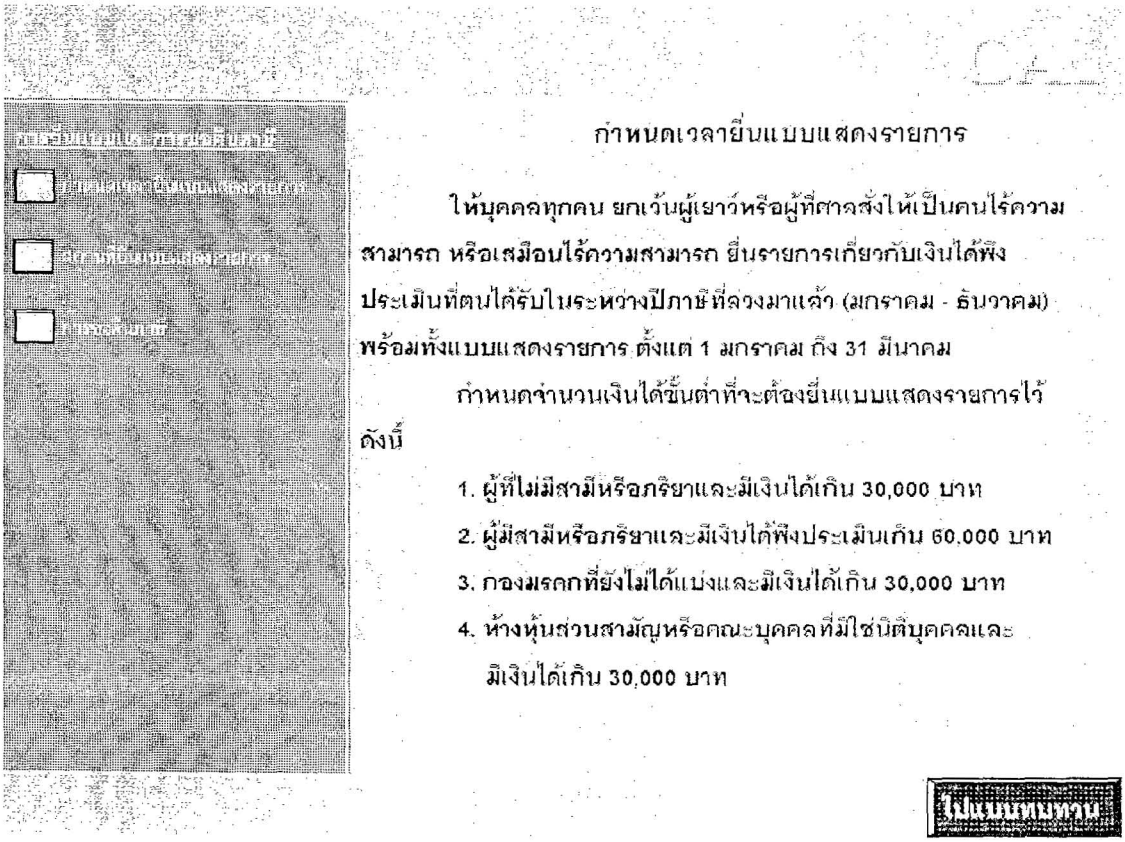

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี
6. นายอัครพล ต้องเสียภาษีเท่าไร
ก 1,820 บาท
ข 2,000 บาท
ค 2,050 บาท
ง ไม่ต้องเสียภาษี
ยอดเยี่ยมมาก
รับ 1 คะแนน

โจทย์สำหรับข้อ 4 - 6
นายอัครพลเป็นชายโสด มีเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเดือนละ 450 บาท บริจาคเงินให้สมาคมศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ 1,000 บาทจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 10 ปี
6. นายอัครพล ต้องเสียภาษีเท่าไร
ก 1,820 บาท
ข 2,000 บาท
ค 2,050 บาท
ง ไม่ต้องเสียภาษี
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 12,000 X 12 = 144,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 144,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 144,000 X 40 / 100
= 57,600 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 144,000 - 57,600
= 86,400 บาท
หัก ค่าลดหย่อน
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
สำรองเลี้ยงชีพ 5,400 บาท
เบี้ยประกันชีวิต 10,000 บาท
รวมค่าลดหย่อน = 30,000 + 5,400 + 10,000
= 45,400 บาท

7. เงินได้ข้อใดที่จะต้องเสียภาษีอัตรา 20%
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท
ข
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000 บาท
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 1,000,001 - 4,000,000 บาท
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,001 บาทขึ้นไป
จำเก่งมาก
ได้ไปเลย 1 คะแนน

7. เงินได้ข้อใดที่จะต้องเสียภาษีอัตรา 20%
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท
ข
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000 บาท
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 1,000,001 - 4,000,000 บาท
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,001 บาทขึ้นไป
คำอธิบาย
เงินได้สุทธิ
อัตราภาษีร้อยละ
1 - 100,000 (50,000 บาทแรก ยกเว้น
50,000 ต่อมา 5)
100,001 - 500,000 10
500,001 - 1,000,000 20
1,000,001 - 4,000,000 30
4,000,000 บาทขึ้นไป 37

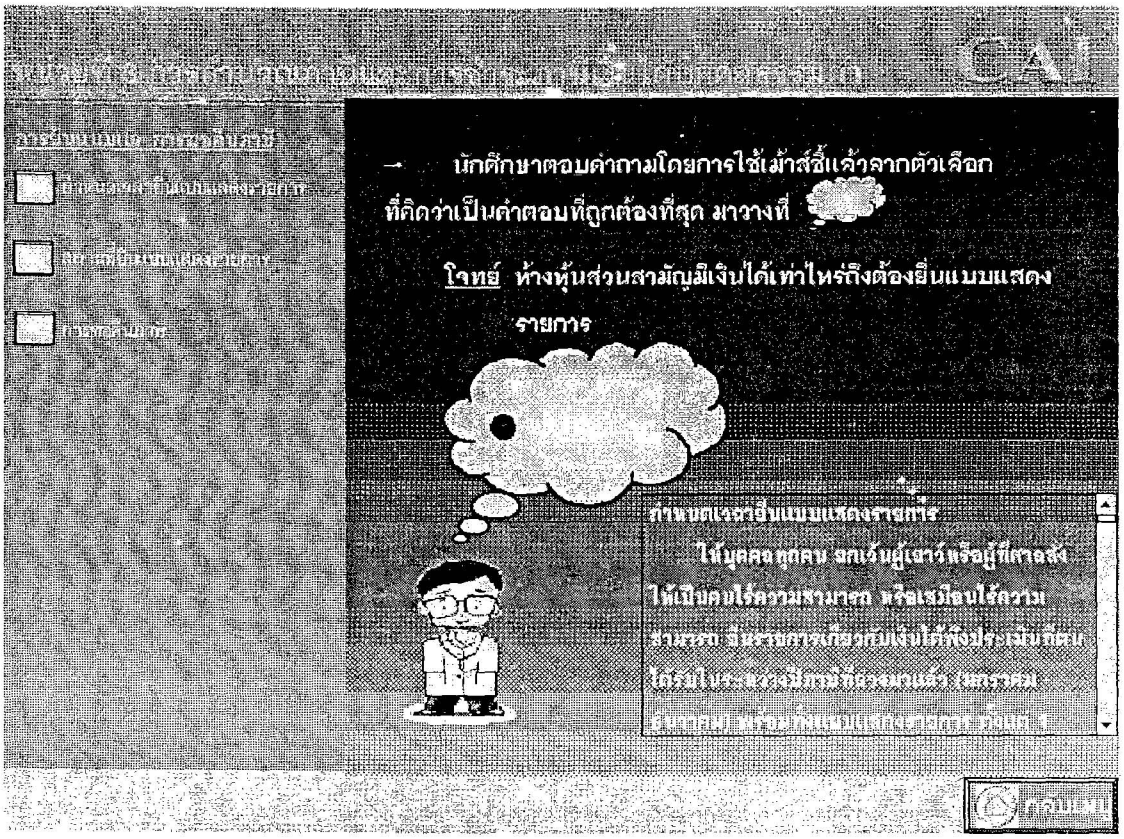

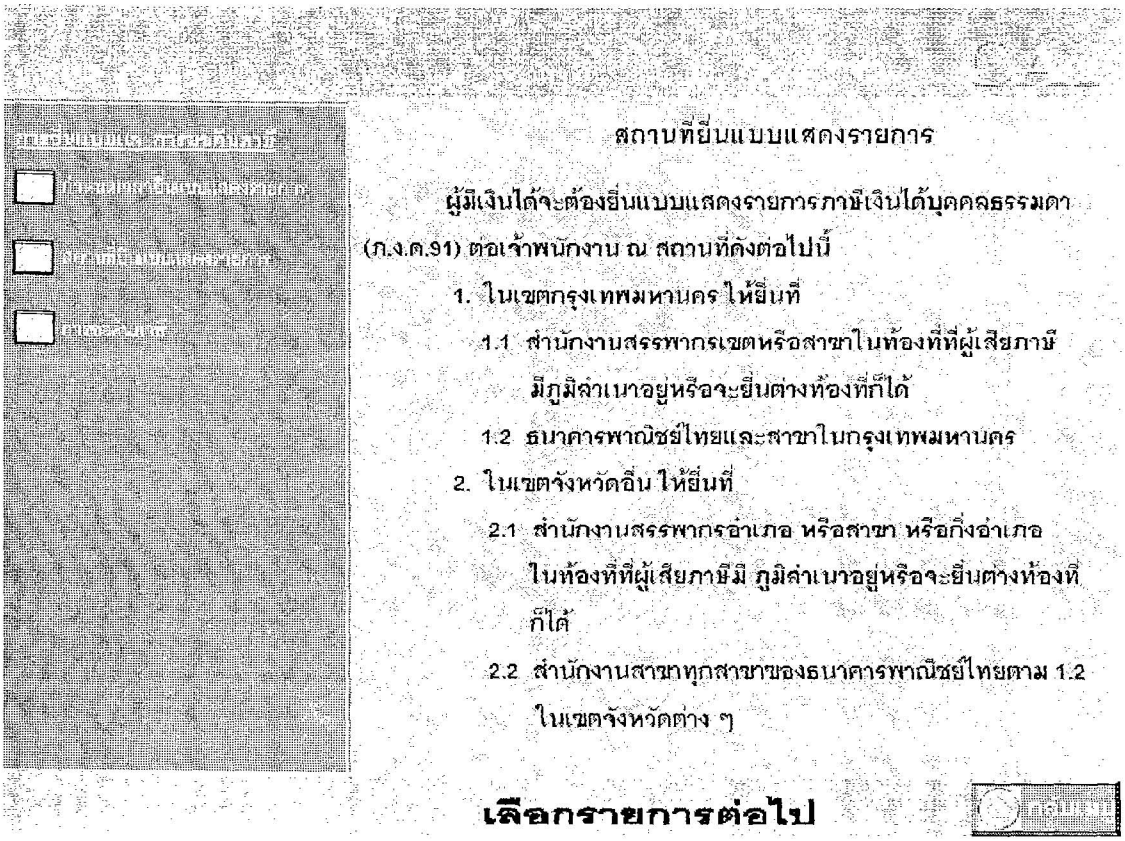
กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ

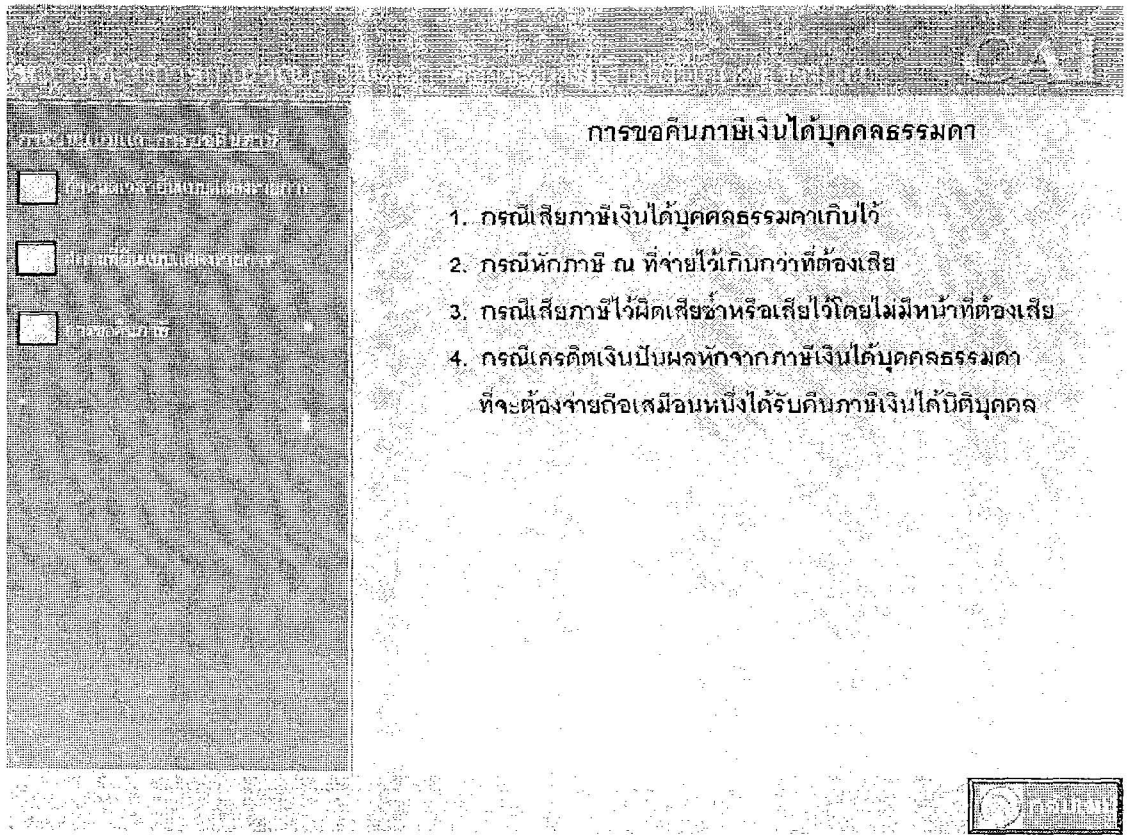
ให้บุคคลทุกคน ยกเว้นผู้เยาว์หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว (มกราคม - ธันวาคม) พร้อมทั้งแบบแสดงรายการ ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 มีนาคม

กำหนดจำนวนเงินได้ขั้นต่ำที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการไว้ดังนี้

1. ผู้ที่ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท
2. ผู้มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท
3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท
4. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคลและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท

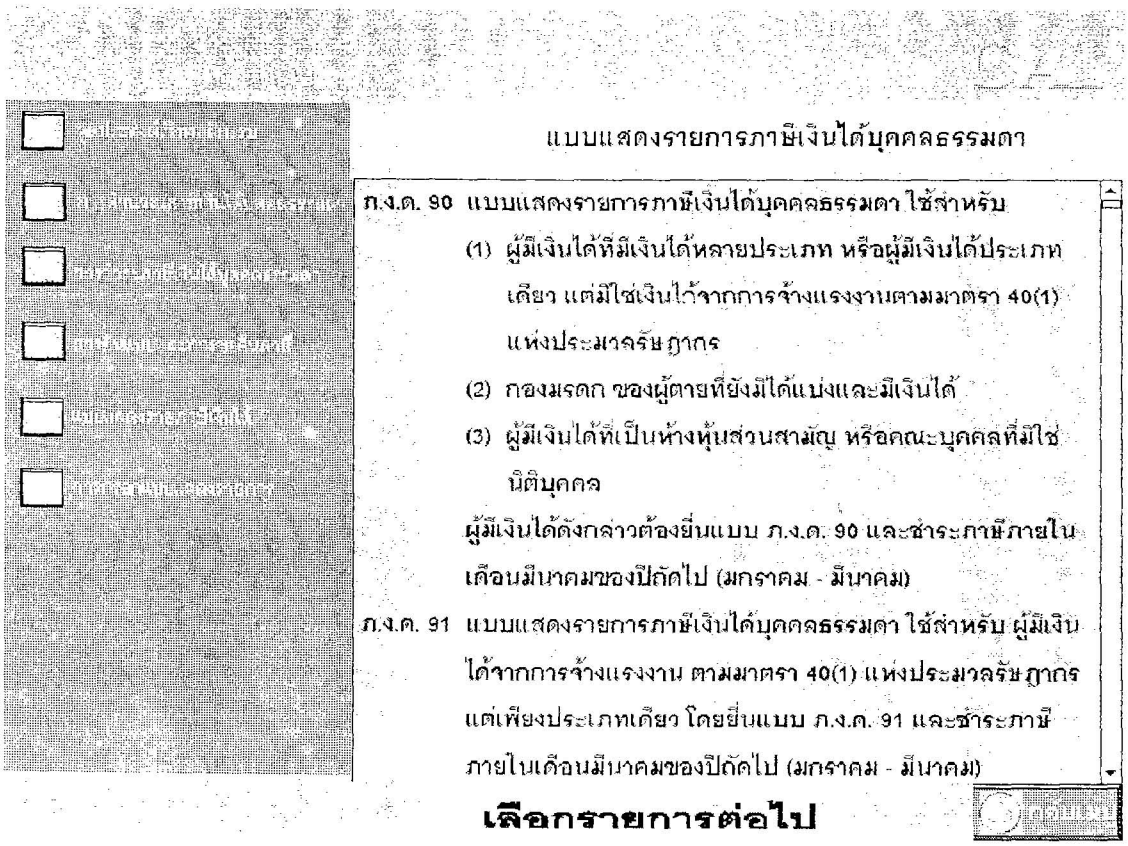

นักศึกษาตอบคำถามโดยการใช้เม้าส์ชี้เลือกจากตัวเลือก
ที่คิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด มาวางที่
โจทย์ ห้างหุ้นส่วนสามัญมีเงินได้เท่าไหร่ถึงต้องยื่นแบบแสดง
รายการ

สถานที่ยื่นแบบแสดงรายการ
ผู้มีเงินได้จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ต่อเจ้าพนักงาน ณ สถานที่ดังต่อไปนี้
1. ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่
1.1 สำนักงานสรรพากรเขตหรือสาขาในท้องที่ที่ผู้เสียภาษีมีภูมิลำเนาอยู่หรือจะยื่นต่างท้องที่ก็ได้
1.2 ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาในกรุงเทพมหานคร
2. ในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่นที่
2.1 สำนักงานสรรพากรอำเภอ หรือสาขา หรือกิ่งอำเภอในท้องที่ที่ผู้เสียภาษีมี ภูมิลำเนาอยู่หรือจะยื่นต่างท้องที่ก็ได้
2.2 สำนักงานสาขาทุกสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยตาม 1.2 ในเขตจังหวัดต่าง ๆ
เลือกรายการต่อไป

การขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. กรณีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกินไว้
2. กรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกินกว่าที่ต้องเสีย
3. กรณีเสียภาษีไว้ผิดเสียซ้ำหรือเสียไว้โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย
4. กรณีเครดิตเงินปันผลหักจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จะต้องจ่ายถือเสมือนหนึ่งได้รับคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภ.ง.ด. 90 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้สำหรับ

(1) ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้หลายประเภท หรือผู้มีเงินได้ประเภทเดียว แต่มิใช่เงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร

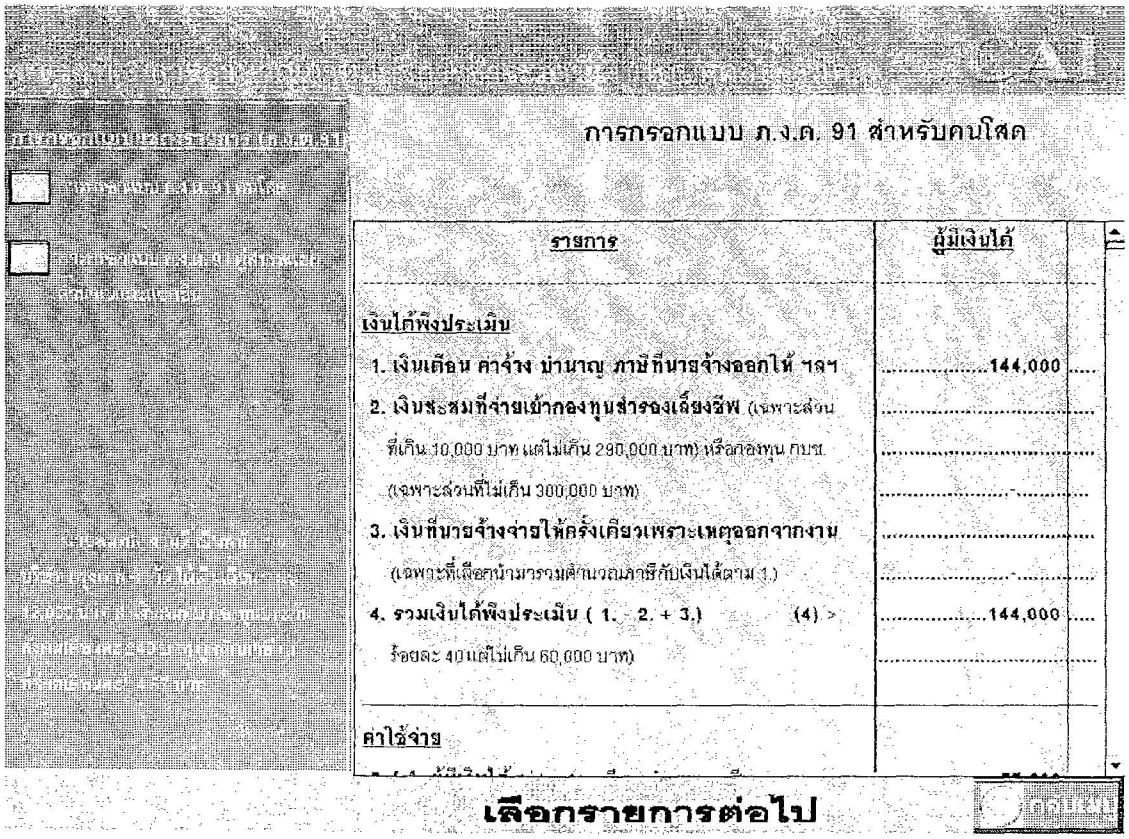
(2) กองมรดก ของผู้ตายที่ยังมิได้แบ่งและมีเงินได้

(3) ผู้มีเงินได้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล

ผู้มีเงินได้ดังกล่าวต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 และชำระภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (มกราคม - มีนาคม)

ภ.ง.ด. 91 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้สำหรับ ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน ตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร แต่เพียงประเภทเดียว โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 และชำระภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (มกราคม - มีนาคม)

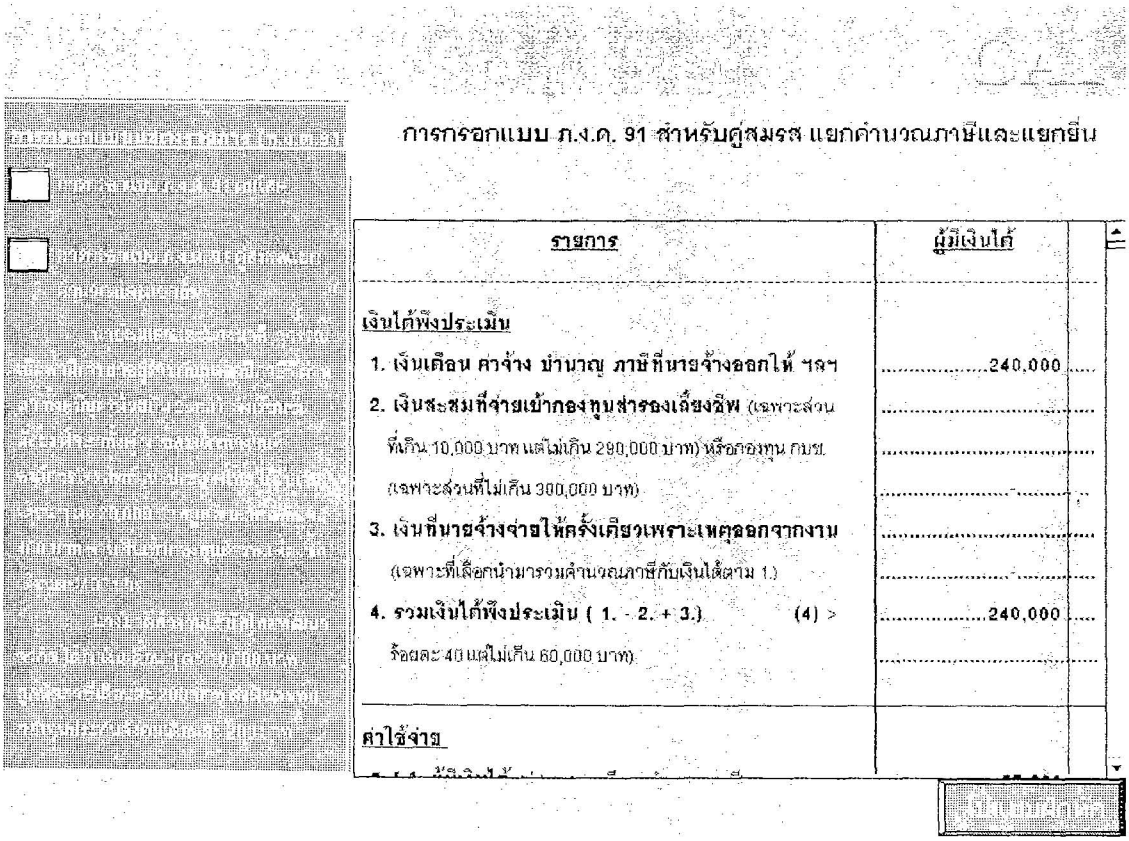
เลือกรายการต่อไป

การกรอกแบบ ภ.ง.ด. 91 สำหรับคนโสด

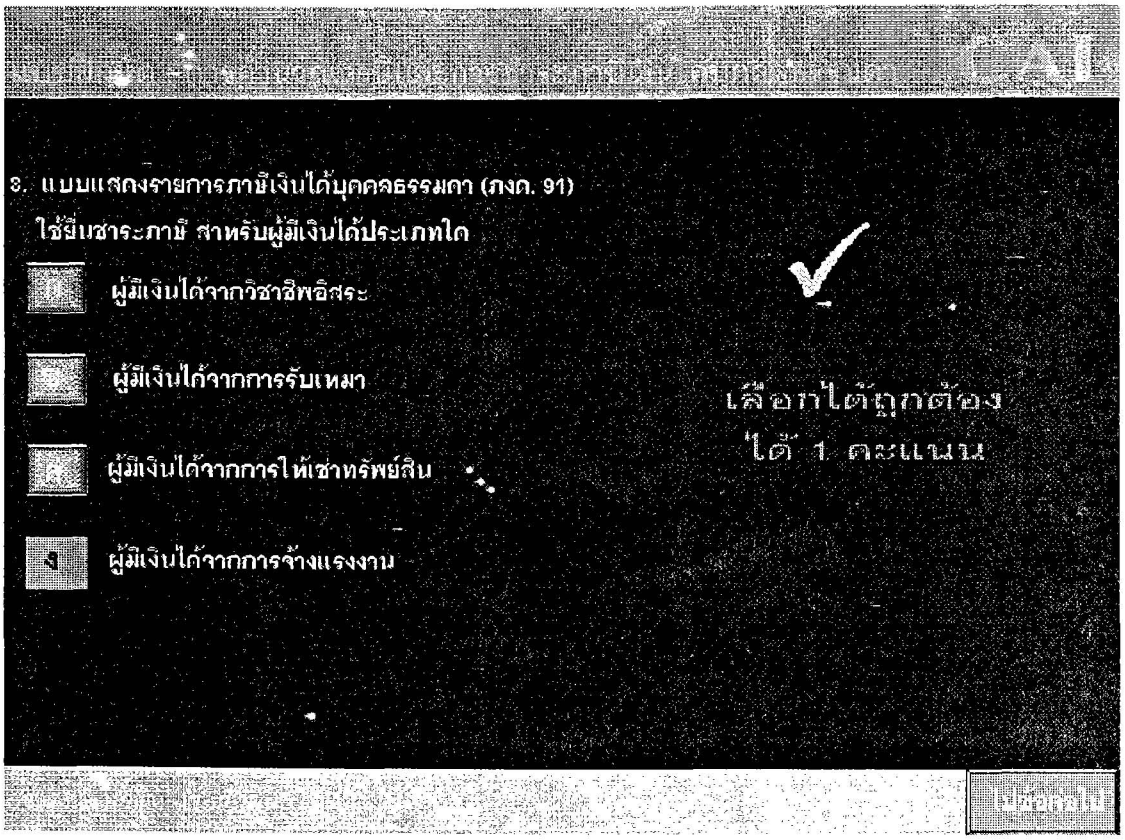
รายการ	ผู้มีเงินได้
เงินได้พึงประเมิน	
1. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ภาษีที่นายจ้างออกให้ ฯลฯ	144,000
2. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 290,000 บาท) หรือกองทุน กบข. (เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท)	
3. เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน (เฉพาะที่เลือกนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้ตาม 1.)	
4. รวมเงินได้พึงประเมิน (1. - 2. + 3.) (4) > ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)	144,000
ค่าใช้จ่าย	

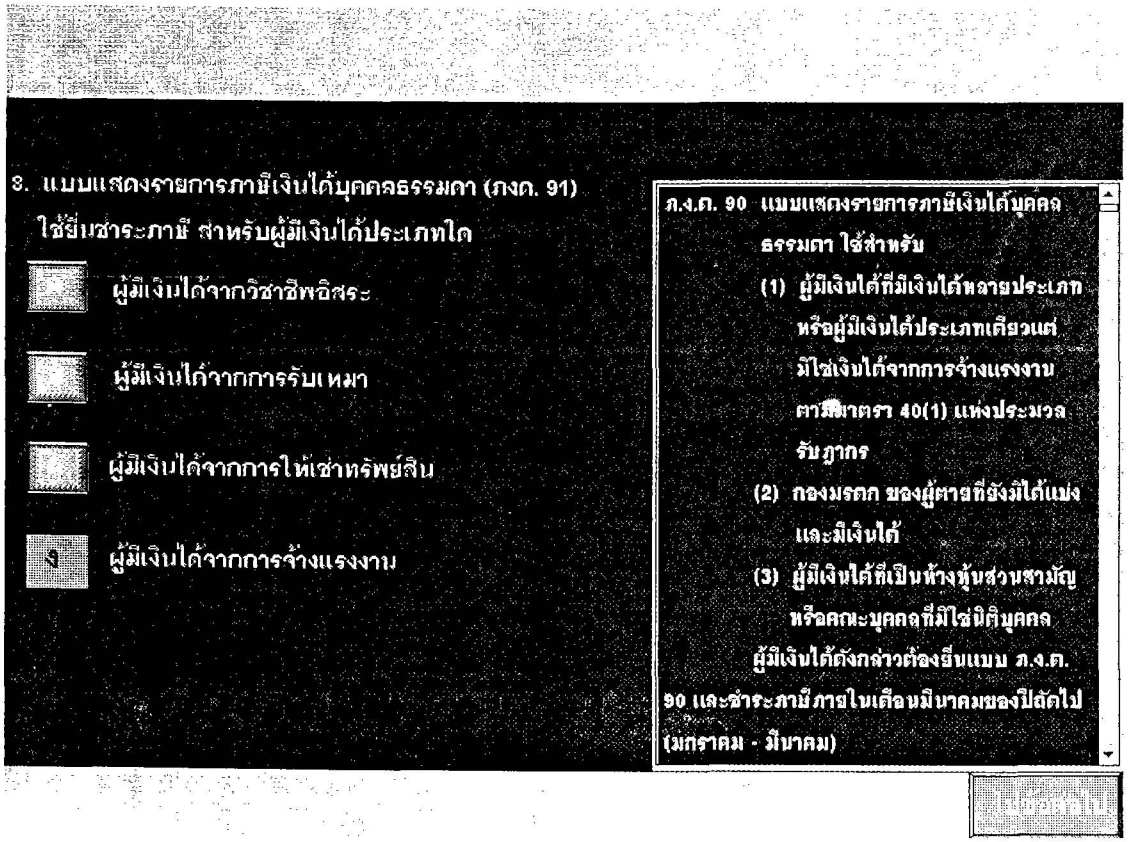
เลือกรายการต่อไป

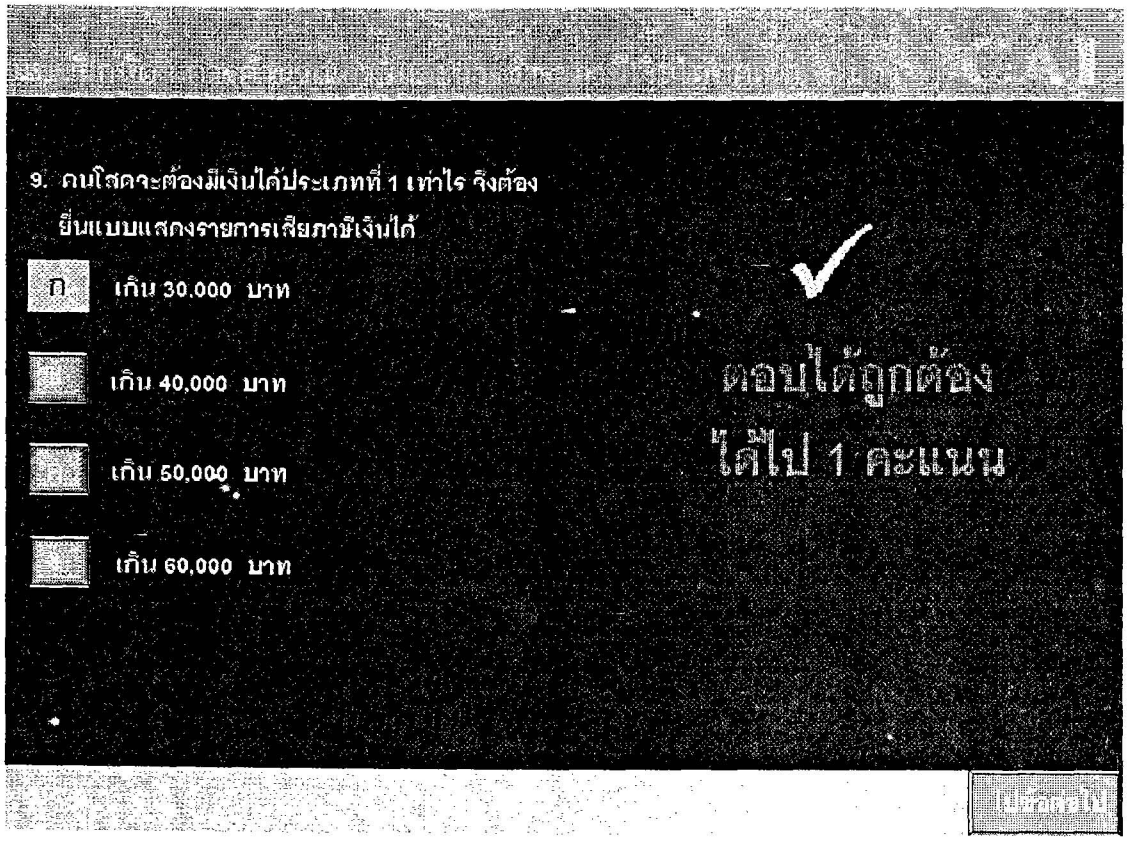

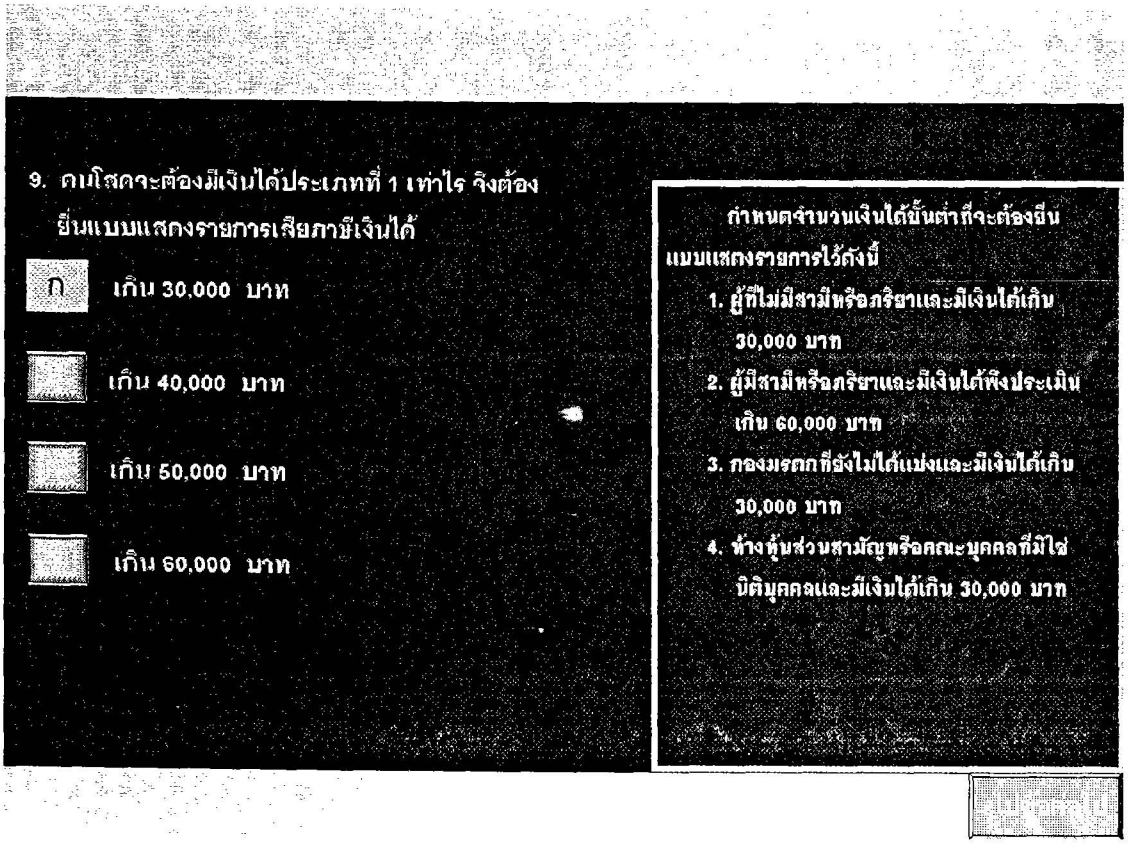
การกรอกแบบ ภ.ง.ด. 91 สำหรับคู่สมรส แยกคำนวณภาษีและแยกยื่น

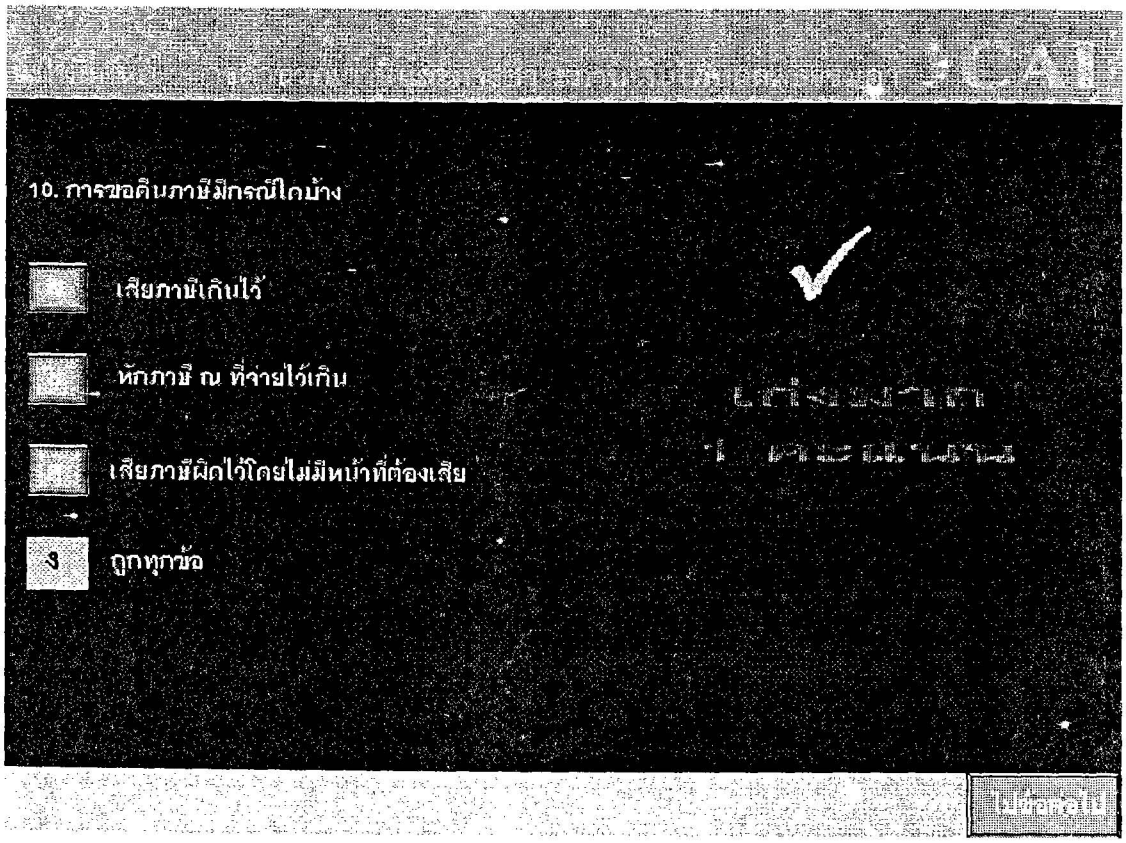
รายการ	ผู้มีเงินได้
เงินได้พึงประเมิน	
1. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ภาษีที่นายจ้างออกให้ ฯลฯ	240,000
2. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 290,000 บาท) หรือกองทุน กบข. (เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท)	
3. เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน (เฉพาะที่เลือกนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้ตาม 1.)	
4. รวมเงินได้พึงประเมิน (1. - 2. + 3.) (4) > ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)	240,000
ค่าใช้จ่าย	

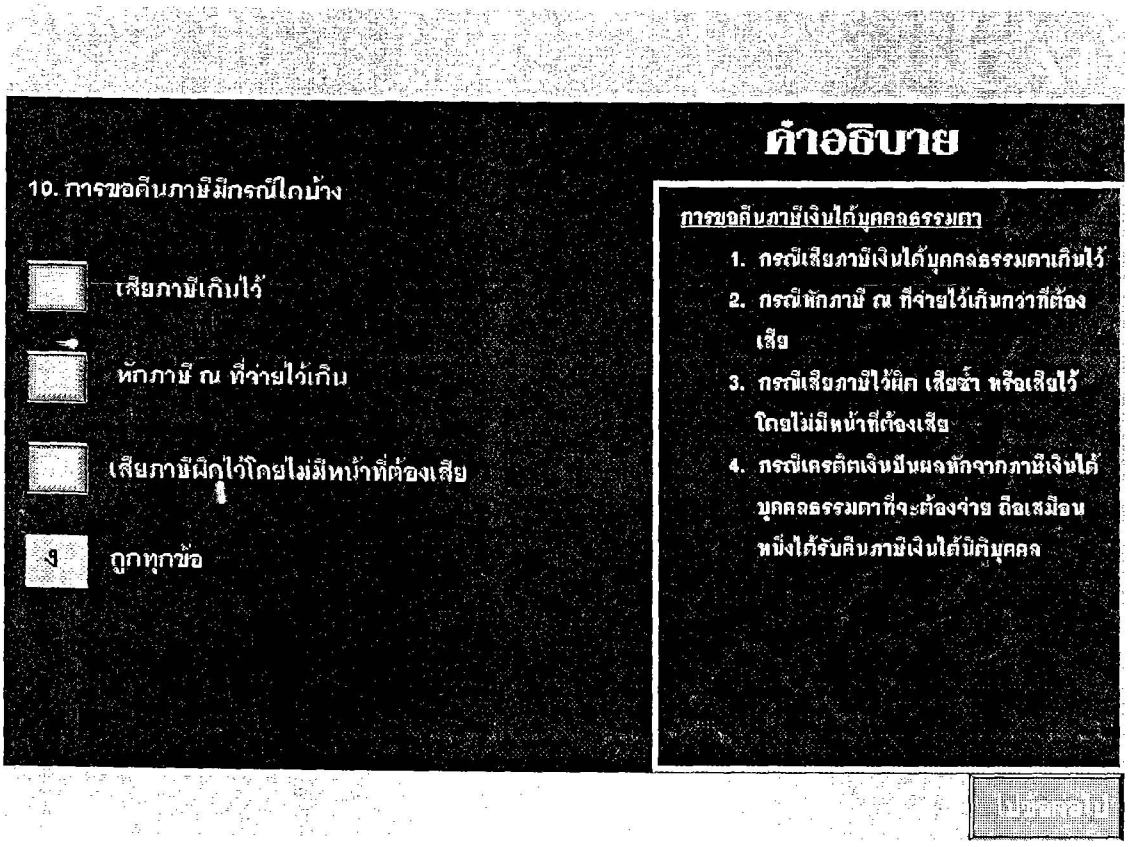

8. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด. 91)
ใช้ยื่นชำระภาษี สำหรับผู้มีเงินได้ประเภทใด
1 ผู้มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระ
2 ผู้มีเงินได้จากการรับเหมา
3 ผู้มีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน
4 ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน
เลือกได้ถูกต้อง
ได้ 1 คะแนน

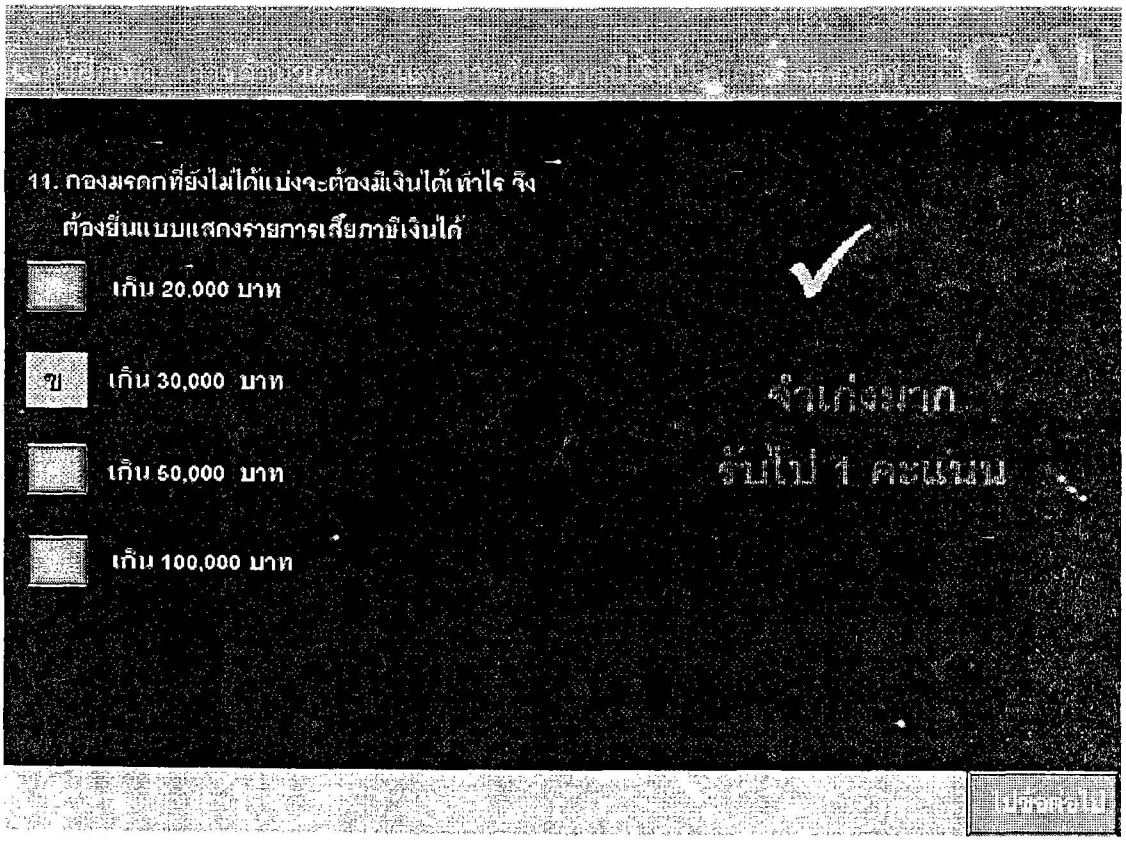

8. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด. 91)
ใช้ยื่นชำระภาษี สำหรับผู้มีเงินได้ประเภทใด
1 ผู้มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระ
2 ผู้มีเงินได้จากการรับเหมา
3 ผู้มีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน
4 ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน
ภ.ง.ด. 90 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้สำหรับ
(1) ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้หลายประเภท หรือผู้มีเงินได้ประเภทเดียวแต่มิใช่เงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร
(2) กองมรดก ของผู้ตายที่ยังมิได้แบ่งและมีเงินได้
(3) ผู้มีเงินได้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล
ผู้มีเงินได้ดังกล่าวต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 และชำระภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (มกราคม - มีนาคม)

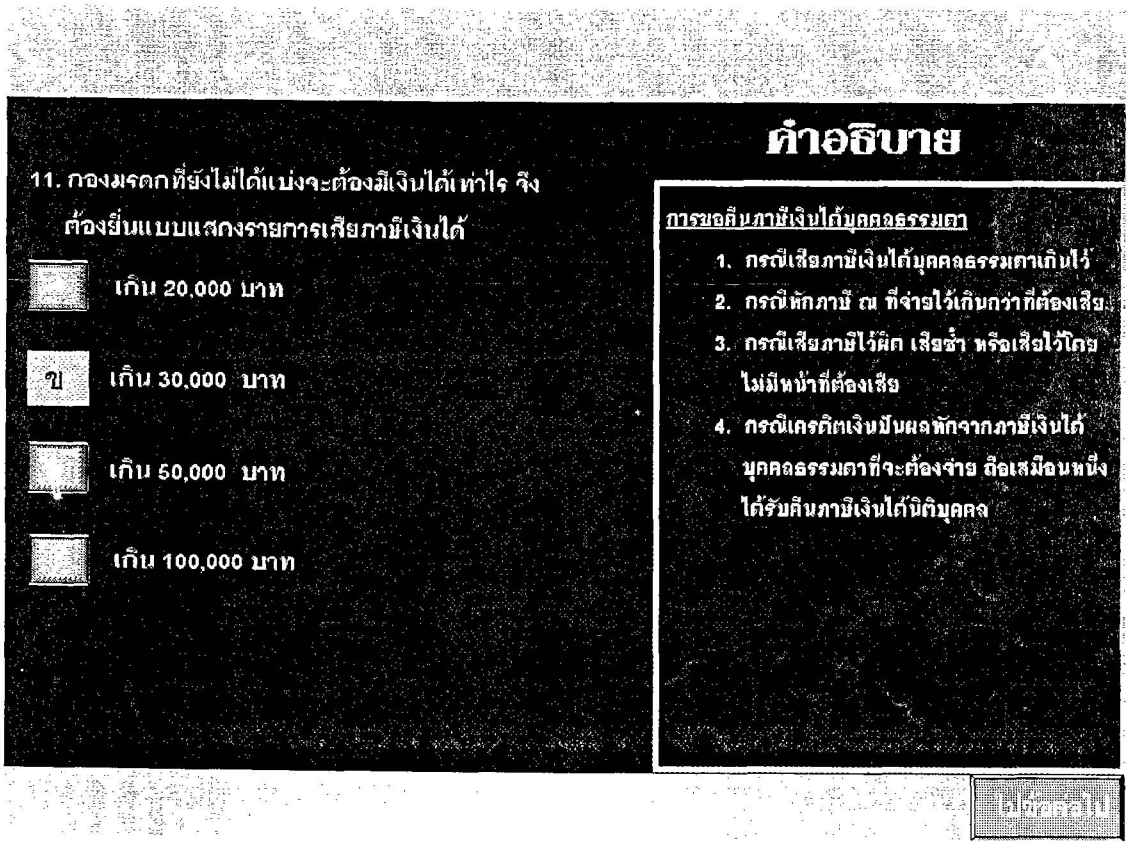

9. คนโสดจะต้องมีเงินได้ประเภทที่ 1 เท่าไร จึงต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้
ก เกิน 30,000 บาท
เกิน 40,000 บาท
เกิน 50,000 บาท
เกิน 60,000 บาท
ตอบได้ถูกต้อง
ได้ไป 1 คะแนน

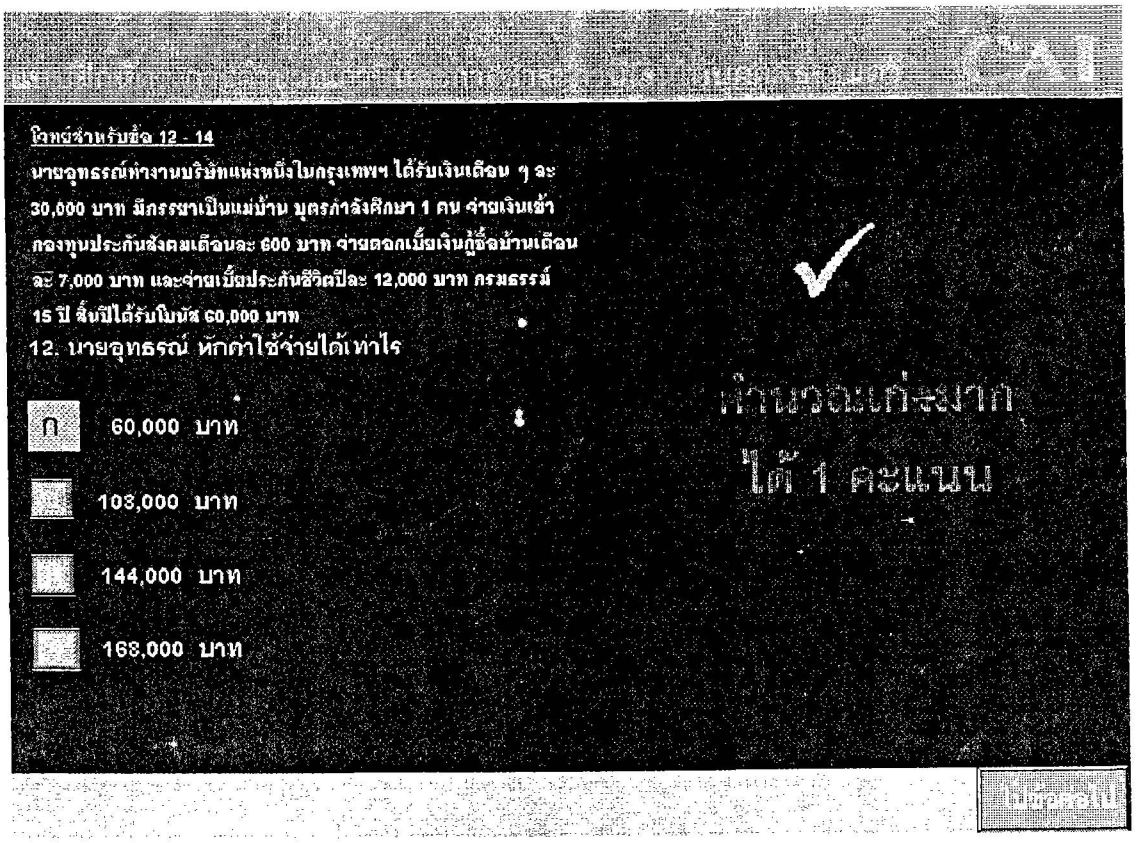

9. คนโสดจะต้องมีเงินได้ประเภทที่ 1 เท่าไร จึงต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้
ก เกิน 30,000 บาท
เกิน 40,000 บาท
เกิน 50,000 บาท
เกิน 60,000 บาท
กำหนดจำนวนเงินได้ขั้นต่ำที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการไว้ดังนี้
1. ผู้ที่ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท
2. ผู้มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท
3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท
4. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคลและมีเงินได้เกิน 30,000 บาท

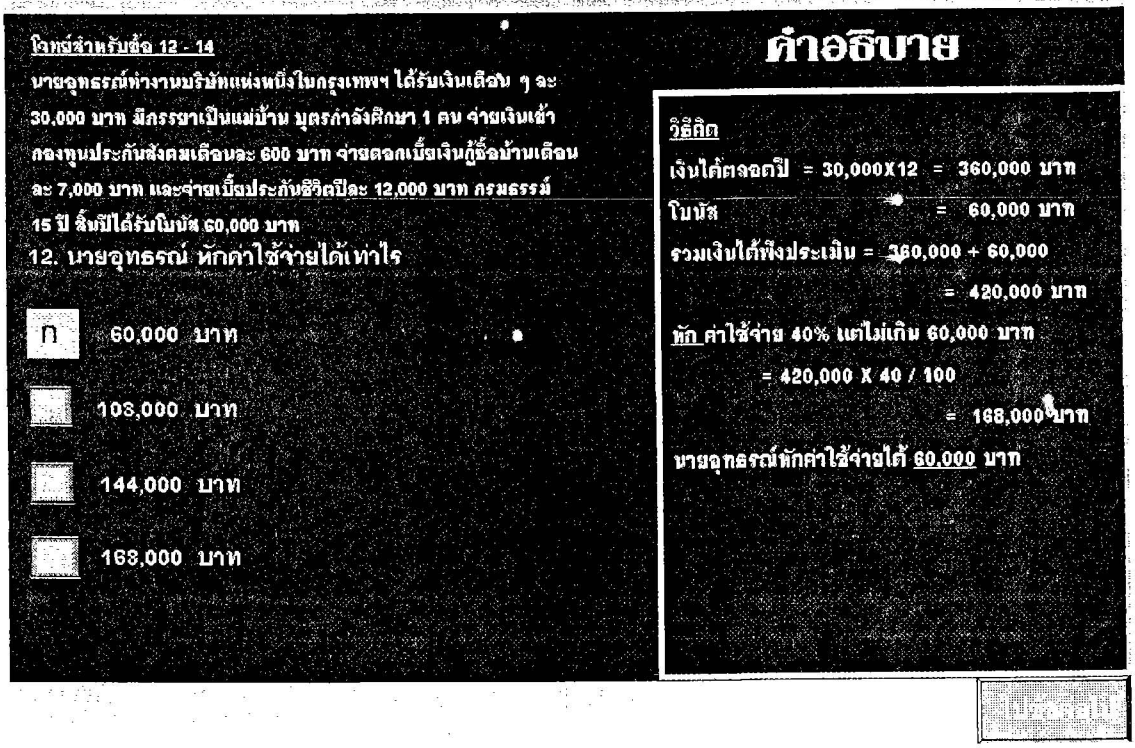

10. การขอคืนภาษีมีกรณีใดบ้าง
ก เสียภาษีเกินไว้
ข หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกิน
ค เสียภาษีผิดไว้โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย
ง ถูกทุกข้อ

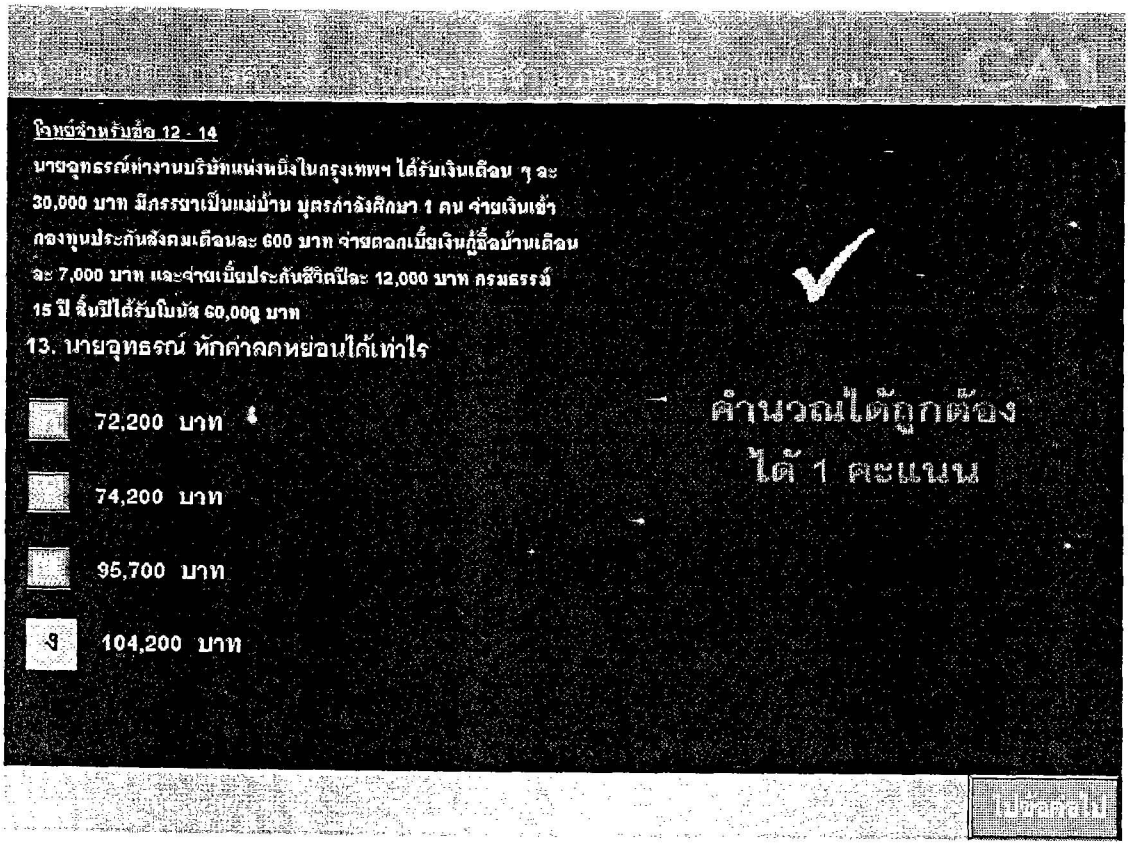

คำอธิบาย
10. การขอคืนภาษีมีกรณีใดบ้าง
ก เสียภาษีเกินไว้
ข หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกิน
ค เสียภาษีผิดไว้โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย
ง ถูกทุกข้อ
การขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
1. กรณีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกินไว้
2. กรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกินกว่าที่ต้องเสีย
3. กรณีเสียภาษีไว้ผิด เสียซ้ำ หรือเสียไว้โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย
4. กรณีเครดิตเงินปันผลหักจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จะต้องจ่าย ถือเสมือนหนึ่งได้รับคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล

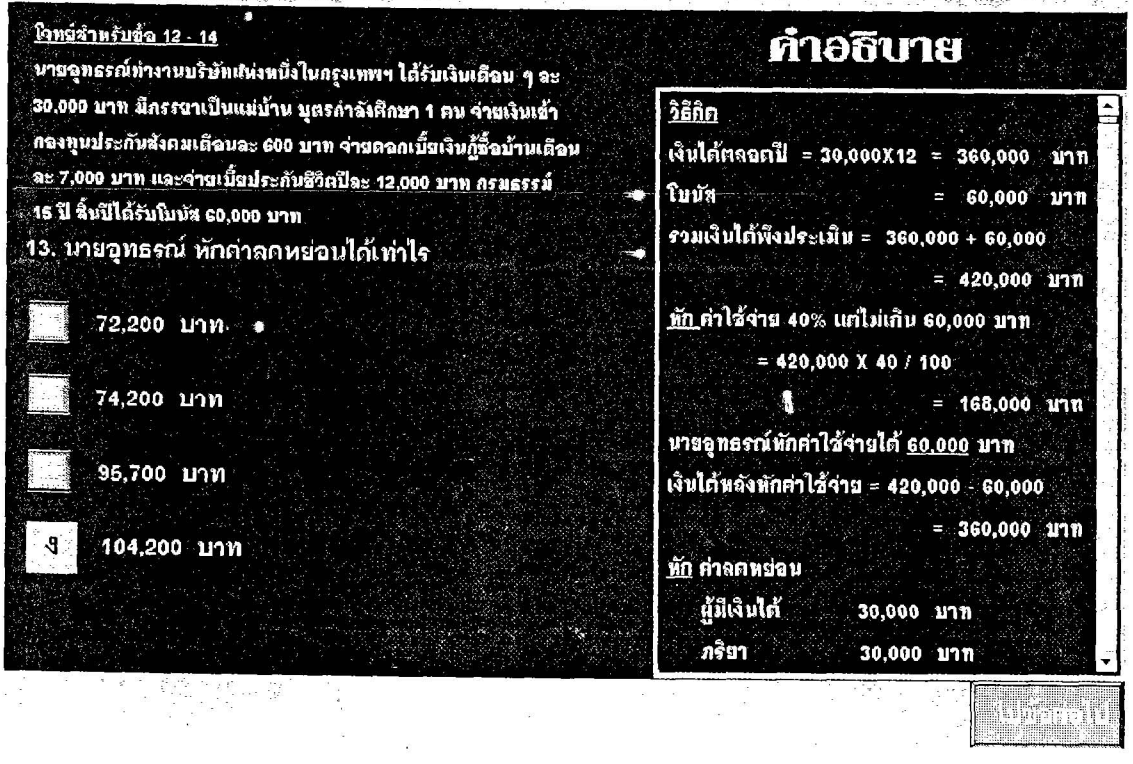

11. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งจะต้องมีเงินได้เท่าไร จึง
ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้
ก เกิน 20,000 บาท
ข เกิน 30,000 บาท
ค เกิน 50,000 บาท
ง เกิน 100,000 บาท
จำแม่งยาก
รับไป 1 คะแนน

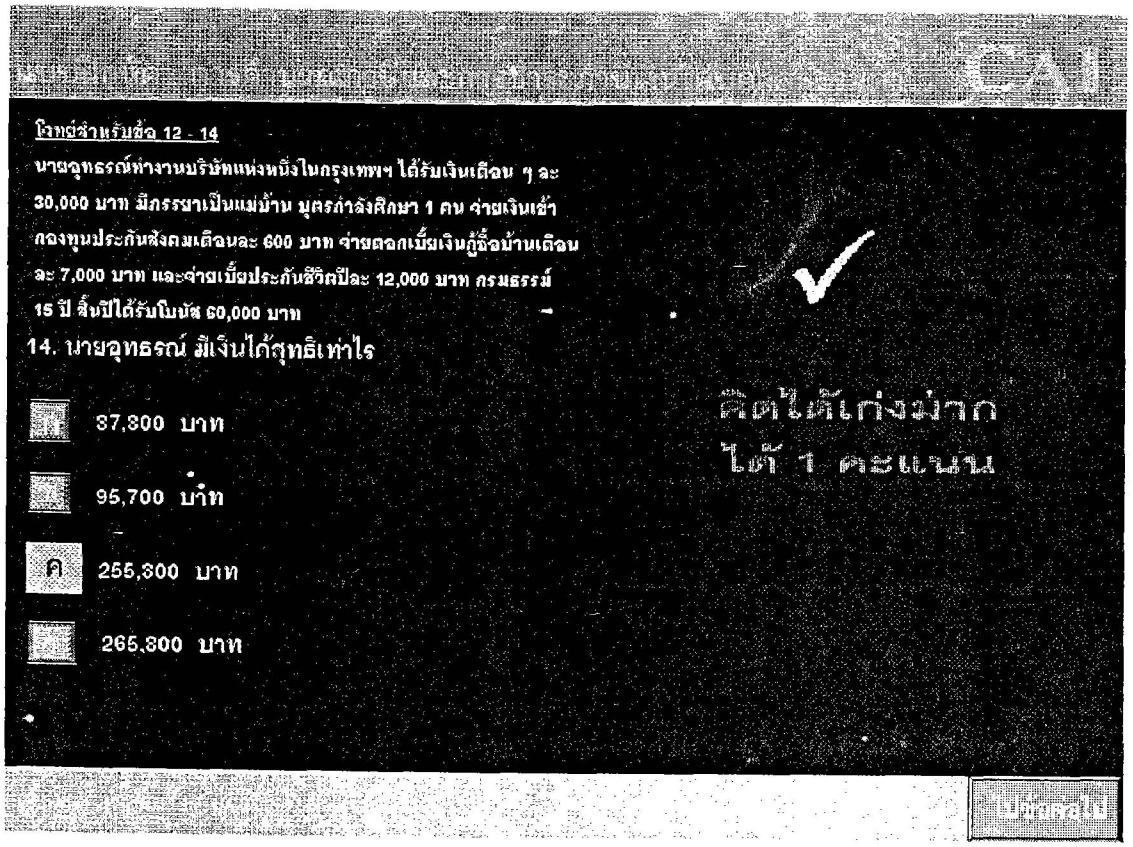

11. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งจะต้องมีเงินได้เท่าไร จึง
ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้
ก เกิน 20,000 บาท
ข เกิน 30,000 บาท
ค เกิน 50,000 บาท
ง เกิน 100,000 บาท
คำอธิบาย
การขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
1. กรณีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกินไว้
2. กรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกินกว่าที่ต้องเสีย
3. กรณีเสียภาษีไว้ผิด เสียซ้ำ หรือเสียไว้โดย
ไม่มีหน้าที่ต้องเสีย
4. กรณีเครดิตเงินปันผลหักจากภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาที่จะต้องจ่าย ถือเสมือนหนึ่ง
ได้รับคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล

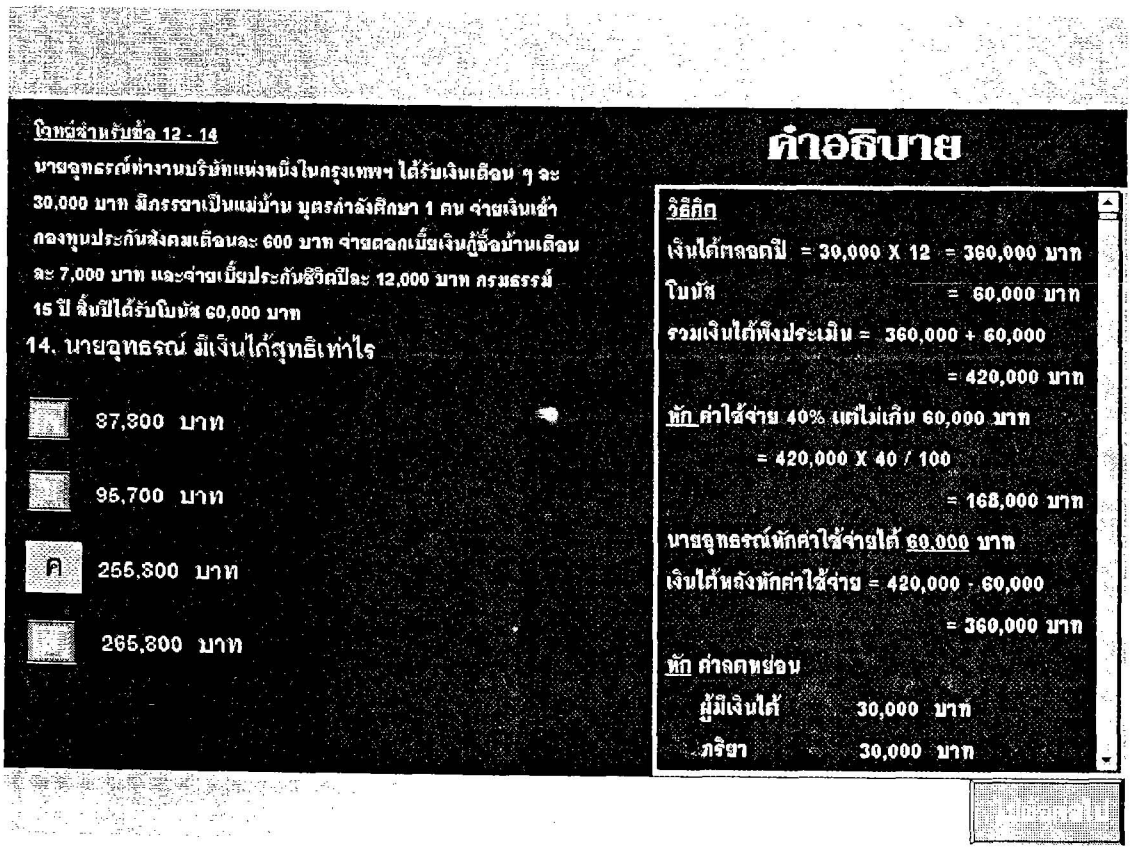

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี ครบปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
12. นายอุทธรณ์ หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
ก 60,000 บาท
ข 108,000 บาท
ค 144,000 บาท
ง 168,000 บาท
ทำมากกว่าได้ 1 คะแนน

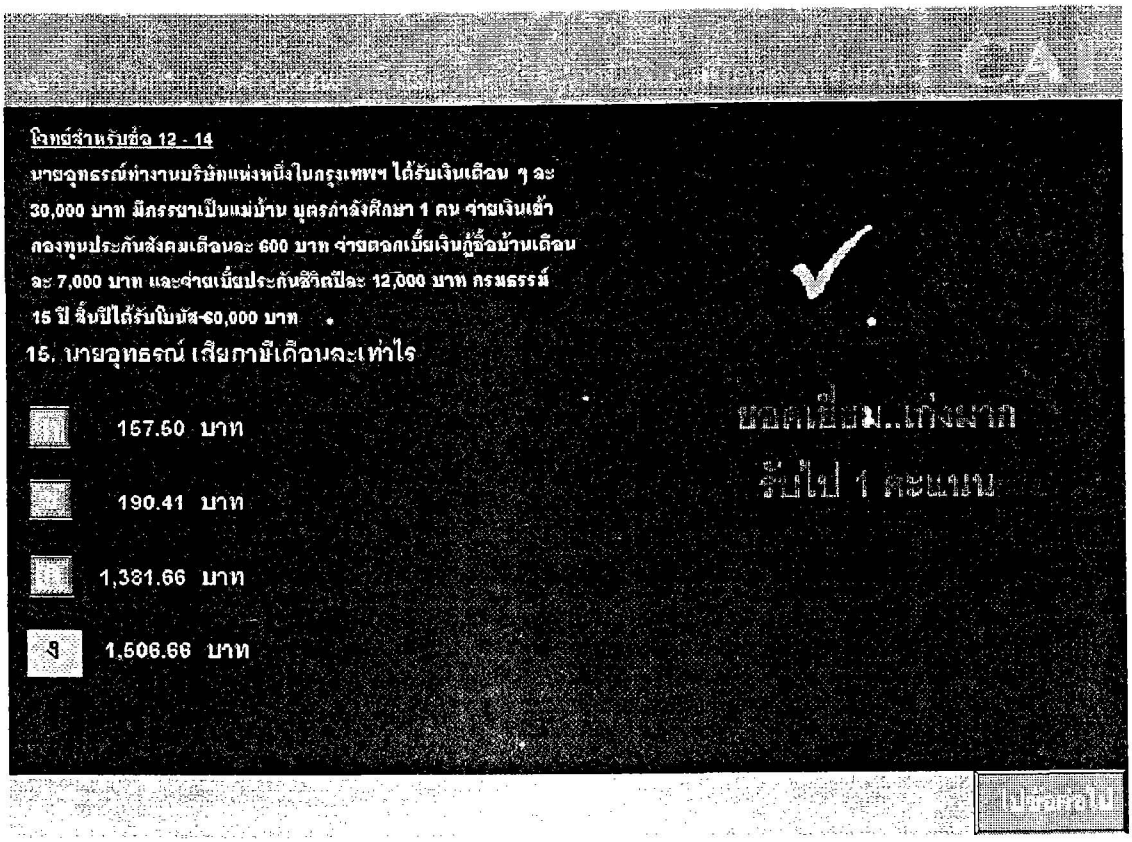

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี ครบปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
12. นายอุทธรณ์ หักค่าใช้จ่ายได้เท่าไร
ก 60,000 บาท
ข 108,000 บาท
ค 144,000 บาท
ง 168,000 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 30,000X12 = 360,000 บาท
โบนัส = 60,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 360,000 + 60,000
= 420,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 420,000 X 40 / 100
= 168,000 บาท
นายอุทธรณ์หักค่าใช้จ่ายได้ 60,000 บาท

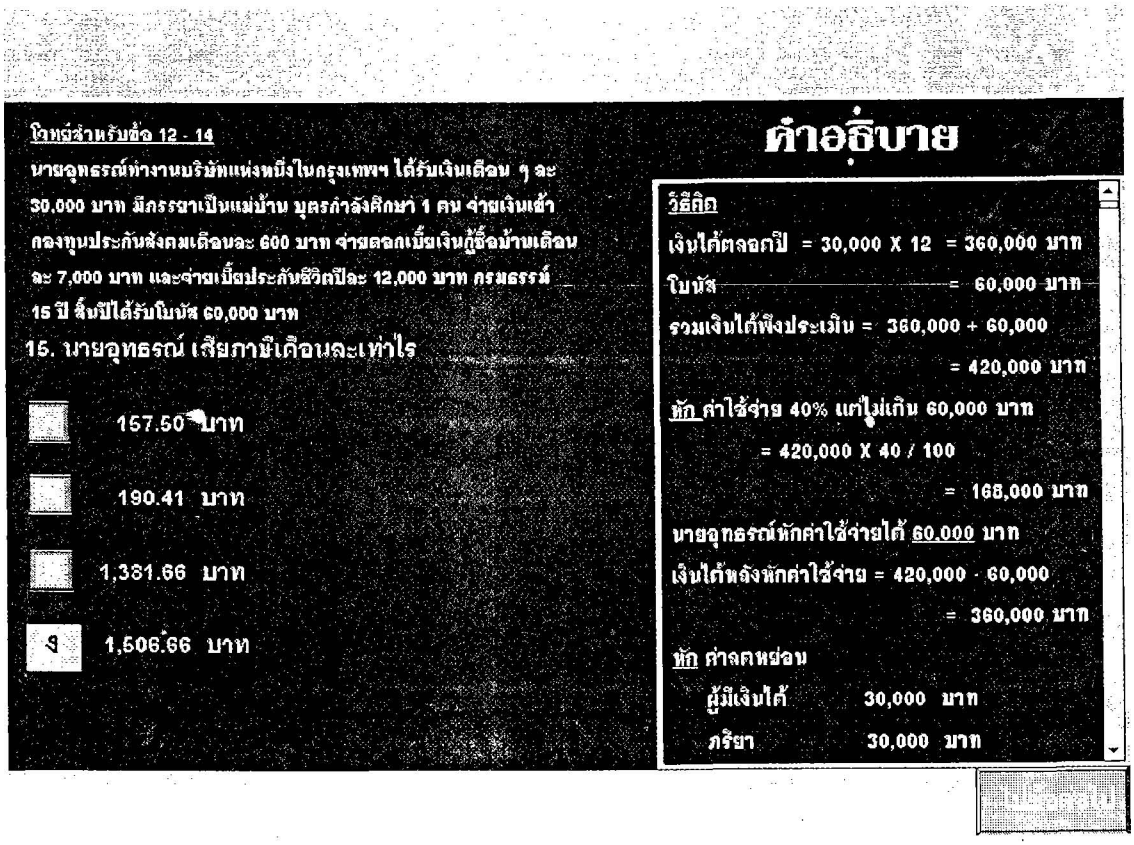

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี สิ้นปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
13. นายอุทธรณ์ หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร
72,200 บาท
74,200 บาท
95,700 บาท
104,200 บาท
คำนวณได้ถูกต้อง
ได้ 1 คะแนน

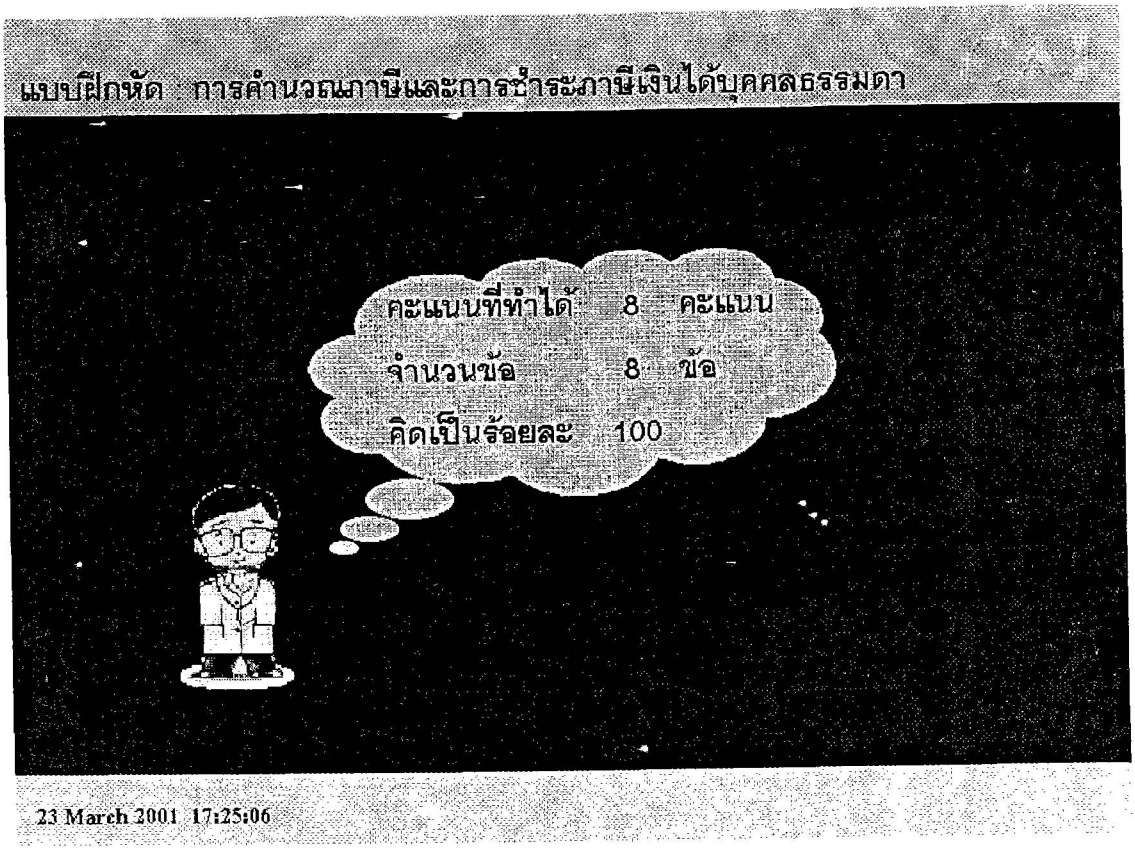

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี สิ้นปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
13. นายอุทธรณ์ หักค่าลดหย่อนได้เท่าไร
72,200 บาท
74,200 บาท
95,700 บาท
104,200 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 30,000X12 = 360,000 บาท
โบนัส = 60,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 360,000 + 60,000
= 420,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 420,000 X 40 / 100
= 168,000 บาท
นายอุทธรณ์หักค่าใช้จ่ายได้ 60,000 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 420,000 - 60,000
= 360,000 บาท
หัก ค่าลดหย่อน
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
ภริยา 30,000 บาท

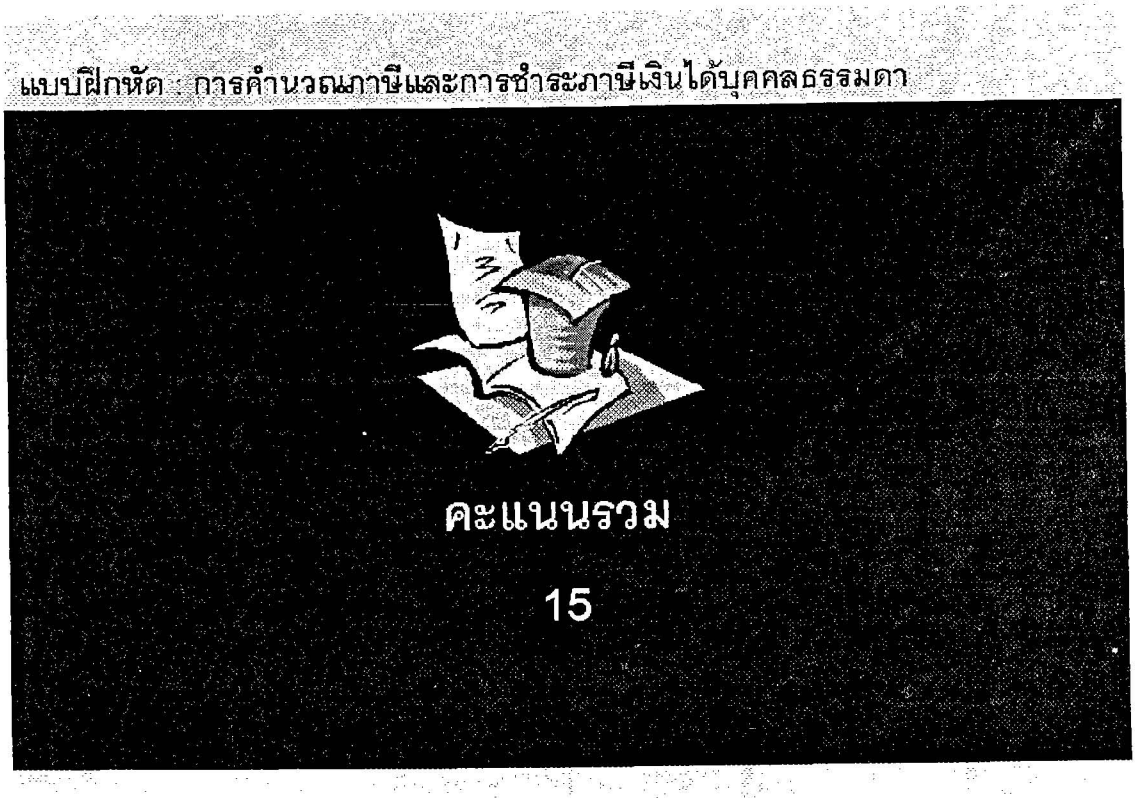

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี ครบปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
14. นายอุทธรณ์ มีเงินได้สุทธิเท่าไร
ก 87,800 บาท
ข 95,700 บาท
ค 255,800 บาท
ง 265,800 บาท
คิดได้ถูกต้องมาก
ได้ 1 คะแนน

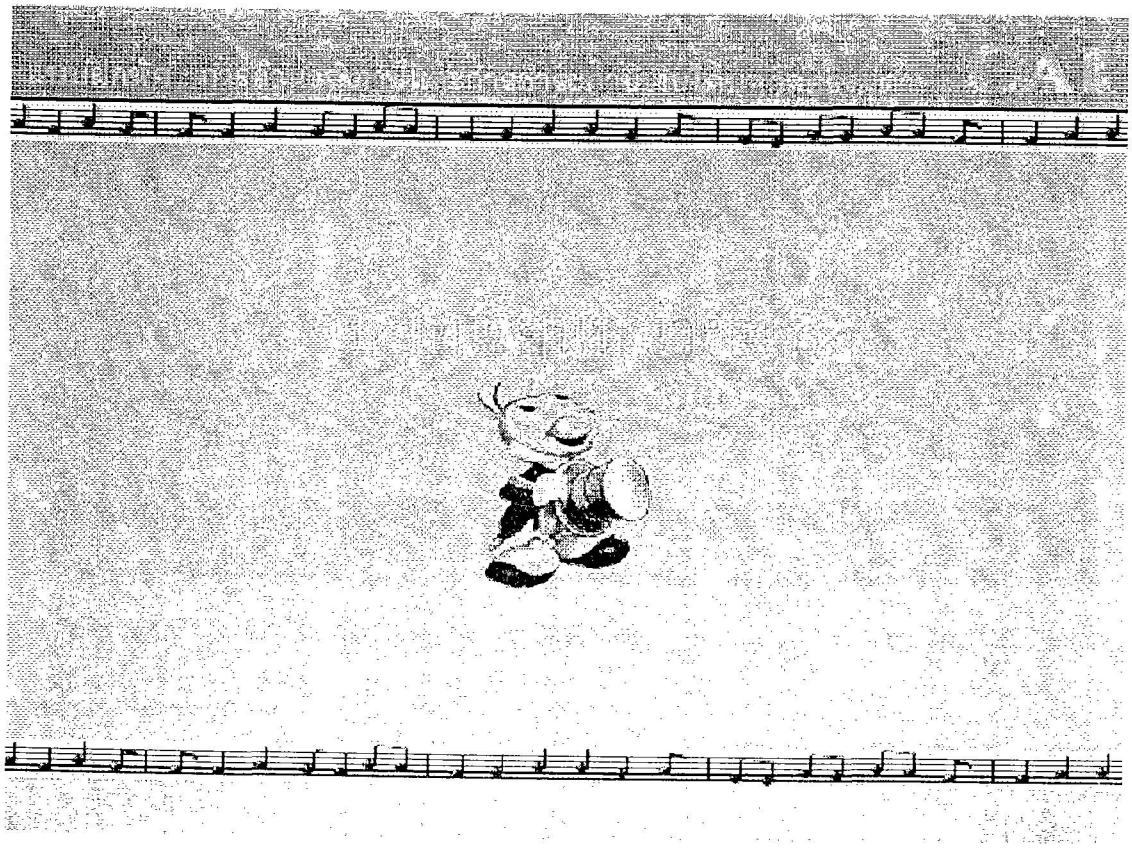

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี ครบปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
14. นายอุทธรณ์ มีเงินได้สุทธิเท่าไร
ก 87,800 บาท
ข 95,700 บาท
ค 255,800 บาท
ง 265,800 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 30,000 X 12 = 360,000 บาท
โบนัส = 60,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 360,000 + 60,000
= 420,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 420,000 X 40 / 100
= 168,000 บาท
นายอุทธรณ์หักค่าใช้จ่ายได้ 60,000 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 420,000 - 60,000
= 360,000 บาท
หัก ค่าลดหย่อน
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
ภริยา 30,000 บาท

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายตลกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี สิ้นปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
15. นายอุทธรณ์ เสียภาษีเดือนละเท่าไร
157.50 บาท
190.41 บาท
1,381.66 บาท
1,506.66 บาท
ยอดเยี่ยม..เก่งมาก
ไปต่อ

โจทย์สำหรับข้อ 12 - 14
นายอุทธรณ์ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท มีภรรยาเป็นแม่บ้าน บุตรกำลังศึกษา 1 คน จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 600 บาท จ่ายตลกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านเดือนละ 7,000 บาท และจ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 12,000 บาท กรมธรรม์ 15 ปี สิ้นปีได้รับโบนัส 60,000 บาท
15. นายอุทธรณ์ เสียภาษีเดือนละเท่าไร
157.50 บาท
190.41 บาท
1,381.66 บาท
1,506.66 บาท
คำอธิบาย
วิธีคิด
เงินได้ตลอดปี = 30,000 X 12 = 360,000 บาท
โบนัส = 60,000 บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน = 360,000 + 60,000
= 420,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
= 420,000 X 40 / 100
= 168,000 บาท
นายอุทธรณ์หักค่าใช้จ่ายได้ 60,000 บาท
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย = 420,000 - 60,000
= 360,000 บาท
หัก ค่าลดหย่อน
ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท
ภริยา 30,000 บาท

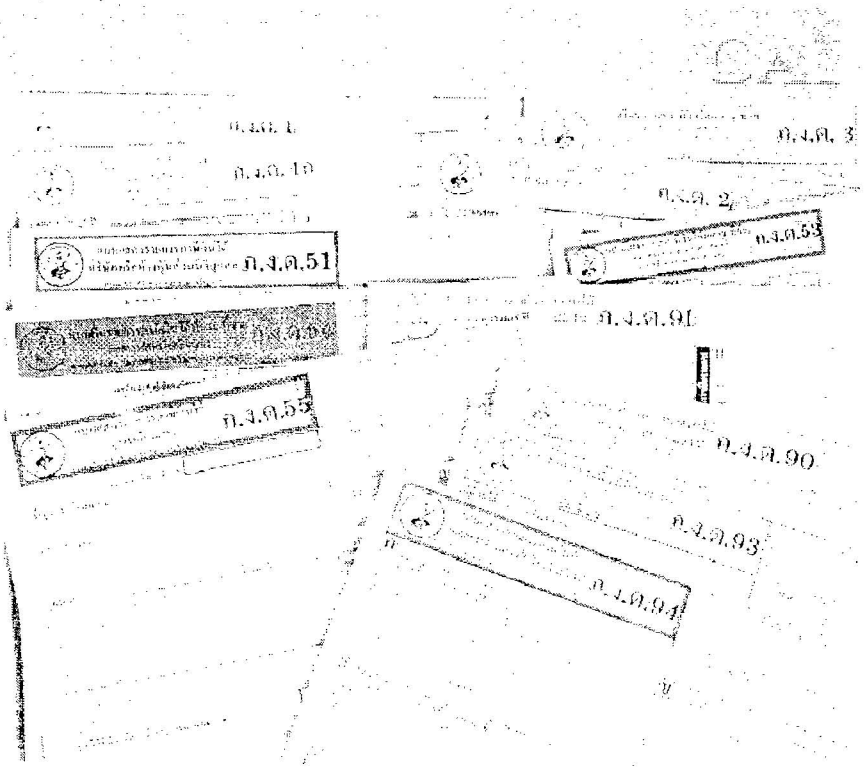

แบบฝึกหัด : การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
คะแนนที่ทำได้ 8 คะแนน
จำนวนข้อ 8 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 100
23 March 2001 17:25:06

แบบฝึกหัด : การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
คะแนนรวม
15
23 March 2001 17:25:06

ภาษีเงินได้....

.... บุคคลธรรมดา

บทเรียน

ออกโปรแกรม

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คำสั่ง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือให้ตรงกับความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่านมี 4 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัด				
1	อ่านเข้าใจง่าย	.....	.....	.....	.....
2	สามารถเข้าใจและคำนวณได้ถูกต้อง	.....	.....	.....	.....
3	ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	.....	.....	.....	.....
4	จัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ	.....	.....	.....	.....
5	เนื้อหาเป็นปัจจุบัน	.....	.....	.....	.....
6	ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	.....	.....	.....	.....
7	เนื้อหากะทัดรัด	.....	.....	.....	.....
8	ข้อคำถามในแบบฝึกหัดเข้าใจง่าย	.....	.....	.....	.....
9	ตัวเลือกของคำถามมีจำนวนเหมาะสม	.....	.....	.....	.....
10	แบบฝึกหัดไม่ยากจนเกินไป	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะในด้านเนื้อหาและแบบฝึกหัด.....

.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน				
11	บทเรียนน่าสนใจ	.....	.....	.....	.....
12	ขนาดตัวอักษรชัดเจน	.....	.....	.....	.....
13	สามารถเข้าใจเนื้อหาของวิชาได้ง่ายขึ้น	.....	.....	.....	.....
14	ให้ความสะดวกต่อการเรียน	.....	.....	.....	.....
15	เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น	.....	.....	.....	.....
16	การใช้บทเรียนราบรื่น	.....	.....	.....	.....
17	สีสันสวยงามสะดุดตา	.....	.....	.....	.....
18	ตัวเลือกของแบบฝึกหัดเห็นได้ชัดเจน	.....	.....	.....	.....
19	โปรแกรมบทเรียนใช้งานง่าย	.....	.....	.....	.....
20	การดำเนินโปรแกรมไม่ติดขัด	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะในด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....

.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านประโยชน์ใช้สอย				
21	ได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อแบบใหม่	.....	.....	.....	.....
22	ช่วยเพิ่มทักษะในการปฏิบัติได้ดีขึ้น	.....	.....	.....	.....
23	ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน	.....	.....	.....	.....
24	สร้างแรงจูงใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี	.....	.....	.....	.....
25	เพิ่มคุณภาพในด้านการเรียนการสอน	.....	.....	.....	.....
26	สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานต่อไปได้	.....	.....	.....	.....
27	ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....
28	เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	.....	.....	.....	.....
29	มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในอนาคต	.....	.....	.....	.....
30	มีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะในด้านประโยชน์ใช้สอย.....

.....

.....

ภาคผนวก ช

1. แผนการสอนวิชาการภาษีอากร
2. ข้อสังเกตที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล

แผนการสอน
วิชาการภาษีอากร

หน่วยที่ 1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร เวลา 3 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาบทนี้จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะสำคัญของภาษีอากรได้ถูกต้อง
2. บอกจุดประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรได้ถูกต้อง
3. อธิบายลักษณะที่ดีของภาษีอากรได้ถูกต้อง
4. อธิบายโครงสร้างของภาษีอากรได้ถูกต้อง
5. อธิบายได้ว่าบุคคลประเภทใดบ้างที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. อธิบายความหมายของคำว่าหลักแหล่งเงินได้และหลักแหล่งที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง
7. อธิบายความหมายของเงินได้สุทธิและรอบปีภาษีได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร
2. การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร
3. รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล
4. หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
5. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. หลักในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
7. ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
8. บุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หน่วยที่ 2

เรื่อง เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย และการหักค่าลดหย่อน เวลา 3 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาบทนี้จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของเงินได้พึงประเมินได้อย่างถูกต้อง
2. วิเคราะห์ประเภทของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40 (1) ได้อย่างถูกต้อง
3. บอกวิธีหักค่าใช้จ่ายได้ถูกต้อง
4. บอกเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
5. คำนวณค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้ถูกต้อง
6. อธิบายความหมายของค่าลดหย่อน เงินได้สุทธิ และอัตราภาษีได้ถูกต้อง
7. บอกเกณฑ์การหักค่าลดหย่อนได้ถูกต้อง
8. บอกอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ถูกต้อง
9. จำแนกประเภทของค่าลดหย่อนได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. ความหมายของเงินได้พึงประเมิน
2. เงินได้พึงประเมิน
3. การหักค่าใช้จ่าย
4. การหักค่าลดหย่อน

หน่วยที่ 3

เรื่อง การคำนวณภาษีและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เวลา 3 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาบทนี้จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกหลักในการคำนวณภาษีได้ถูกต้อง
2. คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของคนโสดได้ถูกต้อง
3. คำนวณภาษีเงินได้ของคู่สมรสโดยคำนวณภาษีแยกกันได้ถูกต้อง
4. คำนวณภาษีเงินได้ของคู่สมรสโดยคำนวณภาษีรวมกันได้ถูกต้อง
5. อธิบายการชำระภาษีโดยการหักภาษี ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง
6. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายได้ถูกต้อง
7. อธิบายการชำระภาษีโดยการประเมินตนเองและโดยการประเมินของเจ้าพนักงานได้ถูกต้อง
8. กรอกแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 91 ของคนโสด ได้ถูกต้อง
9. กรอกแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 91 ของคู่สมรสโดยแยกคำนวณและแยกยื่นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
3. การยื่นแบบและการขอคืนภาษี

<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u>

1. ชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียนการสอน

2. อธิบายเอกสารแนะนำขั้นตอนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งแจกให้กับนักศึกษาทุกคน (กลุ่มทดลอง)

3. มีการทำแบบทบทวนเพื่อทบทวนความเข้าใจเมื่อจบหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งในทุกหน่วย

4. ผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดระหว่างหน่วยเรียนแต่ละหน่วย โดยมีแบบฝึกหัดหน่วยละ 15 ข้อ พร้อมเฉลยซึ่งจะเฉลยทุกครั้งที่มีการเลือกคำตอบ

สื่อการสอน (หน่วยที่ 1 — 3)

1. แบบทบทวน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การประเมินผล (หน่วยที่ 1 — 3)

1. แบบฝึกหัดระหว่างหน่วยเรียนแต่ละหน่วย หน่วยละ 15 ข้อ
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เมื่อเรียนจบทุกหน่วย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางวรรณา พงษ์แสวง
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 31 ธันวาคม 2507
สถานที่เกิด	อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	70/105 ถนนปทุม-สามโคก ตำบลบางปรอก
	อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
	เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร
	กรุงเทพฯ 10120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาเลขานุการ
	จากวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แผนกวิชาเลขานุการ
	จากวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2532	บธ.บ. (การจัดการทั่วไป)
	จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)
	จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร